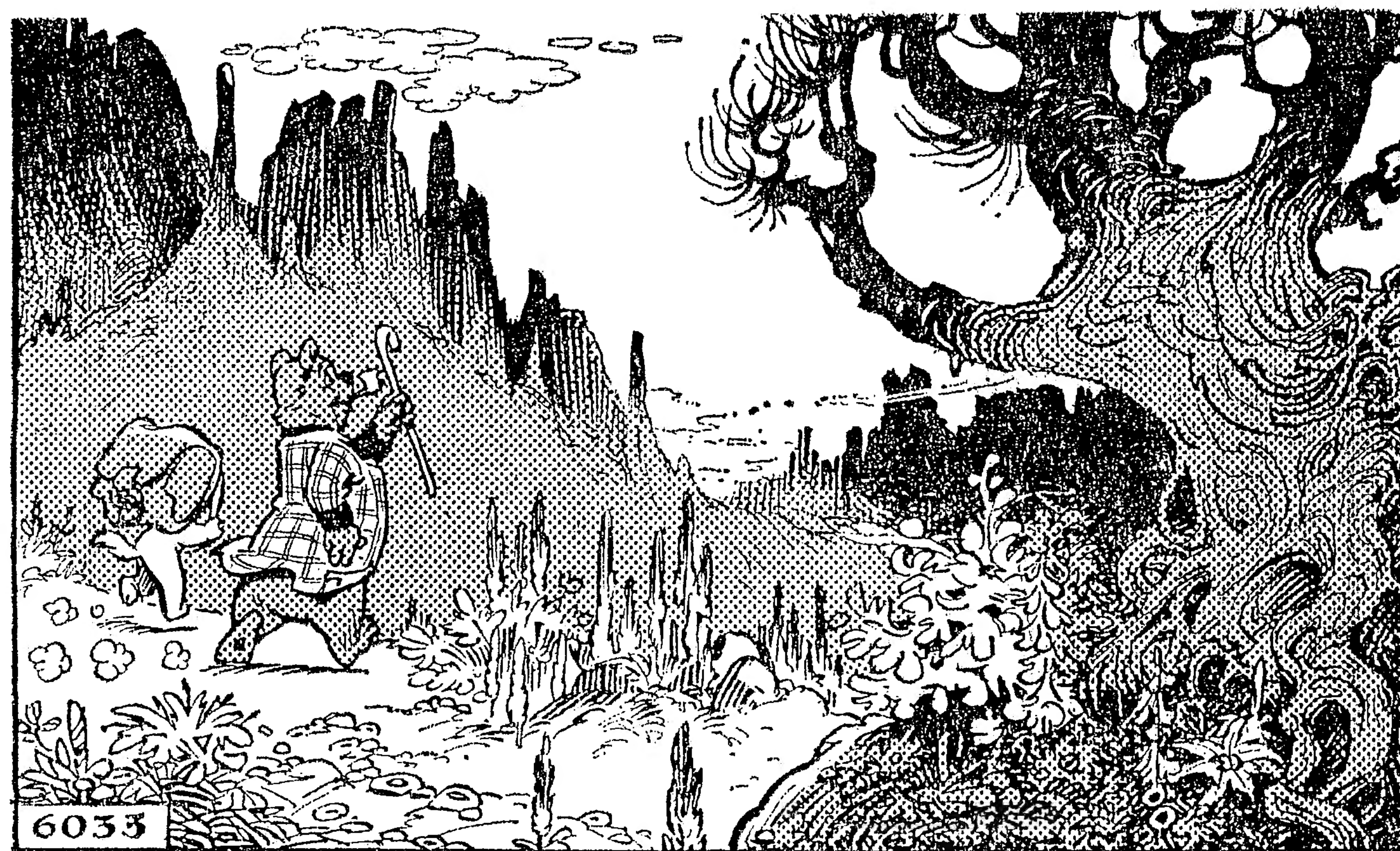
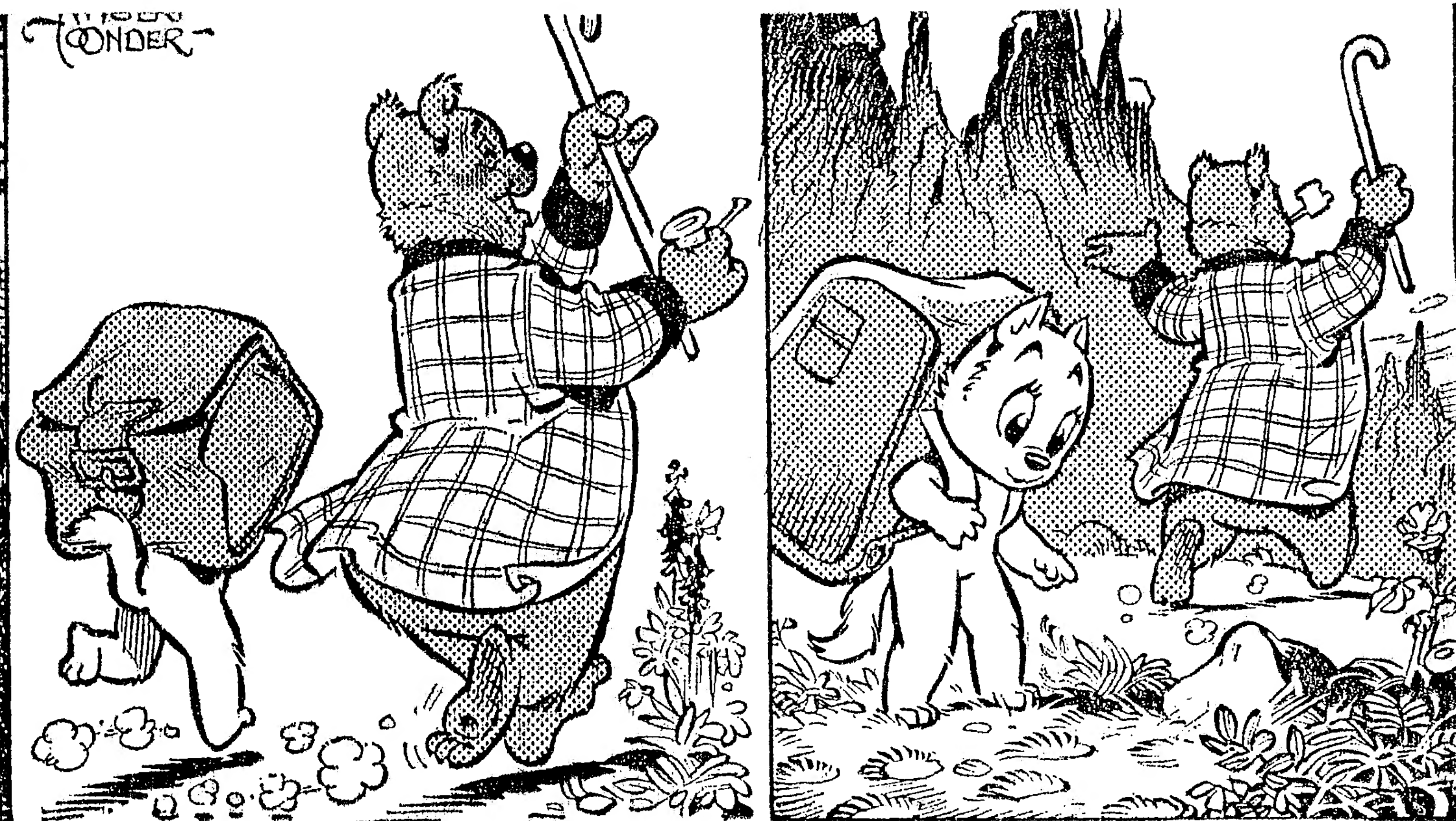
HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

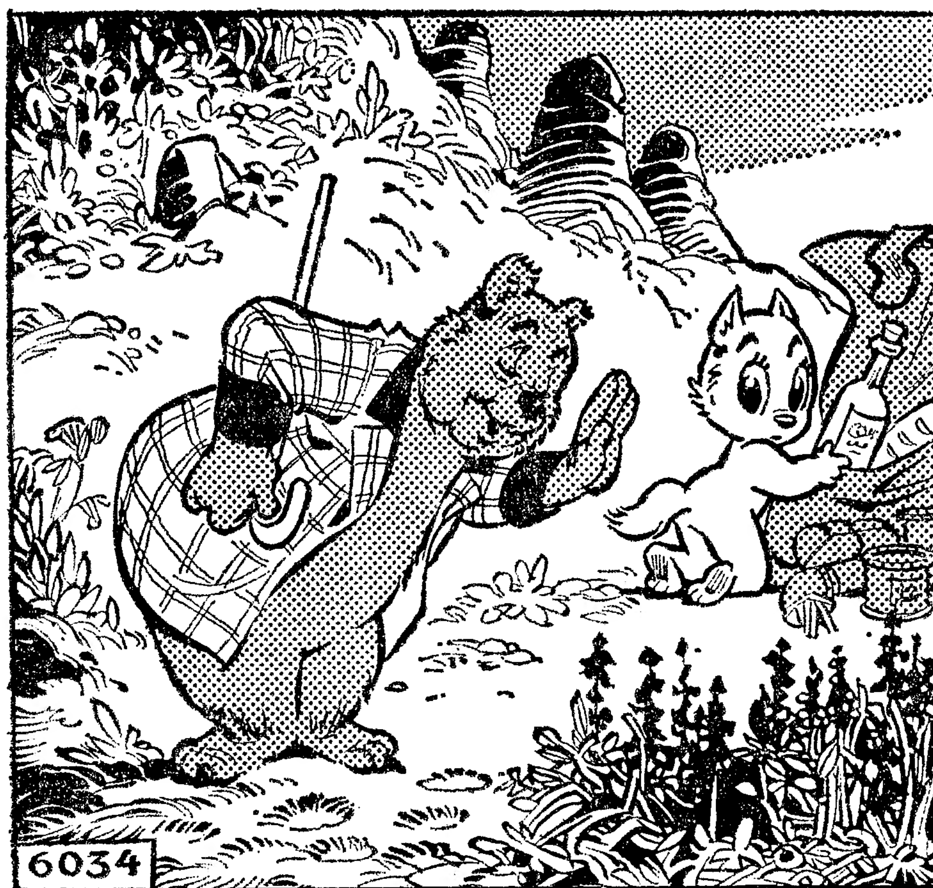

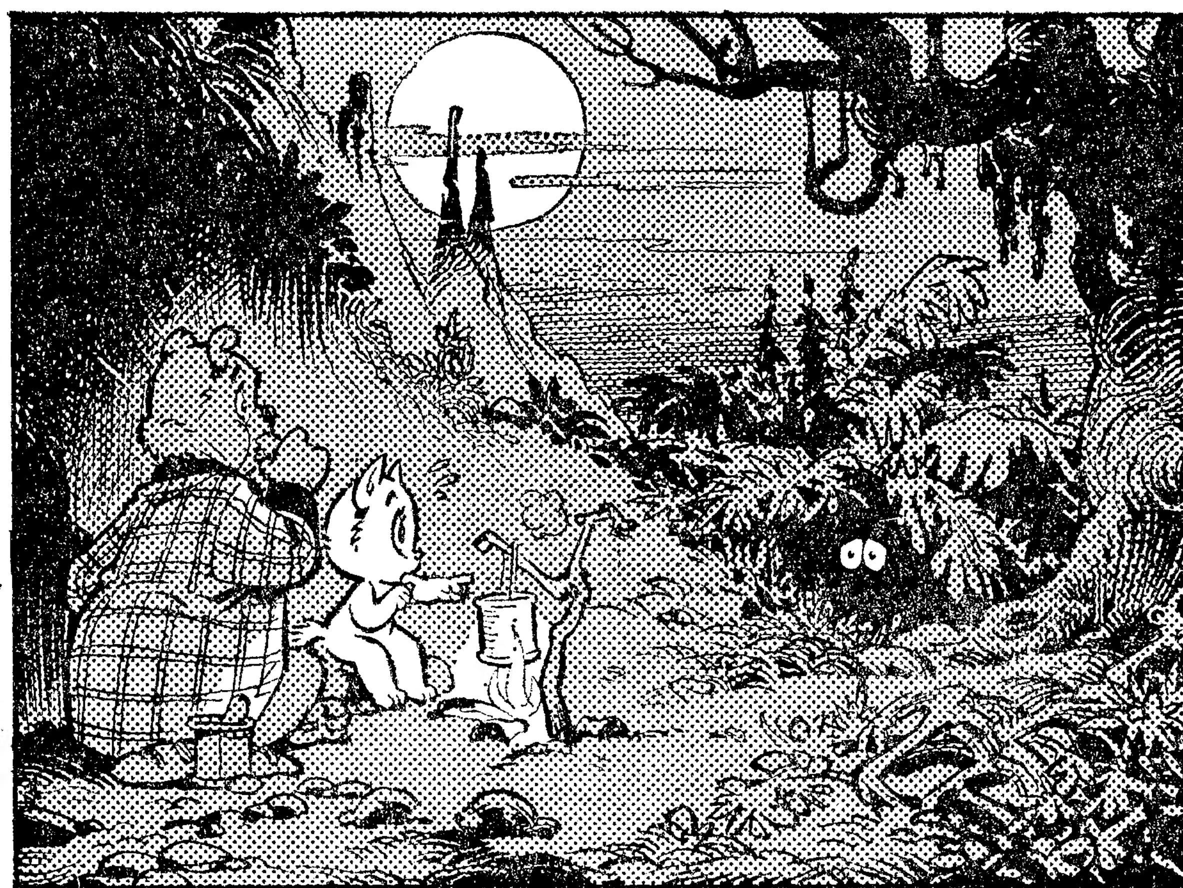

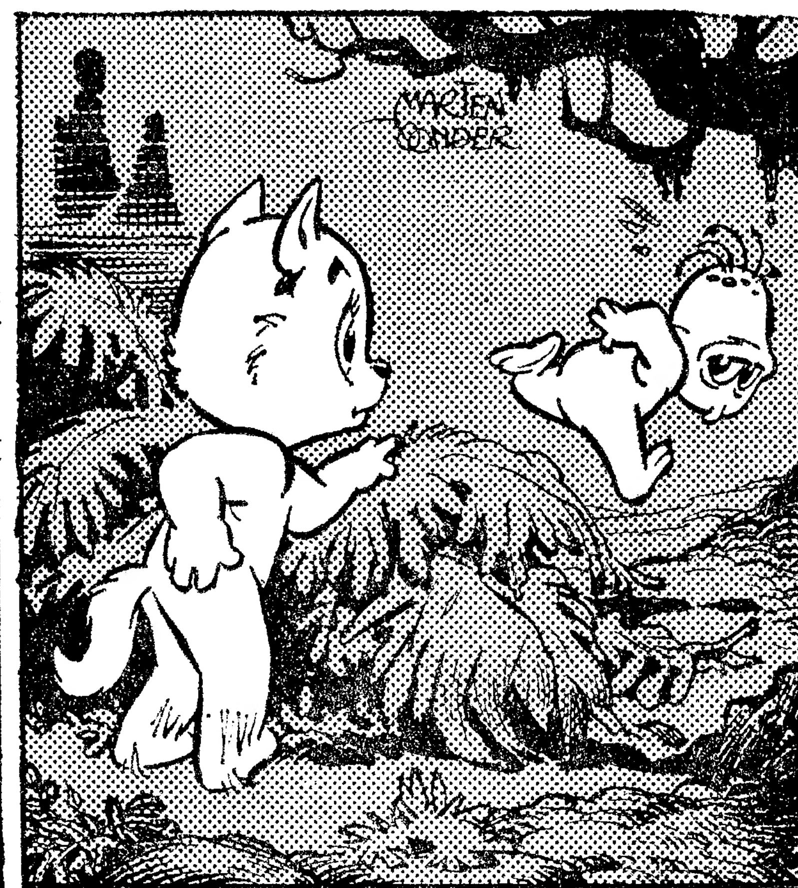
6033 — Het leven in of bij een stad is vermoeiend. Men wordt gehinderd in het lopen en in het ademhalen, en altijd is er in de lucht het rumoer van voortspoedend leven waarneembaar. Het is geen wonder, dat vooral een heer met zijn gevoelig zenuwleven daar last van heeft, en het zal dan ook niemand verbazen dat heer Bommel er van tijd tot tijd op uit trekt om in een eenzame streek tot zichzelf te kunnen komen. Zo zien we hem hierboven door een onbekend gedeelte van de Zwarte Bergen trekken, vergezeld van Tom Poes ,voor wie dit leerzaam is. „Wat een rust, wat een stilte!" sprak heer Ollie. „Hier kan men nog ongeremd zichzelf zijn en met vederlichte tred door de natuur gaan. Welk een vrijheid; wat jij, jonge vriend?" „Hm", zei Tom Poes, onder de bagage vandaan. „Ik heb het terrein dan ook goed uitgezocht", hernam heer Bommel met verheffing van stem. „Een onbekend gebied, nog nimmer door een beschaafde voet betreden." „Toch is hier..." begon Tom Poes; doch heer Ollie liet zich niet in zijn diepe gedachten storen en liep opgewekt de onbekende verte tegemoet. „Vrijheid, blijheid!" zei mijn goede vader altijd", hoorde Tom Poes hem zeggen. „Daar heb ik mij altijd aan gehouden en daarom heb ik heel wat lichtjes op het levenspad van anderen kunnen brengen. Luister je?" Dat deed Tom Poes echter niet. Hij had op een zanderige plek naast het pad vreemde voetsporen ontdekt en bij die omwoeling bleef hij staan. „Helemaal onbekend is het hier toch niet," mompelde hij. „Hier heeft iets of iemand gelopen. Maar het is een vreemd spoor..."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

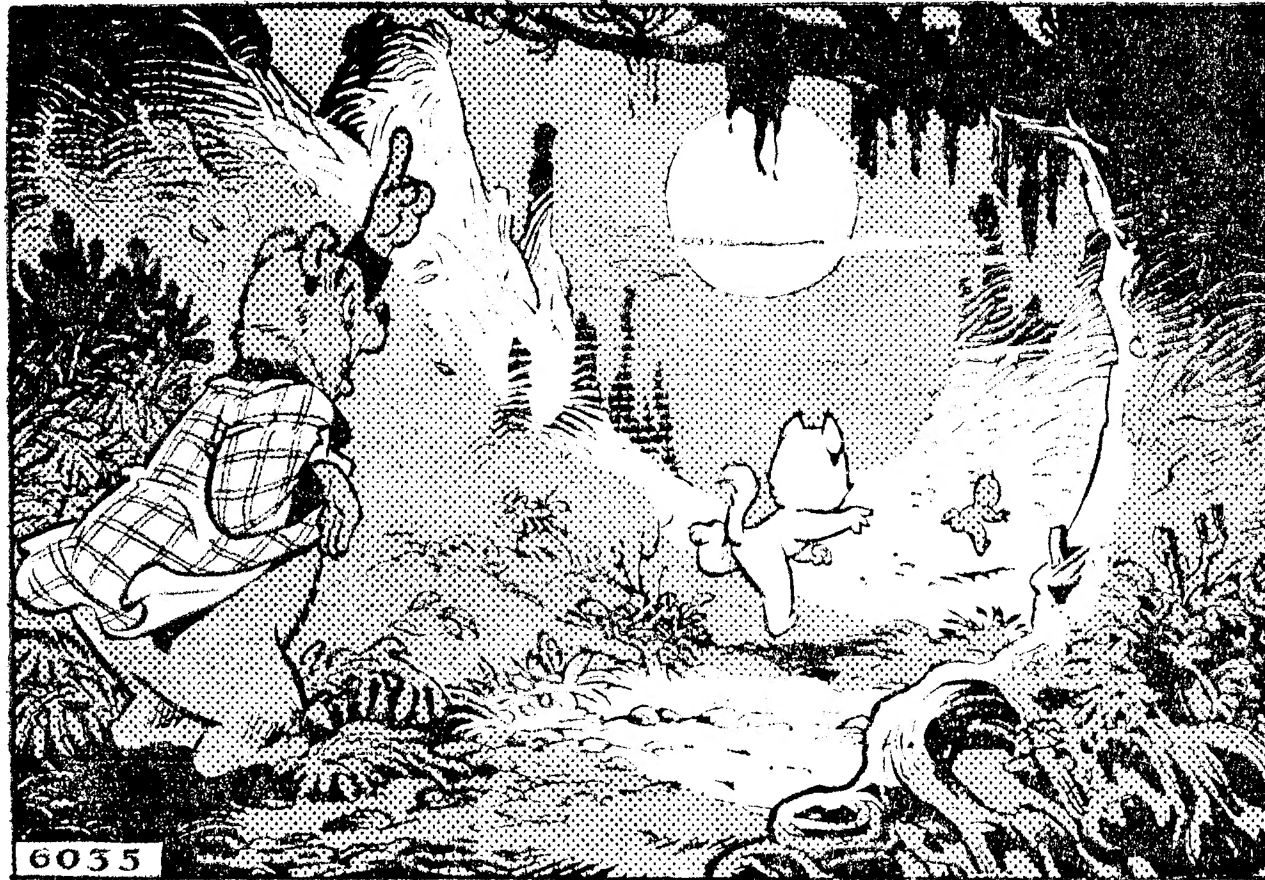

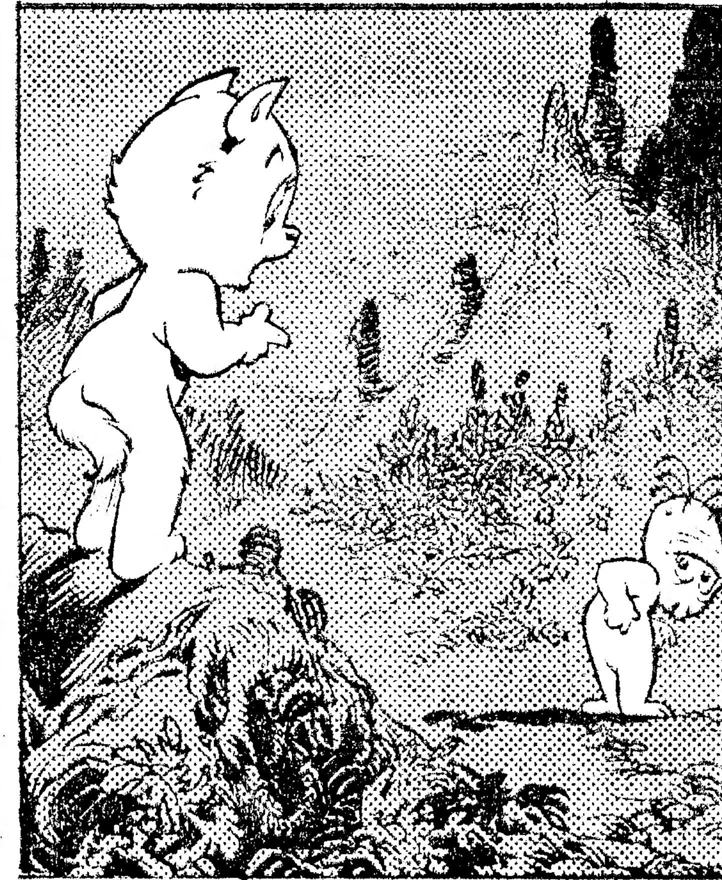
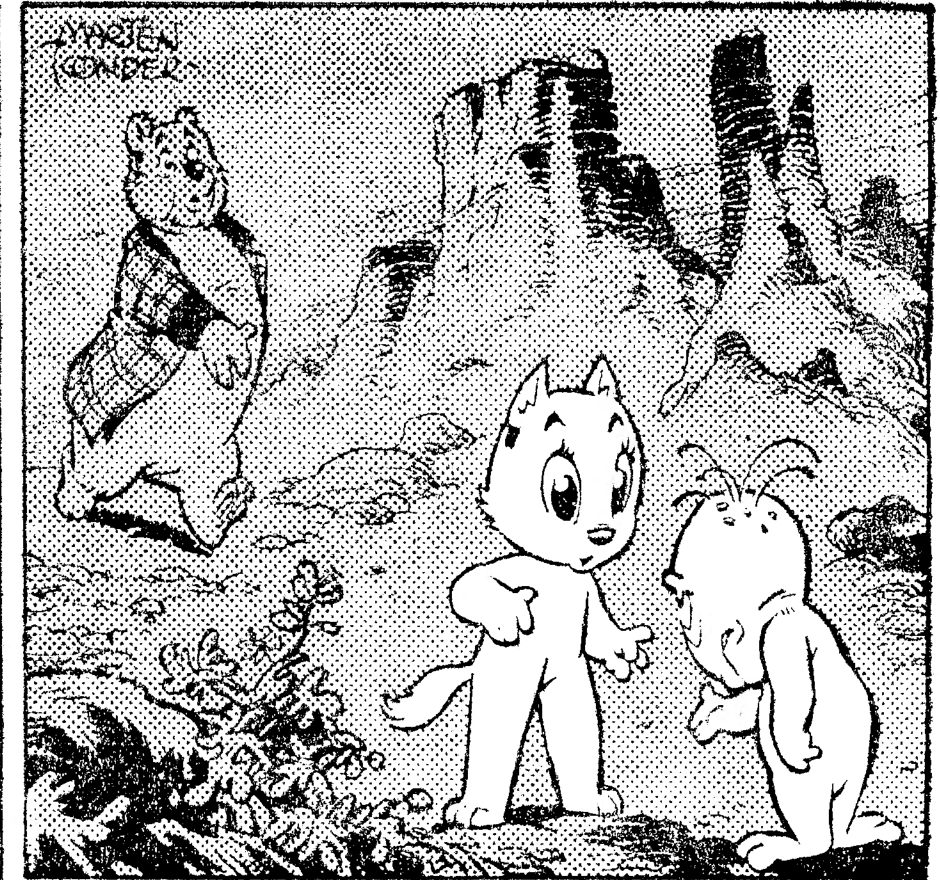

6034 — Heer Bommel had gemerkt, dat hij niet langer gevolgd werd en daarom keerde hij terug om te kijken waardoor de gedachten van zijn jonge vriend werden afgeleid. „Vreemde voetsporen", zei Tom Poes. „Hier heeft iemand gelopen!" „Onzin", sprak heer Ollie nadat hij zich over de omgewoelde plek had gebogen. „Het is niets dan een onschuldig dier, dat door onze nadering is opgeschrikt. Dat ziet men zo. Je moet niet te vlug misstanden in het hoofd halen; dat is een heel verkeerd Rommeldams trekje van je! Kom, pak liever die tas eens uit. Het lopen is vermoeiend en Joost heeft er prettige versnaperingen in gedaan. Dat heb ik hem tenminste opgedragen. Trouwens, de avond is al aan het vallen, zie je wel?" Tom Poes gehoorzaamde met een zucht van verlichting. En nadat er een vuurtje was aangelegd begonnen de trekkers een eenvoudig maal uit het vuistje te nuttigen. Het smaakte goed na de vermoeiende dag; de vlammen verspreidden een behagelijke warmte en de opkomende maan verlichtte het landschap met een dromerig schijnsel zodat de beide reizigers zich recht op hun gemak voelden. Maar plotseling slaakte Tom Poes een gesmoorde uitroep, terwijl hij naar een bosje varens wees. „Daar zit iemand!" mompelde hij. „Daar tussen die bladeren, heer Ollie!" En voordat heer Bommel hem tegen had kunnen houden sprong hij op en rende naar de aangeduide plaats. Hij was echter niet vlug genoeg. Een kleine witte gestalte sprong met een kwakende uitroep uit de groeisels en vluchtte weg...

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

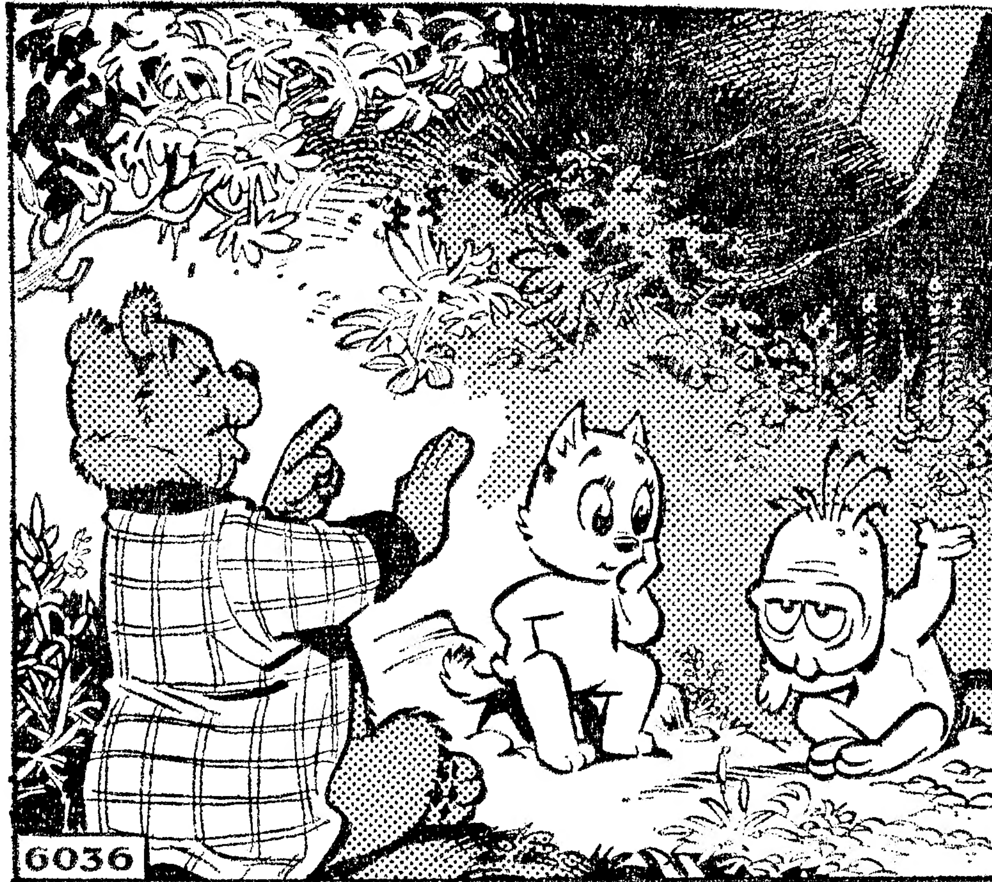

6035 — Heer Bommel sprong ongerust van achter zijn vuurtje omhoog en oogde het vreemde voorthollende ventje na. „Kom hier, Tom Poes!” riep hij met schrille stem. „Laat hem met rust! Niet achter hem aan lopen, bedoel ik; misschien zijn we wel omsingeld. Laat me niet alleen, ik moet je beschermen, als je begrijpt wat ik bedoel!” Tom Poes luisterde echter niet naar dit geroep. Hij begreep, dat de vluchteling alleen maar bang was en daarom rende hij achter hem aan, door nieuwsgierigheid en medelijden gedreven. „Je hoeft niet te vluchten!” riep hij. „Sta toch stil, sukkel!” Dat hielp. De vreemde hield meteen halt en wierp een vreesachtige blik achterom. „Je hoeft niet bang te zijn”, hernam Tom Poes, terwijl hij langzaam dichterbij kwam. „We zullen je geen kwaad doen. Wie ben je?” „Ak”, zei het kereltje bedeesd, en het voegde er snel aan toe: „Danku.” „Woon je hier?” hield Tom Poes aan. „Waarom loop je dan zo hard weg? Wat ben je er voor eentje?” „Sloof”, legde de ander uit. „Ak is sloof. Gevluchte sloof. Vluchten mag niet.

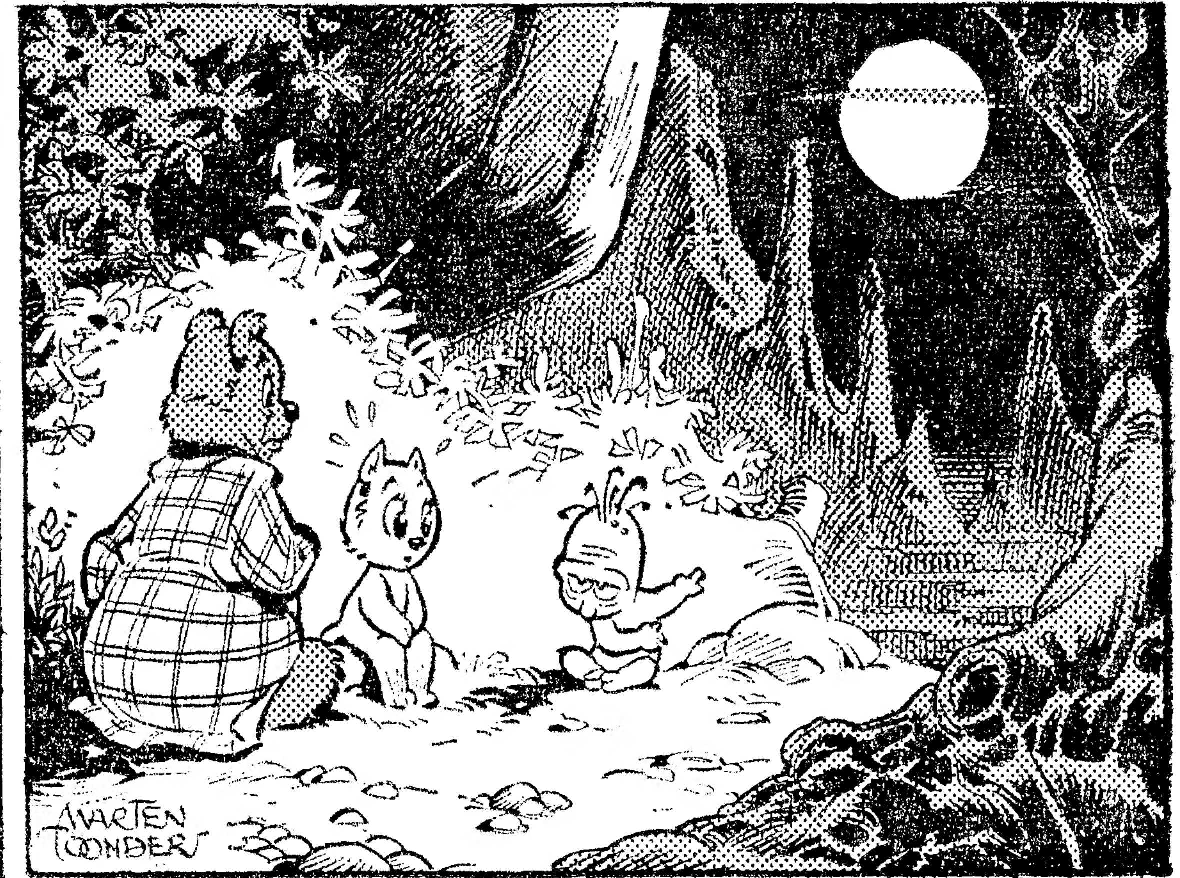
Hard lopen is daarom goed voor vluchten.” Na deze uitleg bleef hij afwachtend staan, en heer Bommel, die inzag dat er weinig gevaar te duchten viel kwam nu met zware tred nader. „Vluchten is altijd verkeerd”, sprak hij onderwijzend. „Men behoort pal te staan en het gevaar in het oog te blikken. Het komt me voor, dat dit schuwe wezen bedreigd is, jonge vriend. Laat hem maar aan mij over, dan zal ik hem met zachtheid en tact op zijn gemak stellen.”

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

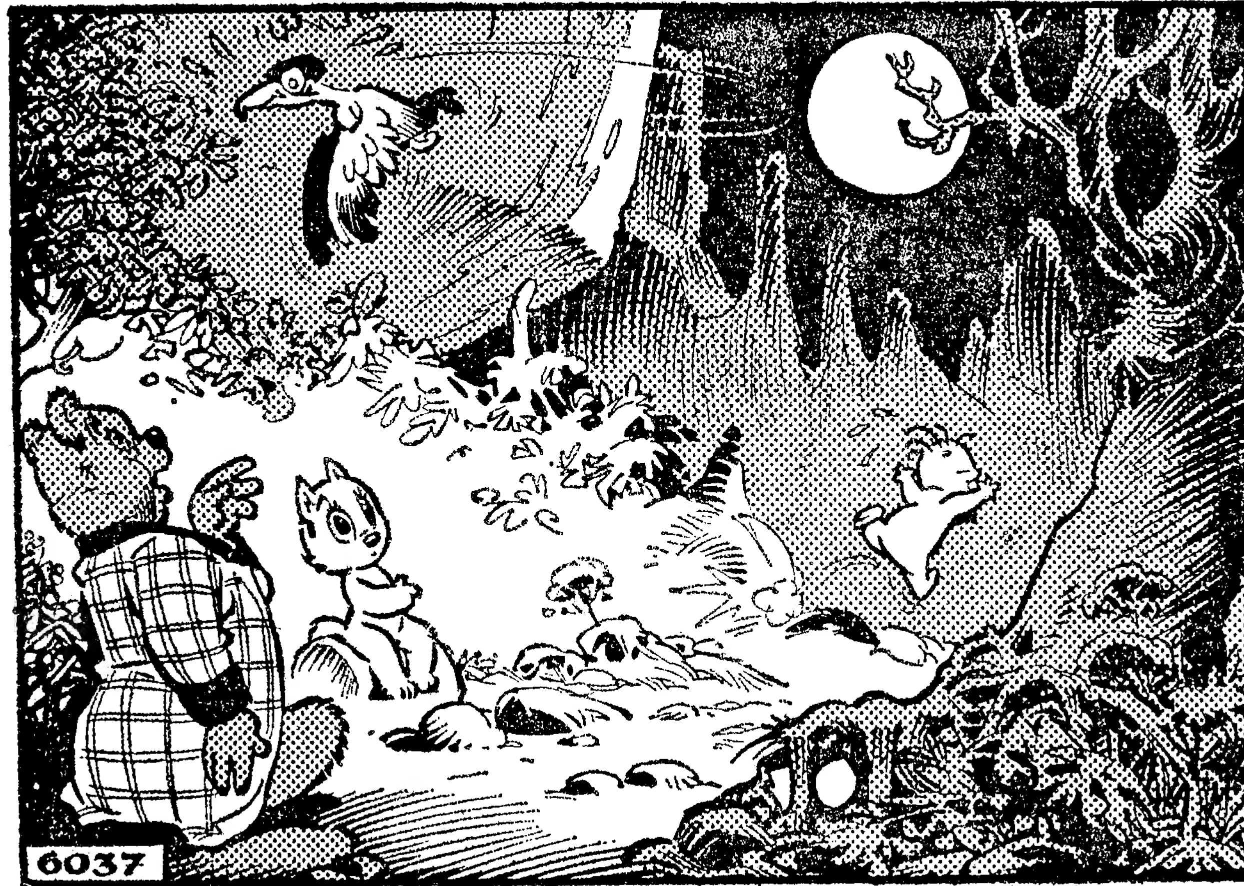

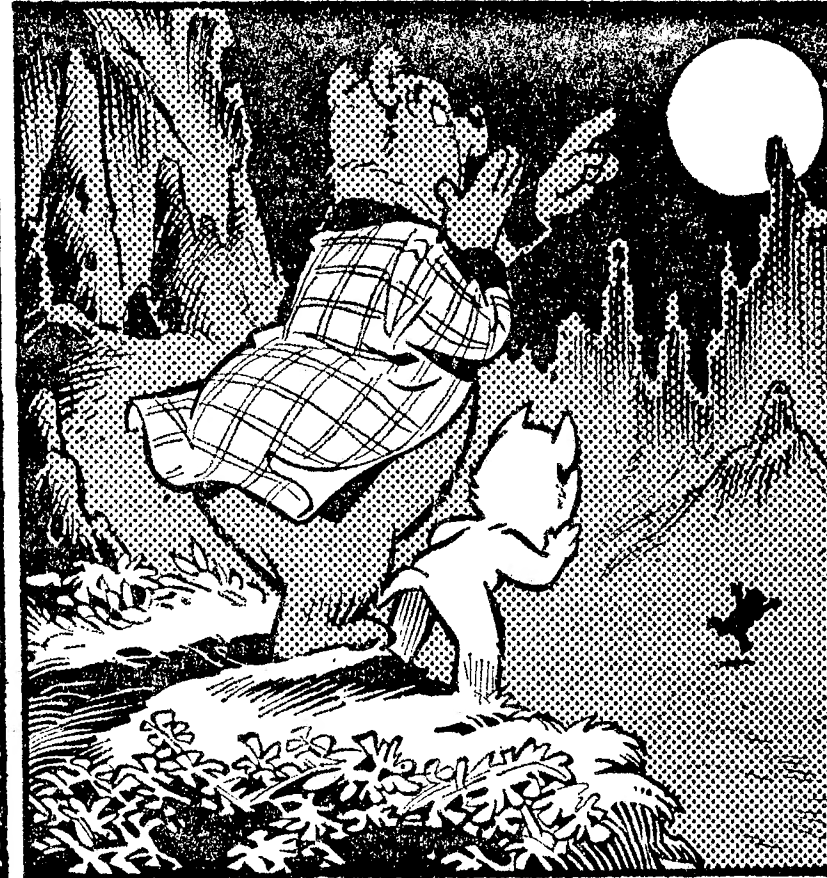

6036 — „Ga rustig zitten, heer Ak", sprak heer Bommel. „Hier is niets te vrezen, want u bent in goed gezelschap en niemand kan u kwaad doen!" „Toch wel, danku!" zei het witte ventje. Hij nam bedremmeld plaats en vervolgde schuw: „Ak is gevluchte sloof. Ak is weggelopen en dat mag niet. Daarom!" „Kom, kom, jonge vriend", hernam heer Ollie met een goedige glimlach, „als je bent weggelopen is er nu toch niets meer te vrezen? Je bent in goed gezelschap en je bent vrij, als je begrijpt, wat ik bedoel. Wat wil je nog meer? Ik kan je verzekeren, dat ik persoonlijk pal zal zitten wanneer iemand je kwaad wil doen! En tenslotte is Tom Poes er ook nog, wat jij, Tom Poes?" „Hm", zei Tom Poes. „Voor wat is hij weggelopen? Dat zou ik wel eens willen weten. En hij voelt zich niet echt vrij, geloof ik." „Niet vrij, danku", gaf Ak op gedrukte toon toe. „De grote Knark heeft Ak's hachje. Daarom!" Zo sprekende wees hij vaag in de verte, waar de maan een spookachtig schijnsel over de zwarte bergen wierp, en de lach bestierf op heer Bommel's trekken. „D-de grote Knark?" herhaalde hij beklemd. „Wie is dat? En wat betekent het, dat hij jouw hachje heeft? Ik heb nog nooit zo'n onzin gehoord, het doet mij erg onprettig aan!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

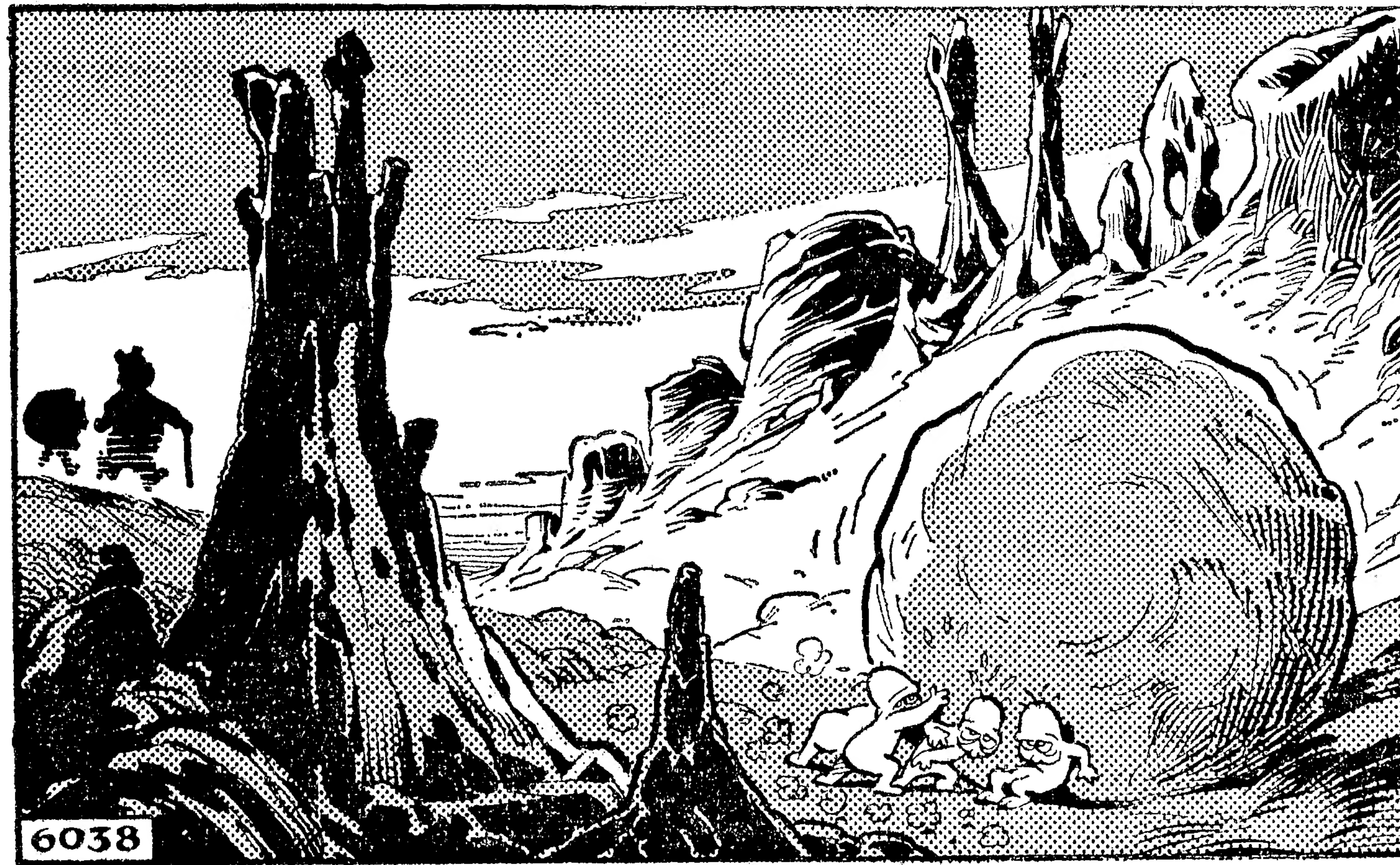

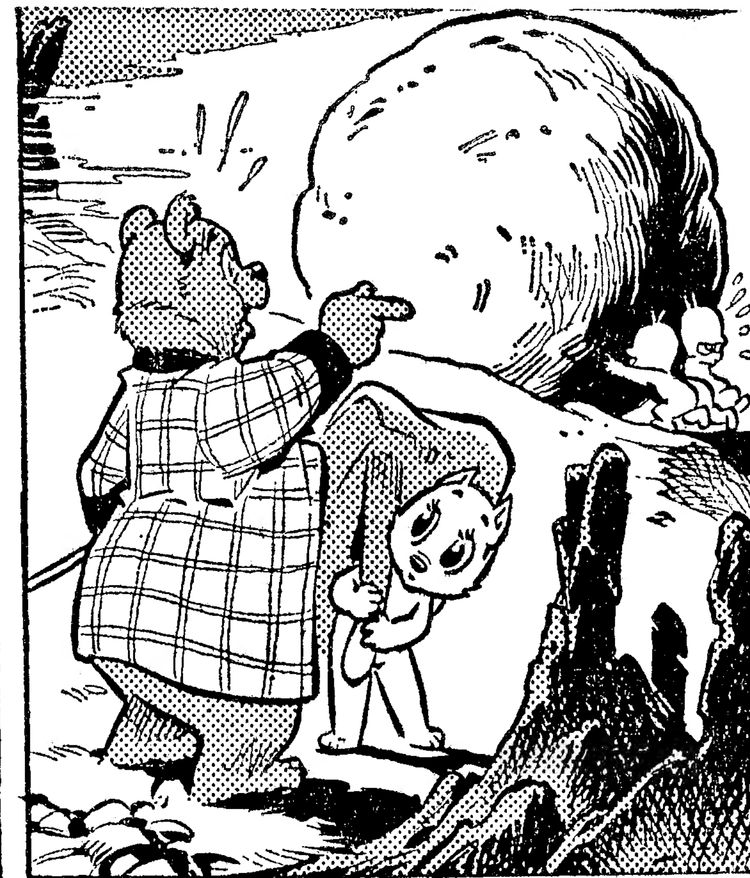

6037 — „Wie is de grote Knark?" drong heer Bommel aan. „Had hij je gevangen genomen? En wat bedoel je dat hij je hachje heeft? Je bent nu toch vrij, als je begrijpt wat ik bedoel?" Deze vragen brachten de sloof in verwarring ,dat was duidelijk. Voordat hij echter tijd had om te antwoorden scheerde er een grote nachtvogel over het groepje heen, die in het passeren een schorre roep uitstiet. Op het zien van dit dier werd Ak nog bleker dan hij reeds was. „Een spierderkijker!" riep hij met piepende stem. „Ik moet terug en mijn straf gaan halen! Weglopen mag niet! Danku!" Met deze woorden sprong hij overeind en holde de heuvel af, die naar het ravijn leidde, zonder nog een keer om te kijken. „Maar dat is toch te gek", sprak heer Ollie, overeind komend. „Het ventje is overspannen ,dat is duidelijk. We moeten hem tegenhouden, jonge vriend!" Dat mislukte echter. Het kereltje luisterde niet naar het kalmerende geroep achter hem, en het snelde met grote vaart voort, totdat het tenslotte nog slechts een voortrazend stipje tussen de berghellingen was. „Dan moet hij het zelf maar weten", mompelde heer Bommel. Hij wendde zich om en keerde terug naar de plaats waar de bagage was achtergebleven om een warme deken te voorschijn te halen. „Ik ga van mijn welverdiende rust genieten", hernam hij. „Dat mannetje is een beetje vreemd; enigszins gestoord, durf ik wel te zeggen. Welterusten, hoor!" Hij draaide zich om en legde het hoofd neer in het zachte mos; maar Tom Poes bleef rechtop zitten om beter na te kunnen denken. „Gestoord...?" prevelde hij tot zichzelf. „Ik weet het niet. Wat is een hachje? En waarom gaat hij weer terug om straf te halen?"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

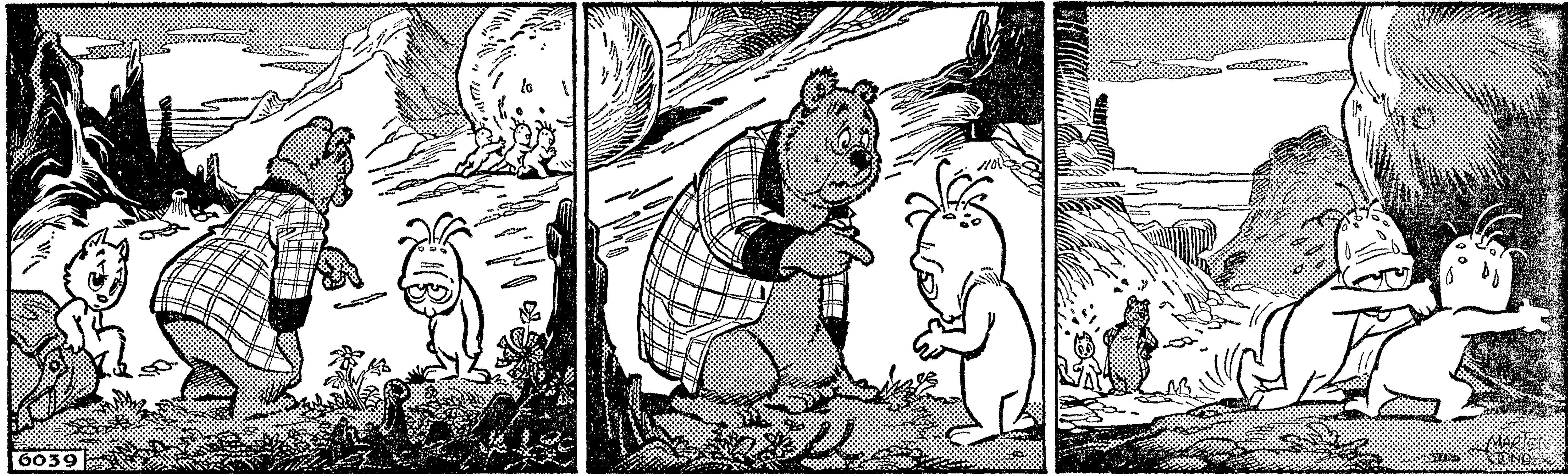

6038 — De volgende morgen reeds vroeg hervatten heer Bommel en Tom Poes hun wandeling door het woeste landschap. De opkomende zon wierp lange schaduwen, en bleke nevels dreven door de ravijnen, zodat de temperatuur wat kil was. „Kijk daar nu toch eens!” sprak heer Ollie, na het beklimmen van een heuveltop. „Daar is me die Ak bezig met het voortrollen van een gele steen!” „Hm, ik weet het niet”, zei Tom Poes onder de rugzak vandaan. „Ak is teruggegaan om straf te halen. Dit zullen wel andere sloven zijn.” „Denk je?” hernam heer Bommel. „Nu, in ieder geval heerst hier een misstand, jonge vriend. Dat rotsblok is veel te groot voor die ventjes; ze kunnen het nooit naar boven krijgen, wat jij?” „Nee, dat is geen werk”, gaf Tom Poes toe. Hij schoof zijn bagage wat gemakkelijker en vervolgde hijgend: „Misschien was dat wel de reden dat Ak er genoeg van had en gevlucht is!” „Zou het?” vroeg heer Bommel. „Zouden dit allemaal sloven in dienst van de grote Knark wezen? Dan wordt het toch tijd, dat hier een heer regelend optreedt!” Zo sprekende stapte hij met ferme pas op het zwoegende troepje toe en riep het aan. „Wacht eens even”, sprak hij. „Wat doen jullie eigenlijk? Wie zijn jullie?” De ventjes lieten hun vracht in de steek en wendden zich tot de naderende heer. „Sloven, danku”, zeiden ze met ademloze stemmen. „Rollen zonnesteen naar bergtop. Moet gebeuren.”

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

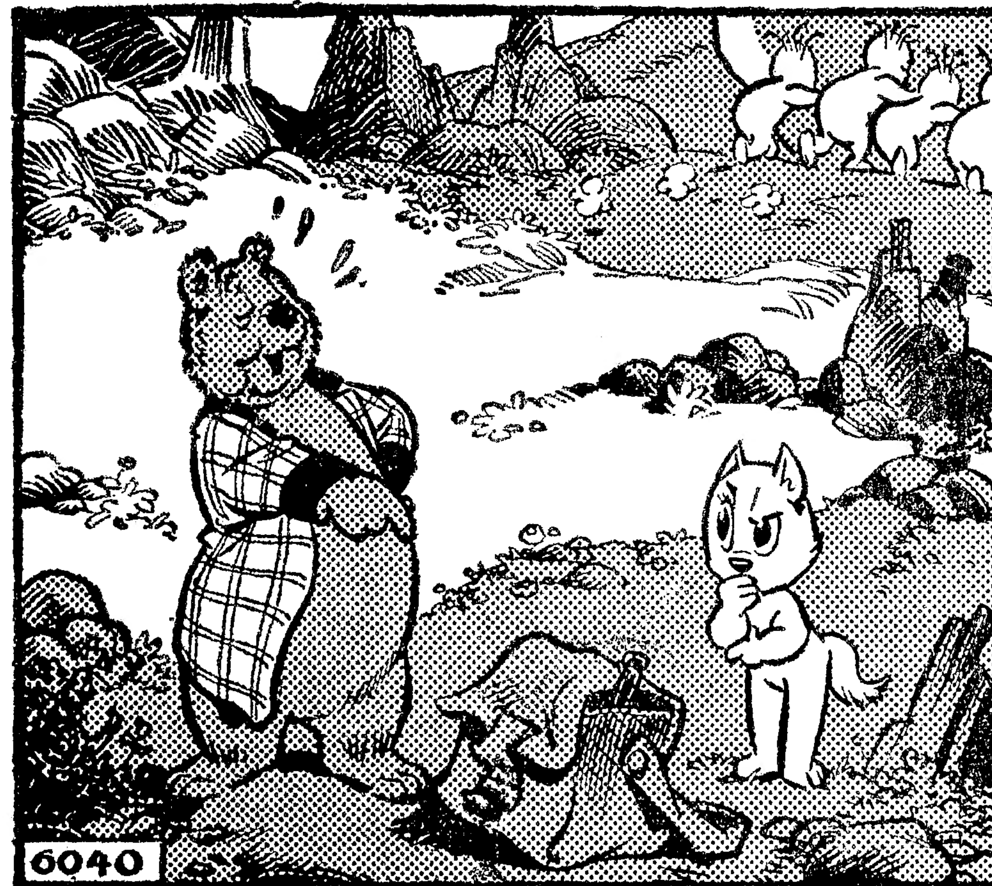
door Maarten Toonder

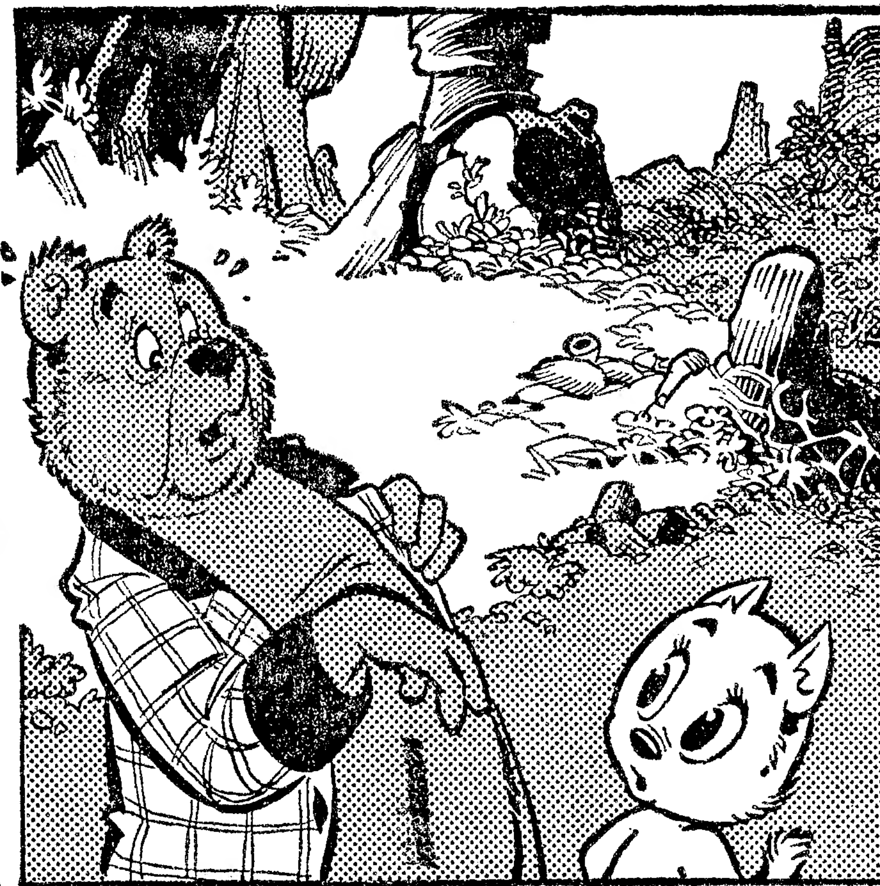

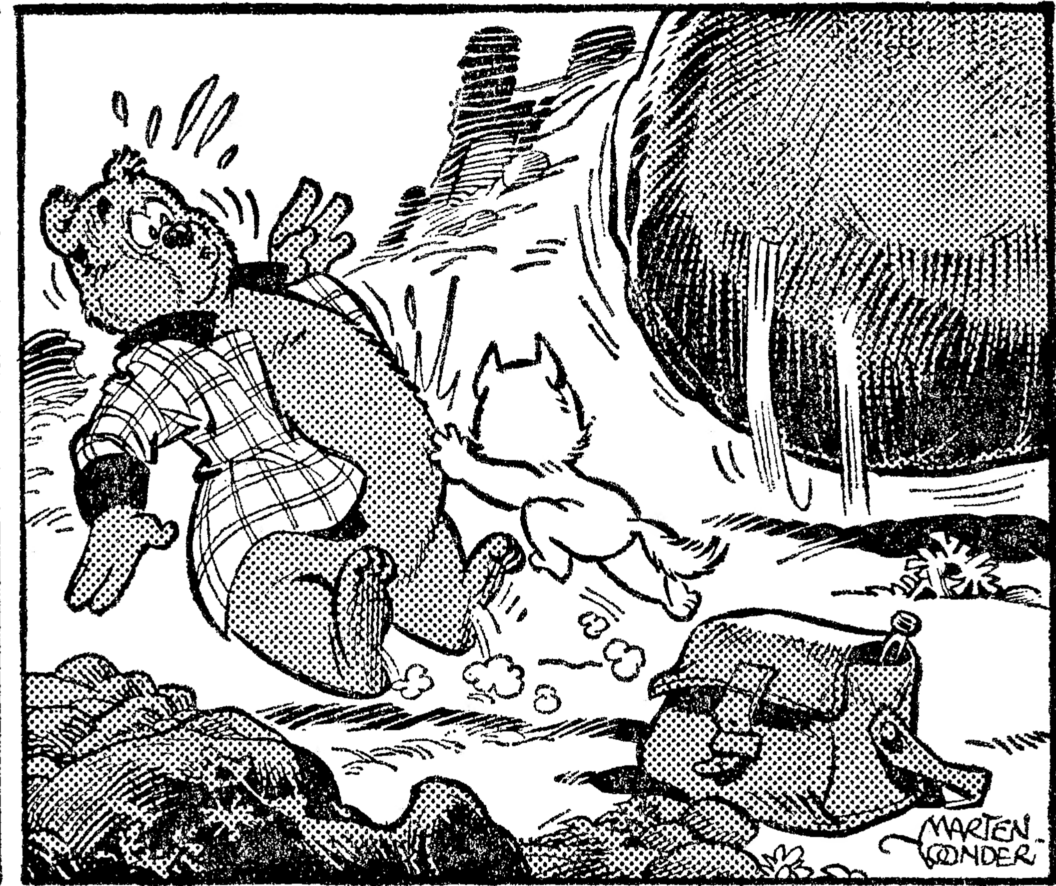
6039. — Toen ze beleefd antwoord gegeven hadden wendde het groepje sloven zich weer naar de gele steen om daar verder aan te duwen, maar heer Ollie slaagde er in om een van hen staande te houden. „Wacht eens even", sprak hij, „ik moet hier meer van weten! Waarom rollen jullie die rots naar boven? Die is toch veel te groot voor jullie, wat jij, jonge vriend?" „Dat zou ik ook denken", mompelde Tom Poes, terwijl hij zuchtend de rugzak van zijn schouders liet glijden om op adem te kunnen komen. „Het moet; danku", zei de sloof schuw. „De grote Knark wil het zo. Alle zonnestenen op de zonneberg. Mooi geel. Weet niet waarom!" „Maar dat is toch te gek", hernam heer Bommel. Hij hurkte neer om beter verstaan te worden en vervolgde; „Men moet altijd weten waarvoor men iets doet, anders kan men het niet goed doen. Dat zei mijn goede vader altijd en daar moeten jullie je aan houden. Waarom doen jullie zo iets onzinnigs voor die heer Knark?" „De grote Knark heeft onze hachjes", legde de sloof uit. Daarom. Altijd doen, wat grote Knark zegt, dan komt er geen straf. Moet nu verder. Danku!" Hij begaf zich op een drafje naar zijn lotgenoten om te helpen duwen en heer Ollie keek hem onthutst na. „Het zijn me hier wel toestanden", prevelde hij. „Deze Knark is een gewetenloze uitbuiter, dat staat voor mij wel vast. Maar dit zijn héél domme mannetjes, die niet eens weten, wat ze doen. Zeg nu zelf!" „Ja, heel dom", gaf Tom Poes toe, terwijl hij met tegenzin naar de bagage keek.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

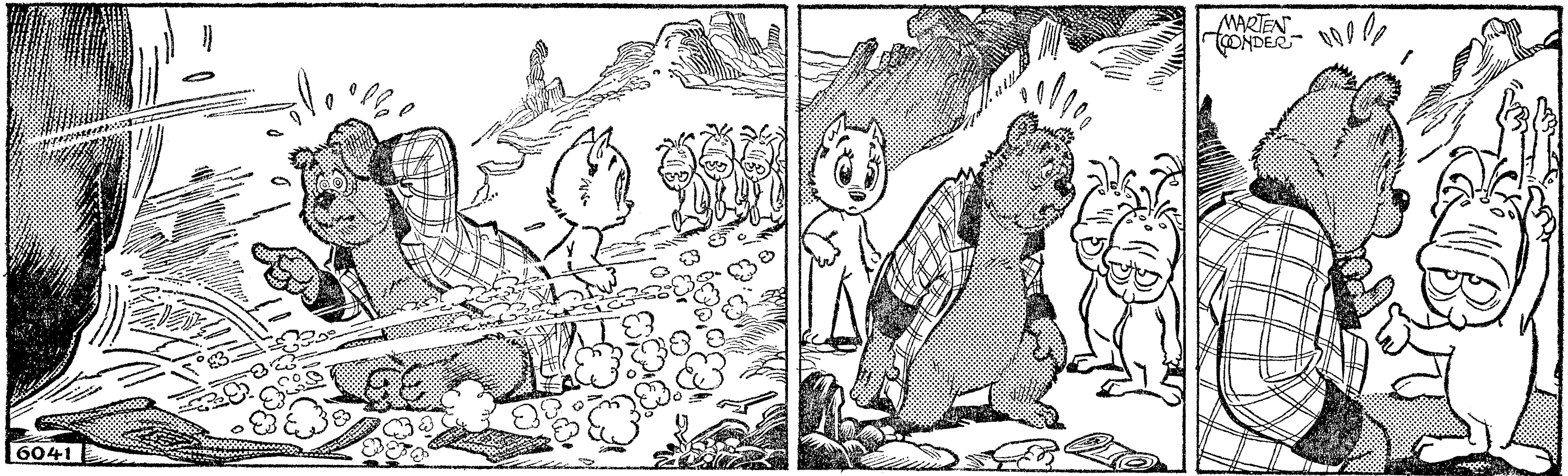

6040. — „Komaan, we gaan weer eens verder”, sprak heer Bommel. „Laat die sloven maar tobben, jonge vriend. Ze weten niet beter. Neem de rugzak en volg me!” „Hm”, zei Tom Poes. „Waarom draagt u die ransel eigenlijk niet eens een poosje?” Deze vraag verraste heer Ollie, dat is te begrijpen. „Wat bedoel je?” vroeg hij ontdaan. „Een heer kan toch niet gebogen onder zo'n zak lopen? Dat hoort toch niet, zeg nu zelf!” „Waarom eigenlijk niet?” hield Tom Poes aan. „De kracht van een heer is toch bekend? En dat ding is even groot als ik ben!” Heer Bommeel had een scherp antwoord op de tong, doch toen viel zijn blik op de voortzwoegende sloven, die een eindje boven hem doende waren met de veel te grote steen, en er trok een rimpel over zijn voorhoofd. „Denk je dan helemaal niet aan mijn leeftijd en mijn zwakke gezondheid?” klaagde hij. „En wat zou de markies wel niet zeggen wanneer hij mij zag zwoegen! Denk toch niet altijd aan je zelf, jonge vriend. Werkelijk, ik schaam me voor je!” Hij haalde diep adem om in deze geest nog enige tijd voort te gaan, en wie weet tot welk een verwijdering dit had kunnen leiden. Maar op dat moment slaakte Tom Poes een uitroep en duwde hem met een sprong opzij. Het was maar net op tijd. Want de gele steen die al een eindje tegen de berg op geduwd was, kwam plotseling bolderend naar beneden rollen met een steeds toenemende snelheid.........

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

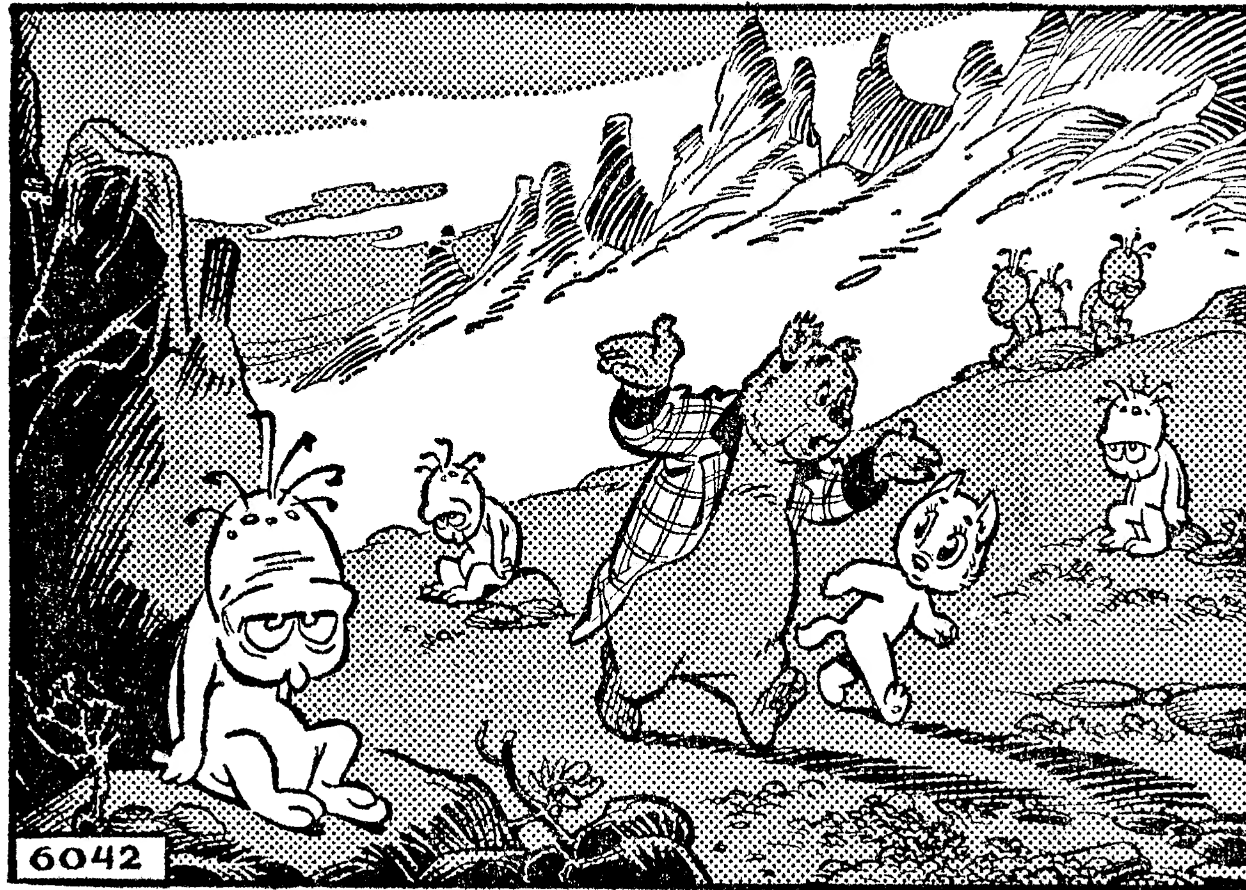
door Maarten Toonder

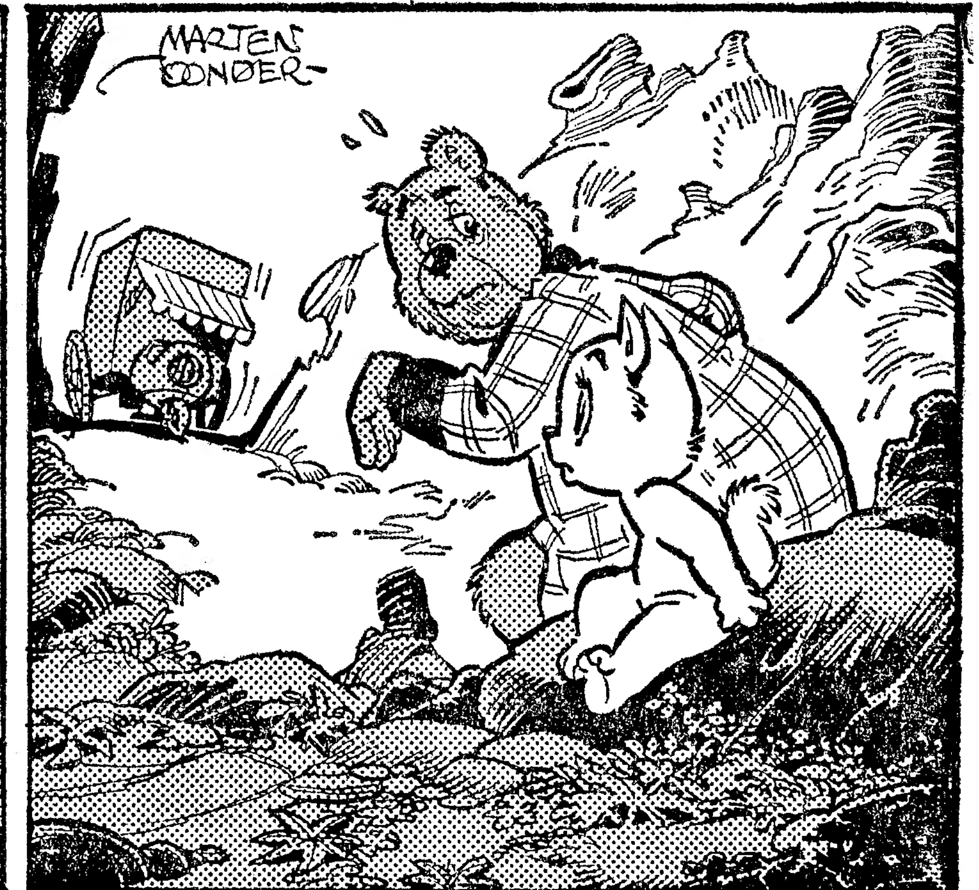
6041. — Het steenblok, dat de sloven zo moeizaam tegen de berg op hadden gerold, kwam met grote snelheid naar beneden denderen. Heer Bommel werd maar net op tijd door Tom Poes uit de baan van het gevaarte geworpen, zodat hij in staat was om het met verglaasde ogen na te staren. „V-vreselijk...” prevelde hij met bevende mond. „Dat s-scheelde m-maar een h-haar! En kijk mijn rugzak eens; zo plat als een cent! D-dat had ik zelf g-geweest kunnen zijn! Stel het je toch eens voor, jonge vriend!” Tom Poes luisterde echter niet. Hij stond verbaasd naar het groepje sloven te kijken, dat op zijn gemak achter de voortbolderende kei aansjokte en hen zonder een woord passeeerde. Maar toen heer Ollie de ventjes gewaar werd hield hij ze toornig staande. „Wacht eens even!” riep hij uit, terwijl hij zich van de grond verhief. „Dat gaat zo maar niet! Wat is dat voor een manier om een bezoekend heer in levensgevaar te brengen? Waarom hebben jullie dat stuk berg losgelaten?” De mannetjes keken hem bedremmeld aan, en lieten zijn strenge woorden huiverend over zich heengaan. Toen nam de voorste het woord. „Omdat zon boven in hemel staat”, legde hij bedeesd uit. „Als zon op dat punt is gekomen wordt er niet meer gewerkt, danku...” „Wat is dat voor onzin?” hernam heer Bommel onthutst. „Al jullie werk van deze ochtend is voor niets geweest. Dat steenblok ligt weer op de plaats waar jullie begonnen zijn. En dan praat ik nog niet eens over het pletgevaar dat ik gelopen heb!” „Wordt niet meer gewerkt!” herhaalde de sloof mat. „Zon boven in hemel, dan sloven rusten. De grote Knark wil het zo.”

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

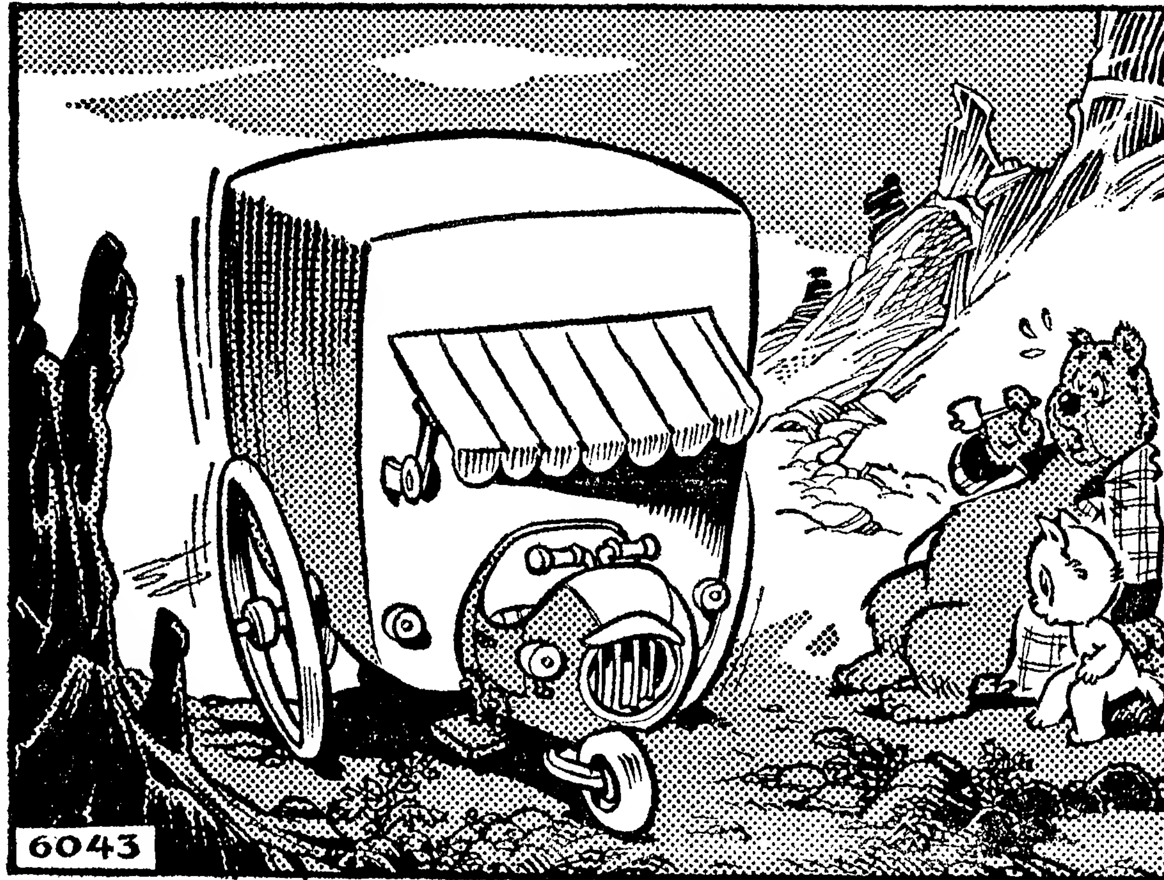

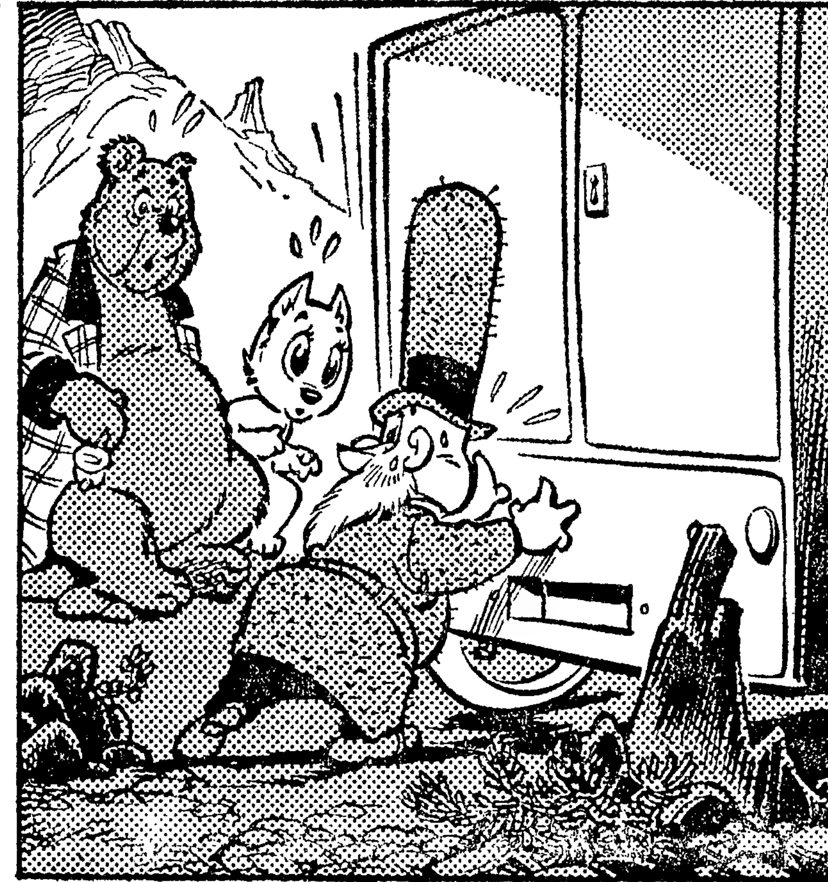

6042. — De sloven verspreidden zich en gingen hier en daar in het troosteloze landschap zitten om uit te rusten. Heer Bommel haalde moedeloos de schouders op, terwijl hij verder wandelde. „Zulke domme wezens heb ik nog nooit gezien", sprak hij. „Om twaalf uur gaan ze rusten, en daarom vergooien ze een hele ochtend werken en brengen ze het leven van een heer in gevaar. Heb je ooit zoiets meegemaakt?" „Het is raar", gaf Tom Poes toe. „Ze kunnen niet erg goed denken geloof ik!" „Droevig, heel droevig", hernam heer Ollie. Hij zuchtte en ging op een steen zitten, terwijl er een bekommerde trek op zijn gelaat verscheen. „Wat een toestand, overigens", vervolgde hij. „Hier zit ik nu, en de mooie rugzak waarin Joost zo zorgzaam allerlei versterkends had gedaan, is helemaal plat! Om deze tijd heb ik behoefte aan voedsel, anders kan ik niet verder." „Waarom niet?" vroeg Tom Poes. „Dat is het toppunt!" riep heer Bommel uit. „Omdat het twaalf uur is, natuurlijk! Dat is de tijd voor rustige ontspanning, zoals mijn goede vader me altijd geleerd heeft! Dat moest je weten!" Tom Poes wierp een blik op de rustende sloven achter hem, maar voordat hij iets had kunnen zeggen, werd zijn aandacht getrokken door een onbestuurd voertuig, dat langzaam en schommelend over de heuvel naderkwam.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

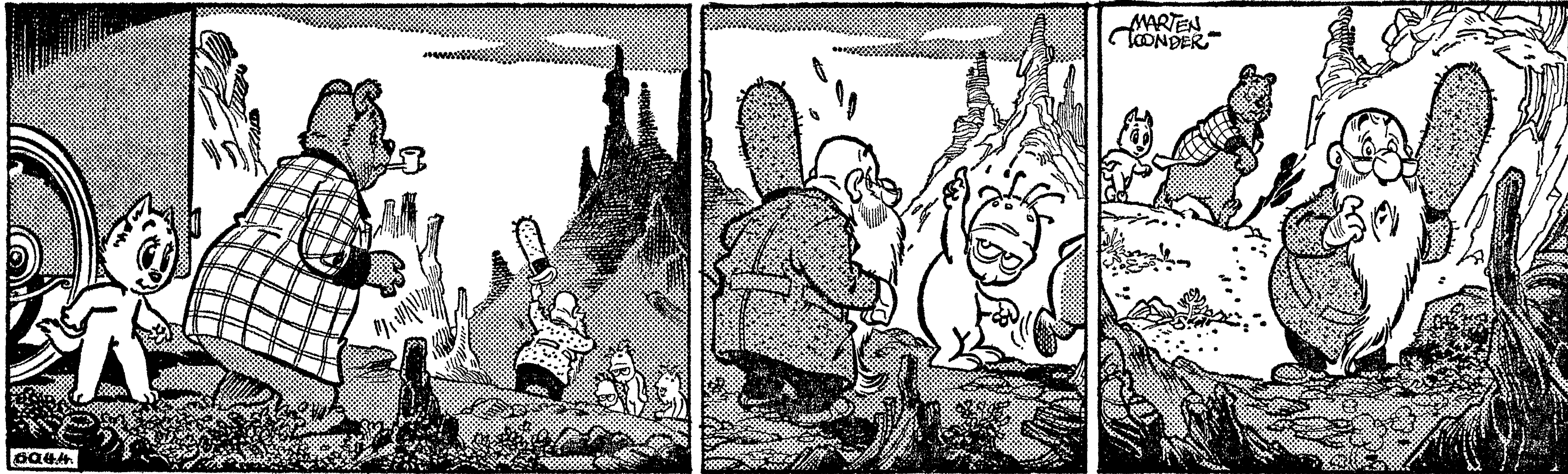

6043. — Over de heuvelrug naderde langzaam en schommelend een onbestuurd voertuig, dat moeizaam op de rustenden toereed. „W-wat istat!" stamelde heer Bommel onthutst. „Een auto in deze streek? Hier wonen alleen maar sloven, die niet kunnen denken of praten! En er zit niet eens een bestuurder in!" „Nee", zei Tom Poes. „De motor loopt trouwens ook niet. Maar ik ken dat wagentje, heer Ollie. Het is de driewieler van professor Prlwytzkofski!" Het bleek al spoedig, dat hij daar gelijk in had, want toen de achterkant van de auto passeerde bleek deze door de hoogleraar zelf te worden voortbewogen. „Praw!" riep de geleerde verrast uit. „Eindelijk levendige wezens in dezer steenwoestenij; dat treft zich ja! Het is zo ener ongemak, dezer motorverpechde krachtwagen. Als ik maar enige hulp had om hem door dit ongestomme landschap te drukken!" „Het lijkt me heel vervelend", zei heer Bommel, die door de zorgen van de ander zijn eigen ongemak vergat. „De omgeving is heel drukkend voor iemand met motorpech. Maar er is hulp genoeg in de buurt, professor! Er zitten hier genoeg werkkrachten in het rond, die u kunnen helpen duwen." Zo sprekende wees hij op de sloven, die achter hem door het landschap verspreid van hun rust genoten.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

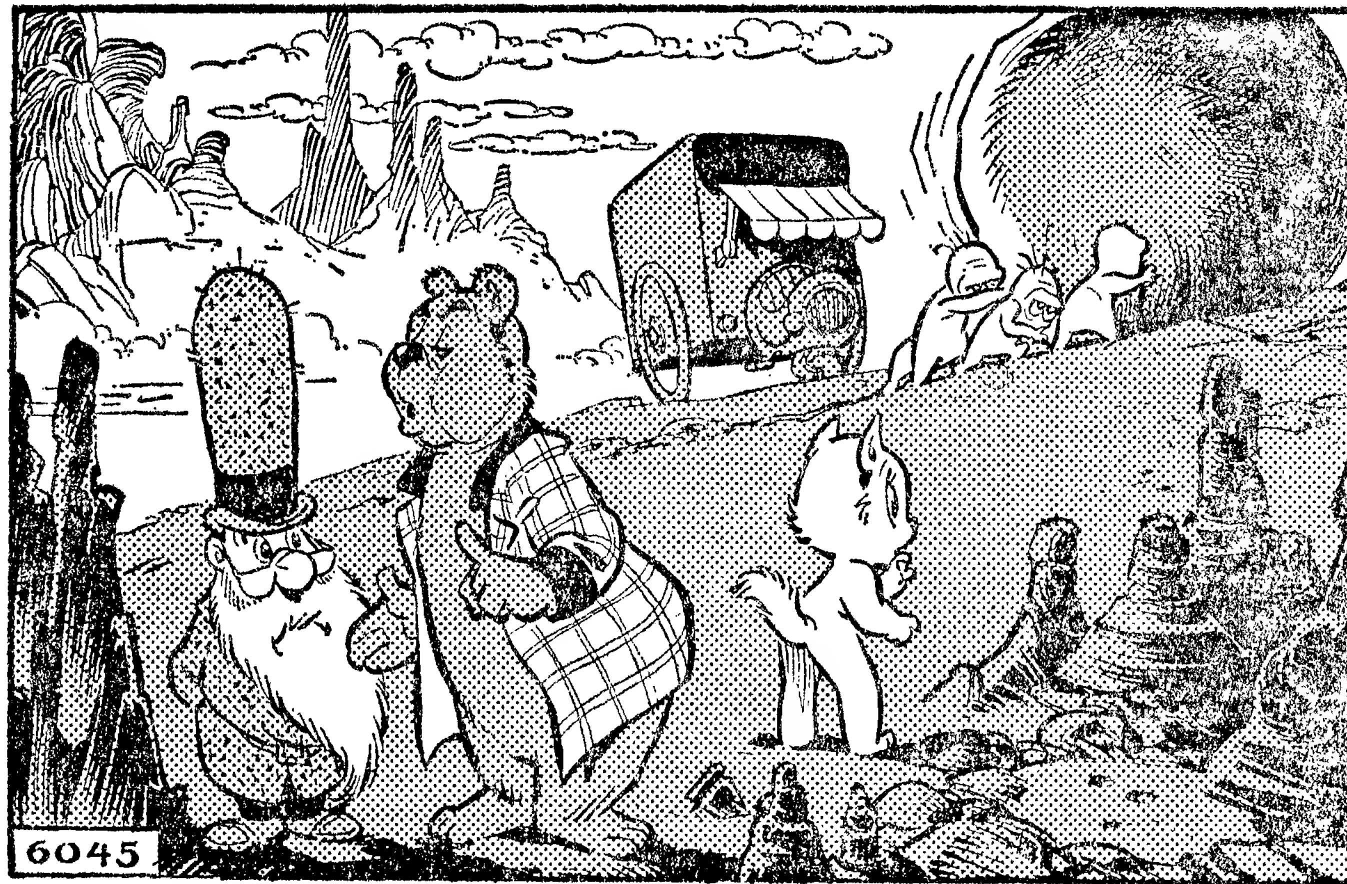
door Maarten Toonder

6044 — Professor Prlwytzkofski keek verrast naar de sloven, die op enige afstand hun middagpauze gebruikten, en liet toen zijn voertuigje in de steek om zich naar de ventjes te begeven. „Der goede dag!" sprak hij, zijn hoed lichtend. „Ik bevind mij hier met een verkrankte motor. Zouden de heerschappen zo lievenswaardig zijn willen om mij een weinig te helpen drukken? Ik zal uwe diensten recht gaarne belonen, dat verstaat zich!" De aangesprokenen keken hem aarzelend aan. Toen wierpen ze een blik naar de hemel en stonden op. Maar tot verbazing van de hoogleraar gaven ze geen gevolg aan zijn beleefd verzoek; ze liepen op een sukkeldrafje het beeld uit. Een van hen bleef echter nog even achter om uitleg van deze handelwijze te geven. „Geen tijd," zei hij. „Zon is vijf vingers voorbij hoogste punt; dan moeten sloven weer aan werk beginnen. Zonnesteen moet op zonneberg gerold worden. Zo wil de grote Knark!" Vervolgens repte hij zich snel achter zijn collega's aan, zodat de geleerde slechts het nakijken had. „Praw!" sprak hij tot zichzelf. „Wat is hier dan loos? Wie is dezer groter Knarch? Waar woont hij, daarmee ik hem spreken kan? Ik wil zijne werknemers huren om mij voort te drukken.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

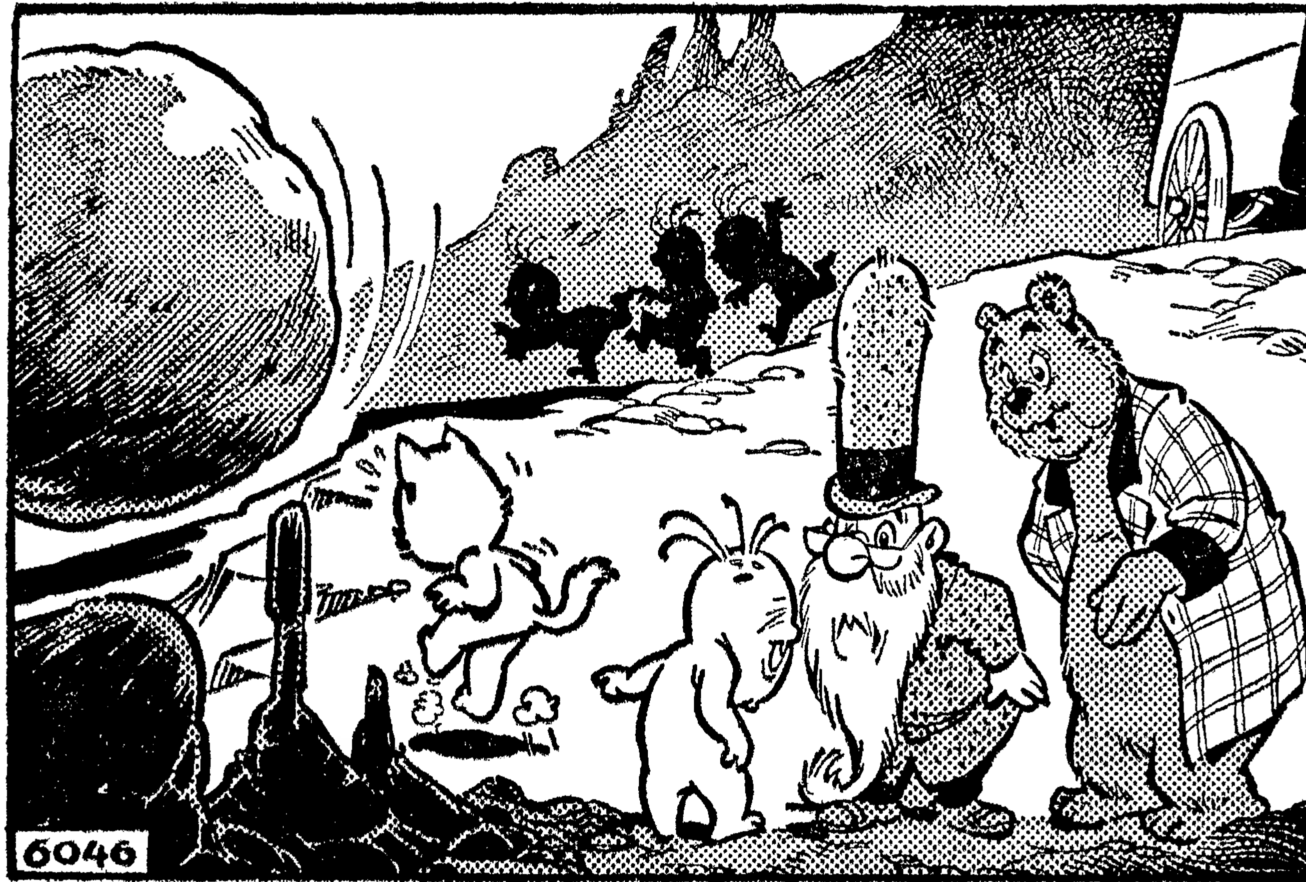

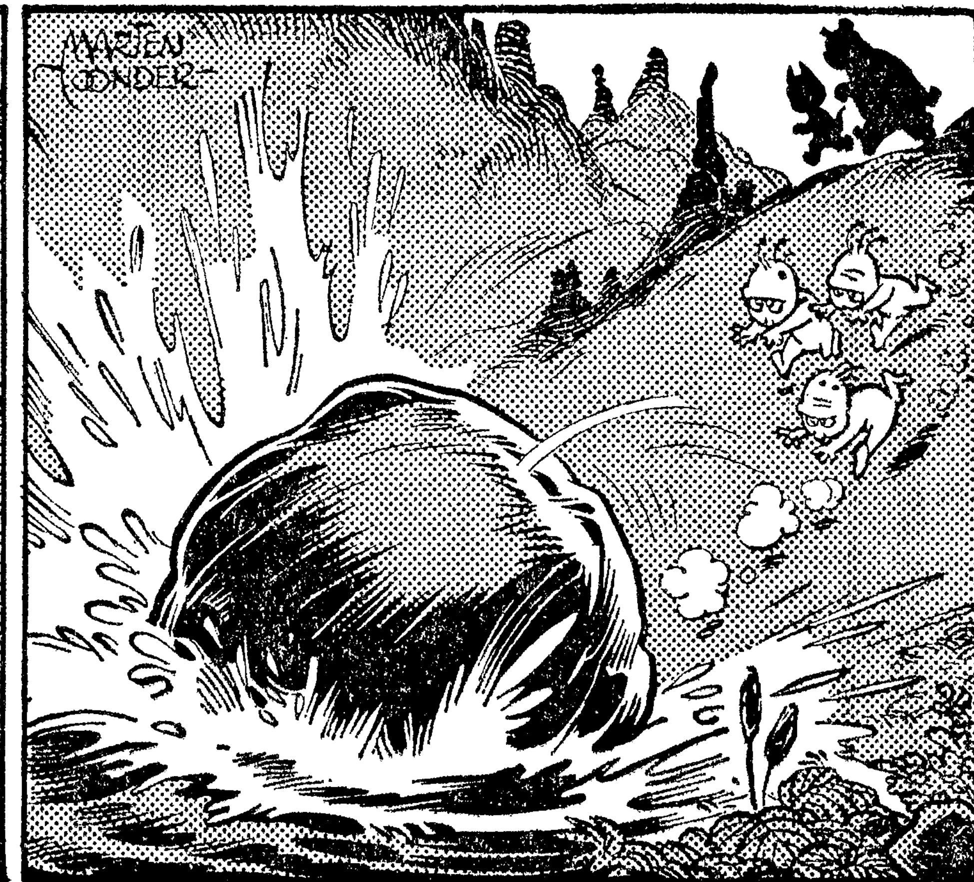

6045 — Professor Prlwytzkofski keek de wegsnellende sloven peinzend na en wendde zich toen tot heer Bommel, die hem met Tom Poes naderde. „Weet u ook wie dezer groter Knarch is?" vroeg hij. „Waar woont hij?" „Dat zou ik ook wel eens willen weten", zei heer Ollie. „Er gebeuren hier dingen, die mij niet aanstaan. Misstanden, als u begrijpt wat ik bedoel. Als vooruitstrevend heer met moderne opvattingen kan ik die niet dulden. Maar er is geen verstandig woord uit deze ventjes te krijgen, professor. Ik heb ze met tact en goedheid benaderd, maar ho maar! Praten doen ze niet". „Dat weet ik nog niet zo net", sprak Tom Poes tot zichzelf. Hij zag, dat de sloven opnieuw begonnen waren met het voortduwen van de steenklomp en hij liep langzaam naar het zwoegende groepje toe. „Waar woont de grote Knark?" vroeg hij, terwijl hij een van de mannetjes bij een arm vatte. „Geen tijd", hijgde de aangesprokene. „Zonnesteen moet naar top!" „Onzin", zei Tom Poes. „Je weet niet eens waarom. Kom nu maar even mee, dan kan je die heren uitleggen waar je baas woont". Met deze woorden trok hij het tegenstribbelende ventje met zich mee naar beneden, zodat zijn makkertjes hun vreugdeloze arbeid alleen moesten voortzetten. Door het gebrek aan mankracht was de steenklomp nu echter te machtig geworden en het valt dan ook te vrezen, dat ze het niet kunnen redden...

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

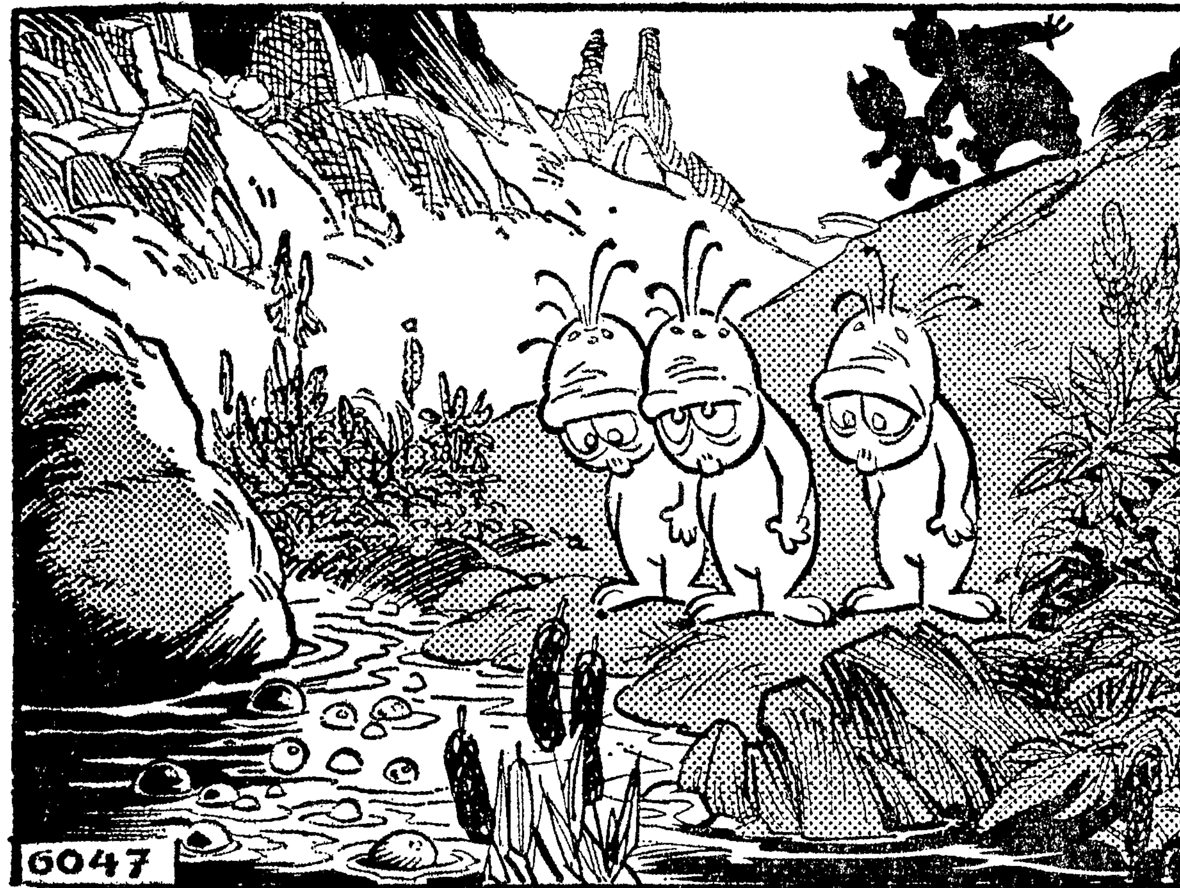

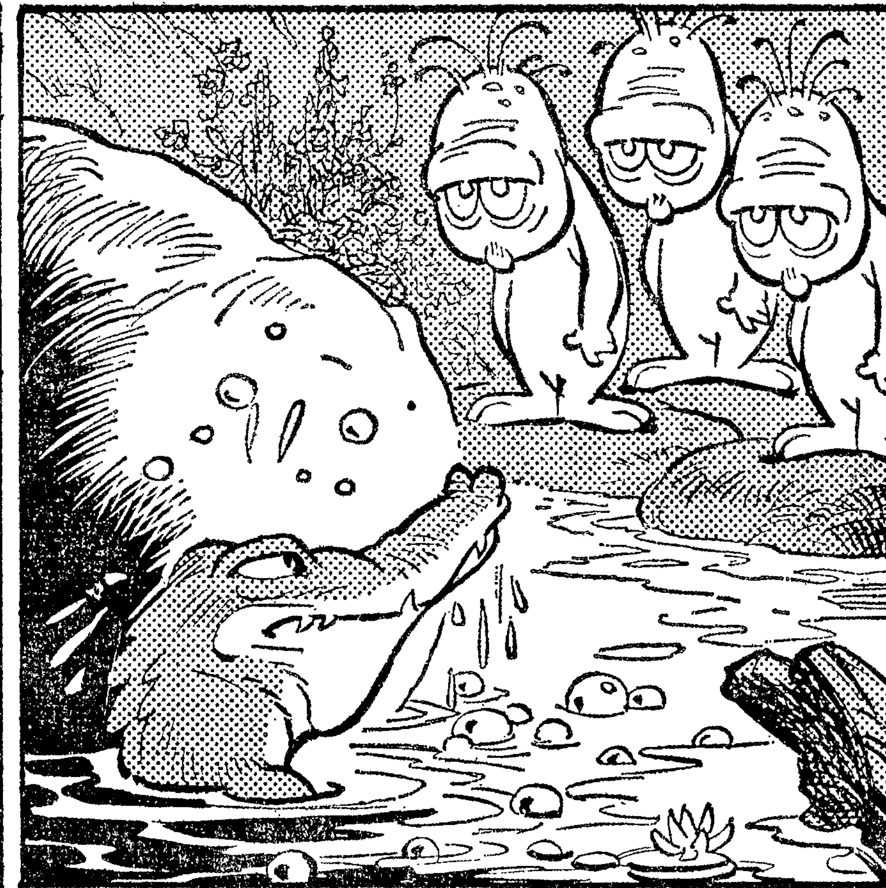

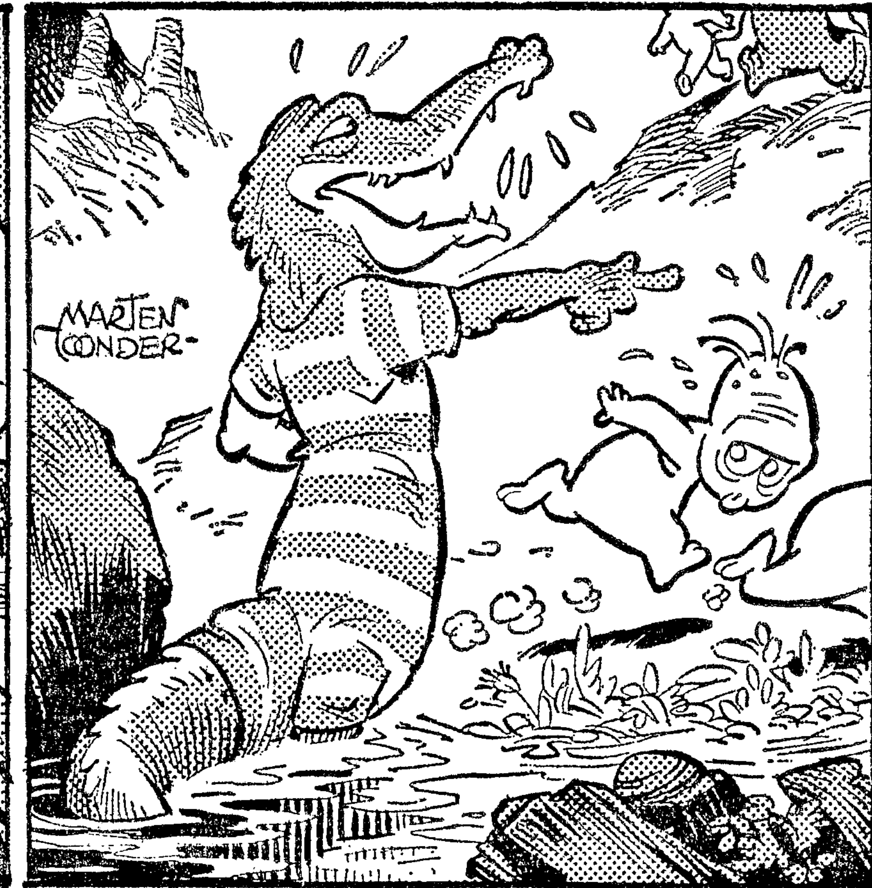
6046 — Heer Bommel en professor Prlwytzkofski keken verrast op, toen Tom Poes de tegenstribbelende sloof bij hen bracht. „Kijk maar aan!" sprak de geleerde. „Ontschuldig de storing, maar wij zouden gaarne vernemen willen waar uw werkgever woont. Der Groter Knarch, als ik u goed heb verstaan. Waar huist hij?" Het ventje keek hem vreesachtig aan en liet toen zijn schuwe blik naar zijn makkertjes dwalen. Die hadden de macht over de steen geheel verloren en holden nu radeloos achter het voortbolderende gevaarte. „Komaan, jonge vriend", drong heer Bommel aan. „We hebben het goede voor, daar kan je van opaan. Het gaat om het voortduwen van een auto en om je arbeidsvoorwaarden, als je begrijpt wat ik bedoel. Zeg nu maar waar die uitbuiter woont. De sloof gebaarde vaag naar beneden en nu werden ook de beide ondervragers de tomeloos voortrollende rots gewaar. „Daar gaat hij opnieuw!" riep heer Ollie schrikkend. „Precies in de richting waar heer Knark schijnt te wonen! Kom mee, Tom Poes volg me!" „Wacht dan toch " riep de professor. „Help mij dan ja drukken " Er was echter niemand die luisterde, zodat er niet veel anders voor hem opzat dan zich alleen met zijn voertuig te gaan bezighouden. Het rotsblok rolde intussen voort en voort, totdat het met een grote plons in het moeras belandde, dat zich aan de voet van de berg uitstrekte.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

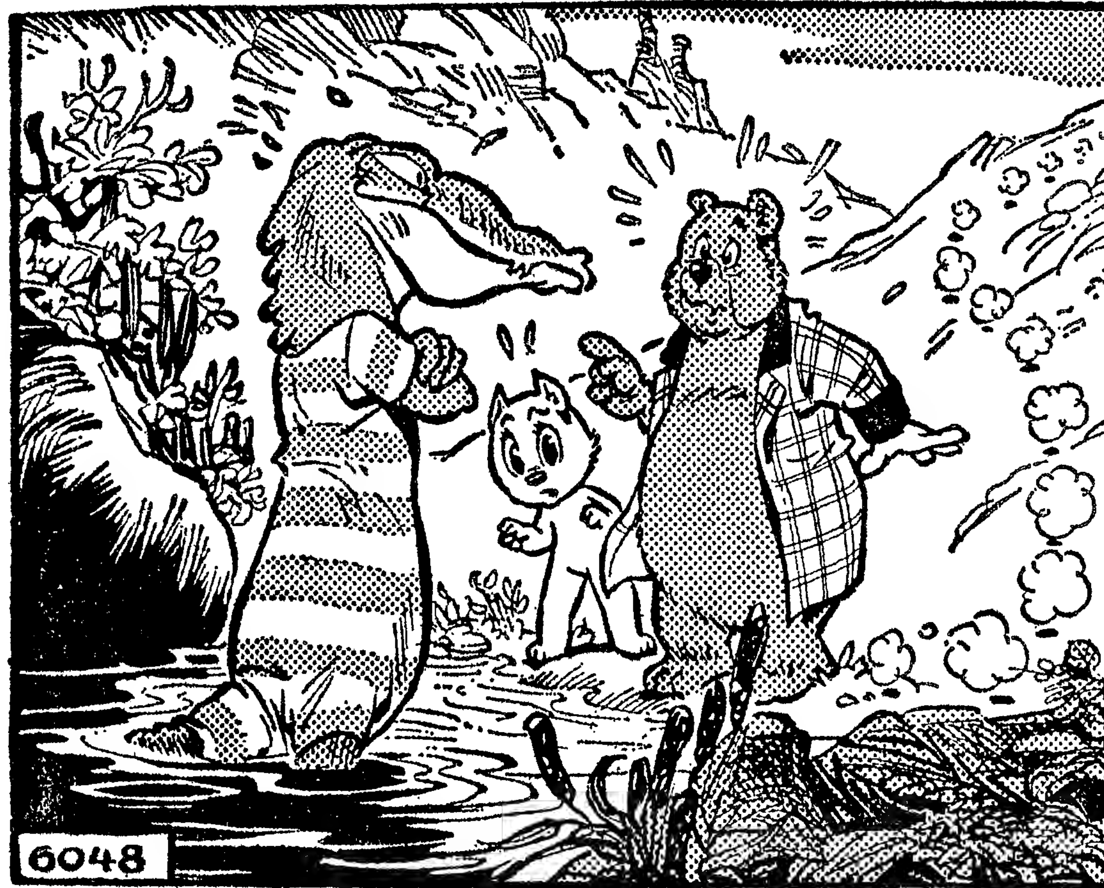
6047. — **Aan de voet van de berg bevond zich een kwalijk riekende poel, die in de wandeling het Knark-moeras genoemd werd. Deze naam ontleende het water aan zijn bezitter; Vlijmen Fileer, Knark van de Tufkegel en aanliggende Slikken en Zompen. Deze grootgrondbezitter hield zich bij voorkeur in het poelwater op, waar hij genezing zocht voor scheuten. Het valt dan ook te begrijpen, dat de lijder onaangenaam getroffen was, toen er een bovenmaatse steenmassa met groot geweld in zijn heilzaam bad terechtkwam.**

Hij zond enkele toornige luchtbellen omhoog, die door de sloven met vrees werden waargenomen, en daarop dook hij zelf op uit het slik. „Saspelaars!" sprak hij snijdend. „Hennetasters! Jullie hebben weer een zonnesteen laten glippen, hè? Naar beneden laten donderen, hè? Ik had hem wel op mijn bast kunnen krijgen, warkoppen! En hoe willen jullie hem nu weer naar boven brengen?" „Duwen", zei een van de ventjes bedeesd, en de anderen vulden aan: „In water gaan en duwen. Héél hard duwen." „Jullie zijn halfgebakken!" hernam de heer Fileer. „Deze steen is verloren voor de Tufkegel. Hoe moet het nu met mijn jicht? Hè? Wanneer zullen er ooit genoeg zonnestenen op de top liggen om van mijn kwaal af te komen? Wat moet ik met zulke warkoppen doen, als jullie zijn? Huh?

Al scheldende was hij uit het moeras geklommen, en nu stond hij toornig voor de sloven, die bevreesd terugdeinsden. „Naar je hokken, jullie!" riep hij. „Je krijgt straf!" De kereltjes doken ineen en zetten het angstig op een lopen.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

6048. — Heer Bommel en Tom Poes waren achter de sloven aan de helling afgedaald en nu stonden ze een beetje bevangen tegenover de verbolgen Knark. „M-mijn naam is Olivier B. Bommel", zei heer Ollie. „U moet niet zo boos zijn op die ventjes. Ik vroeg ze iets en toen verloren ze hun greep op dat rotsblok een beetje, als u begrijpt, wat ik bedoel. Ze konden het niet helpen". „Het zijn lummels!" gromde Vlijmen Fileer. „Kunnen niet eens een zonnesteen behandelen. Kreeg hem bijna op mijn bast. Maar ze zullen er van lusten! Dat is de enige manier om iets van ze gedaan te krijgen. Maar wat doen jullie hier, hè. Waarom houden jullie mijn sloven van hun werk?"

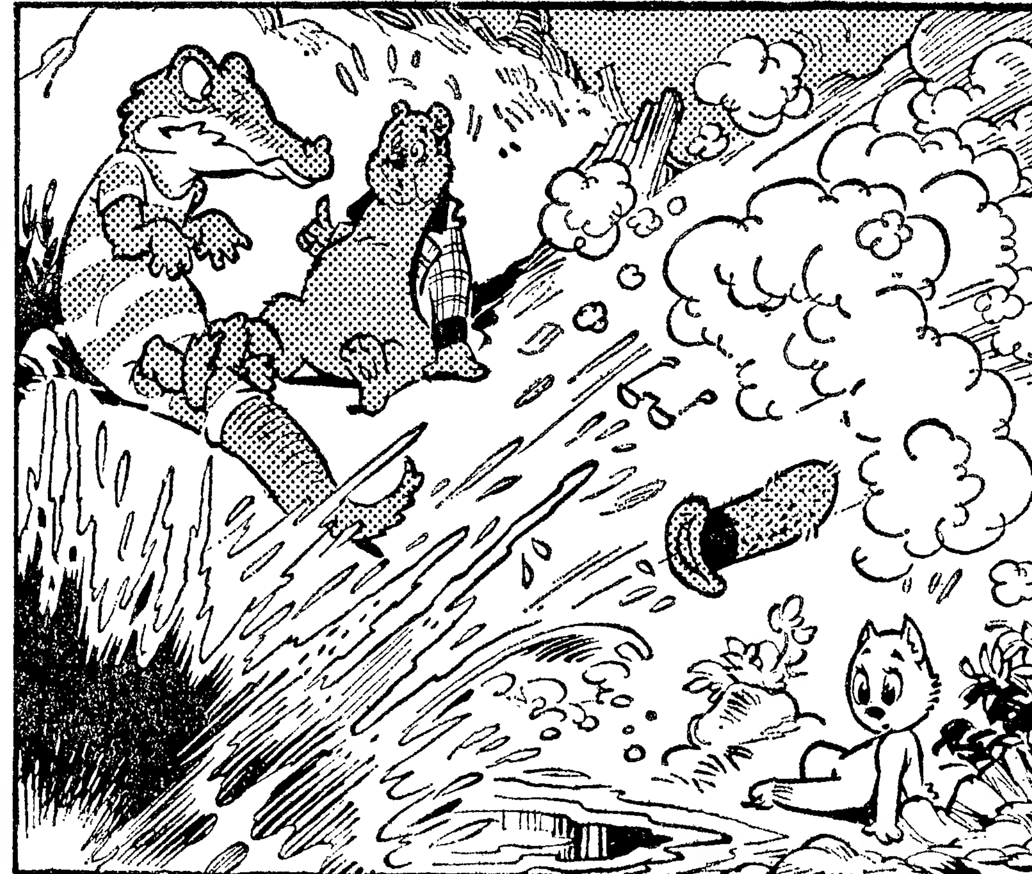
„We zoeken een zekere heer Knark", hernam heer Bommel beklemd. „Ik w-wilde eens m-met hem praten over die s-sloven...... Over de arbeidsvoorwaarden en die dingen bedoel ik. Het komt me voor, dat ze niet aaardig behandeld worden. Ik bedoel eigenlijk, dat ze worden uitgebuit, en zo!"

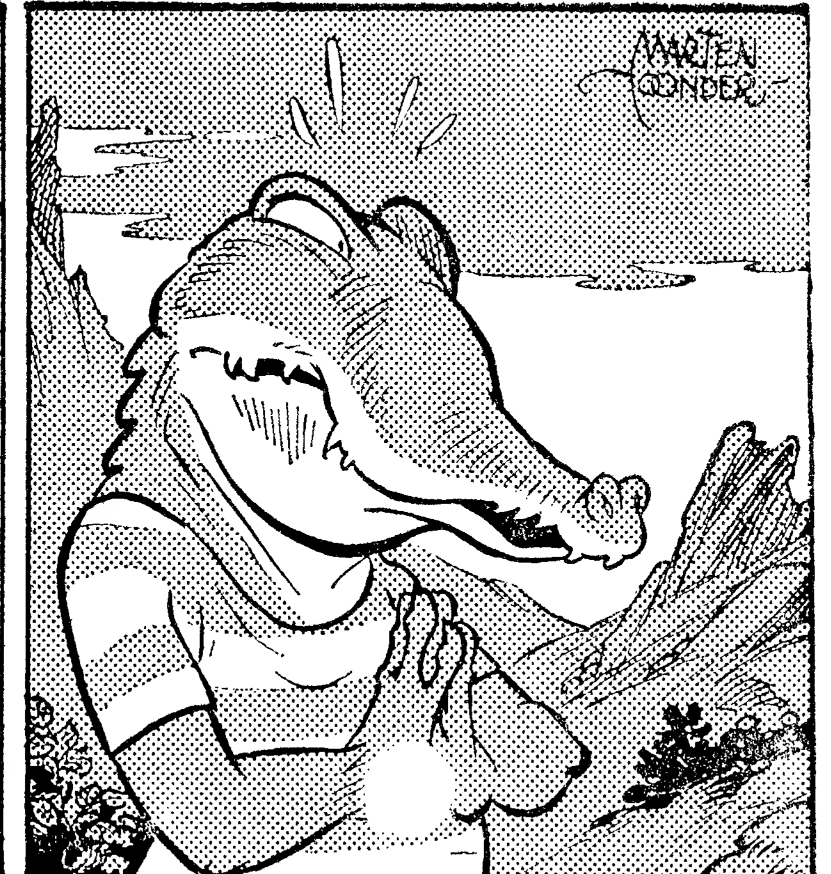
„Ha!" riep de ander uit. „Dan ben je bij mij aan het goede adres, vreemdeling! Ik ben de eigenaar van deze Tufkegel met de omringende Slikken en Zompen en de bijbehorende sloven. Wat had je, zei je?" Heer Ollie slikte moeilijk. Hij maakte zich gereed om zijn aanmerkingen nader toe te lichten, doch hij werd gestoord door een snel naderend verkeersgerucht. Het was de auto van professor Prlwytzkofski, die door zijn eigenaar een eindje was voortgeduwd totdat hij op de helling was geraakt en nu stuurloos naar beneden kwam razen.........

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

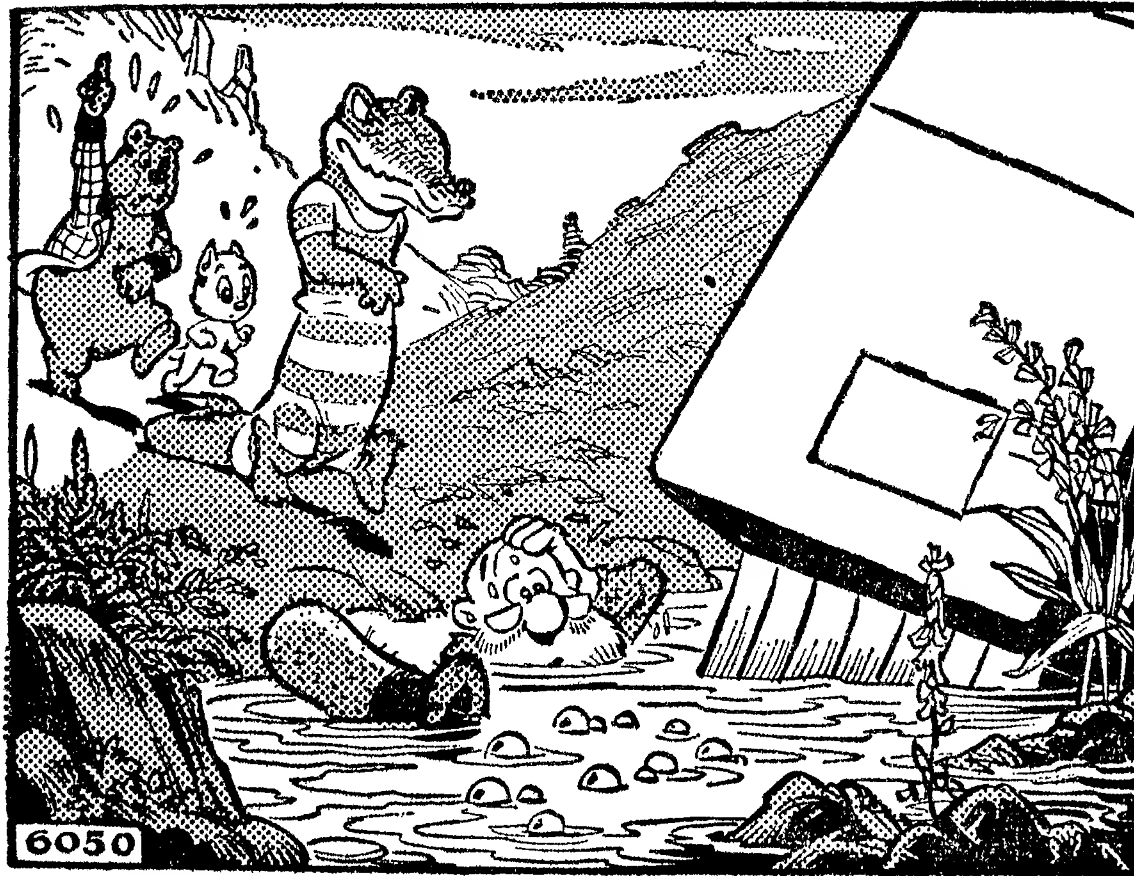

6049 — Professor Prlwytzkofski had de macht over zijn automobiel geheel verloren. Het stuurloze voertuigje denderde de berg af, grote stofwolken en steengruis opwerpend, en zijn eigenaar fladderde er hulpeloos achteraan terwijl hij rauwe kreten uitstiet. „Pas op!" riep Tom Poes, terwijl hij snel opzij sprong. „Opzij!" riep heer Bommel. Maar toen hij zag, dat de grote Knark geen aanstalten maakte om aan deze raad gehoor te geven pakte hij de potentaat snel in zijn badpak en rukte hem opzij. Het was maar net op tijd; want terwijl hij hijgend naast de geredde neerzonk schoot de wagen bolderend langs hen heen, om met een plons in de poel te belanden. „Wat was dat?" vroeg de eigenaar van de slikken en zompen op onheilspellende toon. „Dat was een professor!" legde heer Ollie uit. „Zijn auto wil niet meer rijden, en daarom komt hij uw hulp vragen heer Knark!" „Ik heet geen Knark!" zei de ander gemelijk. „Mijn naam is Vlijmen Fileer. En als die wagen niet rijden kan, weet ik niet, wat dan wel kan rijden!" Hij stiet een snijdende lach uit en hernam: „Je hebt me het leven gered, Olivier Be! Die wegpiraat zou rustig over mij heen zijn gegaan, als je me niet opzij had getrokken. Hij wil hulp hebben, hè? Nou, hulp zal hij krijgen!" De spreker liet deze woorden vergezeld gaan van zo'n wrede glimlach dat het de toehoorders koud over de graat liep.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

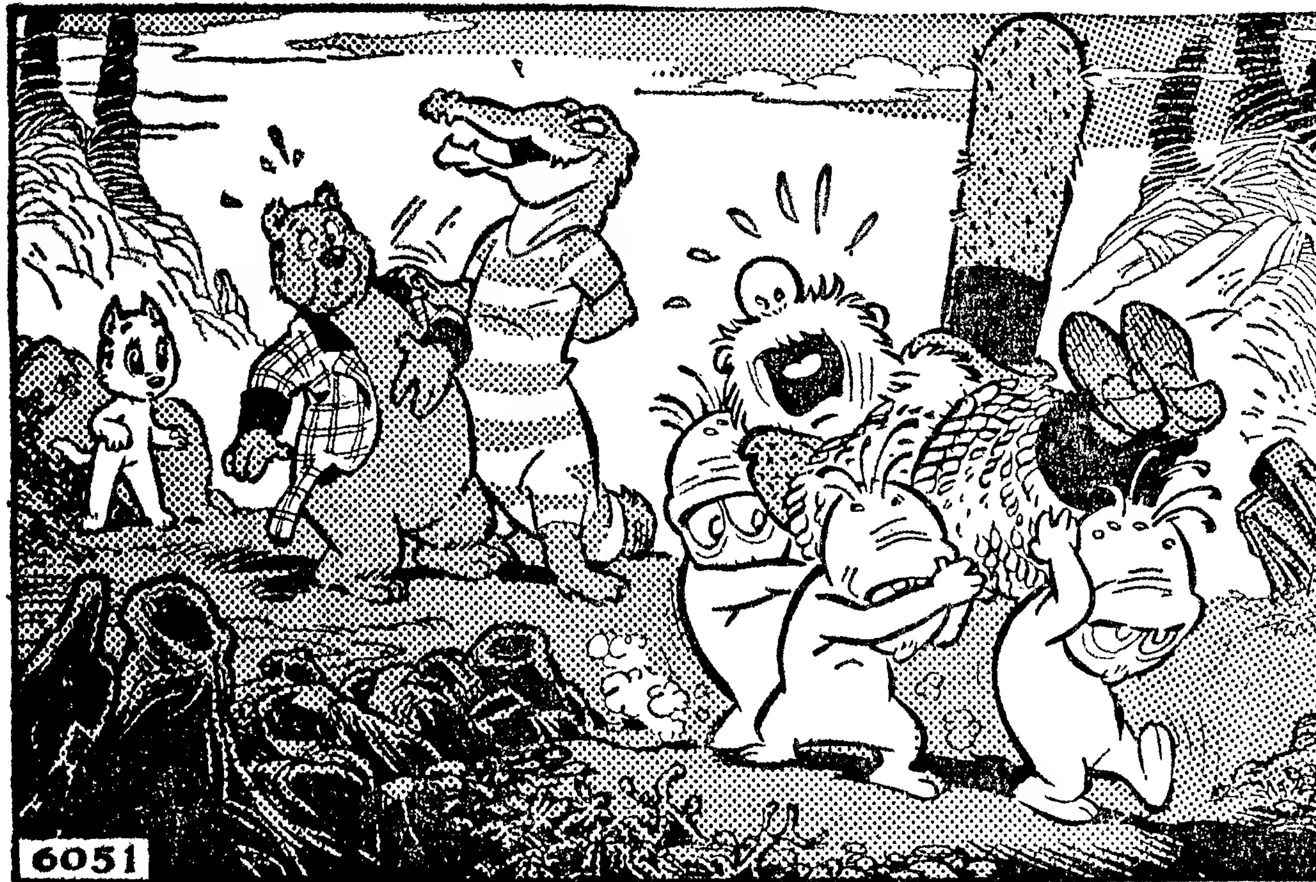

6050 — Na enig geborrel stak professor Prlwytzkofski het hoofd weer boven water en wierp een verwilderde blik in het rond. „Plaw!" prevelde hij. „Daar is mij mijnel klachtwagen gans versjinkt! In del blubl gestolpert. Ene schrikkelijke toestand! Wat moet ik nu aanvangen?" „Dat zal ik je vertellen!" zei de grote Knark, die onheilspellend nadertrad. „Jij hebt rust nodig, jij razende kropper! Ik zal jou afleren om mijn Tufkegel als een bezeten simpelaar af te razen. Ik wil hier mijn scheuten in een rustige omgeving afhandelen en ik ga jou tot kalmte brengen!" „Ik ben gene lazende klopper!" riep de hoogleraar vanuit de modder. Zijn stem miste echter draagkracht en de ander schonk dan ook geen aandacht aan zijn tegenwerpingen. Hij klapte even in zijn handen en wendde zich tot enkele sloven, die op dit geluid toeschoten. „Pak een touw!" zei hij kort. „Deze lummel jakkert hier langs de bergen en dat is verboden. Wikkel hem in en breng hem naar de kooien. Hij zal een rustkuur ondergaan!" De sloven haastten zich om aan dit bevel te voldoen, en even later was de geleerde gebonden als een rollade. Heer Bommel keek verbleekt naar het akelige toneel. „M-maar dit is toch niet rechtvaardig!" riep hij uit. „De professor is het slachtoffer van motorpech en hij heeft hulp nodig! Geen... eh... rustkuur!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door
Maarten
Toonder

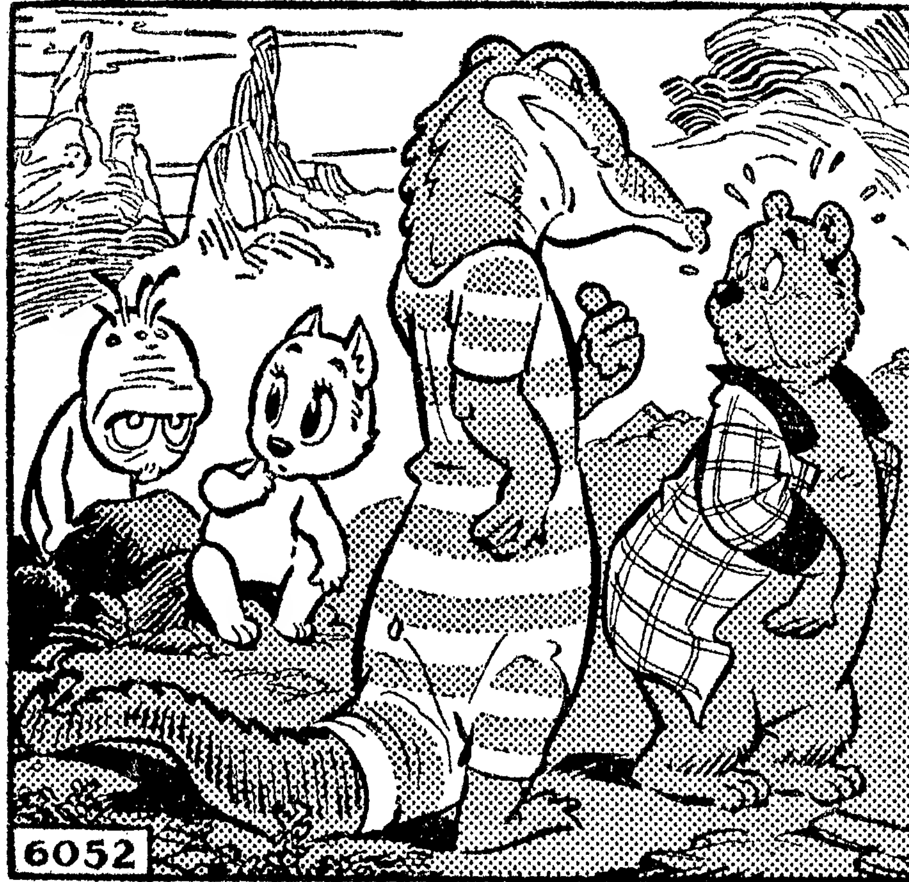

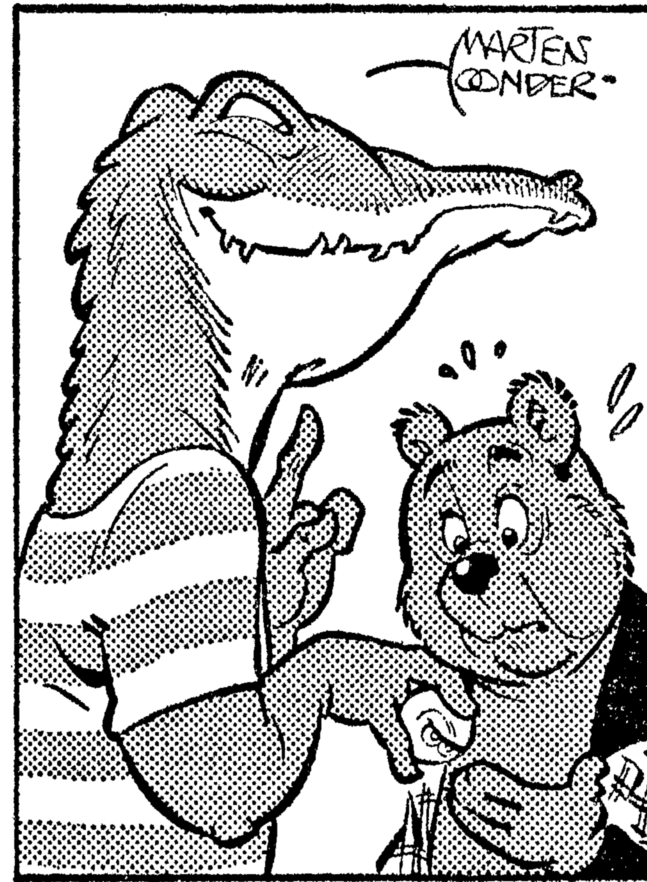

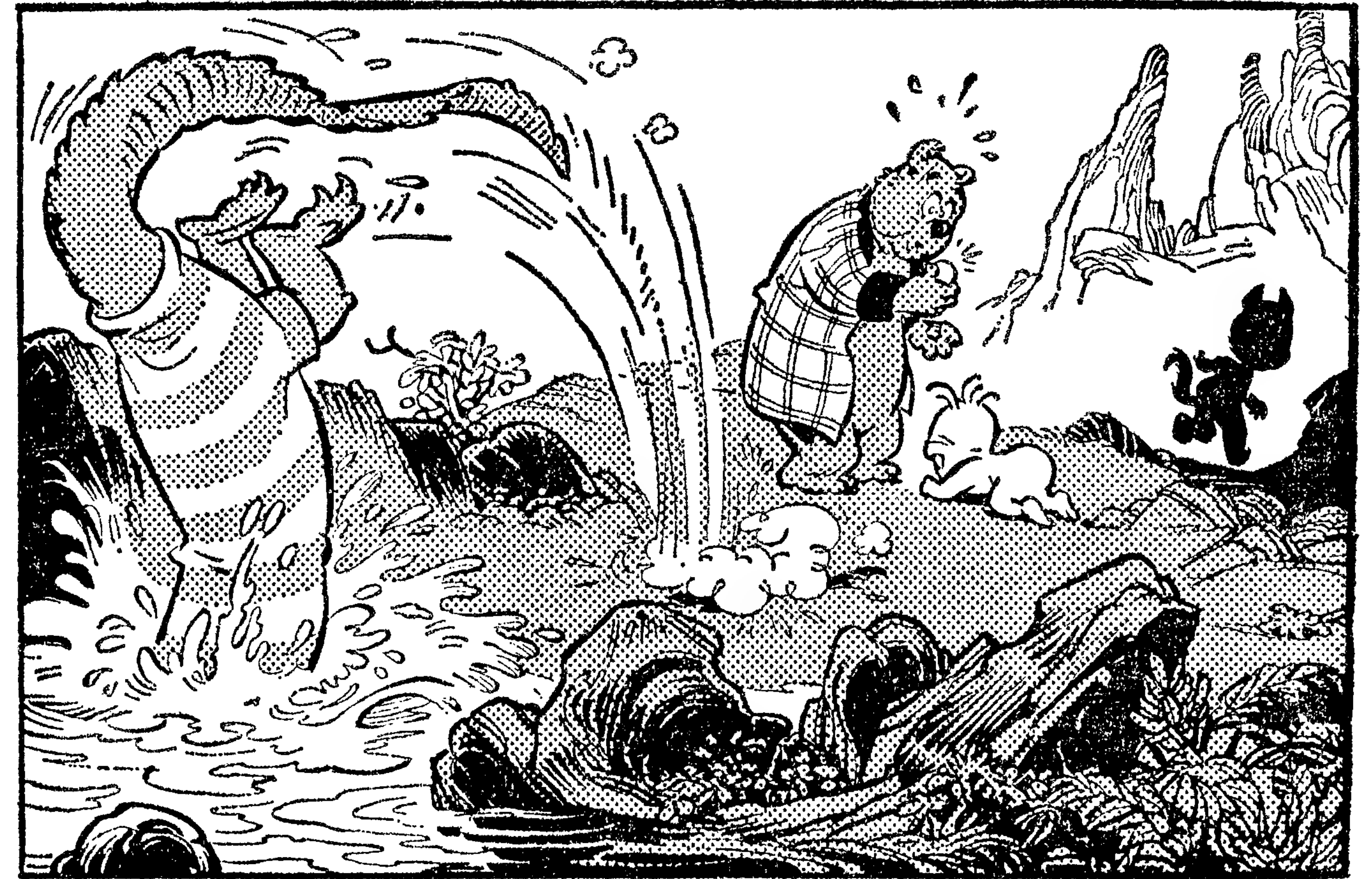

6051 — Professor Prlwytzkofski werd door de sloven op de schouders genomen en weggedragen, terwijl hij luid protesteerde. „Dat kan men ja niet maken!" riep hij uit. „Dit is ja gans krobskabowitsj! Praw! Jekanopastsji tsjuk xraksksj!" Zijn kreten verstierven langzaam in de verte en heer Bommel, die tot nu toe verbleekt had toegekeken maakte zich gereed om de ongelukkige te volgen. Hij werd echter tegengehouden door de grote Knark. „Je hebt me daarnet het leven gered", sprak deze, hem op de schouder kloppend. „Dat is mooi van je en ik ben niet ondankbaar. Zeg me waarmee ik je een genoegen kan doen!" „Een genoegen doen?" herhaalde heer Ollie. „Wel, dat is nogal duidelijk. Laat die professor vrij! Het was allemaal een ongeluk, en de stakker was geen kwaad van plan, wat jij, Tom Poes? Dit is geen behandeling onder lieden van onze stand, heer Fileer!" De aangesprokene stiet een kil lachje uit. „Van vrijlaten kan geen sprake zijn", zei hij grimmig. „Wie stout is, krijgt straf; dat is de gewoonte hier. Hoe zou ik anders orde onder mijn simpelaars kunnen houden? Nee, die wens kan ik niet toestaan. Maar ik weet iets beters. Ik zal u Ok geven!" „Ok?" vroeg heer Bommel verward. „Wat moet ik met een ok? Wat is dat?" „Dat zal je zien!" hernam de ander. „Ok is een hampelaar, als alle anderen. Maar hij is gehoorzaam en dat is veel waard voor een knark!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

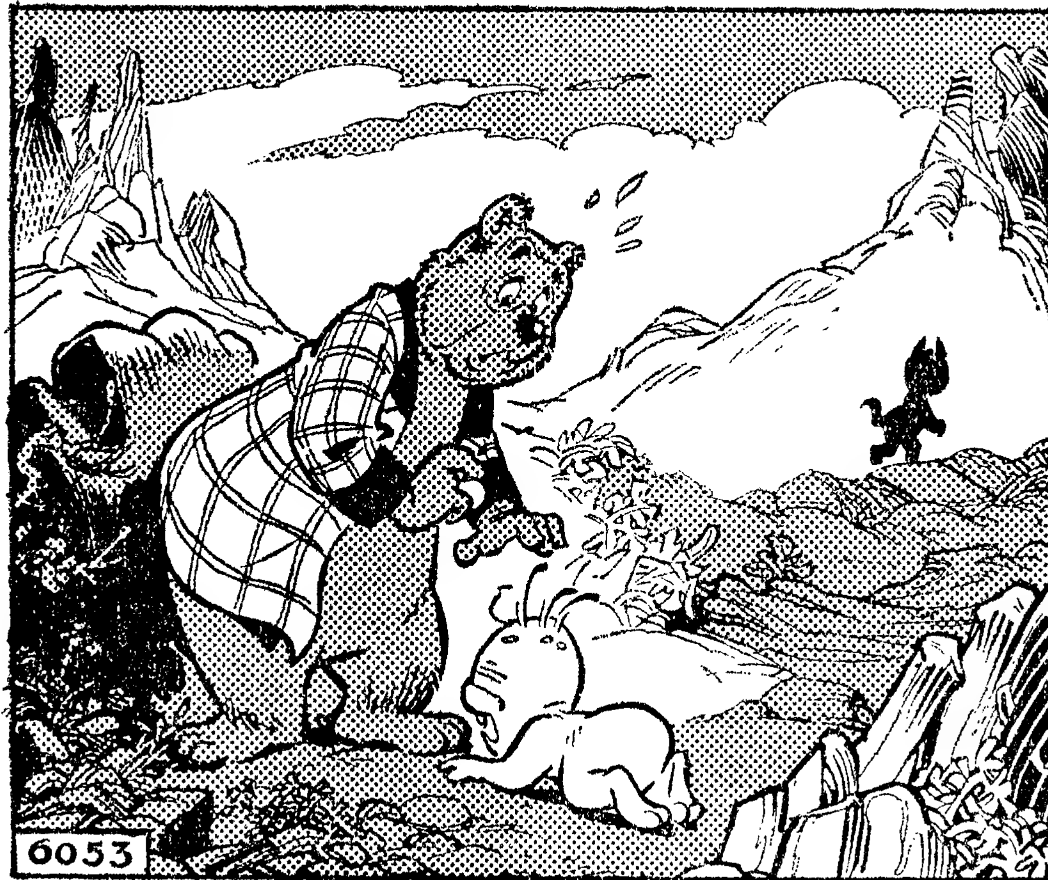

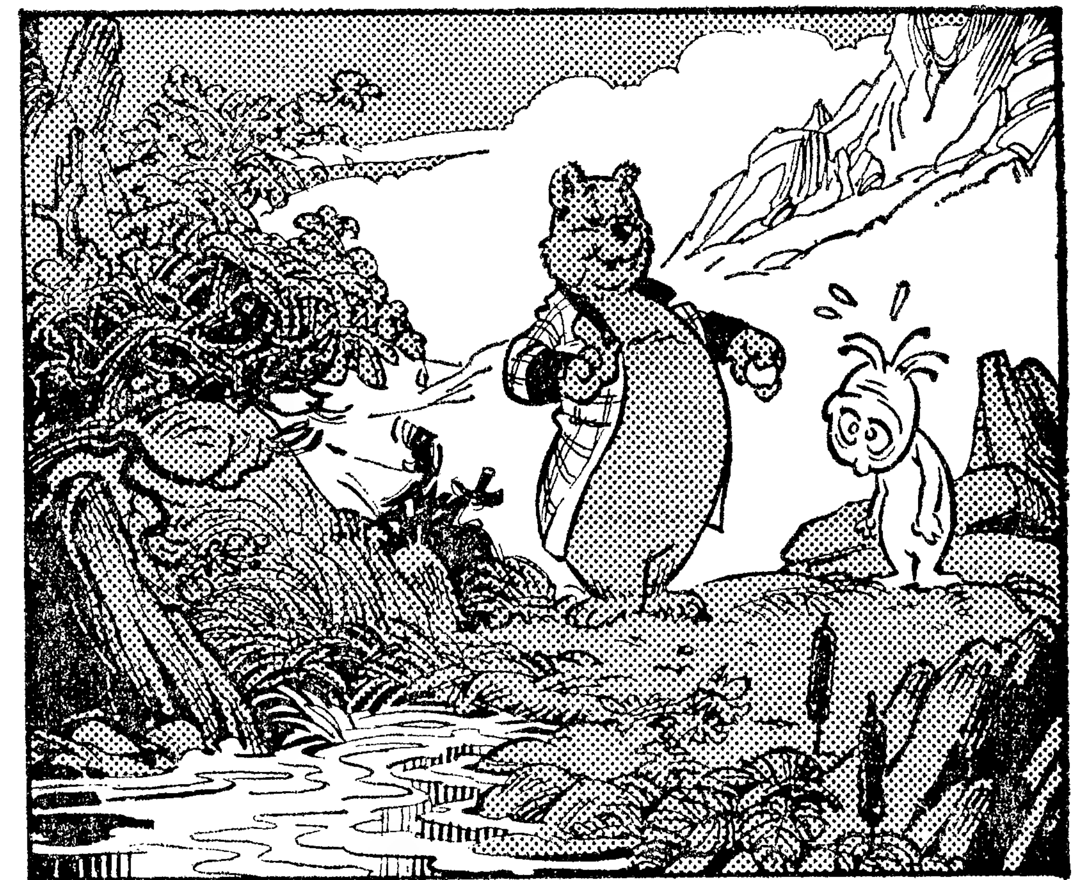
6052 — „Wat is een ok?" hield heer Bommel aan. „Ik zou liever hebben, dat u de professor vrij liet." „Praat me niet langer over vrijlaten!" zei de grote Knark grimmig. „Het bederft mijn gulle stemming. Je krijgt Ok van me cadeau en dat is een mooi geschenk, zou ik denken." Zo sprekende wees hij op een sloof, die aarzelend achter een steen vandaan kwam en deemoedig naar het groepje keek. ‚Hij is van jou!" zei de eigenaar gul. Daarop haalde hij een bolletje uit zijn zwempak en reikte dat heer Ollie hoe. „Hier is zijn hachje!" voer hij voort. „Bewaar het goed, want zolang je dat in je bezit hebt, zal Ok je gehoorzamen. En nu ga ik verder kuren. Ik voel een scheut opkomen en ik krijg behoefte aan zompslik!" Na deze woorden wendde hij zich om en sprong met een fraaie duik in de poel. Heer Bommel staarde enigszins verwezen van het fraai besneden bolletje naar de voor hem knielende sloof en toen keek hij zoekend rond om aan Tom Poes te vragen wat dit allemaal beduidde. Maar die had de loop der gebeurtenissen niet afgewacht. Zodra hij begreep dat heer Ollie een sloof cadeau kreeg had hij het op een lopen gezet om de ongelukkige professor te zoeken. Hij vond, dat die in de eerste plaats hulp nodig had; maar daardoor ontging hem het overreiken van het hachje — en dat was jammer, zoals het verloop van deze geschiedenis zal leren.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

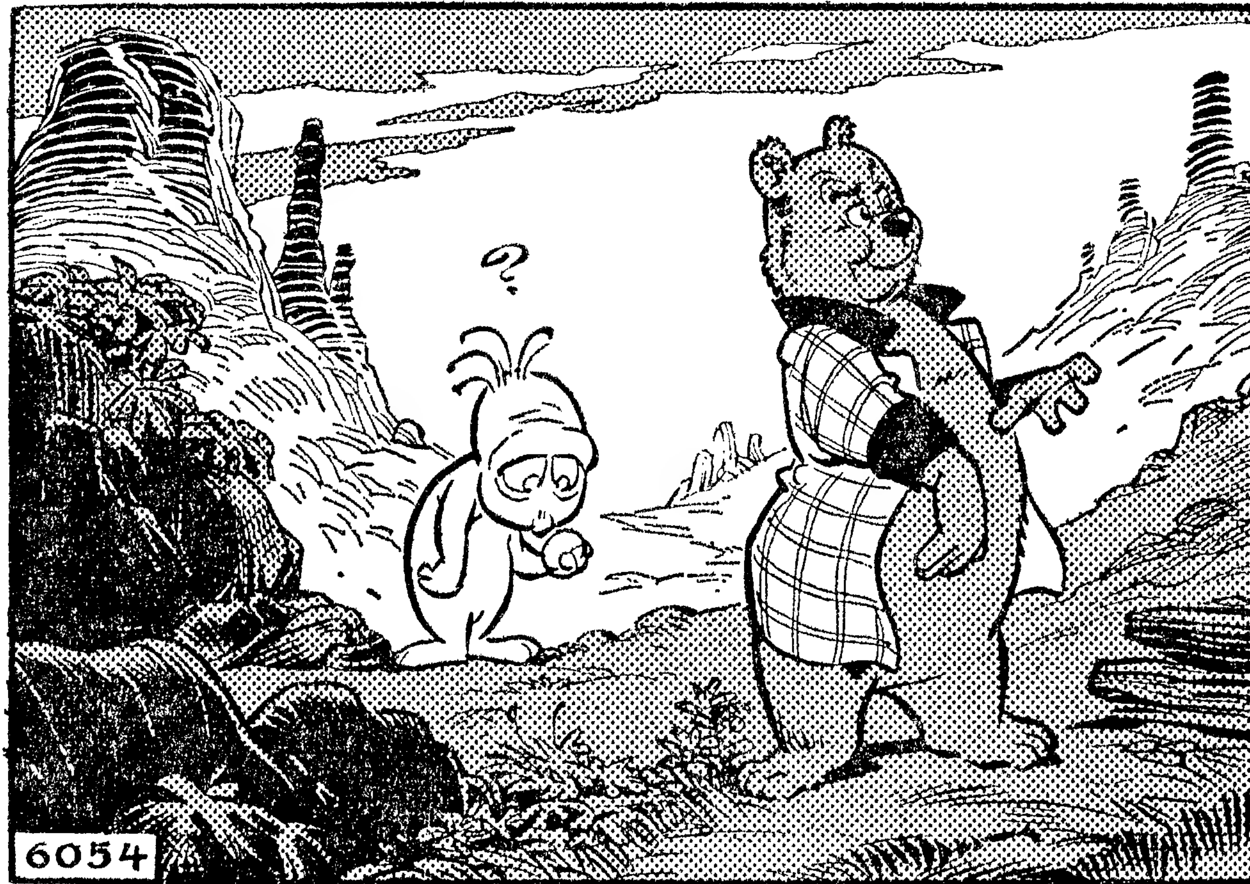

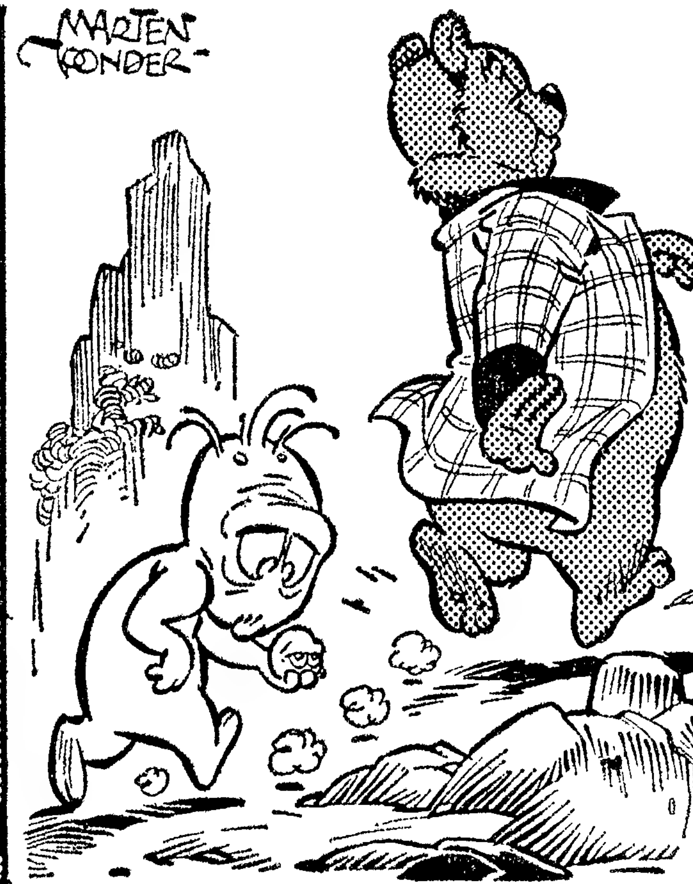

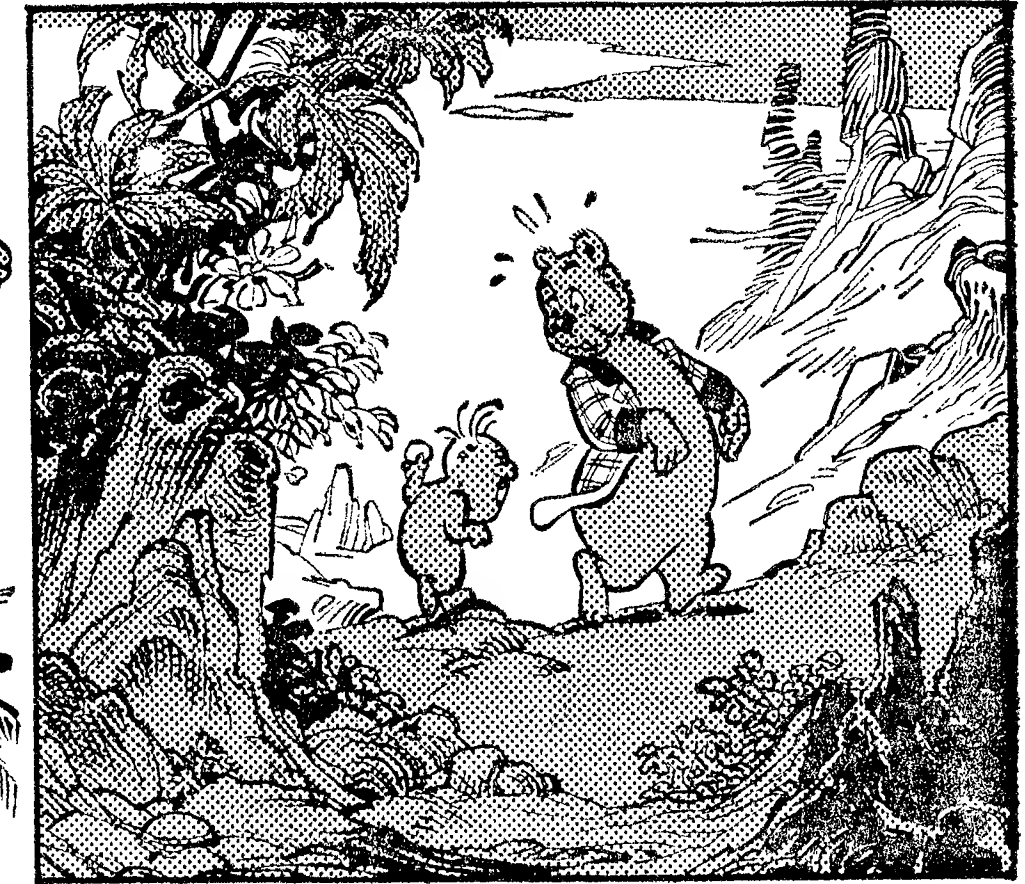
6053 — Heer Bommel keek beklemd naar de sloof Ok, die nederig voor hem in het stof lag, en verwarring maakte zich van hem meester. „Wat moet dat?" vroeg hij. „Wat betekent dit allemaal? Wat doe je daar nu, jonge vriend? Sta toch op!" Het ventje scharrelde gehoorzaam overeind, doch het bleef in een deemoedige houding voor heer Ollie staan en gluurde naar het vreemde bolletje dat deze in de hand had. ‚Mooi hè?" hernam heer Bommel, en hij hurkte neer om het schuwe wezen wat op zijn gemak te stellen. „Kijk, er zijn ook nog oogjes in uitgesneden, zie je wel? Een leuk geschenk van je baas, zo'n mooie bal! Werkelijk!" „Is geen bal!" verklaarde het ventje dof, „Is hachje van Ok. En Ok is nu sloof van grote heer, die hachje van Ok heeft!" Heer Ollie rees haastig overeind terwijl er denkrimpels over zijn voorhoofd speelden. Het was duidelijk, dat hij het gehoorde trachtte te verwerken en na enige ogenblikken drong de betekenis dan ook tot hem door. „Nee maar!" zo riep hij uit. „Heb ik ooit! Dat riekt naar slavernij! Dat past niet in deze tijd; dat is niets voor een heer van mijn stand, als je begrijpt wat ik bedoel. Ik wil jouw hachje niet, vriend Ok. Hier, je mag het zelf hebben. Je bent vrij, bedoel ik!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

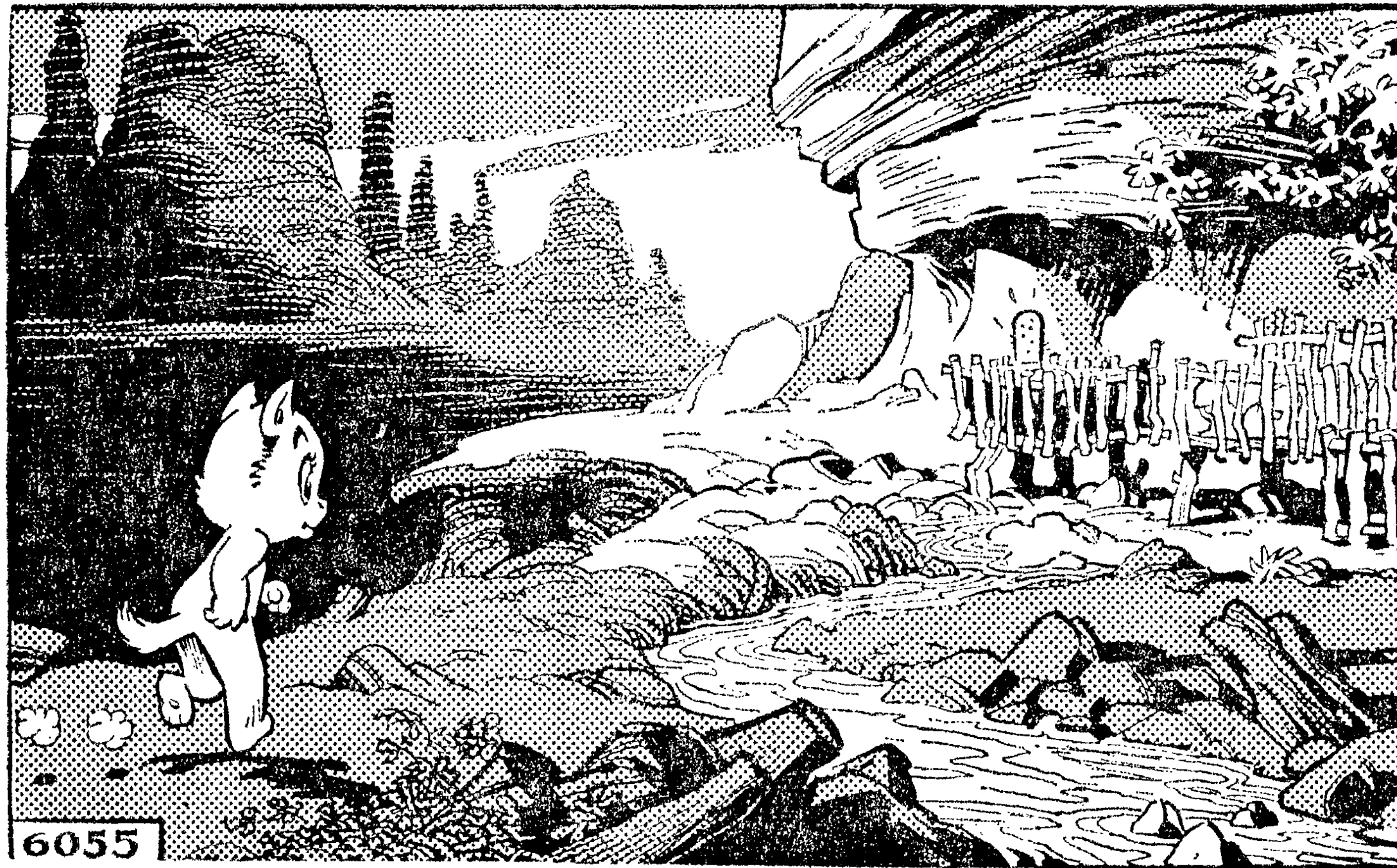

6054. — Heer Bommel voelde zich recht voldaan toen hij de sloof zijn hachje had gegeven. „Wat een toestanden!" sprak hij, zich omwendend. „Stel je voor, dat een heer er sloven op na zou houden! Dat is je reinste slavernij! Nee, iemand van mijn stand staat pal voor de vrijheid, en mijn goede vader zei altijd..." Op dat moment drong het tot hem door, dat Tom Poes er niet was om hem toe te juichen en hij betrok een weinig. Niet lang echter. „Kom", mompelde hij. „Het was een mooie daad van me om dit eenvoudig wezen de vrijheid te schenken, al zeg ik het zelf. Nu zal ik eens gaan kijken, waar de professor heen is gedragen. Ook hij zal bevrijd worden, al zou ik het persoonlijk moeten doen. Ollie, jongen, vrijheid is het hoogste goed, zei mijn goede vader altijd, en daar houd ik mij aan!" Zo prevelende stapte hij monter voort, terwijl een mooie glimlach zijn gelaatstrekken verlevendigde. Doch zijn gedachtenloop werd gestoord door de sloof Ok, die bedrukt achter hem aan dribbelde. „Wat wil je nu nog?" vroeg heer Bommel, terwijl hij zich gehinderd omdraaide. „Waarom schep je geen vreugde in de vrijheid die ik je geschonken heb, jonge vriend? Wat loop je daar te mutteren?" „Ok heeft geen vrijheid gekregen", zei het ventje bedeesd. „Ok heeft alleen maar hachje van grote heer gehad. Wat moet Ok met hachje doen?"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

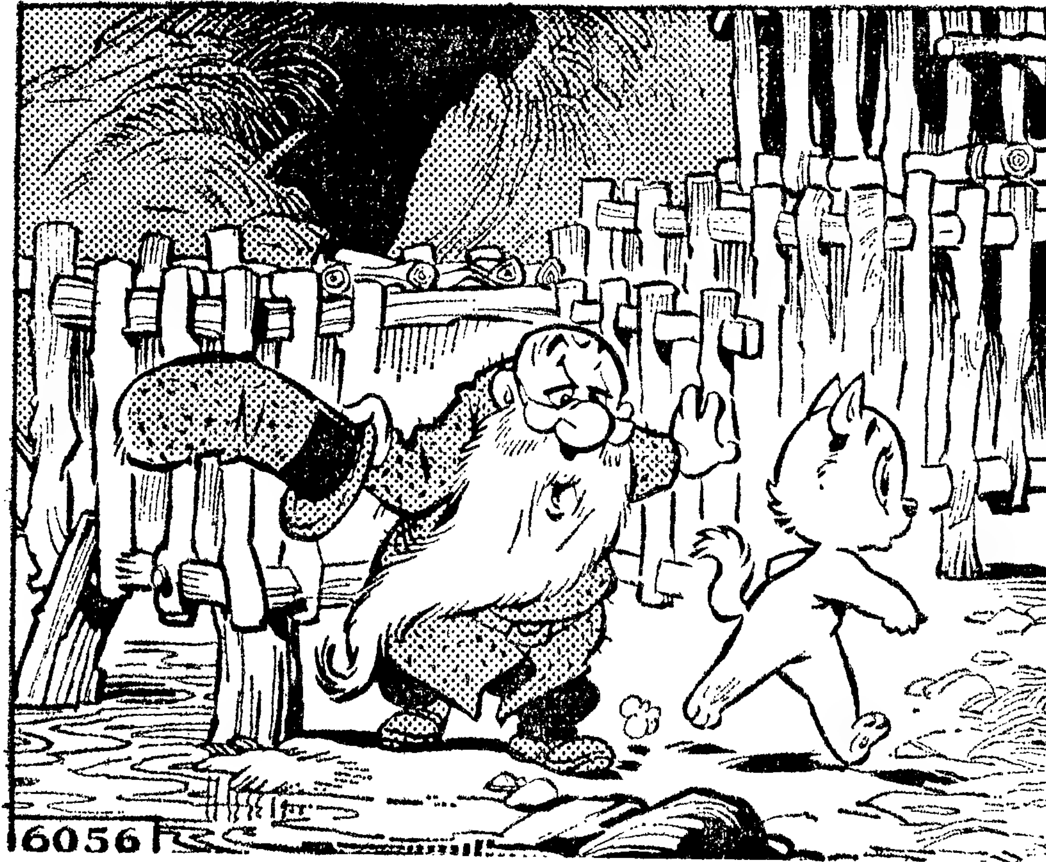

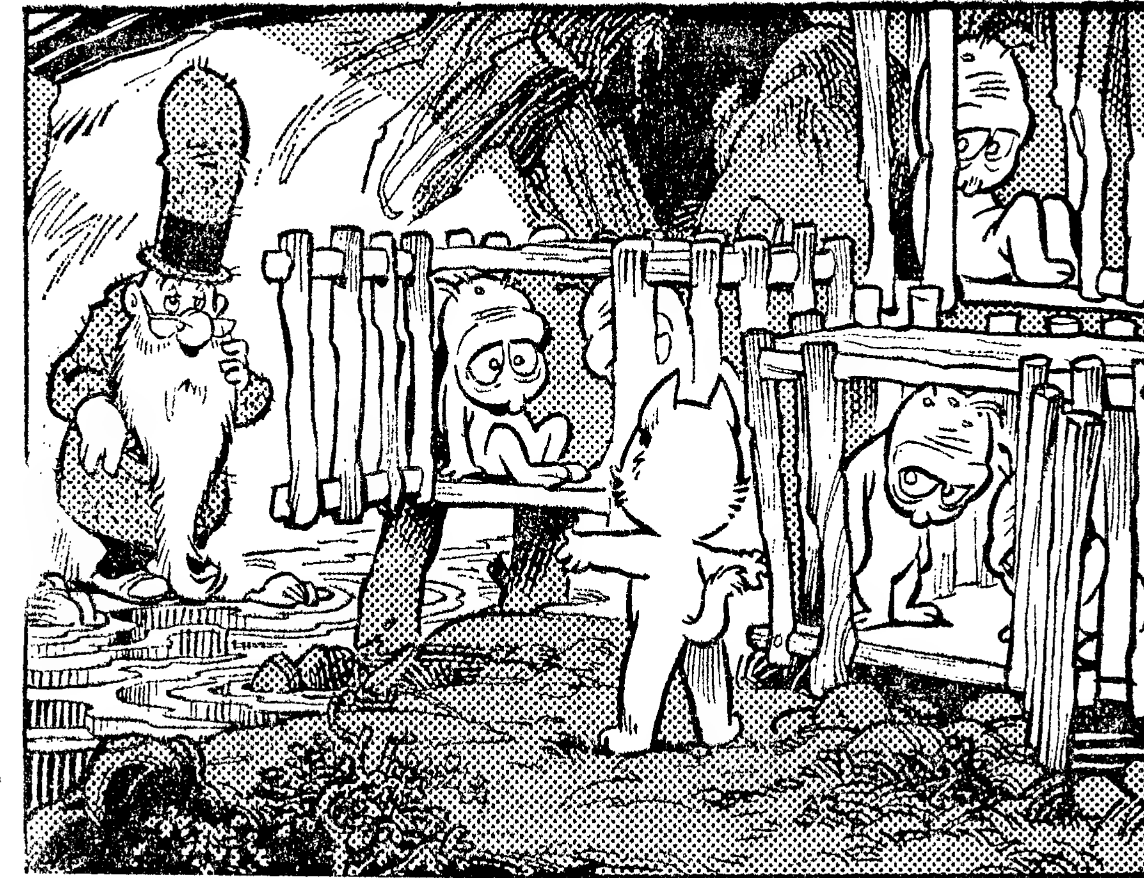

6055. — Tom Poes had de voetstappen van de sloven gevolgd, en zodoende kreeg hij al spoedig de ingang van een spelonk in het oog, waaruit een ondiep watertje naar het moeras stroomde. Naast deze beek, stonden enige ruwe houten kooien tegen de bergwand aan, en reeds van verre was de hoed van professor Prlwytzkofski boven een der hokken waarneembaar. „Daar hebben ze hem dus heen gebracht", zei Tom Poes tot zichzelf. „En in die andere kooien zitten sloven zo te zien. Dit zal de strafplaats dan wel zijn. Hm, in de eerste plaats zal ik de prof bevrijden — en daarna kan ik wel weer verder kijken!" Met deze gedachte naderde hij het akelige toneeltje en opende hij het hok waarin de hooggeleerde lag. Dit gebeurde zonder veel moeite. Want de deur was niet gesloten omdat de ongelukkige omwikkeld was als een rups in een cocon. „Snel, bid ik u!" sprak de geleerde met rauwe stem. „Deze zeilen snoeren mij de adem ja gans uit der lijf en mijn bloedbaan is verstierd. Maak mij los!" Tom Poes gehoorzaamde, en enige ogenblikken later zat de profesor hijgend op de ruwe planken, terwijl hij voorzichtig zijn ledematen betastte. „Een dollar geschiedenis!" klaagde hij. „Het is ja gans onwetenschappelijk! Wanneer ik dit alles tevoren geweten had, zou ik mijne onderzoekingen op een ander terrein gelegd hebben. Mijn krachtwagen is verblubberd en ik zelf voel als een knakworst aan. Wat is dit voor een omgeving, vraag ik mij af? Wat moet ik aanvangen?"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

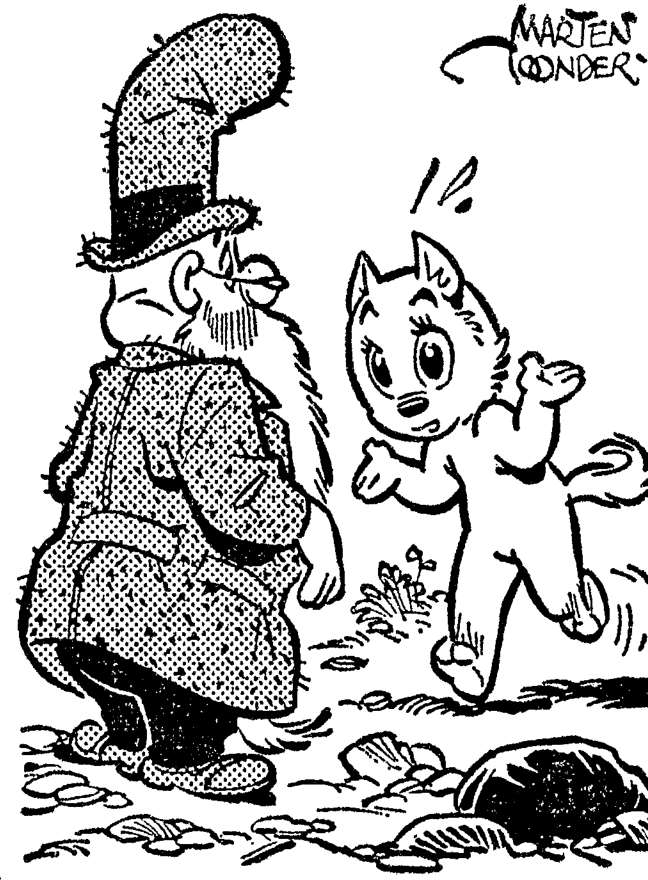

6056. — Tom Poes sprong uit de kooi en professor Prlwytzkofski volgde hem niet zonder moeite. „Wat moet ik nu dan aanvangen?" vroeg de geleerde op klagende toon. „Mijn krachtwagen en ik zelf zijn gans verschutterd. Zo kan ik gene wetenschappelijk arbeid daarstellen!" „U moet hulp hebben voor die auto!" zei Tom Poes begrijpend, terwijl hij de pas in hield. „Nu, dat treft. Hiernaast zitten een paar van die arme sloven gevangen. We zullen ze vrij laten, dan willen ze u vast wel helpen!" „Een goed idee!" zei de hoogleraar prijzend. „Vrije schepsels zijn hulpbereid en vriendelijk opgelegd, dat is een bekend fenomeen. Beijlt u zich, bid ik u!" Zo sprekende begon hij zijn hoed in model te brengen, en Tom Poes stapte op de hokken af waarin de sloven op hun straf zaten te wachten. Tot zijn verbazing waren de deuren echter niet gesloten, en ook toen hij ze openwierp maakten de inzittenden geen aanstalten om naar buiten te klimmen. „Jullie zijn vrij!" riep Tom Poes uit. „Kom er maar uit!" De sloven schudden echter hun hoofden. „Kan niet", zeiden ze dof. „De grote Knarck zou dat niet goedvinden. Hebben steen in water laten rollen en moeten daarom wachten op boosheid van grote Knarck!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

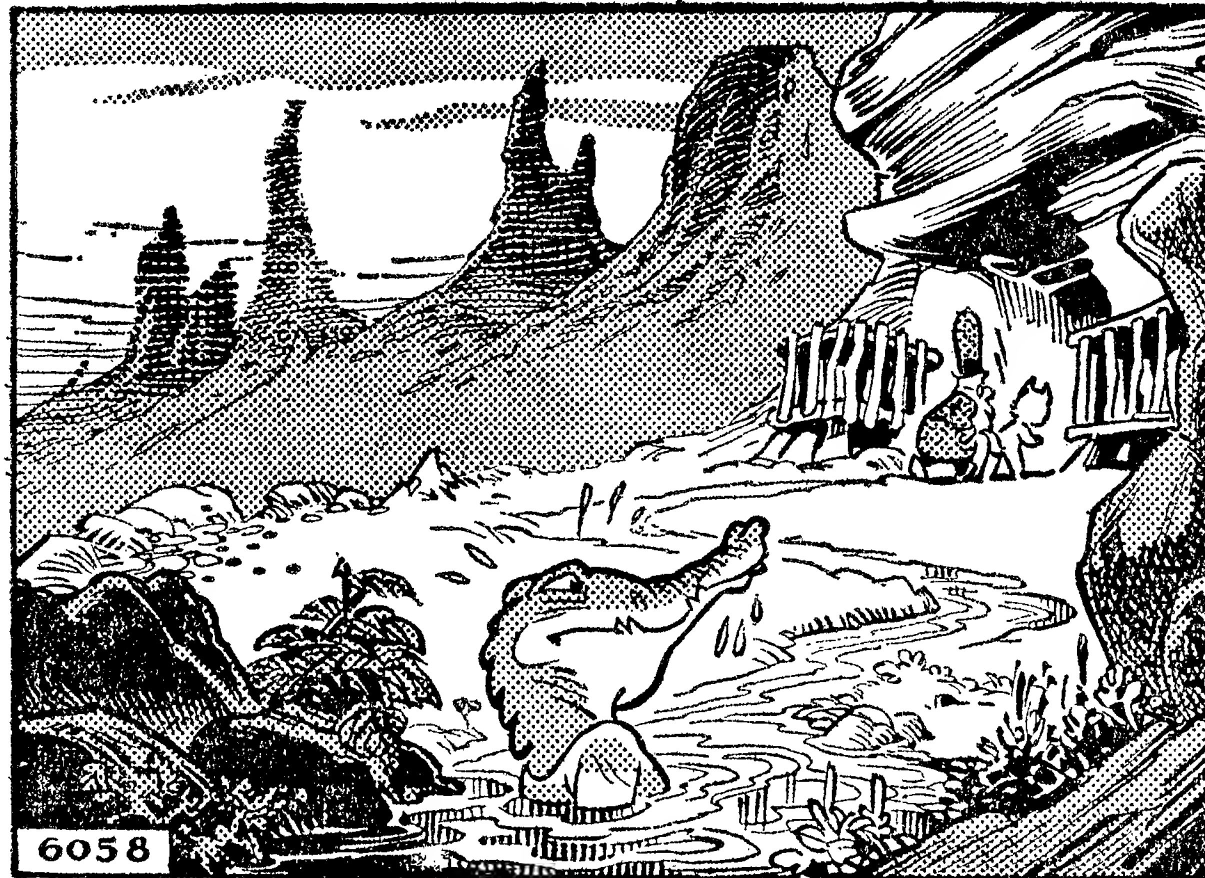

6057. — Professor Prlwytzkofski zette na enig gefrutsel zijn hoed op het hoofd en keek peinzend naar Tom Poes, die nog steeds met de sloven praatte. „Zonderbaar!” prevelde de geleerde in zijn baard. „Waarom lopen die kleine lieden niet begeesterd uit hun gevangenis? Wat zitten ze daar nu nog gans bedrukt achter hun gieterwerken?” „Het is vreemd”, zei Tom Poes, terwijl hij schouderophalend terugkwam. „Ze kunnen niet uit hun kooien, zeggen ze. Dat wil de grote Knark niet hebben. En die Knark heeft hun hachjes; die bewaart hij in de grot.” „Eigendommelijk!” gaf de hoogleraar toe. „Wie heeft dan ooit van hachjens gehoord? Dat is toch gene wetenschappelijke daadzaak? Maar goed. Der krachtwagen moet gedrukt worden en daarom moeten deze kleine keerlen vrij. Wij moeten dus hunne hachlein halen gaan, ook al is dit alles lacherlijk en wetenschappelijk onverklaarbaar!” Met deze woorden wendde hij zich om en begon snel naar de opening van de spelonk te lopen. Tom Poes aarzelde even en keek naar het modderige beekje, dat uit de donkere grot naar buiten kabbelde. „Wie weet wat voor een narigheid daarbinnen is”, dacht hij. Maar toen vatte hij moed en volgde de professor om naar hachjes te gaan zoeken.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

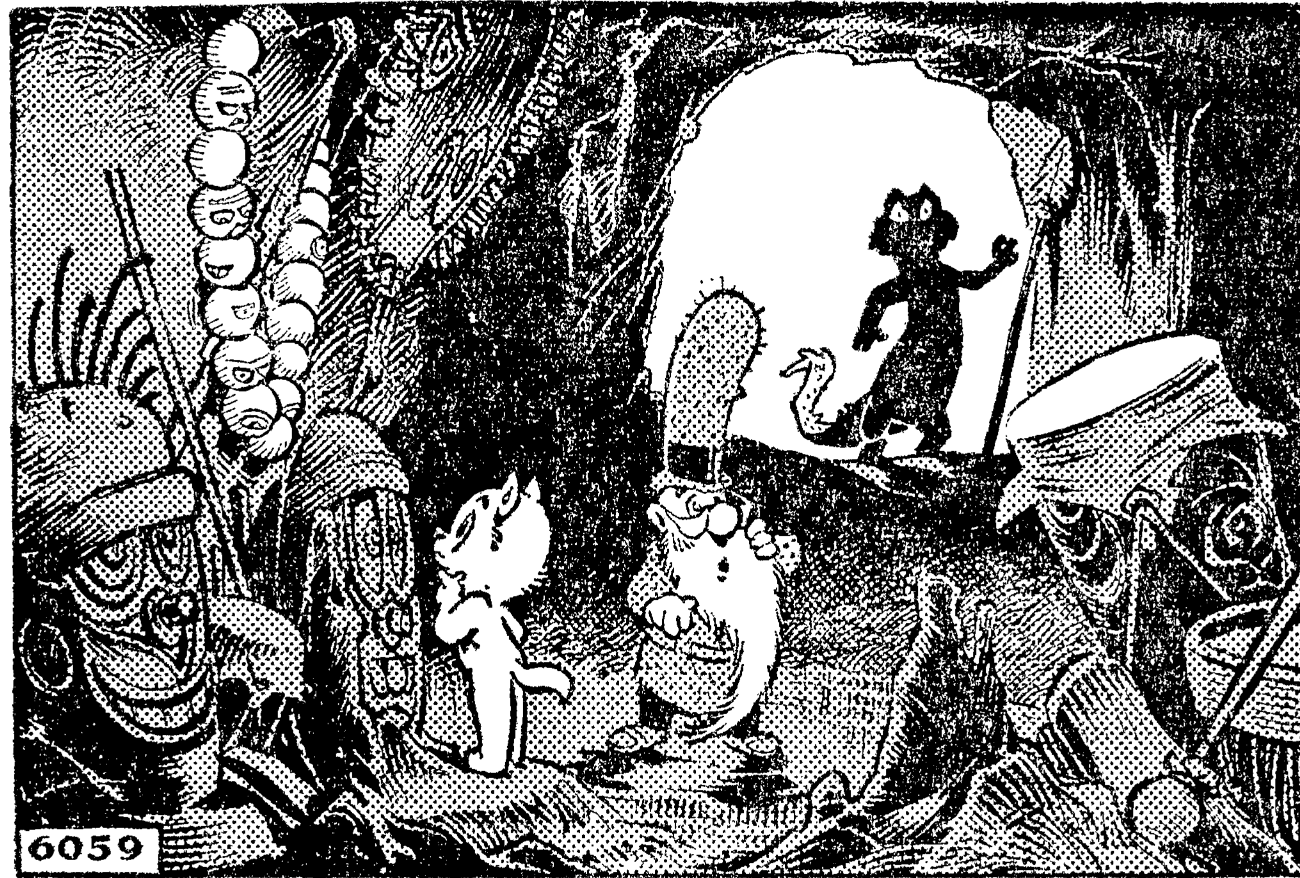

6058. — Professor Prlwytzkofski verdween met Tom Poes in de duistere grot, gadegeslagen door de wezenloze blikken van de sloven in hun kooien. Maar zonder dat ze het wisten was er nog iemand, die belang in hun bezoek stelde. Het was de grote Knark, die geruisloos uit het modderige riviertje opdook en hem met een gele oogopslag beloerde. „Zo maakt men misbruik van iemands gastvrijheid!” mompelde hij met dunne lippen. „De gevangene is bevrijd en gaat inbreken. Nu, dat zal hem slecht bekomen. Orde en tucht moeten er zijn, anders wordt het al gauw een bende in een land.” Zo sprekende schuifelde hij snel in de richting van zijn akelige woning, bruine rimpels in het drabbige water trekkend. Heer Bommel, die een ander pad genomen had, en een weinig boven het toneeltje was uitgekomen, wierp toevallig een blik naar beneden. Zodoende zag hij alles was er gebeurde en een rilling voer hem door de leden. „Ik kan de jonge vriend toch ook nooit even alleen laten”, prevelde hij bekommerd. „Terwijl ik met mijn mooi bevrijdend werk bezig ben, zoekt hij de gevaarlijkste dingen op! Hoe moet dit nu weer aflopen?” „Wat moet Ok met hachje doen?” zeurde de sloof achter hem, maar heer Ollie luisterde daar niet naar. Hij raapte al zijn moed samen en begon vastberaden de berg af te dalen, in de richting van de vallei waardoor het riviertje stroomde. De sloof wierp een onzekere blik op het bolletje, dat hij in de hand klemde en volgde toen de dappere heer.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

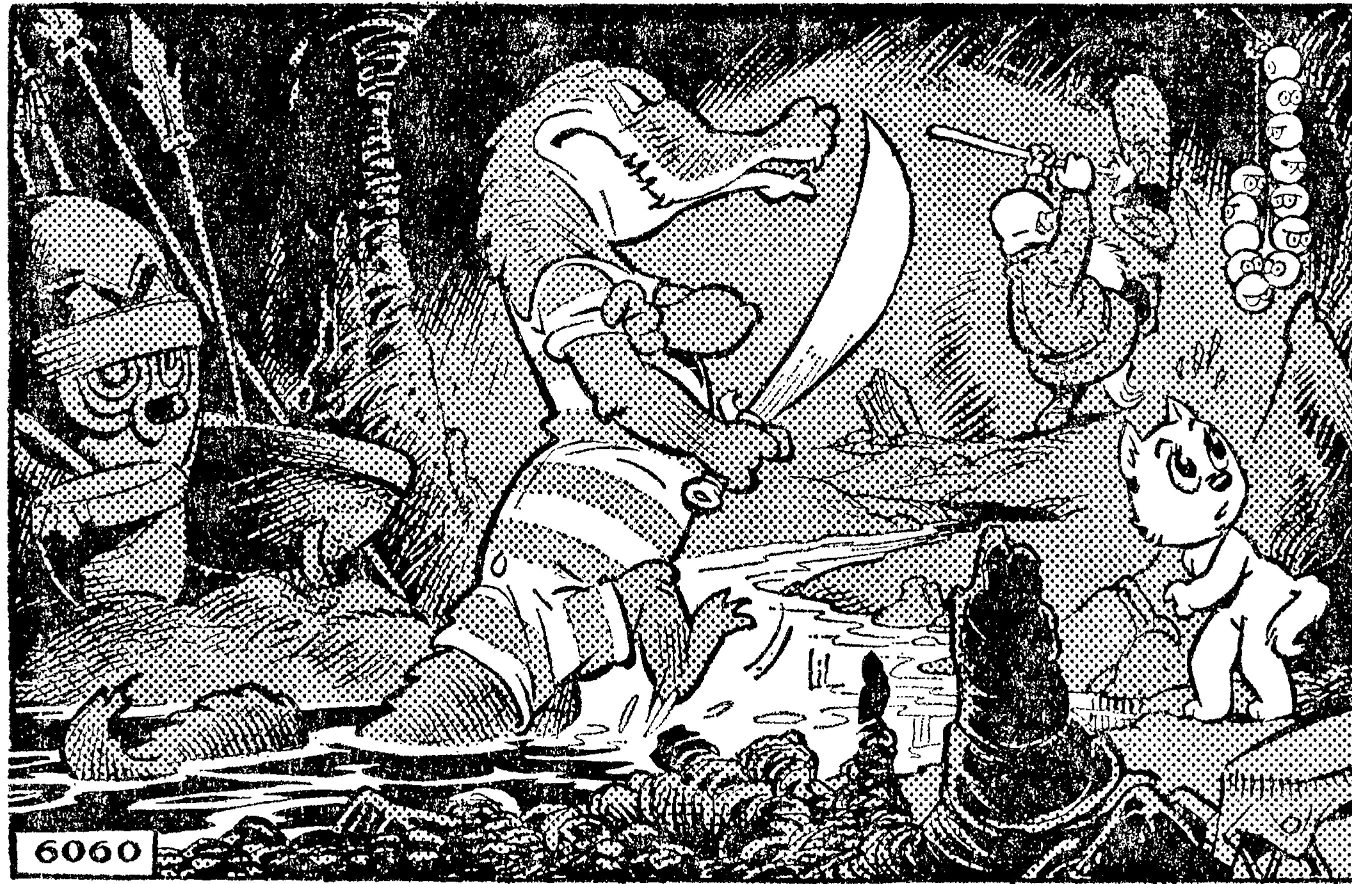

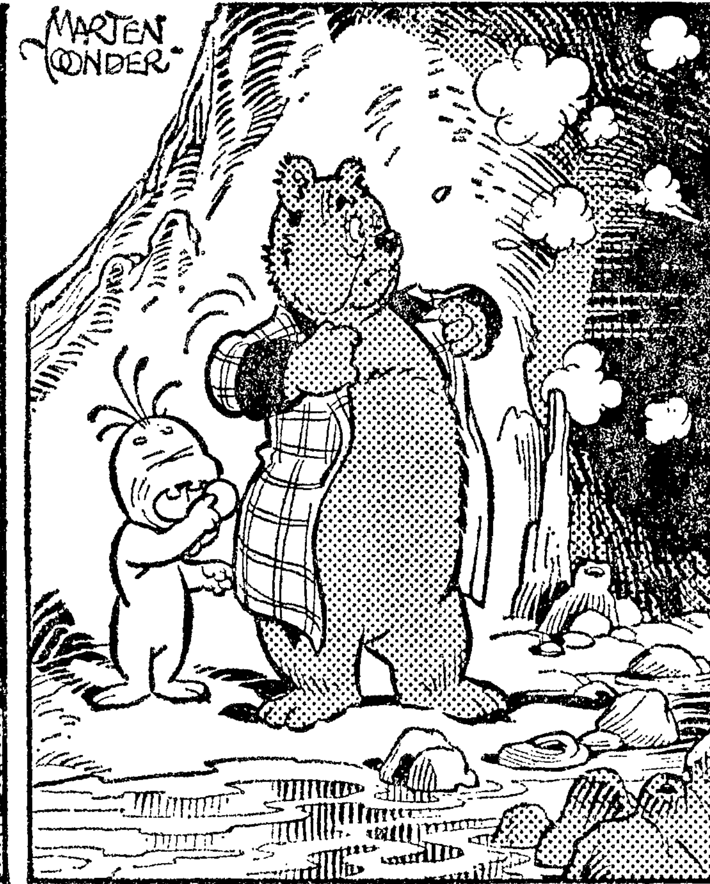
6059 — Tom Poes en professor Prlwytzkofski stapten de grot binnen en wierpen beklemde blikken op de trommen en maskers die de klamme wanden sierden. Het was er kil en schemerig, en een akelige tocht uit het inwendige voerde muskusgeuren aan, die het ademen bemoeilijkten. „Praw!" mompelde de geleerde, „hier woont der Knarch, dat kan men ja rieken. Ene nederdrachtige, heidendommelijke omgeving. Maar welaan! Wij moeten ons doel in het oog vatten. Waar zijn nu de hachlein?" Tom Poes sopte door het modderstroompje, dat de bodem bevloeide en klom op een richel. „Hier, denk ik!" zei hij. „Dit zijn witte bolletjes, waarin oogjes zijn uitgesneden. Die moeten we hebben!" „Goed", hernam de professor. „Laten we ons beijlen, want dezer hol is drukkend!" Op dat moment, trok een soppend geluid bij de ingang zijn aandacht, en toen hij zich verrast omwendde zag hij daar de grote Knark staan.

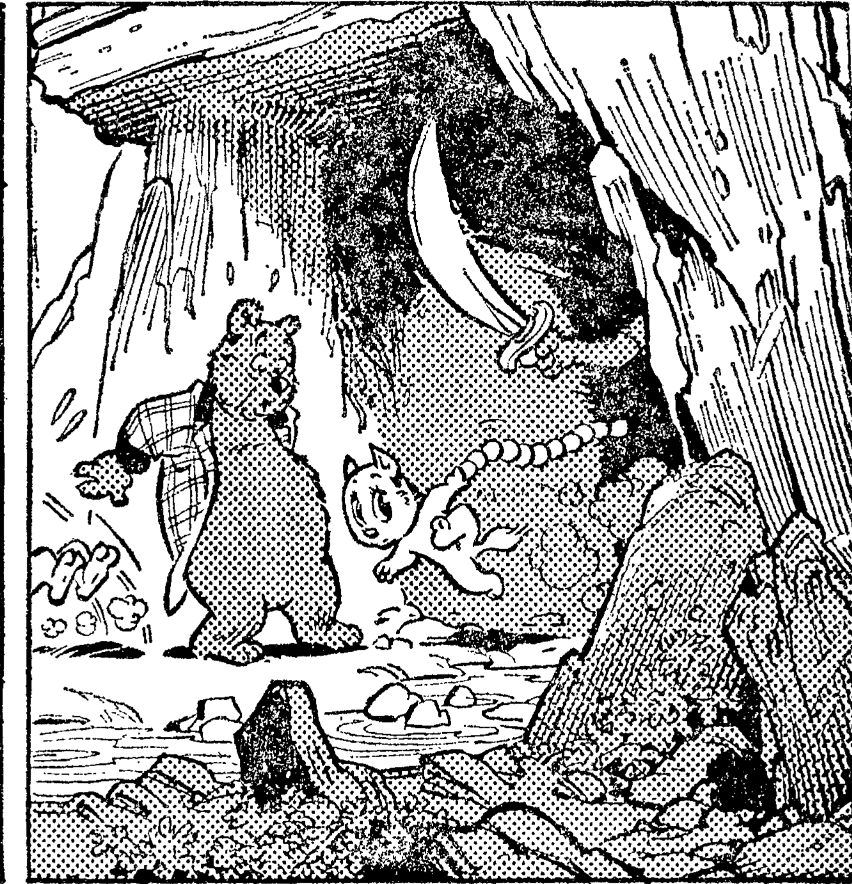
„Inbrekers!" riep deze, terwijl hij een assegaai pakte. „Ik zal jullie afleren om hier zonder mijn toestemming binnen te komen!" Terwijl hij zo sprak drilde hij het wapen boven zijn hoofd en slingerde het vervolgens met grote kracht in de richting van zijn bezoekers. „Achting! Opgepast!" riep de hoogleraar verblekend. Hij deinsde achteruit, doch het was reeds te laat. De speer doorboorde zijn hoofddeksel, en nagelde dat tegen de rotswand, terwijl de ongelukkige bezitter ter aarde stortte.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

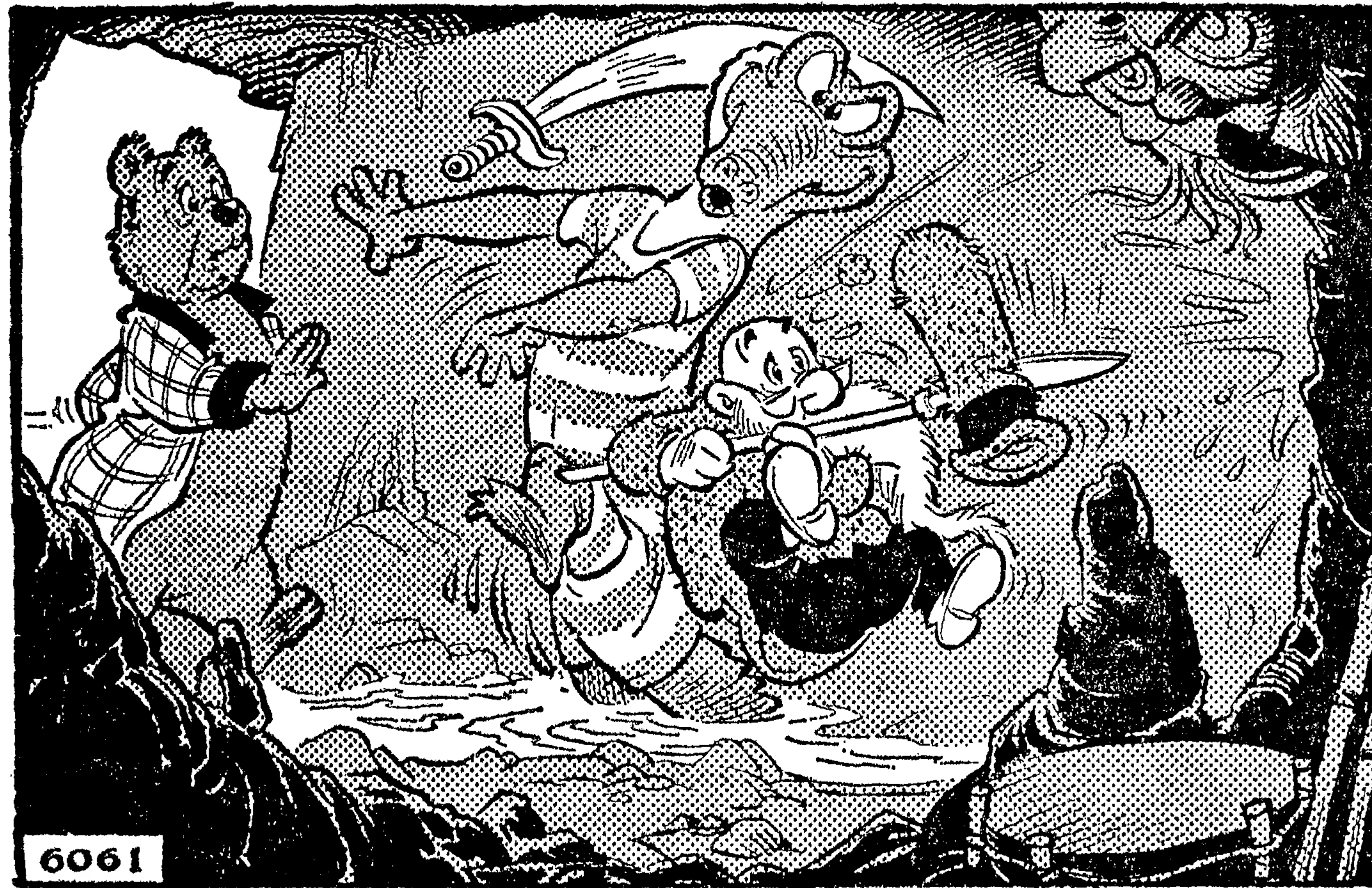
6060. — De assegaai had de professorshoed aan de rotswand genageld, en het valt te begrijpen, dat dit de geleerde verdroot. In de eerste plaats was hij aan het hoofddeksel gehecht, en in de tweede plaats blies de tocht hem kil om de schedel. Zonder zich dan ook iets aan te trekken van wat er achter hem gebeurde pakte hij het wapen met beide handen beet en begon te rukken. Intussen had Tom Poes enige malen vergeefs getracht om de witte bolletjes te bemachtigen. Het zweet brak hem uit, want de grote Knark had een kromzwaard uit zijn verzameling te voorschijn getrokken en naderde daar nu dreigend mee, terwijl hij de mouwtjes van zijn zwempak oprolde.

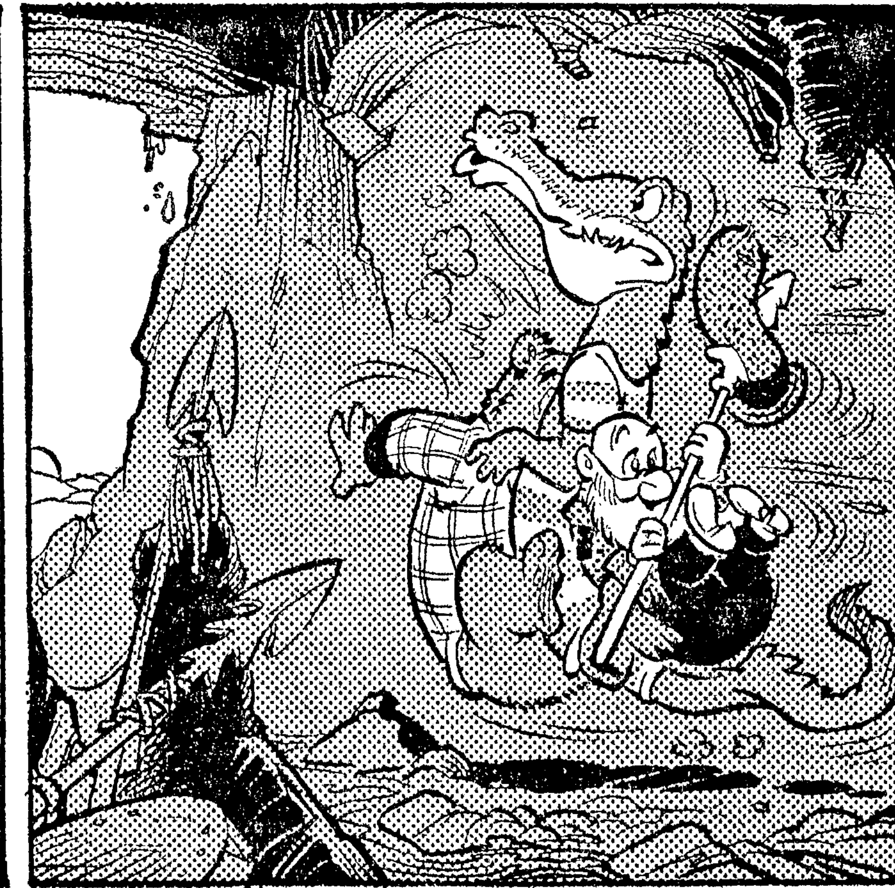
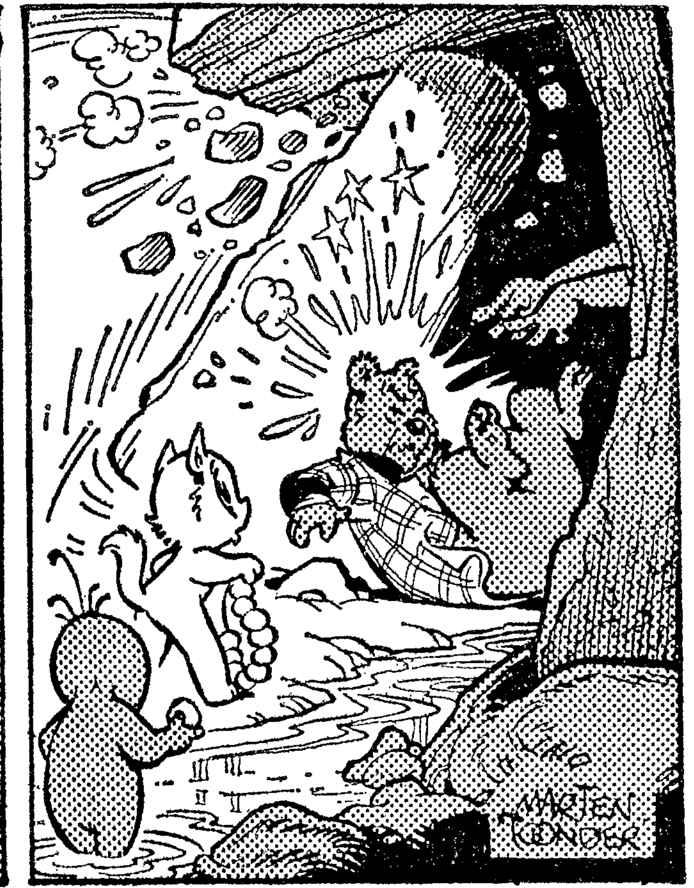
„Ik ken jullie soort!" sprak hij snijdend. „Bemoeiallige beterweters uit de wegrottende buitenwereld. Maar hier hebben jullie geen kans! Ik zal jullie je hachjes afnemen. Sta stil!" Hij werd echter niet gehoorzaamd. Professor Prlwytzkofski ging hijgend voort met aan de speer te rukken en Tom Poes deed 'n laatste wanhoopssprong naar de bolletjes.

„Daarbinnen gaat het fout", zei heer Bommel, die op dat moment bij de ingang van de grot aankwam. „Het wordt tijd, dat een heer hier regelend optreedt!" Hij trok zijn jas recht en haalde diep adem om moed te vatten. Achter hem Trok Ok hem aan een pand en hield zijn bolletje omhoog, terwijl hij vroeg: „Wat moet ik nu met hachje doen?" Voordat heer Ollie hem antwoord op deze moeilijke vraag had kunnen geven snelde Tom Poes de grot uit, op een haar na getroffen door het kromzwaard . . . . .

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door
Maarten
Toonder

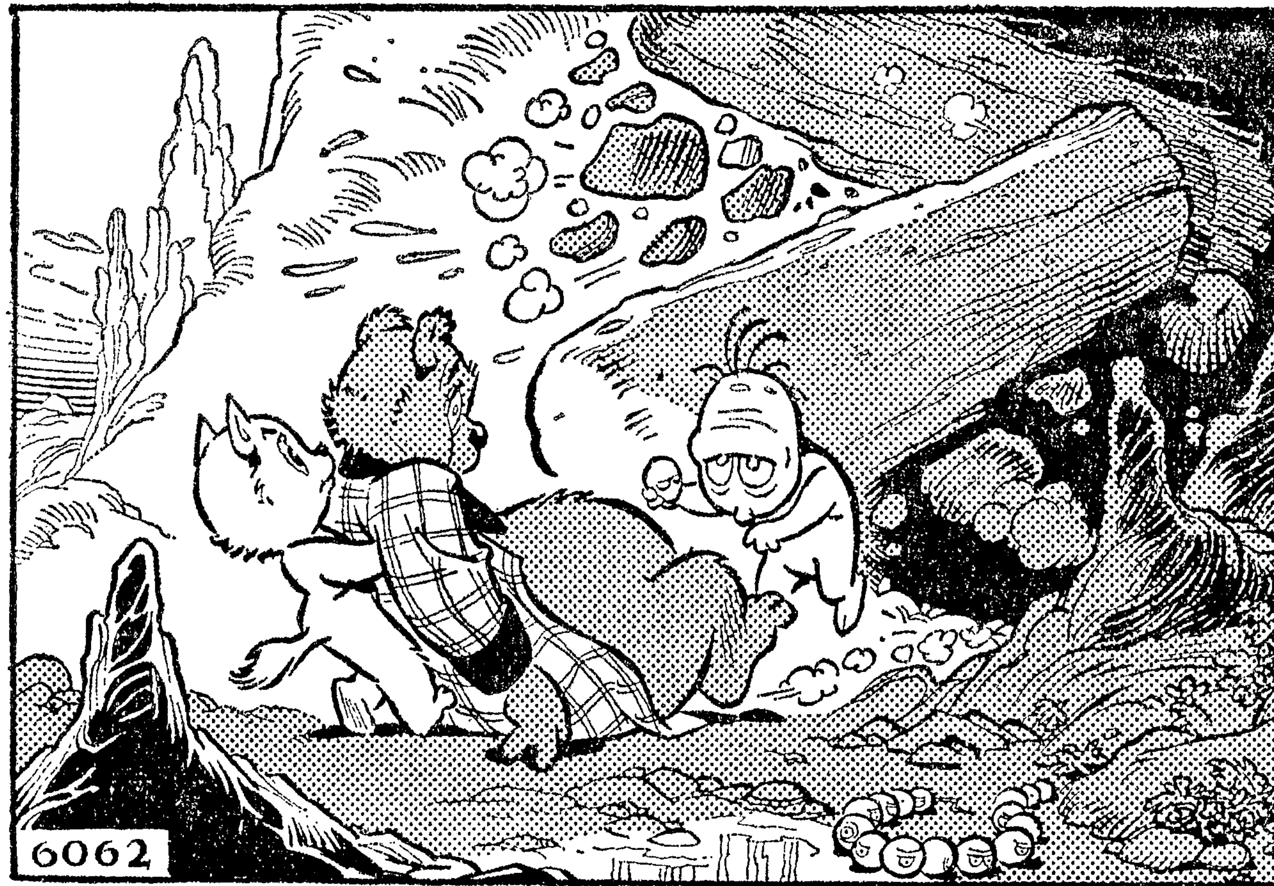

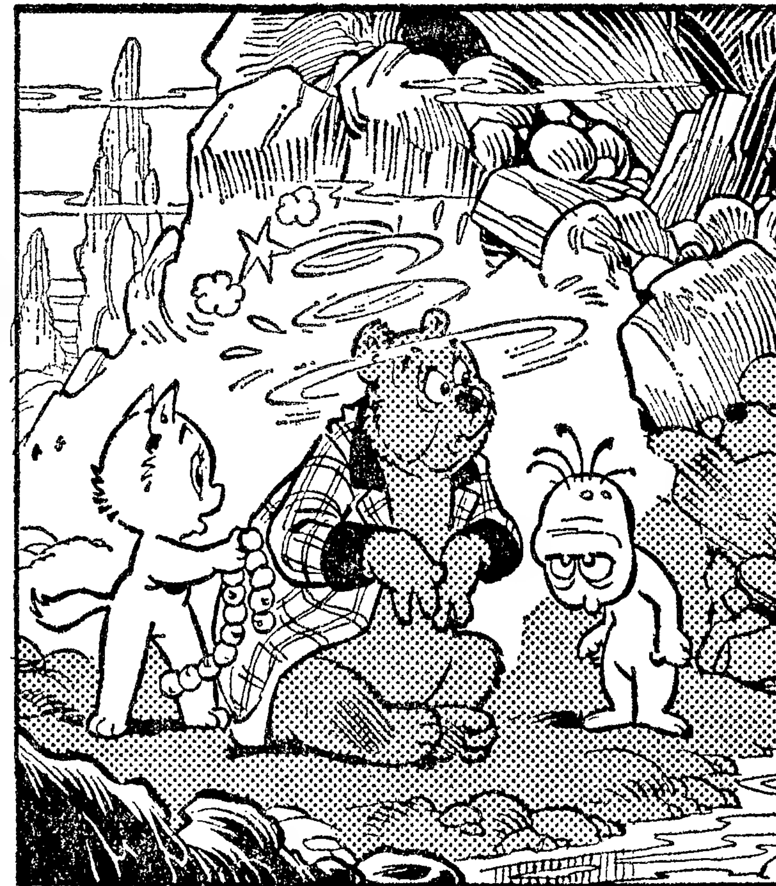
6061. — Professor Prlwytzkofski was er door ingespannen wrikken in geslaagd om de assegaai ui tde rotswand te rukken. Dit gebeurde zó onverwacht, dat de geleerde achteruit schoot, tegen de rug van de sabelzwaaiende Knark aan. Het valt te begrijpen, dat deze hierdoor geheel verrast was en zijn vat op het wapen kwijt raakte. Ook zou hij het evenwicht verloren hebben wanneer hij niet was opgevangen door de binnentredende heer Bommel. Een kort ogenblik bewoog het drietal zich door de lucht, zonder vaste grond onder de voeten te kunnen krijgen, doch toen wierp de grote Knark, die aan beide kanten in zijn ademhaling belemmerd werd, heer Ollie met kracht van zich af. De ongelukkige tuimelde dreunend tegen een grote rechtopstaande steen aan, die de uitgang schraagde, — en rolde toen versuft naar buiten.

Tom Poes, die daar nog op adem stond te komen, zag dat het hele rotsgevaarte in beweging kwam. De steen schoot onderuit, de aardlaag daarboven verzakte, en met een donderend geluid werd de grot door neervallende steenmassa's aan het oog onttrokken. „Wat moet ik nu met mijn hachje doen?" zeurde de sloof, die het gebeuren wezenloos vanuit de modderstroom had gadegeslagen. Maar niemand gaf hem antwoord.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

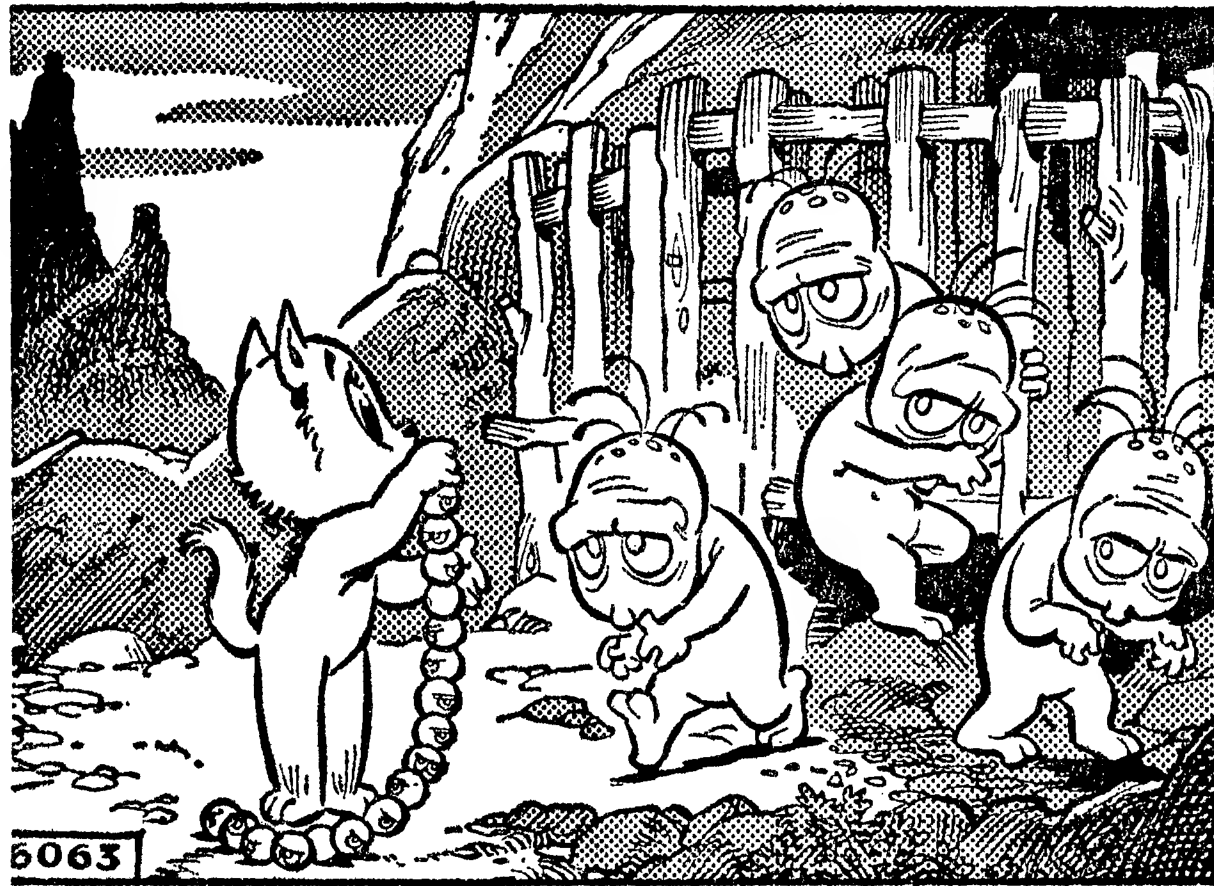

6062. — Tom Poes greep heer Bommel onder de armen en sleepte hem haastig achteruit zodat hij niet door het neervallende gesteente getroffen kon worden. De beklagenswaardige heer was tezeer versuft om te begrijpen, wat er precies gebeurde. Hij was dan ook verrast toen hij bij het opslaan der ogen geen grot-ingang meer ontwaarde. „W-waar b-bennik?" prevelde hij, terwijl hij moeilijk een zittende houding aannam. „W-wattister ge-gebeurd, T-tom Poesj?" „Een soort aardverschuiving", legde deze uit. „U bent tegen de rots gevallen, die de uitgang ondersteunde". „Vreselijk", zei heer Ollie, nadat hij deze mededeling verwerkt had. „Het is vreselijk waartoe een heer in staat is......" „Wat moet ik met hachje doen?" vroeg de sloof, die onderdanig terzijde stond. Maar op hem werd geen acht geslagen. „Kijk", zei Tom Poes terwijl hij het snoer witte bolletjes omhoog hied. „Ik heb de hachjes kunnen redden. Die hebben we tenminste!" „Wat hebben we daar nu aan?" vroeg heer Bommel somber. „De professor is nog binnen met dat monster; denk daar liever aan!" „Dat doe ik", zei Tom Poes. „Met deze bolletjes zullen de sloven ons helpen met het opruimen van het puin. Ik hoop alleen maar, dat Knark de prof zolang geen kwaad doet. Nu, daar zag het niet naar uit. In de duister geworden spelonk stond de bewoner gemelijk naar zijn gast te kijken, terwijl hij gromde: „Gooi die hoed maar weg! Je kunt beter puin gaan ruimen voordat ik je je hachje afneem."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

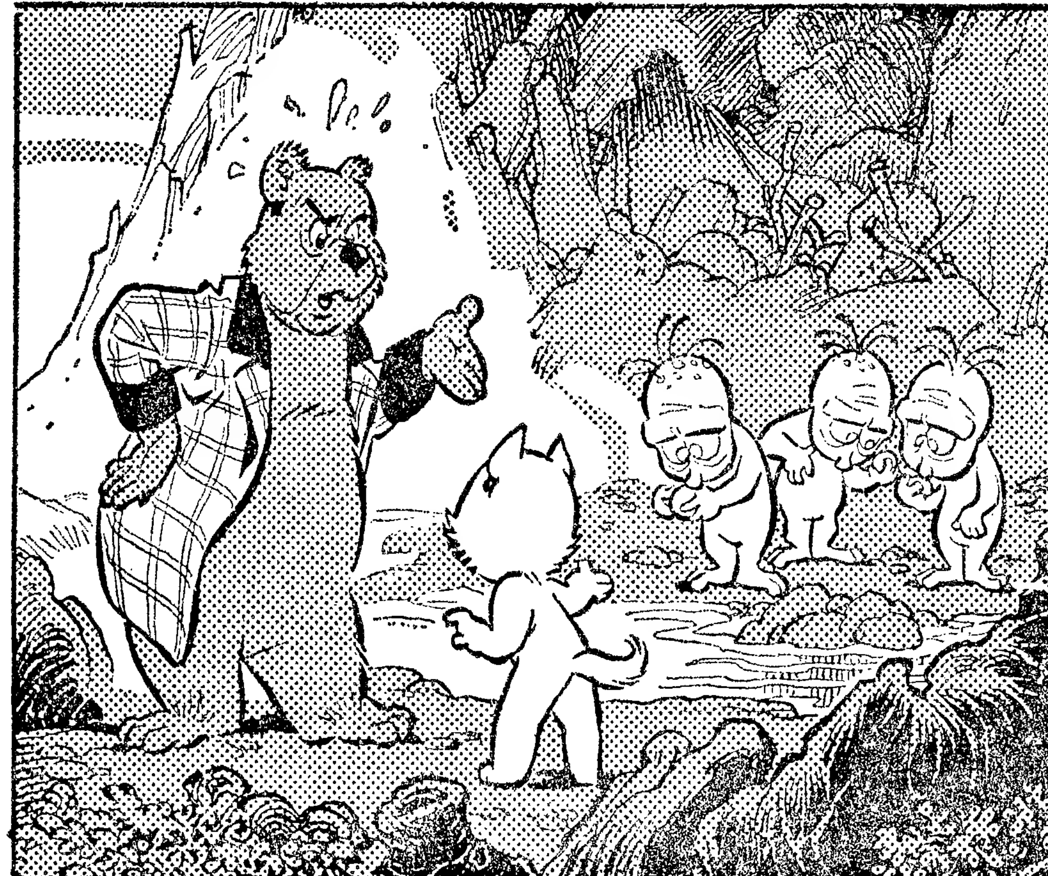
6063. — Tom Poes was met het snoer bolletjes naar de kooien gegaan waarin de gestrafte sloven nog steeds suf voor zich zaten te kijken. „Hier zijn jullie hachjes!” riep hij. „Die mogen jullie hebben wanneer jullie de grot helpen vrij maken. Kom er maar uit!” De ventjes wierpen schichtige blikken op de witte balletjes en toen begonnen ze aarzelend naar buiten te klimmen om ze in ontvangst te nemen. Heer Bommel keek onderzoekend naar het gedoe, terwijl Ok hem aan de jas trok om te vragen wat hij met zijn hachje moest doen. „Schei toch uit!” mompelde hij. „Dat is iets wat ik niet weet, en daarom zal het het begrip van de jonge vriend ook wel te boven gaan. Dat gezeur over je hachje gaat me trouwens vervelen. Het is niets voor een heer van mijn stand bedoel ik. Je kunt er beter met een zielkundige over praten. Intussen zitten we er maar mee; ik geloof niet, dat we met jouw soort die ingevallen grot kunnen openkrijgen!”

„Ik snap er niets van!” riep Tom Poes, die nu, gevolgd door de sloven naderkwam. „Ze begrijpen het niet. Ze willen alleen maar weten wat ze met hun hachje moeten doen, en met zulke lui kunnen we de professor toch niet uit de grot bevrijden?”

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

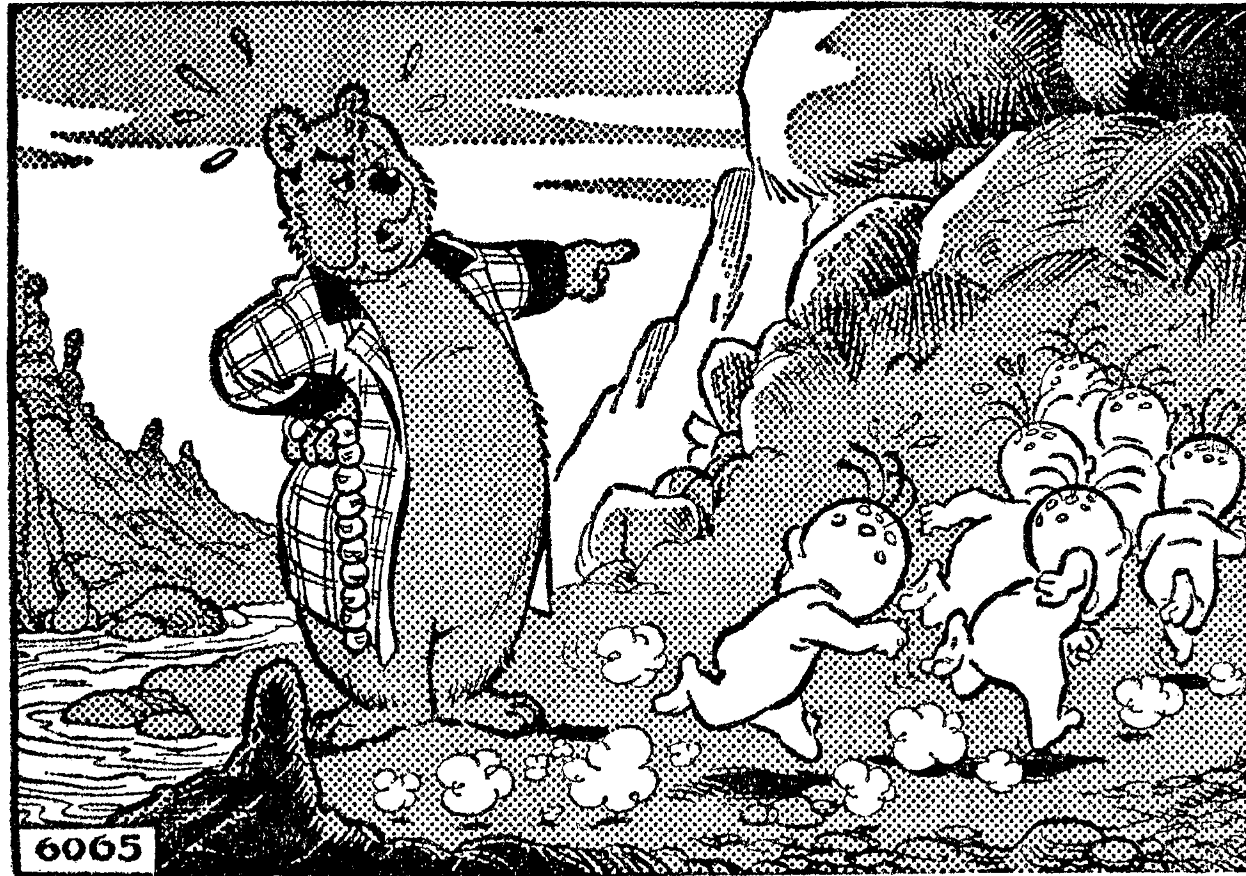

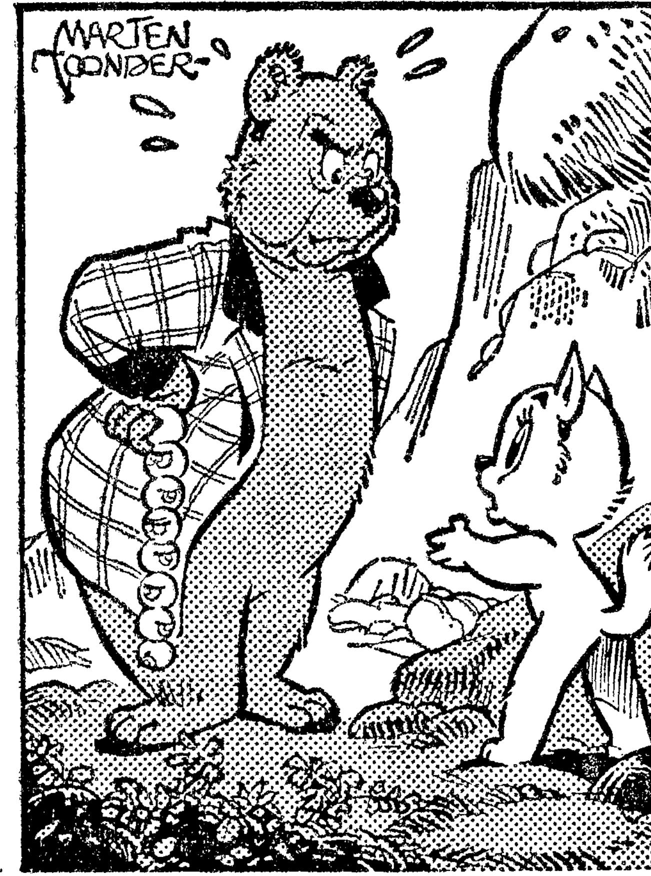
6064. — Professor Prlwytzkofski had de assegaai uit zijn hoed getrokken en het danig beschadigde hoofddeksel bedroefd weer opgezet. „Deze steenslag kan ik niet ruimen", sprak hij. „Ik heb mijne handen nodig voor wetenschappelijke arbeid, en der ruwe oppervlak der felzenblokken zou mijner opperhuid beschadigen. Der Boml kan ja veel bekwamer met gehulp van de sloven der grottesingang vrij maken". „Onzin!" zei de gastheer, terwijl hij zich in de modder liet zakken omdat zijn scheuten hem plaagden. „Die Bommel kan niet met sloven omgaan. Hij weet niet, hoe hij ze moet aanpakken!"

Nu was dat inderdaad een moeilijk punt voor heer Ollie. Hij stond met een betrekkend gelaat naar de ventjes te kijken die zeurderig vroegen wat ze met hun hachje moesten doen. „Ze willen helemaal niet helpen met het opruimen van dat puin", zei Tom Poes. „Ze kijken maar naar die bolletjes en ze doen niks. Wat zit daar toch achter?" „Ik weet het ook niet", zei heer Bommel gemelijk. „Maar als je denkt, dat ik niet weet hoe ik met ze moet omgaan, vergis je je! Een heer laat zich niet voor aap zetten!" Hij wendde zich grimmig om en stevende op het stroompje af, dat hem van de vragende groep scheidde. „Nu is het uit", riep hij met dreigende stem. „Ik heb er genoeg van! Geef hier, die hachjes! En dan aan het werk, vlug!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

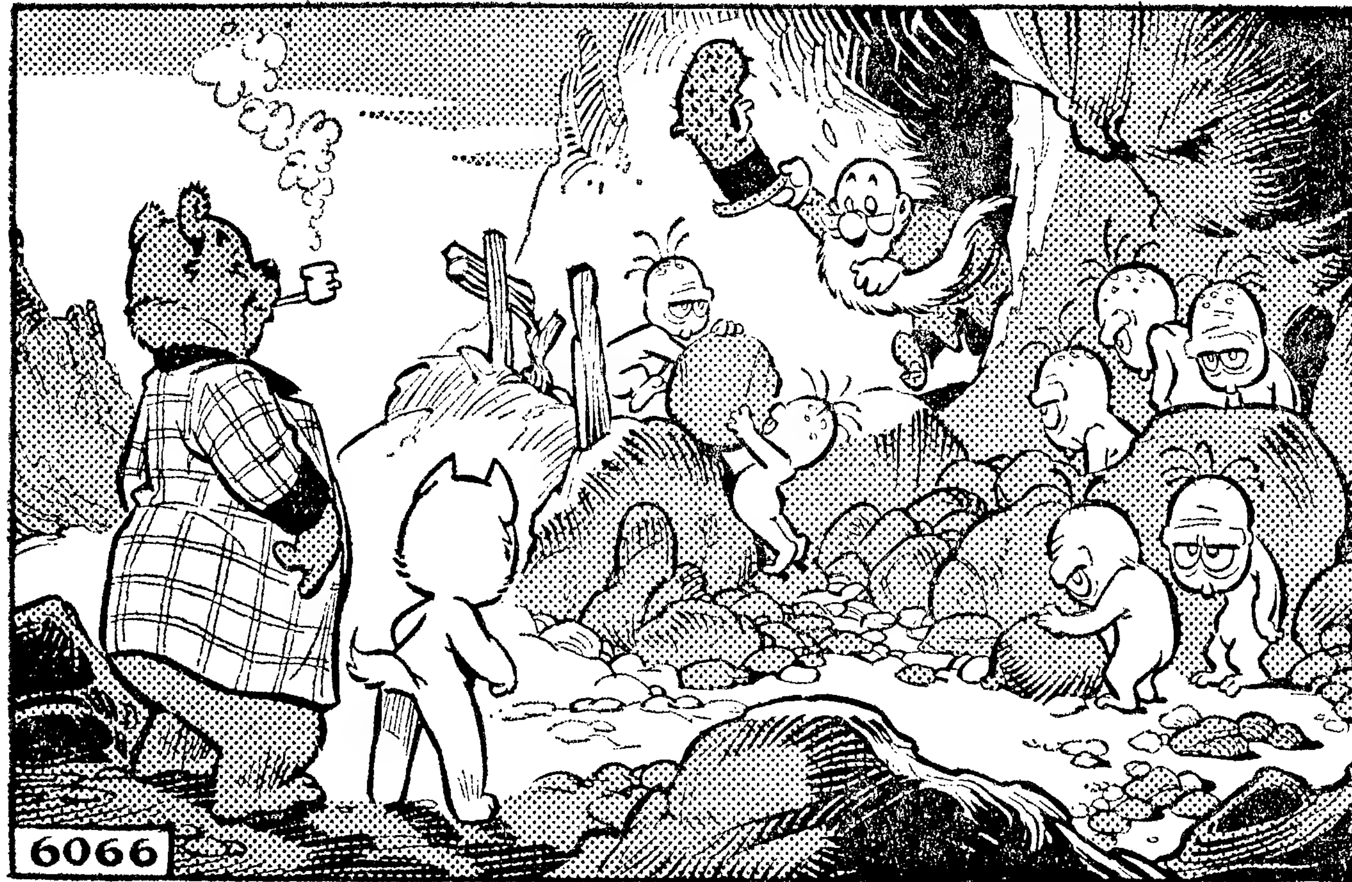

6065. — Terwijl de sloven nog met bedeesde stemmen stonden te vragen, wat ze met hun hachje moesten doen, had heer Bommel hen reeds in een machtige beweging de bolletjes ontnomen . . . „Afgelopen!” riep hij met donderdende stem. „Jullie zijn nog niet rijp om over je eigen hachje te beschikken! Ga de uitgang van die grot vrijmaken, onmiddellijk! Anders zullen jullie de toorn van een heer voelen!” Dit was taal, die de eenvoudige ventjes konden begrijpen. Onder het gemompel van ‚Zal doen, danku’ draafde ze naar de ingestorte spelonk om met grote ijver aan het werk te trekken. Heer Ollie keek hen streng, doch voldaan na; maar Tom Poes bedierf zijn mooie stemming. „Nu behandelt u hen net zo als Vlijmen Fileer deed”, zei hij verwijtend „Dat kan niet goed zijn. U vond zelf, dat hij een uitbuiter was!” „Bah”, zei heer Bommel gemelijk. „Dit is de manier om die zeveraars aan te pakken, dat zie je toch? Ook het geduld van iemand van mijn stand raakt uitgeput wanneer hij tegenover zo veel domheid staat. Onder de leiding van een doortastend heer kunnen er bergen worden verzet; let maar eens op!”

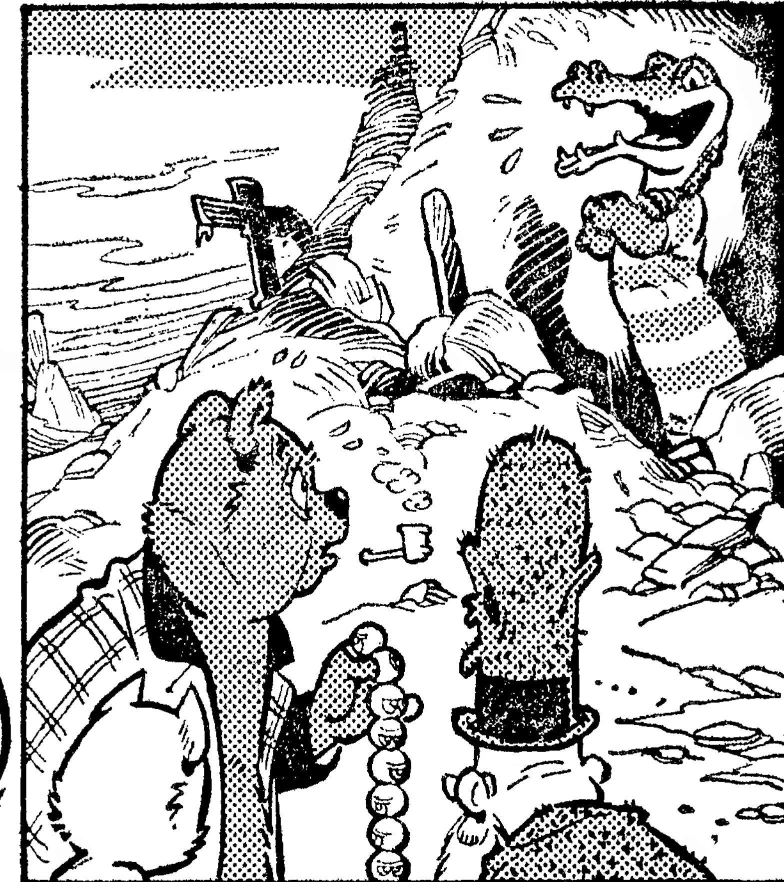
Het zag er naar uit, dat hij gelijk had. In de duistere grot waar professor Prlwytzkofski en de grote Knark opgesloten waren, drong een rommelend geluid door en de geleerde wees glimlachend op de instorting. „Men is aan der arbeid”, sprak hij voldaan. „Der Boml is niet zo ongeschikt als hij uitziet, merkt u dat aan! Hij weet van aanvatten!”

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

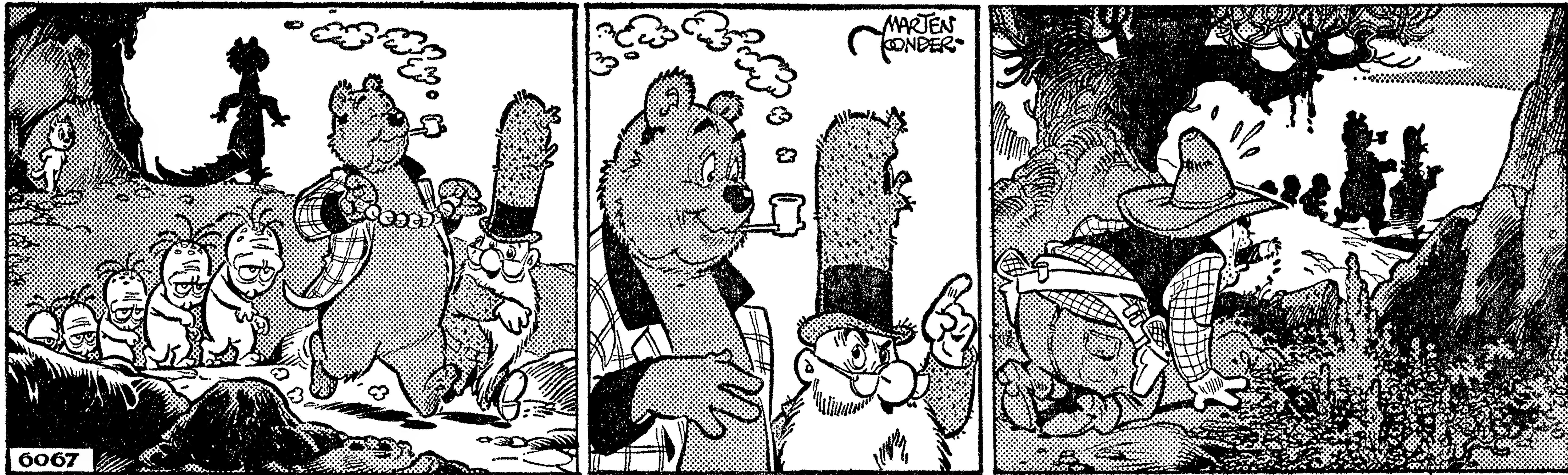

6066. — De sloven werkten hard. Onder de bezielende leiding van heer Ollie wierpen ze gruis en rotsblokken naar beneden en verschoven ze de neergevallen steenmassa's, zodat er al spoedig een opening ontstond. De grot werd weer zichtbaar, en temidden van onfrisse muskusgeuren verscheen de hoogleraar in de opening. „Der goede dag!" riep hij met kraaiende stem. „Hier is ja gans goed aangegrepen. Praw! Ik ben zeer erkentelijk!" „Geen dank ‚het was niets", zei heer Bommel bescheiden. „Men moet alleen even weten, hoe men deze sloven aan moet pakken, wat jij, jonge vriend?" „Hm", zei Tom Poes. „Niks ‚Hm' " hernam heer Ollie. „Je ziet hier duidelijk voor je waartoe een heer die over hachjes beschikt, in staat is. Daar past geen gehum bij ......

Professor Prlwytzkofski was inmiddels naderbij gekomen en wierp een peinzende blik op de bolletjes. „Ach so, die hachlein", prevelde hij. Maar voordat hij zijn mening naar voren had kunnen brengen klonk er een gerommel bij de spelonk en nu trad de grote Knark zelf naar buiten. „Haspelaar!" riep hij snijdend „Je bent door diefstal in het bezit van die hachjes geraakt, en nu denk je, dat je er heel wat mee doen kunt! Maar je zal er weinig plezier aan beleven, omdat je niet weet, hoe je met sloven om moet gaan. Dat voorspel ik je!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

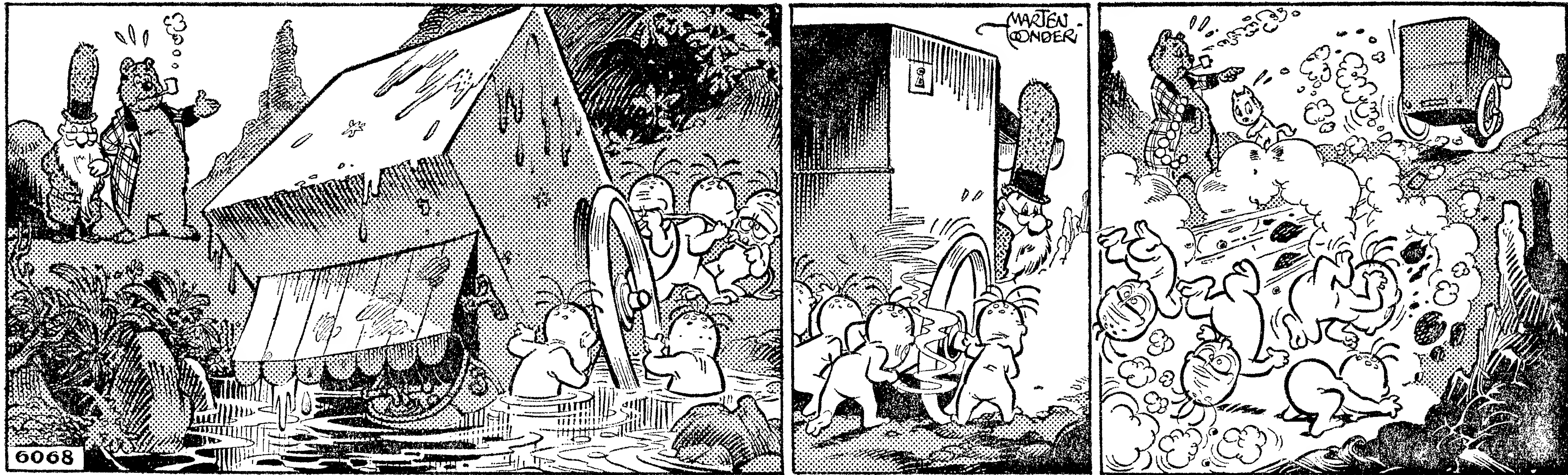
6067. — Vlijmen Fileer wierp een kille blik op heer Ollie, die zich bedremmeld wat terugtrok om zich op een vreselijk gevecht voor te bereiden. Tot zijn opluchting stiet de eigenaar der slikken en zompen echter slechts een snijdend gelach uit en verdween toen met schommelende tred om de bergwand heen. „Gelukkig!" zei heer Bommel opgelucht. „Het is maar goed, dat hij zich bedacht heeft, bedoel ik. De kracht van een heer kan verschrikkelijk zijn. Nu kunnen we uw auto ongestoord uit het moeras trekken, professor. U zult zien waartoe een heer met hachjes in staat is." Zo sprekende wenkte hij de sloven met een kort gebaar en begon opgeruimd de berg af te dalen.

„Praw!" mompelde de geleerde, die zich bij hem aansloot. „Dit is voor mij natuurlijk gans aangenaam. Maar ik vraag mij af, hoe uwe verhouding tot deze kleine lieden is . . ." „Heel gewoon", sprak heer Ollie glimlachend. „Ze weten wie de baas is — en dat is belangrijk in het leven als u begrijpt, wat ik bedoel. Ik bezit deze balletjes en daardoor ben ik een heer met wie niet te spotten valt!" „Jawel", hernam de hoogleraar met krakende stem. „Maar dit is reine slavernij, mijn lieve! Het is bekwaam, dat geef ik na; maar men kan het niet bewilligen. U zult deze ongehoren vrij moeten laten!"

Deze scherpe woorden weerklonken tegen de rotswanden en bereikten daardoor het oor van een loerende figuur, die zich reeds enige tijd in de omgeving had opgehouden. Zijn aandacht was aanvankelijk getrokken door het rumoer bij de ingestorte spelonk, en wat hij nu opving, stemde hem tot nadenken. We zullen dan ook nog meer van hem horen, vrees ik..

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

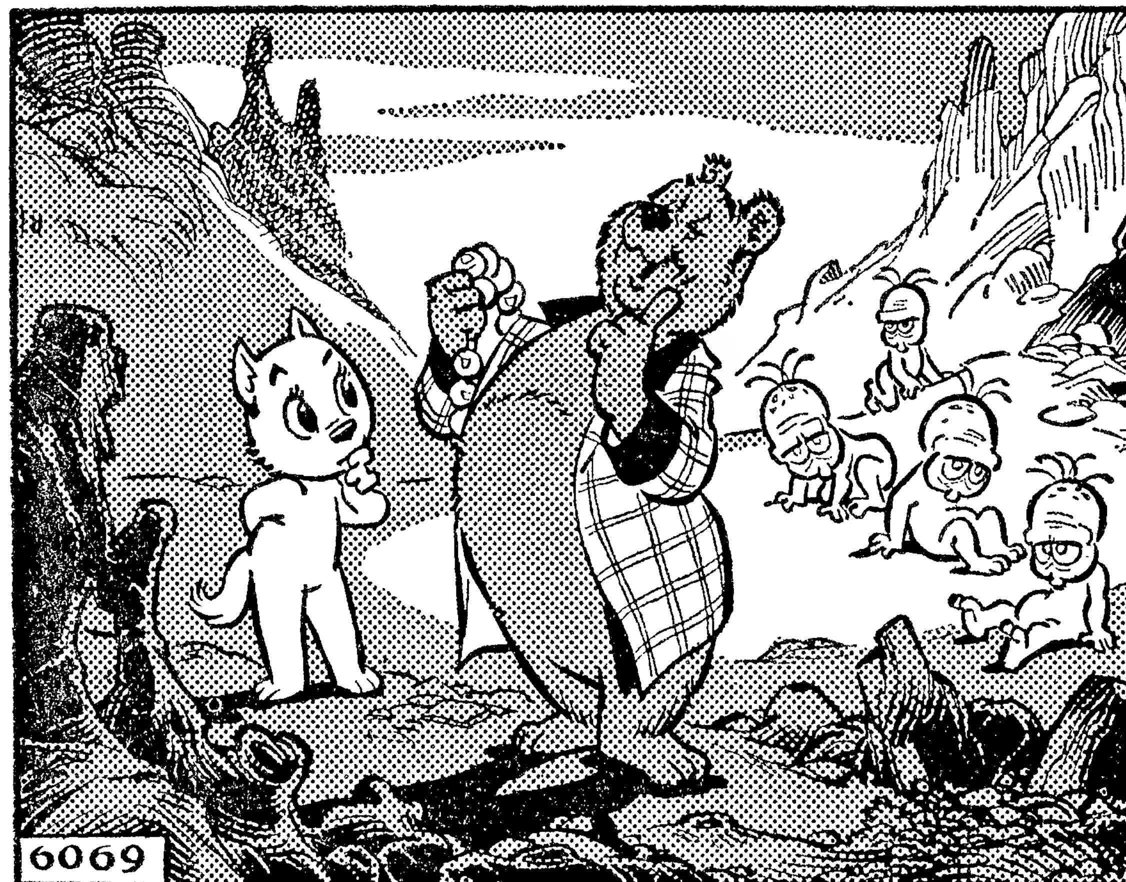
6068. — De ongelukkige automobiel van professor Prlwytzkofki lag nog steeds weggezakt aan de rand van het moeras. Enige welgekozen woorden van heer Bommel maakten daar echter een einde aan. „Vooruit, druiloren!" riep hij uit. „Wat staan jullie daar te suffen? Aan het werk! Trek die wagen op de kant: vooruit aangepakt!" De sloven gehoorzaamden bevreesd. Sommigen sprongen te water, anderen bevestigden lianen aan de achterkant en met veel duwen en trekken slaagden ze er in om het voertuig op het droge te krijgen. „En nu duwen!" hernam de hachjeseigenaar met krachtige stem. „Er zal wel een vuiltje in de uitlaat zitten — en het moet al raar lopen wanneer dat er niet uitgeblazen kan worden. Als er maar flink wordt aangepakt! Vooruit!

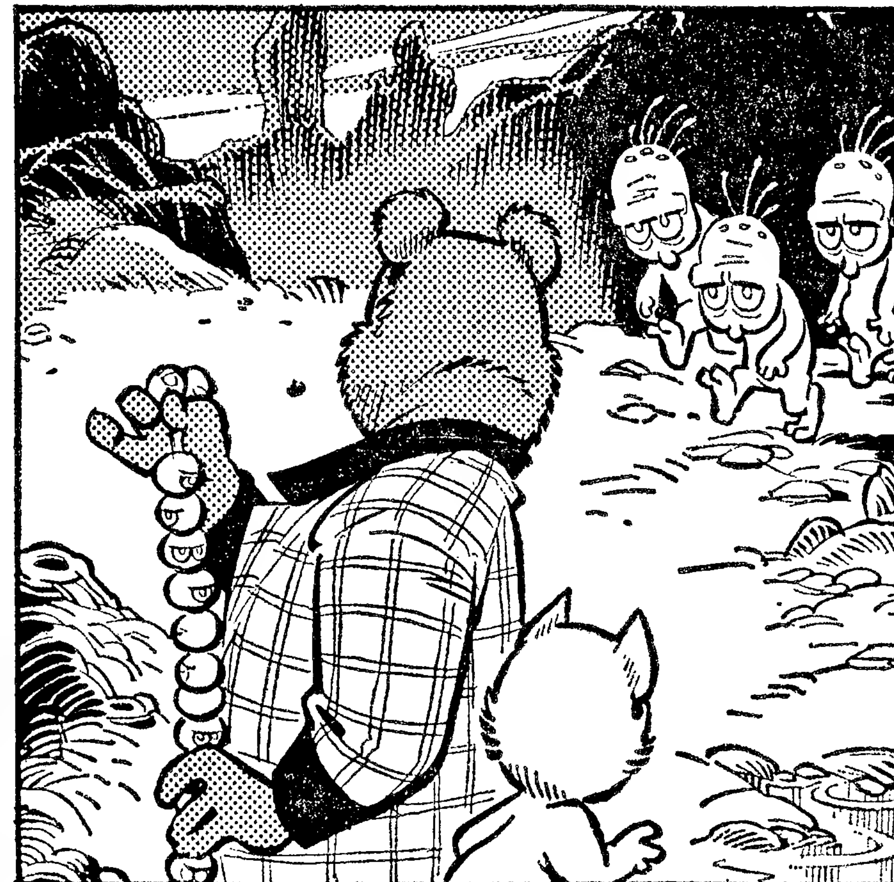
Opnieuw togen de ventjes aan het werk. Het wagentje kwam op gang en schommelde stuurloos langs de berghelling, zodat de geleerde snel naar binnen wipte om te voorkomen, dat hij opnieuw verongelukte. „Het is mij teweder!" sprak hij in zijn baard. „Dit is ja reine slavernij. Het zou mij aangenamer geweest zijn wanneer der Boml deze manleins eerst vrijgelaten had. Maar ik rijd, en dat is gans aangenaam. Wanneer ik nu der overzetting inschakel......"

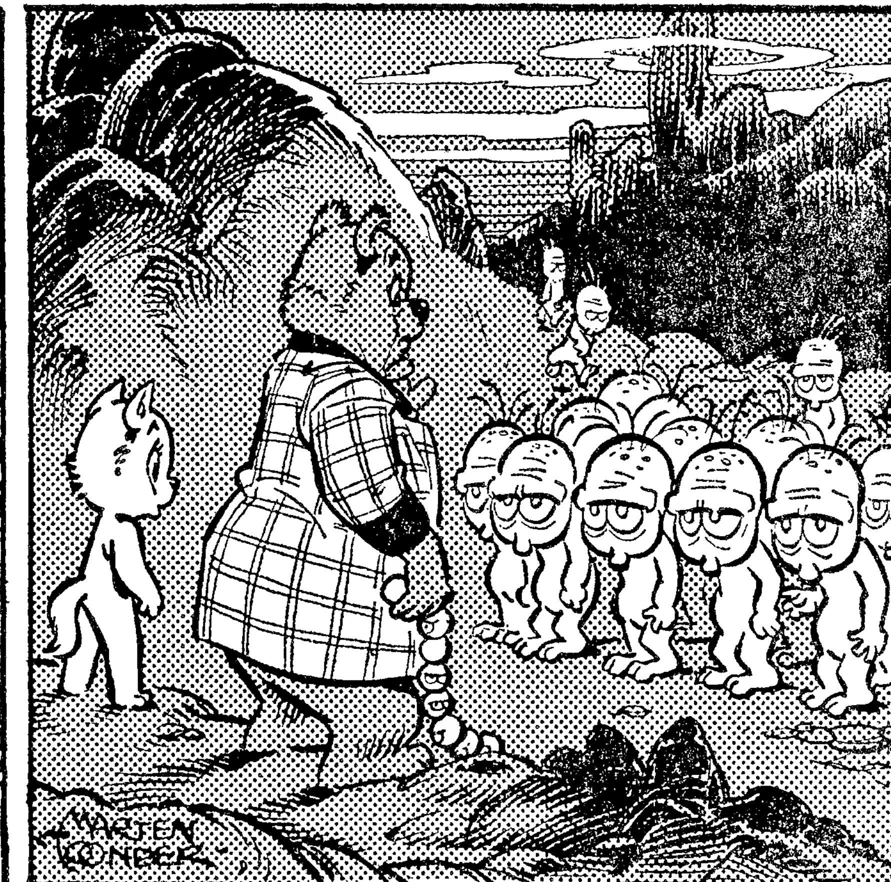
Al mompelende had hij de daad bij het woord gevoegd en de gevolgen bleven niet uit. Met een geweldige knal werd er een prop uit de uitlaat geblazen en de auto begon te rijden en verdween ronkend over de heuvel, terwijl de sloven door gassen en verstoppingen omver geblazen werden. „Zie je nu, waartoe een heer in staat is?" riep heer Ollie boven de ontploffingen uit. „Waar blijf je nu, Tom Poes?"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

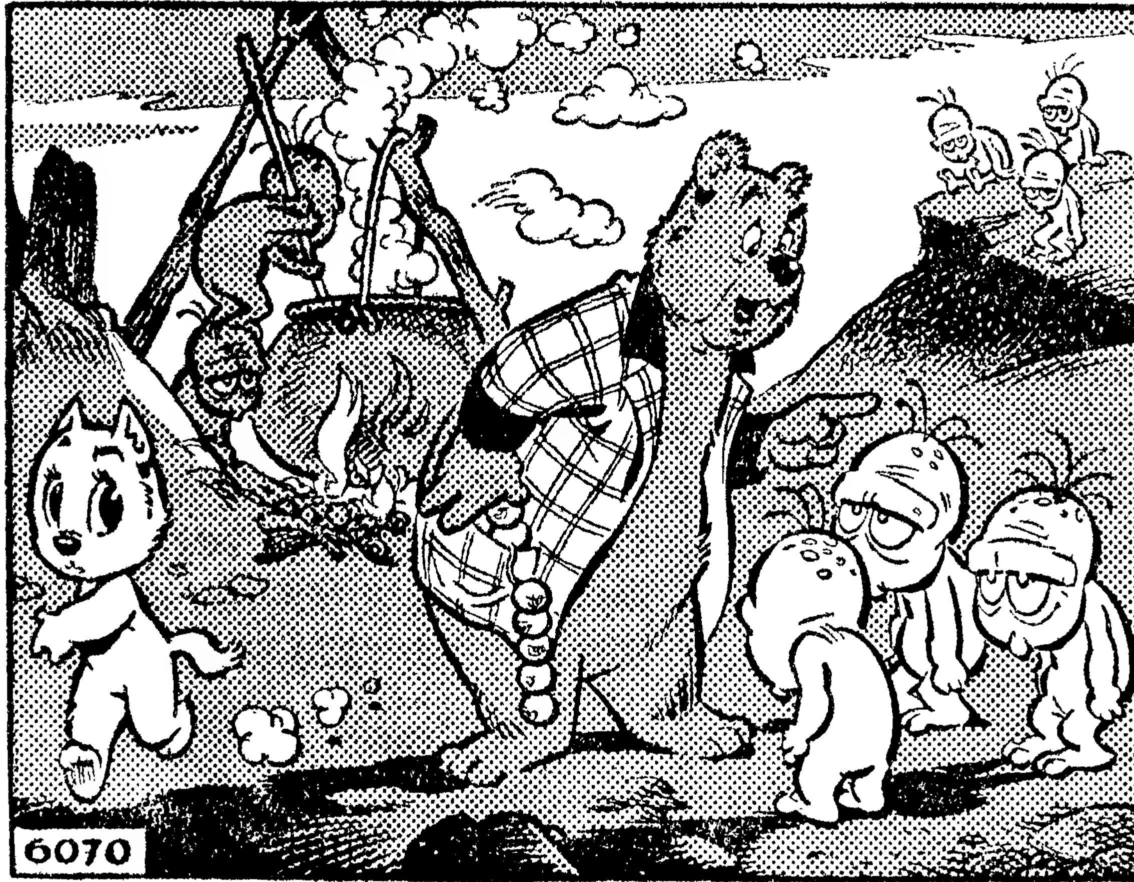

6069. — Tom Poes keek deelnemend naar de omgeblazen sloven en kuchte eens. Heer Ollie trok zich daar echter niets van aan. „Nu heb je gezien wat een heer voor overwicht heeft!” sprak hij tevreden. „Door mijn toedoen kan de professor weer verder rijden om zijn wetenschappelijk werk te doen!” „Die sloven hebben hard gewerkt!” gaf Tom Poes toe. „Maar ik geloof niet, dat ze ’t prettig vonden!” „Prettig”, herhaalde heer Bommel smalend. „Grote dingen zijn nooit gedaan omdat men het prettig vond. Altijd moest er een heer met geestelijk overwicht aan te pas komen; zeg nu zelf. Ik bedoel eigenlijk . .” Hij werd onderbroken door een geschuifel achter zich. Het waren de sloven die overeind gekrabbeld waren en die nu naderden met vragende ogen. Zij waren trouwens niet de enigen. Over de bergen bewogen zich kereltjes met sloffende gang, en de hachjebezitter begreep, dat alle werkers van de slikken en zompen bezig waren zich te verzamelen. „Wat moet dat?” riep hij uit. „Wat doen jullie hier?”

„Zom gaat onder berg!” legde een van de ventjes uit. „Wordt donker. Tijd om op te houden, zegt grote Knark. Danku”. Heer Ollie wierp een blik op zijn omgeving waar een kille wind over de zwarter wordende bergen streek en hij huiverde. „Het wordt avond”, gaf hij toe. „En nu je het zegt, ik heb vandaag nog niet gegeten. Het lijkt me tijd voor een maaltijd, wat jij, Tom Poes?” „Hm”, zei Tom Poes, maar voordat hij verder kon gaan riep heer Bommel streng: „Wat staan jullie daar te kijken? Het je het niet gehoord? Ga een maaltijd gereed maken! Vooruit!”

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

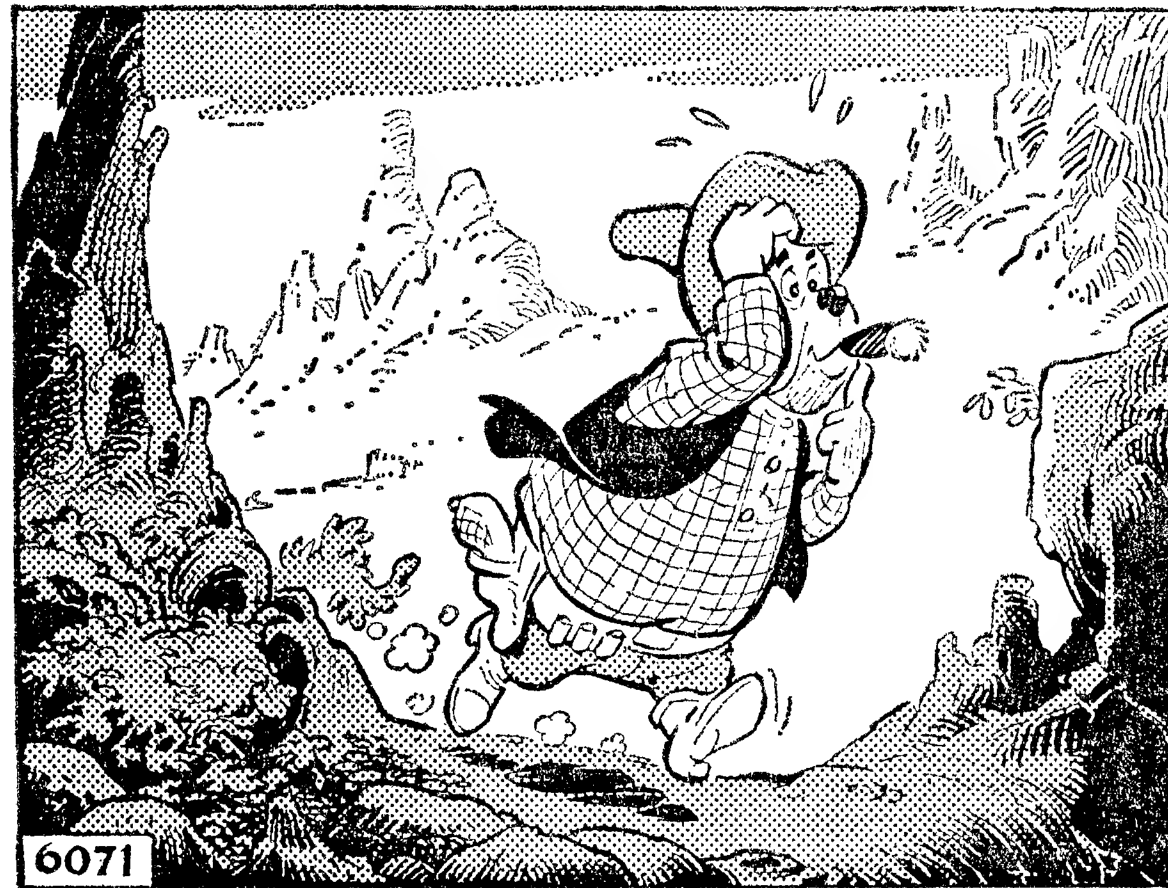

6070. — De sloven haasten zich om aan heer Bommels bevel te voldoen. Ze hingen een grote kookpot boven een vuurtje en begonnen water aan de kook te brengen. Daar waren ze echter niet allemaal mee bezig en al gauw wendde heer Ollie zich dan ook tot een groepje, dat met holle ogen achter hem stond. „Voor jullie heb ik 'n mooi karweitje!" sprak hij. „Gaan jullie maar eens een nette stoel maken. Dan kan ik tenminste in een gepaste houding mijn voedsel nuttigen. Wat jij, jonge vriend?" Tom Poes was echter weggelopen, zodat hij alleen tussen de zwoegende kereltjes stond. „Wat hij heeft, begrijp ik niet", mompelde heer Bommel wat korzelig. „Nu trakteer ik hem toch op een leerzaam uitstapje, ik zorg dat hij door goede zorgen omringd wordt, zodat hij niets hoeft te doen en nog is het niet goed... De jeugd is ondankbaar!

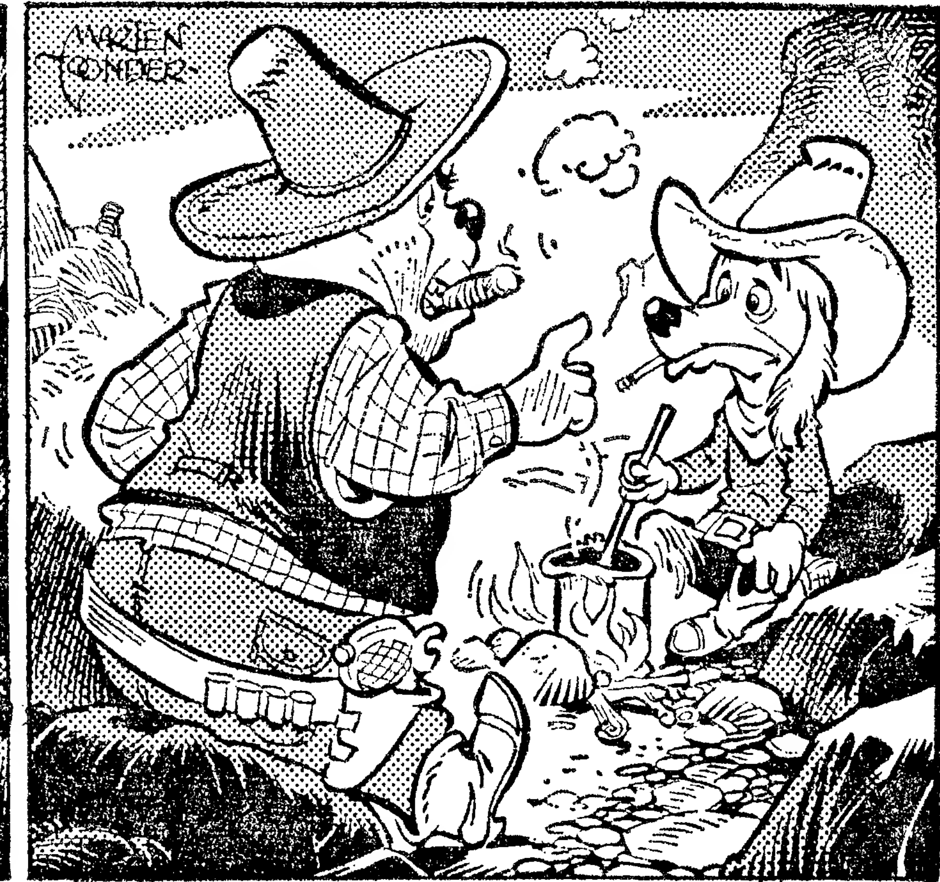
Al spoedig verdween zijn ontstemming echter. De bedrijvigheid om hem heen vermaakte hem, en de bolletjes is zijn hand gaven hem een mooi gevoel van binnen zodat al spoedig een stille glimlach zijn trekken sierde. Door kernachtige bevelen hield hij de gang er in en het moet gezegd worden, dat niet één sloof zijn tijd in ledigheid doorbracht. „Wat die bolle doet, is uit de kunst!" gromde de verspieder, die oplettende lezertjes al eerder hebben kunnen waarnemen. „Er is daar iets geks aan de hand. Ik weet niet wat, maar ik wed, dat er een superzaak in zit."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

6071. — Het zal oplettende lezertjes intussen al wel duidelijk geworden zijn, dat de ongunstige Bul Super zich opnieuw in het verhaal gedrongen heeft. Op zijn omzwervingen was hij in de buurt van het Knark-moeras geraakt — en daar had een passerend bodemonderzoeker hem verteld, dat er goud gevonden werd in de buurt van de Tufkegel en de aanliggende Slikken en Zompen. Spontaan had de vervallen zakenman een passende uitrusting gekocht en zich naar het aangeduide terrein begeven. Tot dusverre had hij daar echter alleen maar rotsen, blubber en heer Ollie aangetroffen, en deze laatste gaf hem veel te denken. Peinzend haastte hij zich dan ook terug naar de kampplaats, waar zijn compagnon, een zekere Hypolitus Hyper in een blikje zat te roeren.

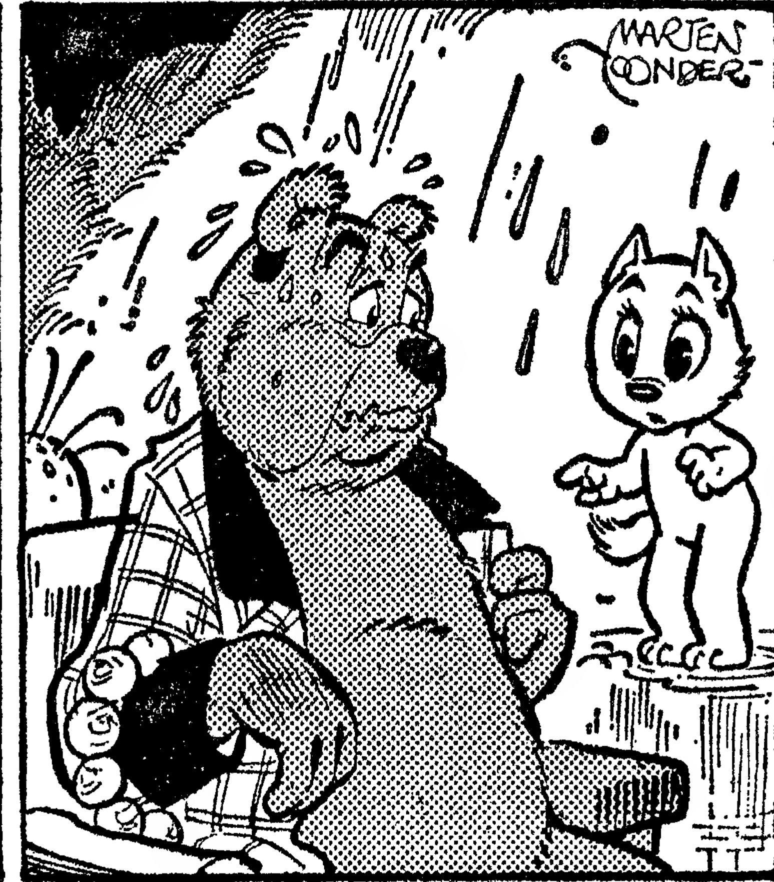
„Die bolle Bommel zit daar verder op", meldde hij. „Hij heeft inboorlingen bij zich, die alles doen wat hij zegt. Een weet je waarom?" „De bolle?" riep Hyper uit. „Zou die ook achter goud aanzitten?" „Omdat hij een slinger balletjes heeft", hernam Super, die zijn eigen gedachtengang volgde. „Die noemt hij hachjes en die geven hem macht over de kleine snuiters!" „Ik dacht, dat hij niks om goud gaf, omdat hij al genoeg heeft", zei de ander wrevelig. „En nu loopt hij ons weer voor de voeten. Zo komt een arme drommel nooit aan zijn trekken!" „Laat dat maar aan mij over!", riep Bul Super uit. „Ik heb zo het idee, dat die balletjes even belangrijk zijn als het goud, jongen! Ik ruik hier ergens een superzaak!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

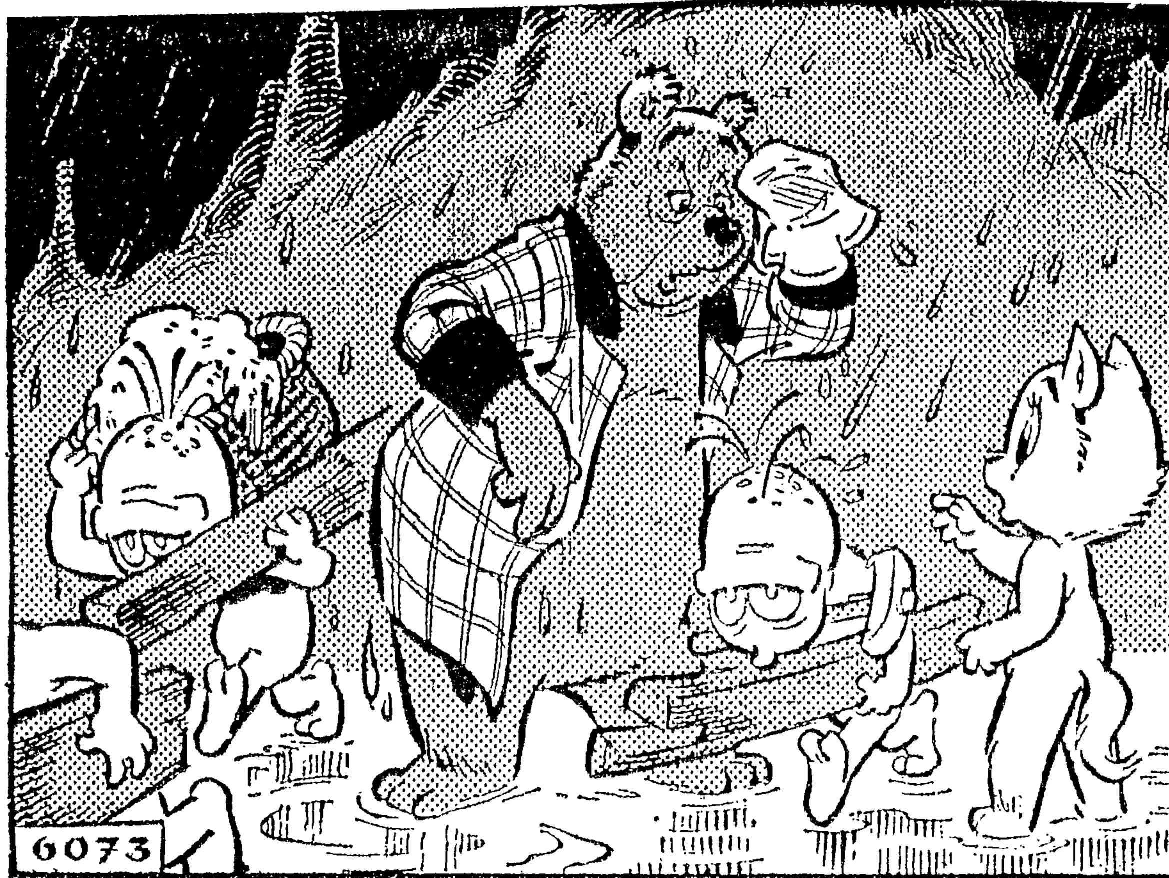

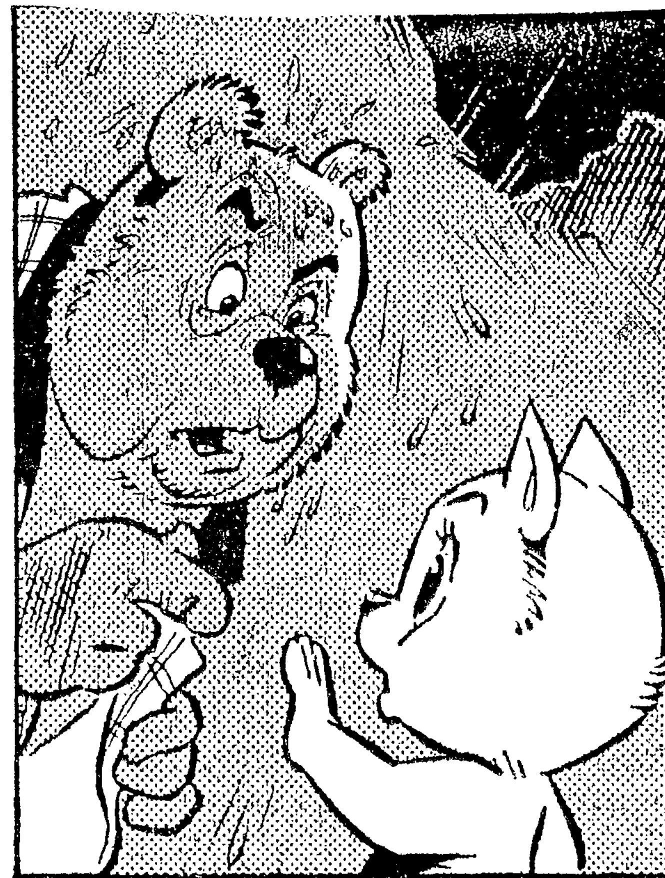
6072. — De nacht viel, en ook de regen. Een onverwachte wolkbreuk veranderde heer Bommel's kampplaats in een modderpoel, en verdunde zijn soep op onsmakelijke wijze. Geen wonder dan ook, dat hij ontevreden op de ruwe stoel zat, die de sloven op zijn bevel hadden samengesteld. „Wat een toestand, voor een heer!" prevelde hij huiverend. „Hoe gemakkelijk kan ik hier een ongeneselijke verkoudheid oplopen, met mijn ondervoede maag. En er is niemand, die zich er iets van aantrekt. Die sloven hebben niet eens gezorgd, dat er droog hout bij het vuur ligt. Alles moet ik ook zelf doen, alleen maar omdat ik te goed ben. Ik laat over me heen lopen, als men begrijpt wat ik bedoel!" Ontstemd draaide hij zich een weinig om zodat hij een blik kon werpen op de kereltjes, die met doffe blikken achter hem in de plassen zaten.

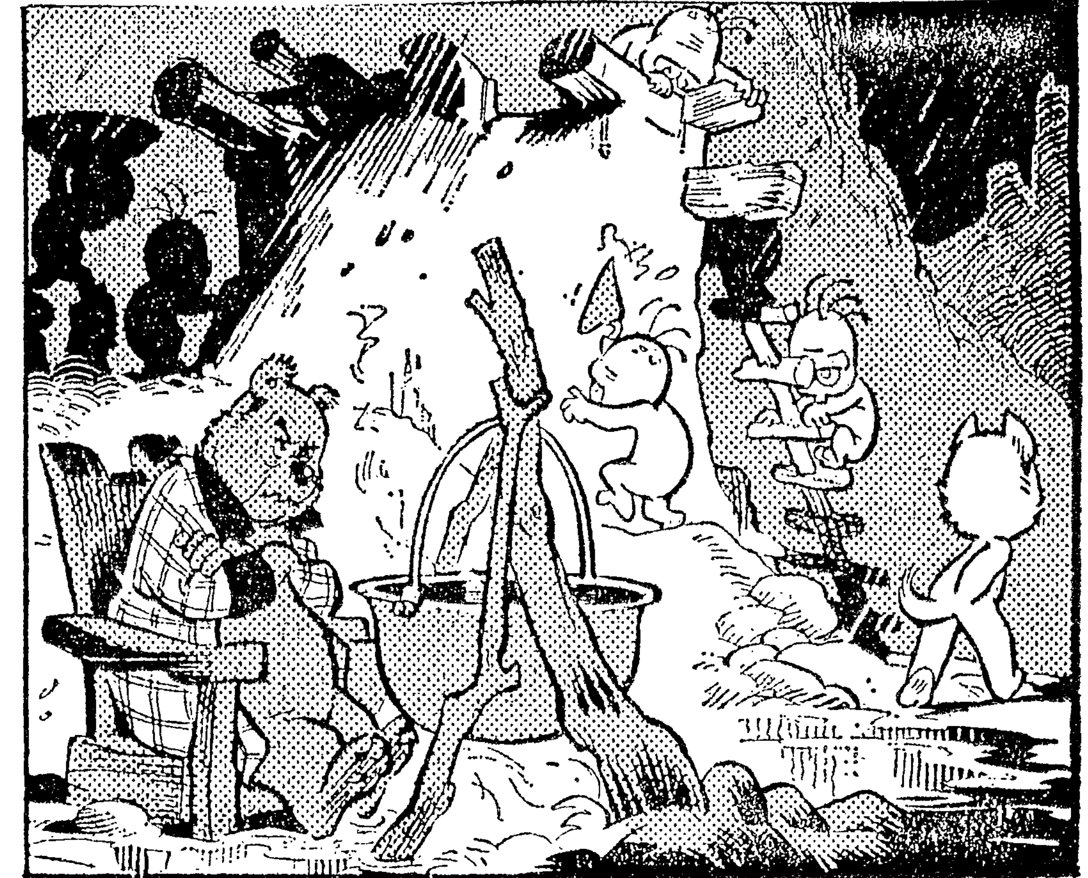
„Wat moet dat?" riep hij korzelig. „Hebben jullie niets beters te doen dan aan jezelf te denken? Ik kan niet tegen de regen en de grot van de grote Knack trekt mij niet aan; daar ruikt het te veel naar die uitbuiter!" „Als regen valt wordt alles nat", zei Ok, die goed geluisterd had. „Als zon schijnt wordt alles weer droog; danku". „Daar kan ik niet op wachten!" hernam heer Ollie klagend. „Vooruit, ga een hut voor mij maken! Vlug een beetje!" De sloven kwamen moeilijk overeind, maar nu bemoeide Tom Poes zich er mee. „Zou dat nu wel goed zijn?" vroeg hij. „Zouden die ventjes geen honger hebben?"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

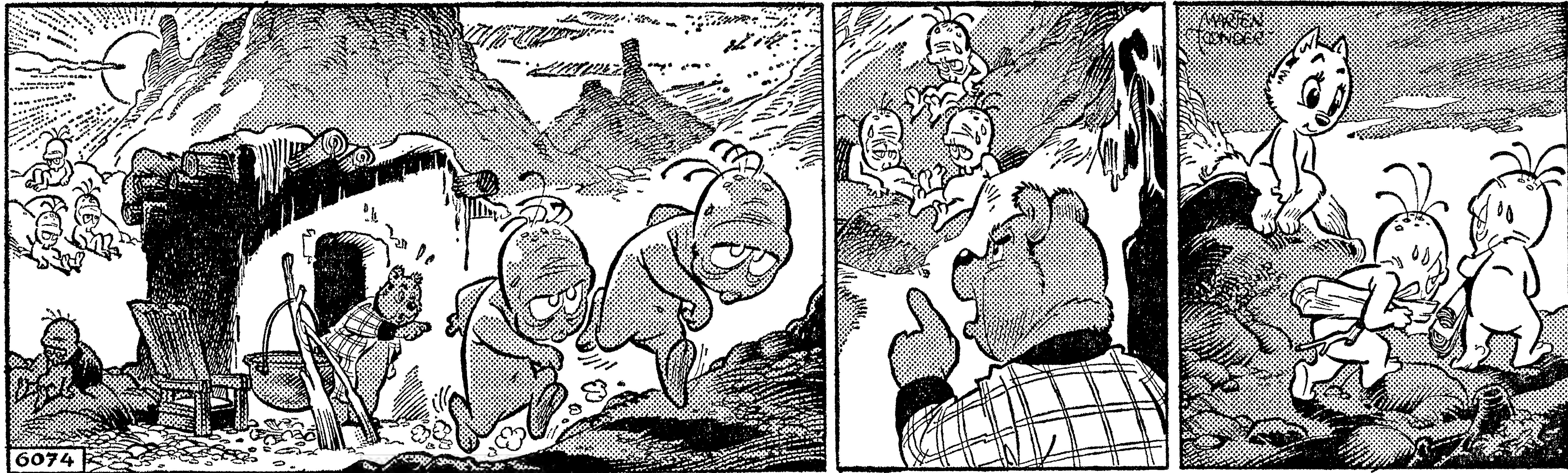

6073. — De sloven waren opgestaan en draafden nu af en aan met bouwmaterialen om een hut te gaan maken, zoals hun opgedragen was. Heer Bommel gaf enkele beknopte aanwijzingen en wendde zich toen tot Tom Poes die hem hoofdschuddend volgde. „Wat is er toch?" vroeg hij gemelijk. „Wat bedoel je eigenlijk? Heb je dan geen enkele zorg voor mijn tere gezondheid? Bovendien was de maaltijd die de sukkels hebben klaargemaakt heel slecht van kwaliteit, zeg nu zelf!" „Hm", zei Tom Poes. „Dat kan wel zijn. Maar die ventjes hebben niets gehad en gerust hebben ze ook niet." Deze woorden sloegen heer Ollie een ogenblik uit het veld, doch toen bewolkte zijn gelaat en er verscheen een nerveuze trekking bij zijn ooghoek. „Nu is het genoeg!" riep hij uit. „Niemand hoeft mij op mijn plichten te wijzen. Waarom pak jij ook niet eens een beetje aan? Je bent nog jong en sterk en je kunt die sloven best een beetje helpen!"

„Zeker", zei Tom Poes. „Ik wil ze best helpen. Maar niet met het bouwen van een hut". Hij draaide zich om en liep weg, zodat heer Bommel hem slechts ontstemd kon naogen. Dat deed hij echter niet lang. Hij trok zijn kraag wat op en liet zich vermoeid weer op zijn ruw-houten stoel zakken. „Brutaal en lui", sprak hij bitter tot zichzelf. „Werken, ho maar! Dat is de jeugd van tegenwoordig! Maar ik heb hier een goede gelegenheid om een voorbeeld van gezonde samenleving te geven. Weliswaar zijn de sloven ook liever lui dan moe, maar ze zijn nog onbedorven.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

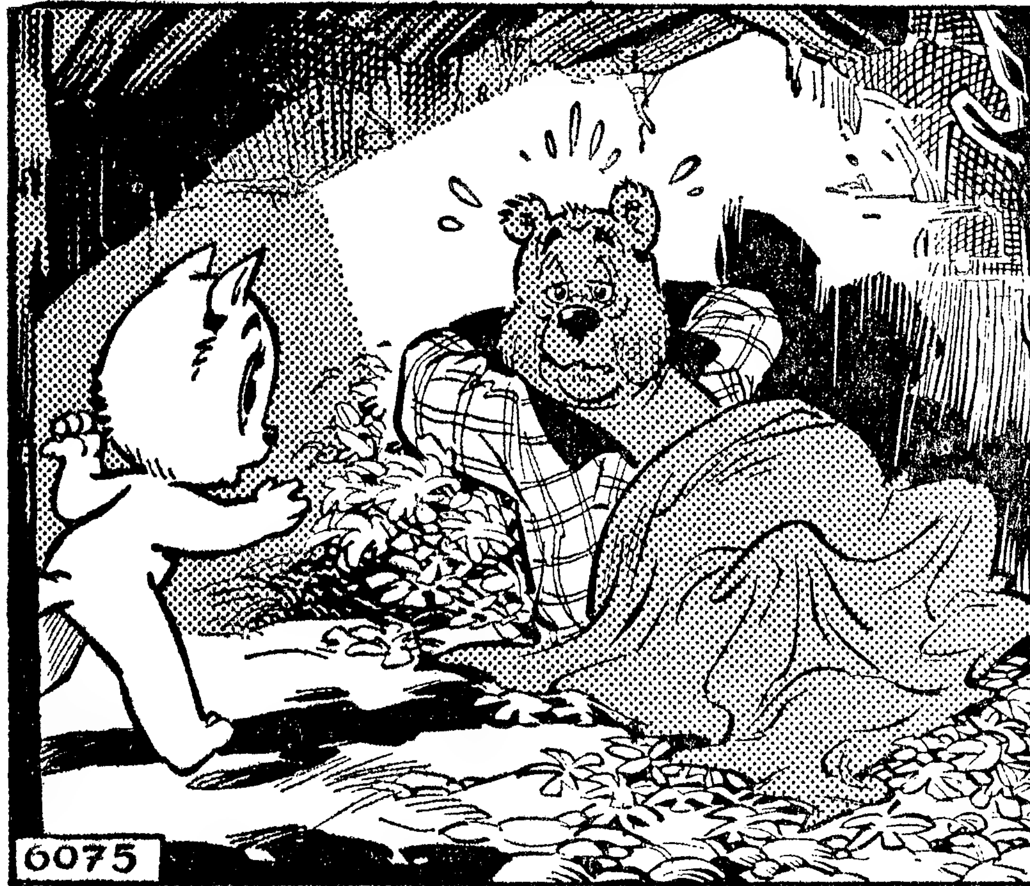
door Maarten Toonder

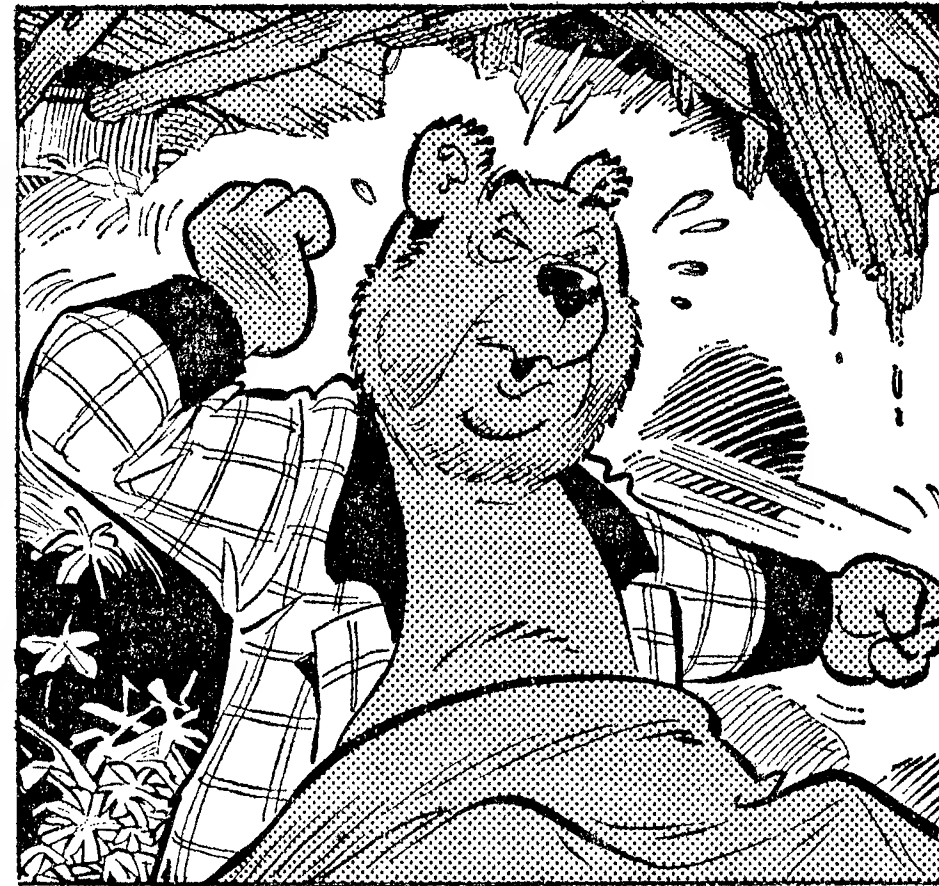

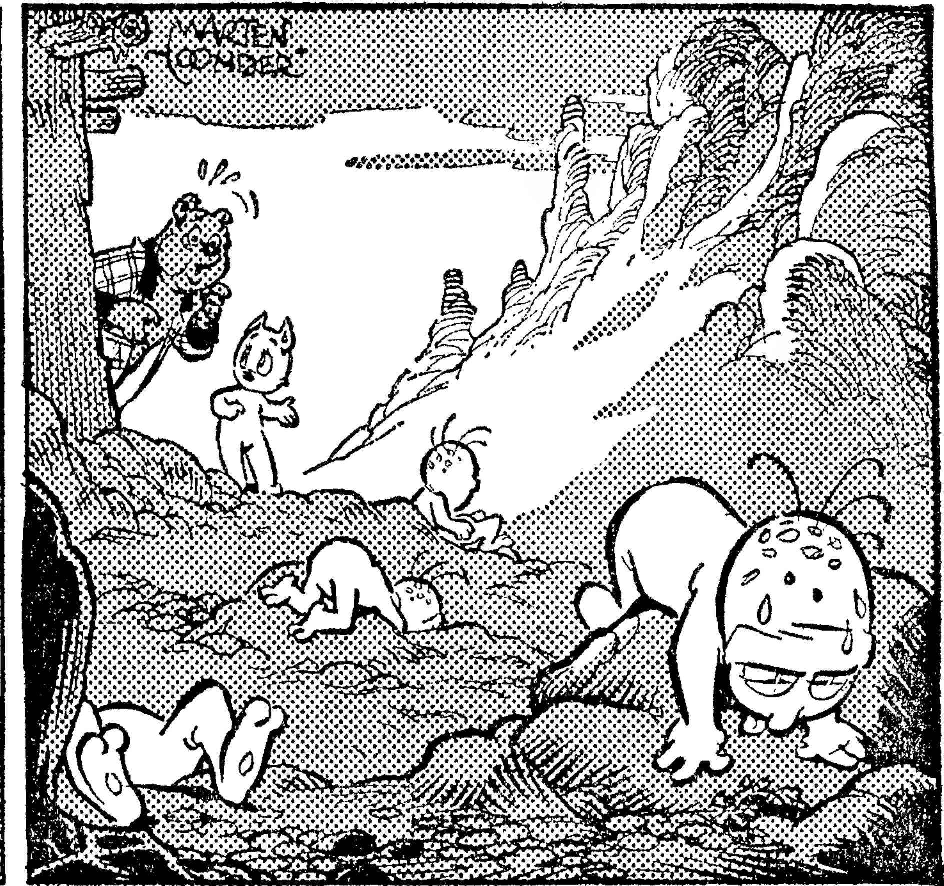
6074. — Tegen het aanbreken van de morgen trokken de wolken weg. De regen hield op en een magere zon bescheen de ruwe hut, die de sloven hadden opgetrokken. „Goed", sprak heer Ollie, het gebouwtje betredend. „Het is niet veel, maar het is beter dan niets voor een heer, die een voettochtje maakt. Ga nu wat droge bladeren halen, zodat ik mijn verstijfde ledematen kan uitstrekken. Ik gevoel mij helemaal niet zo goed, en ik wil rusten." „Zal doen, danku", zei een van de kereltjes. „Maar zon komt boven berg en dan is tijd voor hap." „Schiet op", riep heer Ollie driftig wordend. „Ga bladeren halen. En over hap gesproken, wat is dat voor geluier, daar achter mij? Zouden jullie niet eens een ontbijt klaar gaan maken? Twee zacht gekookte eieren en een bordje pap, terwijl ik even een welverdiend slaapje ga doen!" Na deze woorden trok hij zich in het inwendige terug en de sloven begonnen aan de hun opgedragen taak. Die was niet gemakkelijk, want droge bladeren waren in dit klimaat uiterst schaars, om van eieren nog maar niet te spreken. De zon stond dan ook reeds hoog aan de hemel toen de kereltjes nog steeds doende waren. „Is dat nog steeds voor het ontbijt?" vroeg Tom Poes die op een afstandje naar de bedrijvigheid had gekeken. „Niet ontbijt", verklaarde een van de sloven, die hem passeerde. „Ontbijt is op en nu is tijd voor luns gekomen. Zon op hoogste punt. Zo wil de grote Bommel. Danku." Hij knikte beleefd en slofte uitgeput met het brandhout achter zijn makker aan.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

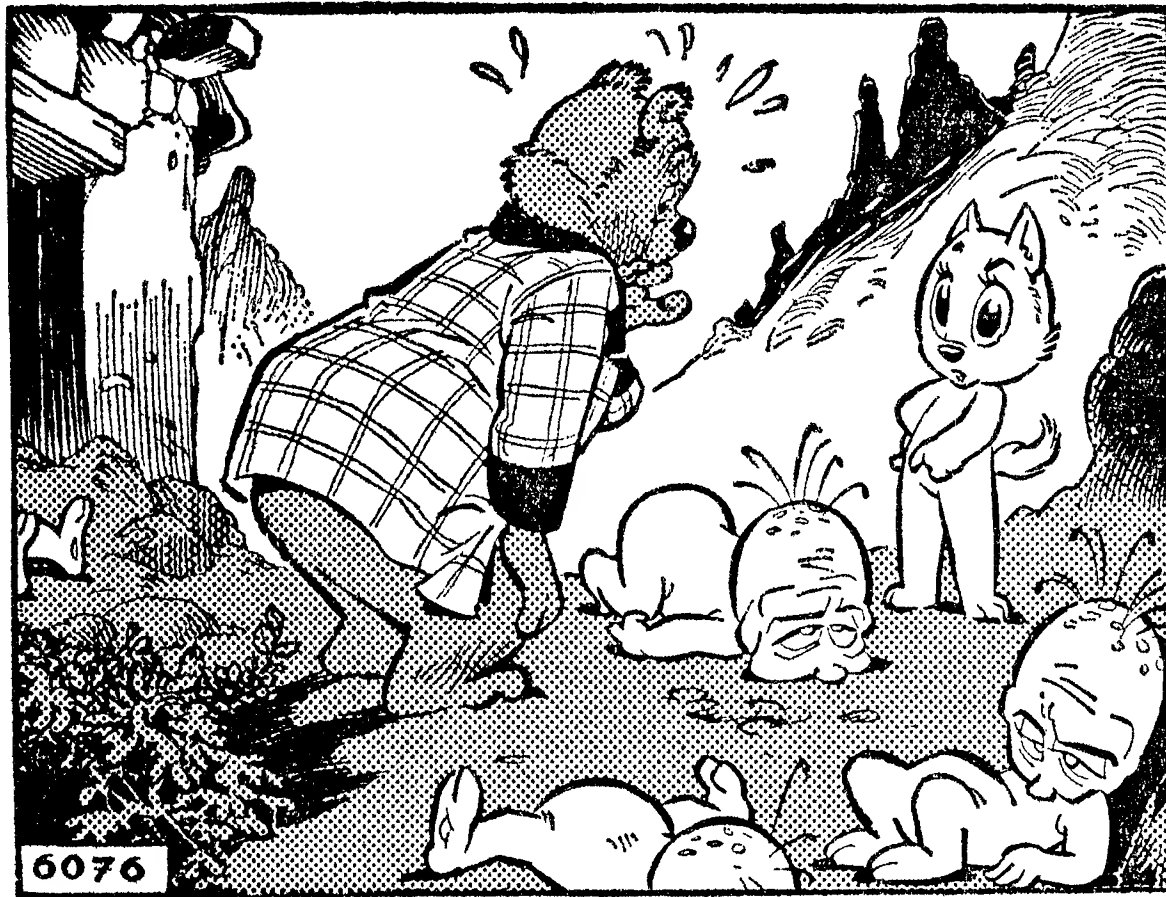

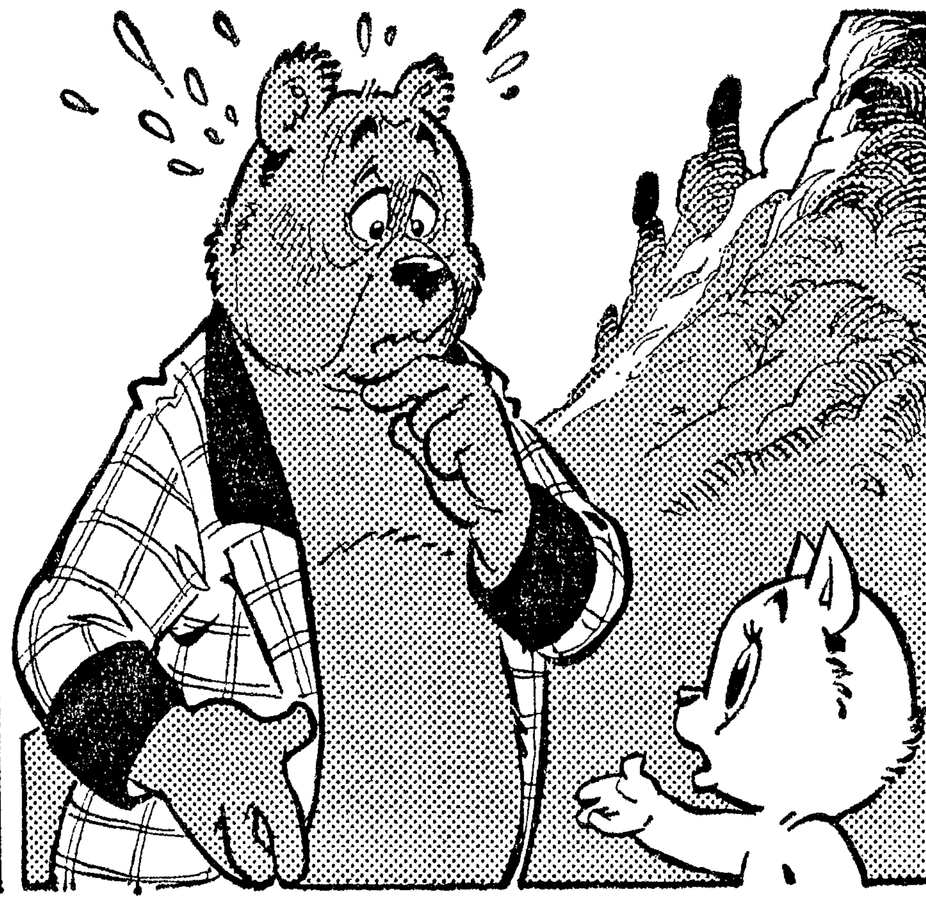

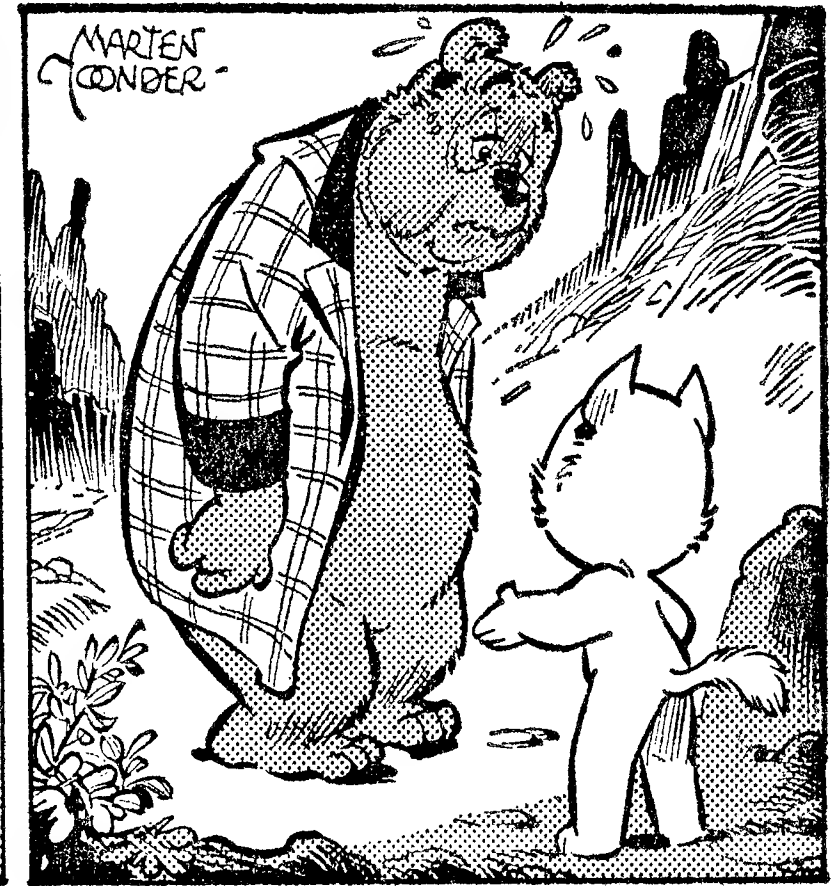
6075. — Het was reeds middag, toen heer Bommel de ogen opsloeg. Het slaapje had hem verkwikt en hij voelde zich weer in staat tot grote daden, hoewel zijn ledematen een weinig stijf waren door de regen van de afgelopen nacht. Behagelijk strekte hij de armen onder het hoofd en zodoende viel zijn blik op Tom Poes, die hem in de eenvoudige deuropening stond aan te kijken. „Wat is er, jonge vriend?" vroeg hij, niet onvriendelijk. „U kunt beter eens naar buiten komen", zei Tom Poes. „Er is iets met uw sloven!" „Dat zal wel", zei heer Ollie geeuwend. „Er is steeds wat met ze. Voor alle kleinigheden vallen ze me lastig. Je moet niet denken dat ik ongestoord heb kunnen rusten, hoor. Eh..... wat bedoel je eigenlijk? Wat is er met mijn sloven?" Tom Poes was echter reeds weer naar buiten gegaan, zodat hij moeizaam uit het dorre loof omhoog rees en een beetje ongerust het hoofd uit de deur stak. „Kijk maar", zei Tom Poes, terwijl hij op de liggende gedaanten wees die de omtrek ontsierden. „Er is iets met hen aan de hand, en daarom vond ik het beter om u even te waarschuwen. Er moet iets gedaan worden, dacht ik zo." Heer Bommel's gelaat nam een onthutste uitdrukking aan, en een uitroep ontsnapte hem. „Zouden ze ziek zijn", zo vroeg hij zich af. „Een akelige vallende ziekte of zo? Wat denk je, jonge vriend? Of zouden ze..... Ik bedoel eigenlijk, zouden ze soms..... Wat is er gebeurd, Tom Poes?"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

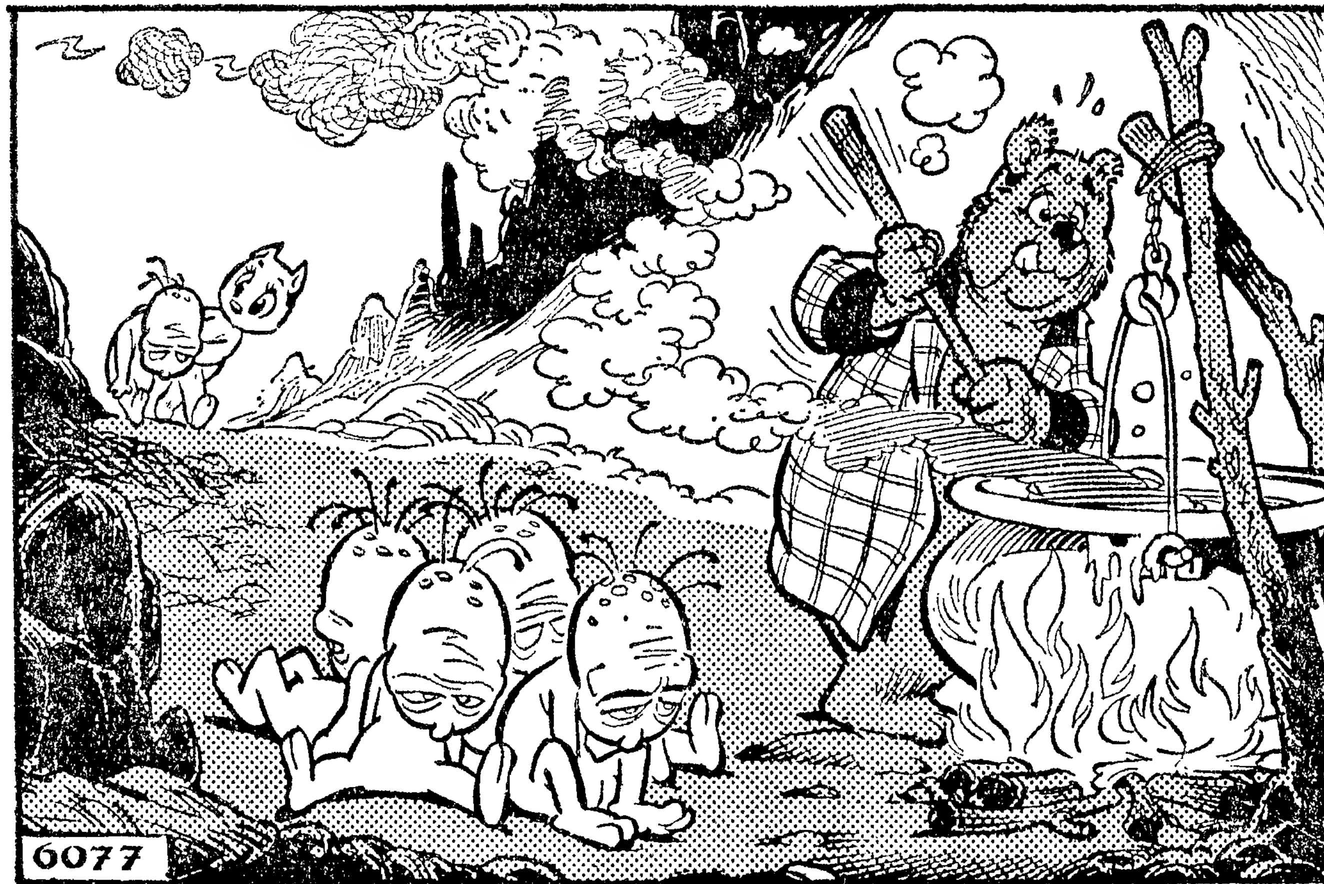

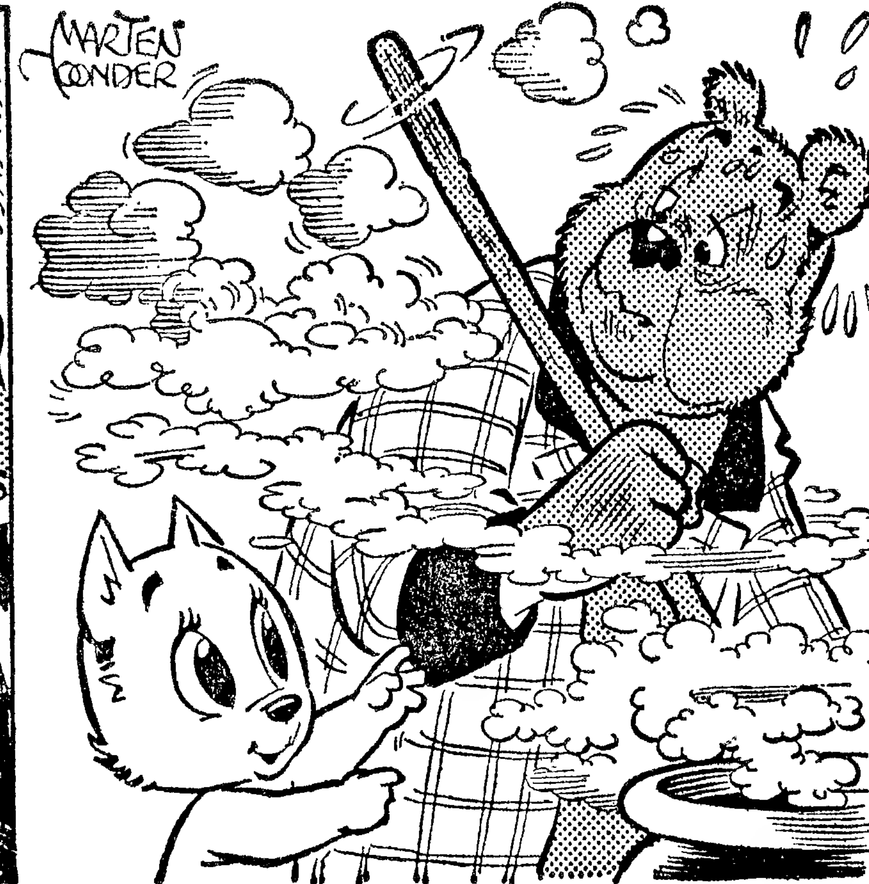

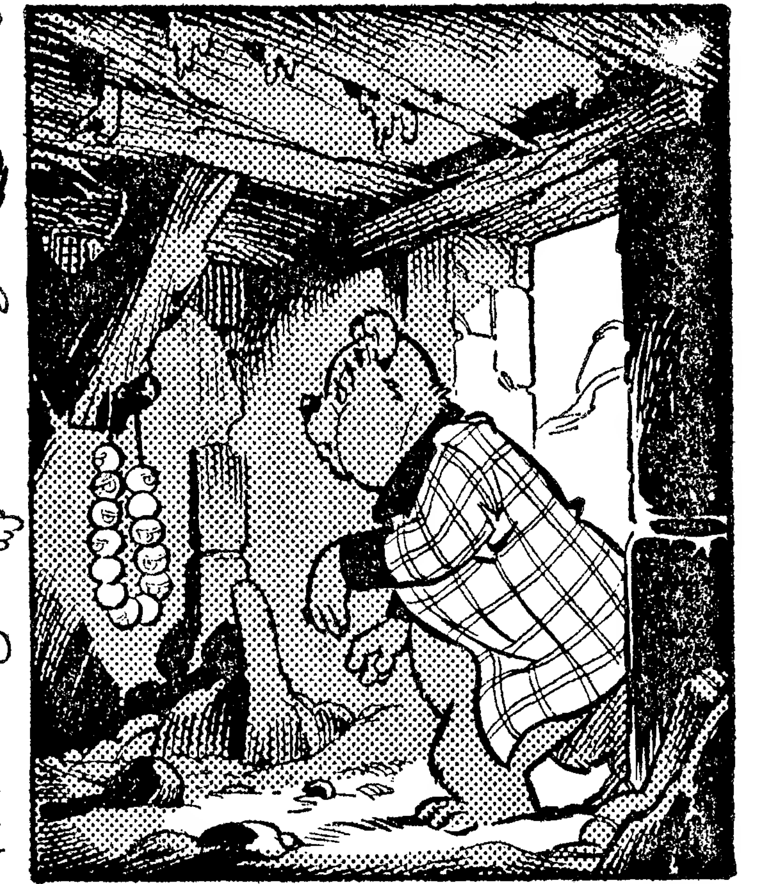
6076. — Heer Bommel deed ontdaan enige stappen uit zijn hut en boog zich over een van de liggende sloven. „Wat zou er gebeurd zijn", herhaalde hij. „Is er soms een plotselinge vreselijke ziekte uitgebroken, jonge vriend?" „Dat geloof ik niet", zei Tom Poes. „Ik denk, dat ze uitgeput zijn door te veel werken en te weinig eten." Heer Bommel verstrakte. Rimpels trokken over zijn voorhoofd en een vreemde blos kleurde zijn gelaat. „Te veel werken....." herhaalde hij ontsteld. „Te weinig eten..... Maar die uitbuiter Knark is er toch niet meer....? Hoe kan dan.....?" „Nee, Vlijmen Fileer is er niet meer", gaf Tom Poes toe. „Het is zijn schuld niet, dat de kereltjes er zo aan toe zijn, heer Ollie. Er is nu iemand anders die hun hachjes heeft, en dat bent u!" Op deze woorden zakte heer Ollie ineen en de blos maakte plaats voor een dodelijke bleekheid. „B-b-bedoel je mij?" stamelde hij. „M-maar ik wilde echt niet..... Ik had er zou gauw niet aan gedacht. Dat sloven ook behoefte aan voedsel en rust hebben, bedoel ik. Ze leken zo eenvoudig, als je begrijpt wat ik bedoel. Je....eh....we moesten maar een versterkende maaltijd voor hen maken, jonge vriend...." „Hm", zei Tom Poes. „Ze hebben zich niet voor MIJ zo afgebeuld, heer Ollie."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

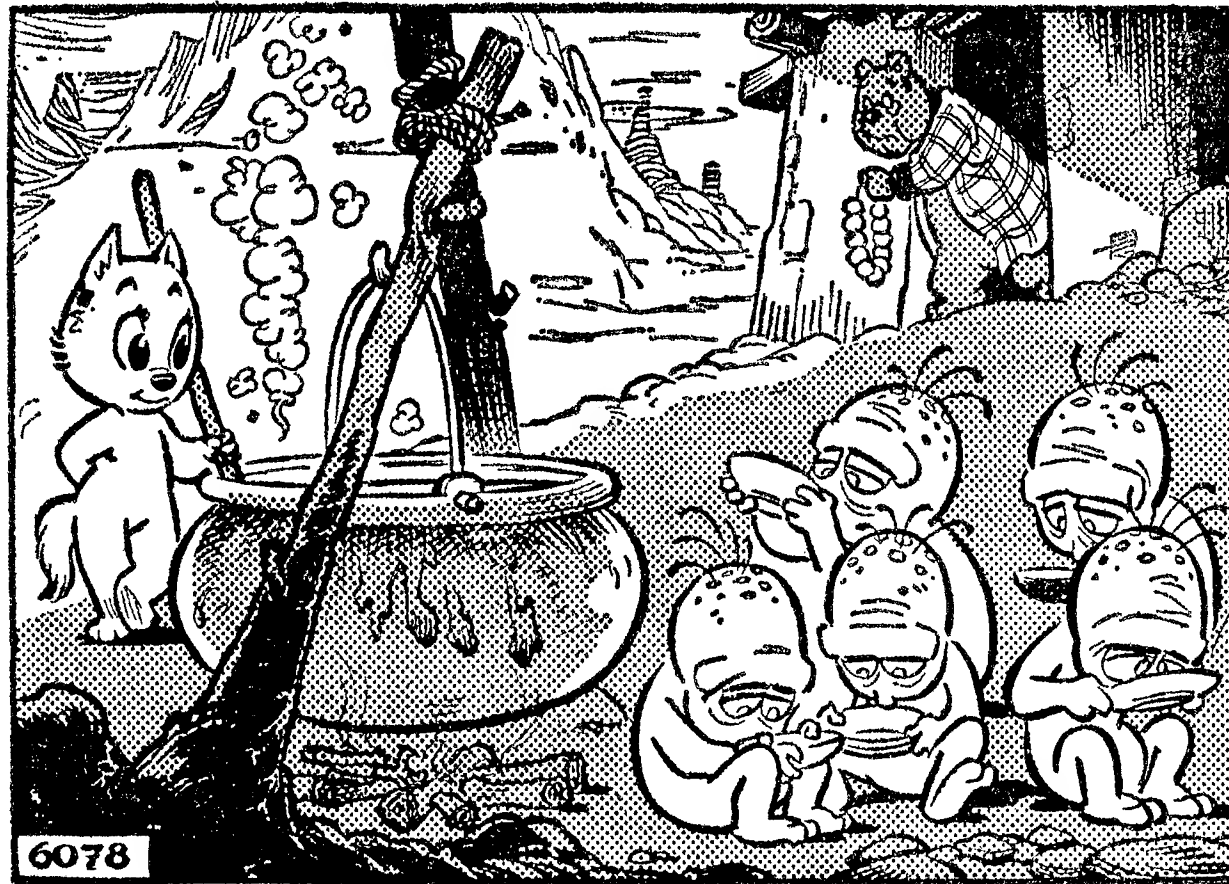

6077. — Toen hij zag in wat een akelige toestand de sloven verkeerden kwam er een grote verandering over heer Bommel. „Zo heb ik het niet bedoeld....” prevelde hij met bevende mond. „Z-ze leken zo eenvoudig, en z-ze vroegen nooit om iets, en d-daardoor w-wist ik niet, dat ze iets nodig hadden en daarom.... Ach, hoe vreselijk is dit alles! Het is maar goed, dat mijn vader dit niet hoeft mee te maken...” Zo mompelende haastte hij zich handenwringend naar de kookpot, waar hij koortsachtig aan het werk toog. „Een versterkend maal”, vervolgde hij tot zichzelf, „dat doet soms wonderen. Misschien kan ik ze er nog boven op helpen — ik moet er het beste van maken.” Tom Poes was reeds begonnen om de geheel verzwakte kereltjes naderbij te slepen doch hij hield daar mee op, toen hij door een akelige geur getroffen werd.

„Zal ik het verder doen?” vroeg hij terwijl hij zich tot heer Bommel wendde. Deze hief het gelaat uit de afschuwelijke dampen, die op een mislukte maaltijd duidden en wiste zich het zweet van de vervallen trekken. „G-graag, jonge vriend”, stamelde hij. „D-dit wordt niets. Ik kan het niet, bedoel ik. Ik deug nergens voor. Wat zou ik zonder jou moeten beginnen?” Hij reikte de houten lepel over en begaf zich sjokkerig naar zijn hut. Daar stond hij geruime tijd in de schemerige duisternis naar het snoer bolletjes te kijken, en een droevig lachje deed zijn bleke wangen trillen. „En toch zal ik het goed maken”, fluisterde hij. „Zoals alleen een heer dat kan. Misschien is het nog niet te laat.”

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

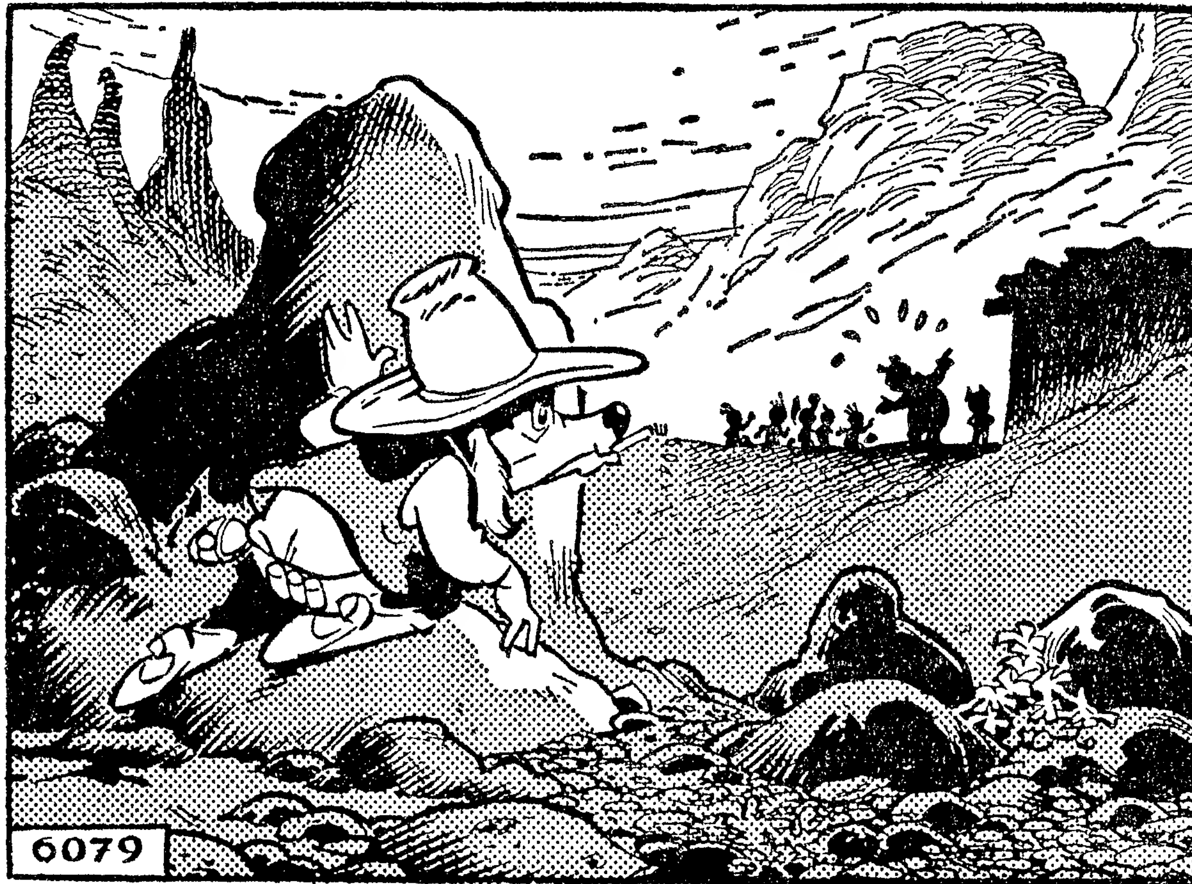

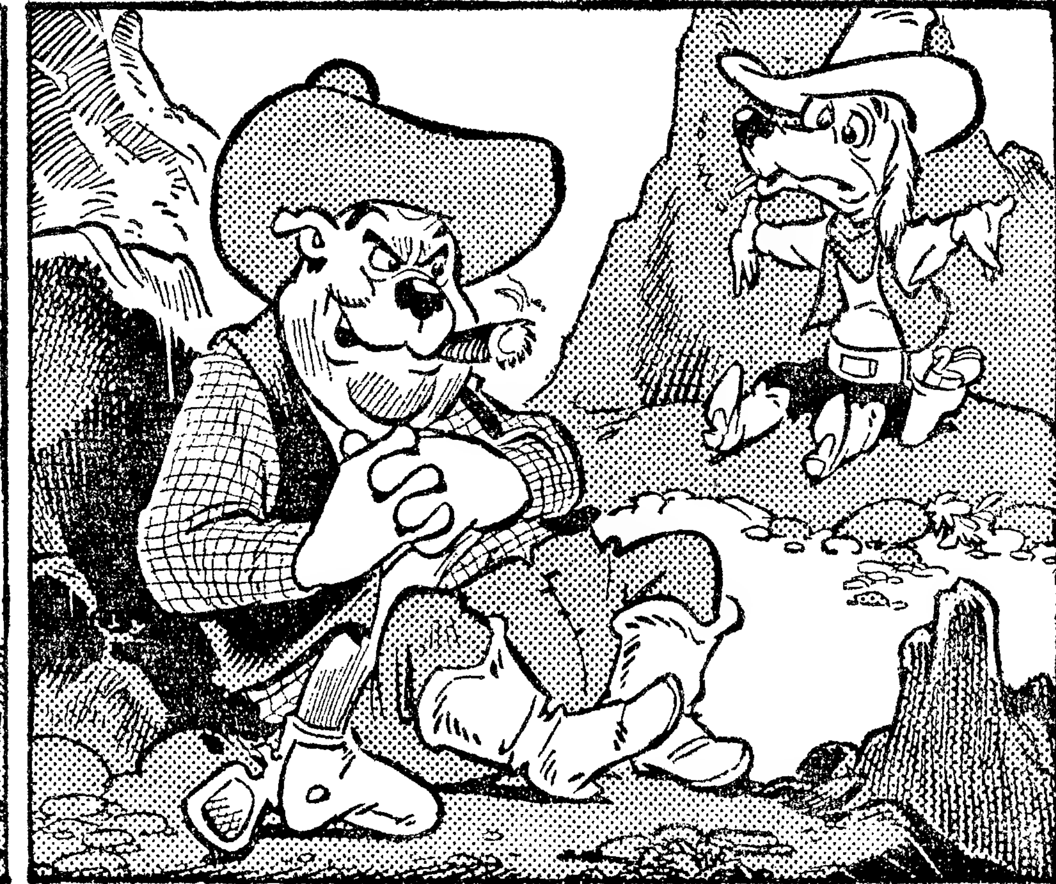
6078. — Tom Poes was er met veel moeite in geslaagd om van de ruwe voedingsmiddelen een soort soep te maken. Daaraan deden de sloven zich nu te goed en daar ze weinig gewend waren knapten ze er zienderogen van op. Toen heer Ollie dan ook met het snoer bolletjes naar buiten trad, hadden ze reeds weer zittende en staande houdingen aangenomen, en hun ongemanierd geslobber was tot in de verre omtrek hoorbaar. „Ik heb hier iets voor jullie!" riep heer Bommel boven het gerucht uit. „Jullie krijgen allemaal je hachjes terug. Het is niet goed om de hachen van anderen in zijn bezit te hebben. Dat leidt alleen maar tot uitbuiting en misstanden. Het is niets voor een heer, als jullie begrijpen wat ik bedoel. Hier, neem je eigen lot in handen." Na deze woorden begon hij de balletjes uit te reiken, maar dit had niet het succes, dat hij er van verwacht had. De sloven hadden de diepere zin van zijn woorden niet begrepen, en ze keken dan ook zonder veel begrip naar het geschenk. Uit een van de groepjes werd reeds weer de stem van de sloof Ok gehoord, die op zwakke toon vroeg wat hij eigenlijk met zijn hachje doen moest, en de anderen murmelden het hem na. „Wat nu, Tom Poes?" vroeg heer Ollie moedeloos. „Wat kan een heer nog meer doen? Dit is toch wel het uiterste waartoe ik gaan kan, wat jij?" „Hm", zei Tom Poes, die nog steeds bij de kookpot stond.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

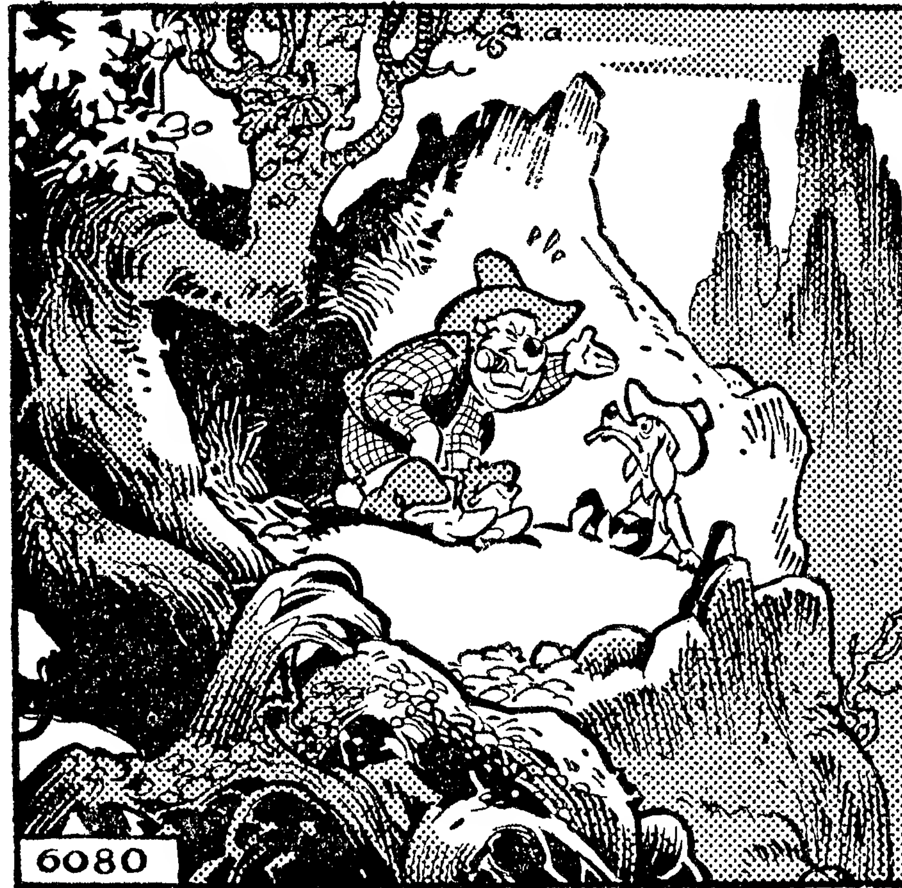

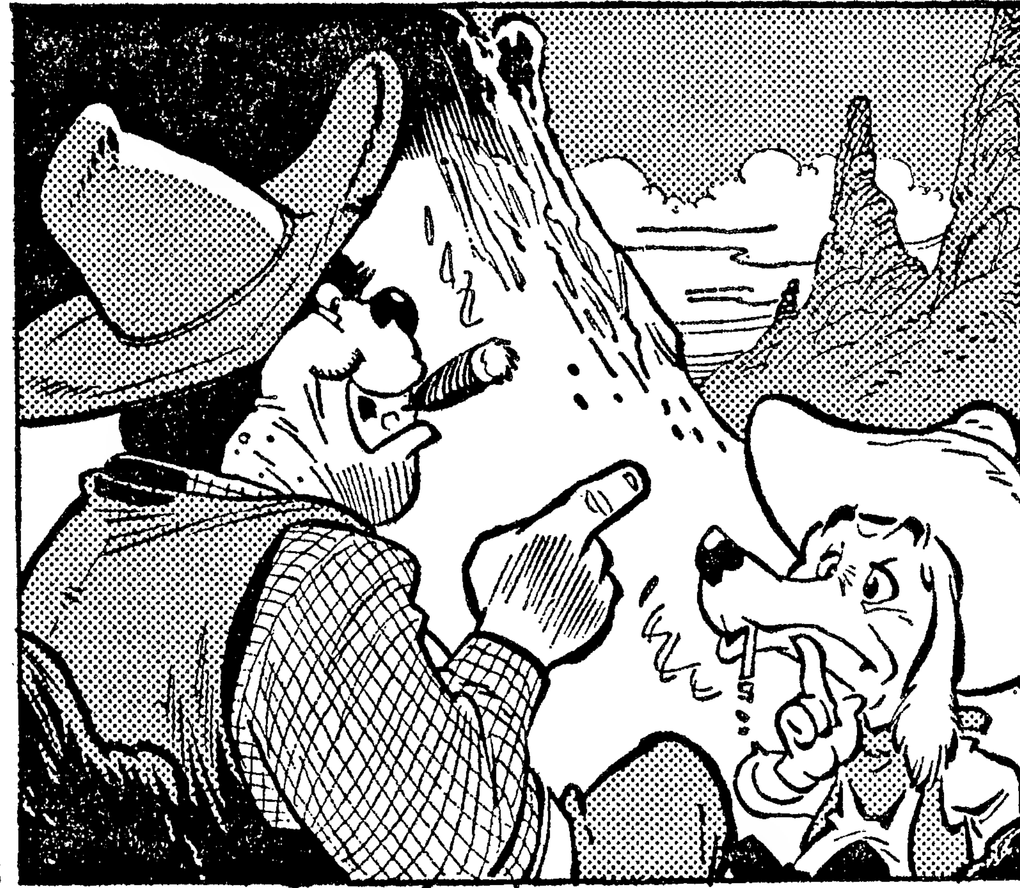

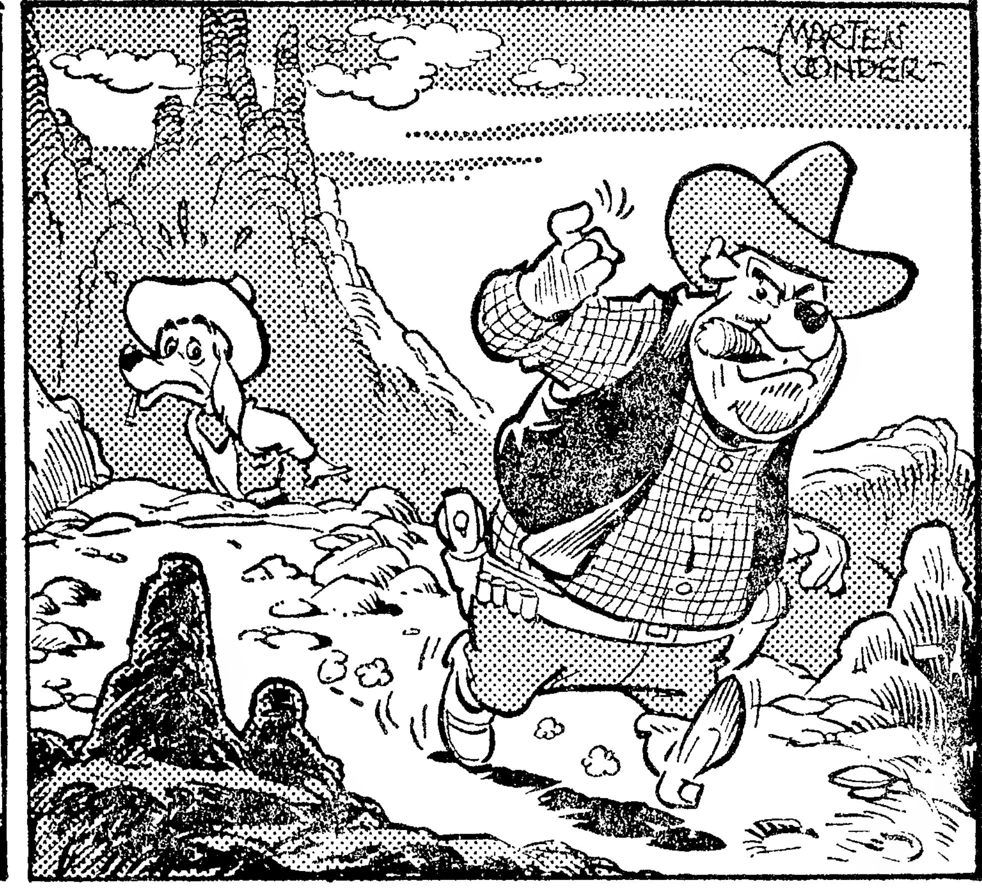
6079. — Vanachter een rotspiek, die niet ver vandaar uit het dal opsteeg zat Hiep Hieper naar het toneeltje te kijken. Aanvankelijk hoorde hij niet veel meer dan een dof gemompel, maar al spoedig werd het gesprokene verstaanbaarder. „Wat moeten we met onze hachjes doen?" vroegen de sloven met steeds luidere stemmen, terwijl ze samenschoolden om heer Bommel. „Dat weet ik niet!" riep deze boven het rumoer uit. „Dat moeten jullie zelf weten. Je hebt je eigen lot in handen; ik heb jullie de vrijheid gegeven." „Heb alleen maar hachje gehad!" riep Ok, wiens stem verder droeg dan die der anderen. „Heb geen vrijheid gekregen." „Wat een onzin!" zei Hieper, terwijl hij zich op zijn steen omkeerde. „Ik weet niet waar die lui het over hebben en het laat me trouwens koud. We zijn hier om goud te zoeken. Wat kan mij dat gezwam schelen?" „Hiep, jongen, jij zult het nooit leren", gromde Super, die een eindje verderop had plaats genomen. „Het is heel eenvoudig; die lui willen vrijheid hebben en de bolle geeft ze hachjes of zo. Een slechte zaak. Dat deugt niet. Als zakenman stuit mij die transactie tegen de borst, voel je wel?" „Wat zijn hachjes?" vroeg Hiep, die zijn best deed om de uitleg te volgen. „Weet ik veel?" hernam de ander. „De een of andere flauwe kul. Zoiets doet men niet meer, vandaag de dag. Nee, dan vrijheid! Die is in! Ik ruik daar een Superzaak, jongen. Nu komt onze tijd, let op!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

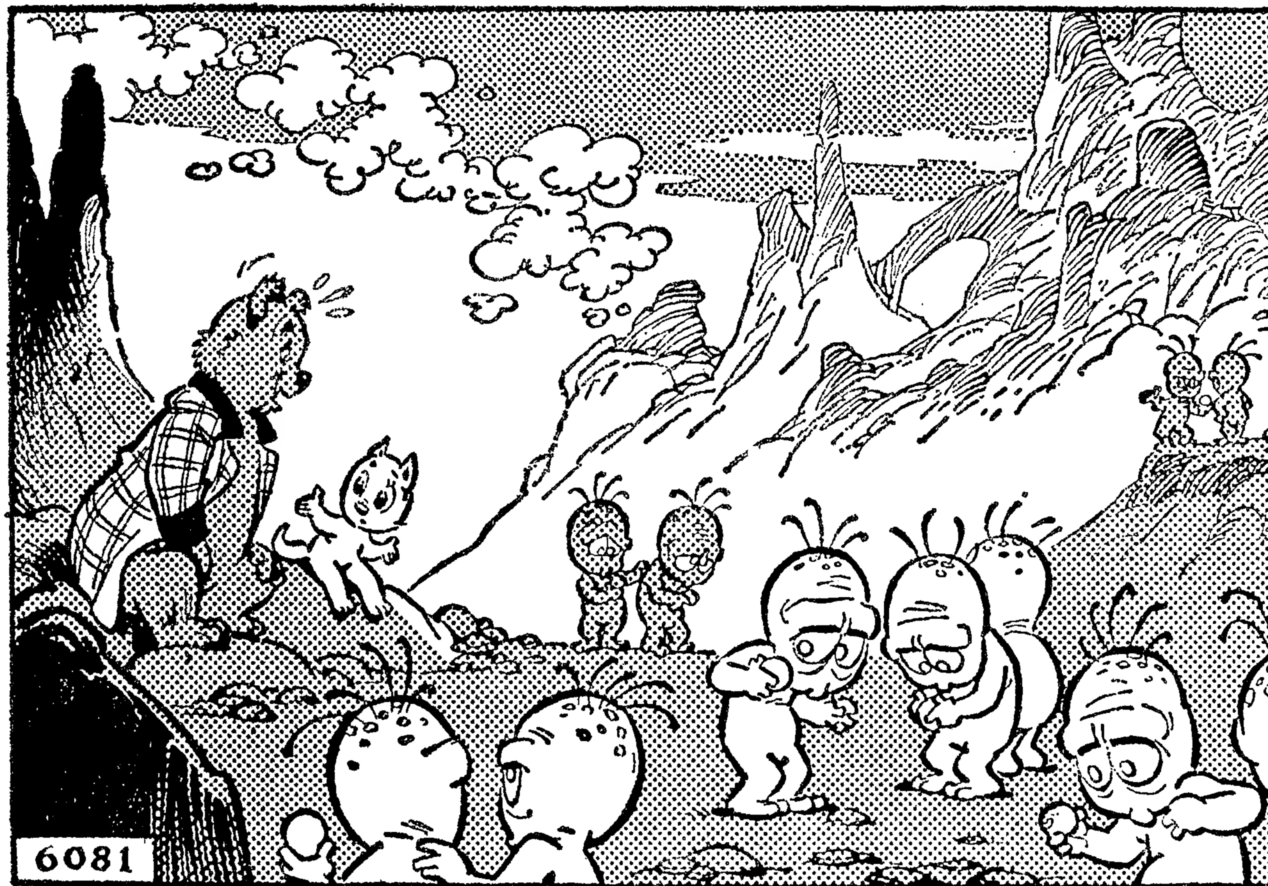

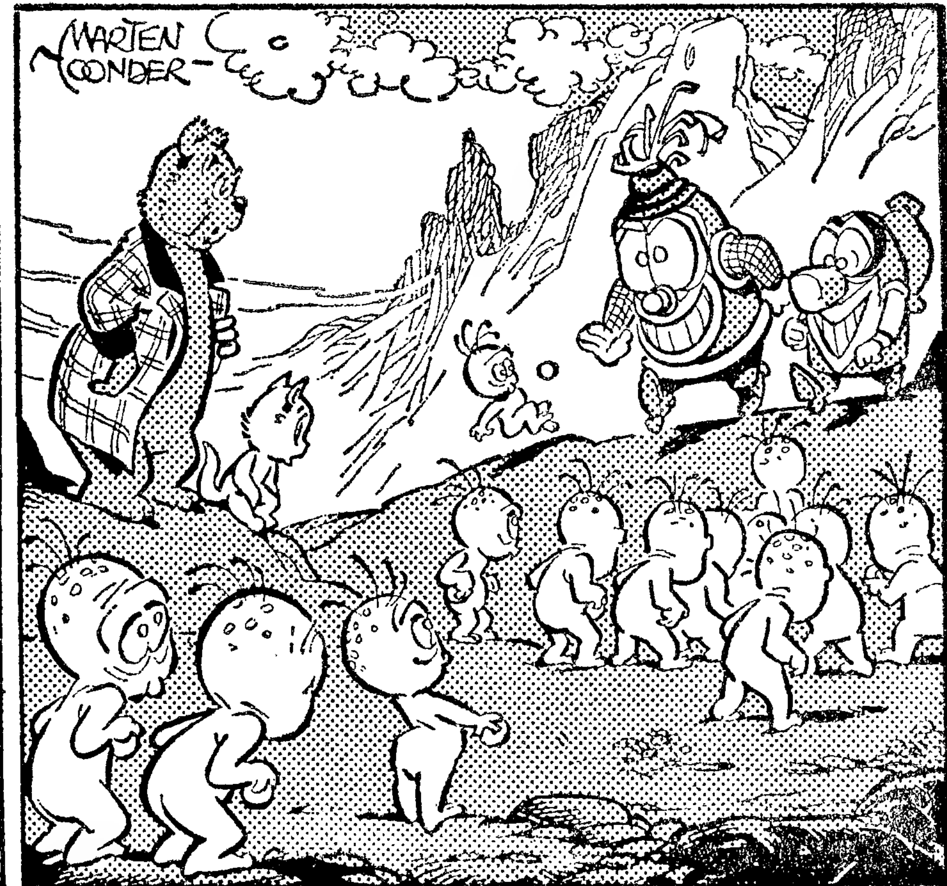
6080. — „Luister Hiep", sprak Bul Super. „Luister goed, jongen. Dan zal ik je uitleggen wat voor zaak ik bedoel." „Graag baas", zei de ander oplettend. „We weten, dat hier goud in de grond zit", hernam de eerste. „Maar het kost ons een hoop moeite om het te vinden. Alleen die inboorlingen weten waar het is, en daarom is het veel gemakkelijker wanneer wij het van hen kunnen kopen. „Kopen?" herhaalde Hieper. „Goud kopen? Dat lijkt me niet zo'n geweldige zaak, zeg nou zelf." „Je bent een slome denker", gromde Super misnoegd. „Niet voor geld kopen, natuurlijk. We ruilen goud tegen vrijheid. Of, om het zakelijker te zeggen; we laten die lui vrijheid kopen tegen betaling van goud. Voel je het nou?" „N-nee", mompelde Hiep, na enig nadenken. „Hoe kan je nu vrijheid verkopen? Hoe doe je dat? Per mud of per liter?" Hij lachte smadelijk, maar Super maakte daar gauw een eind aan. „Je bent warm", verklaarde hij. „Kom maar eens mee, dan zal ik je laten zien, hoe ik die hele Superzaak geregeld heb, terwijl jij zat te niksen. Het gaat niet per liter, maar per haal, jongen." Met deze woorden stond hij op en begaf zich met logge schreden naar een plek, die door enkele rotsblokken aan het oog onttrokken was.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

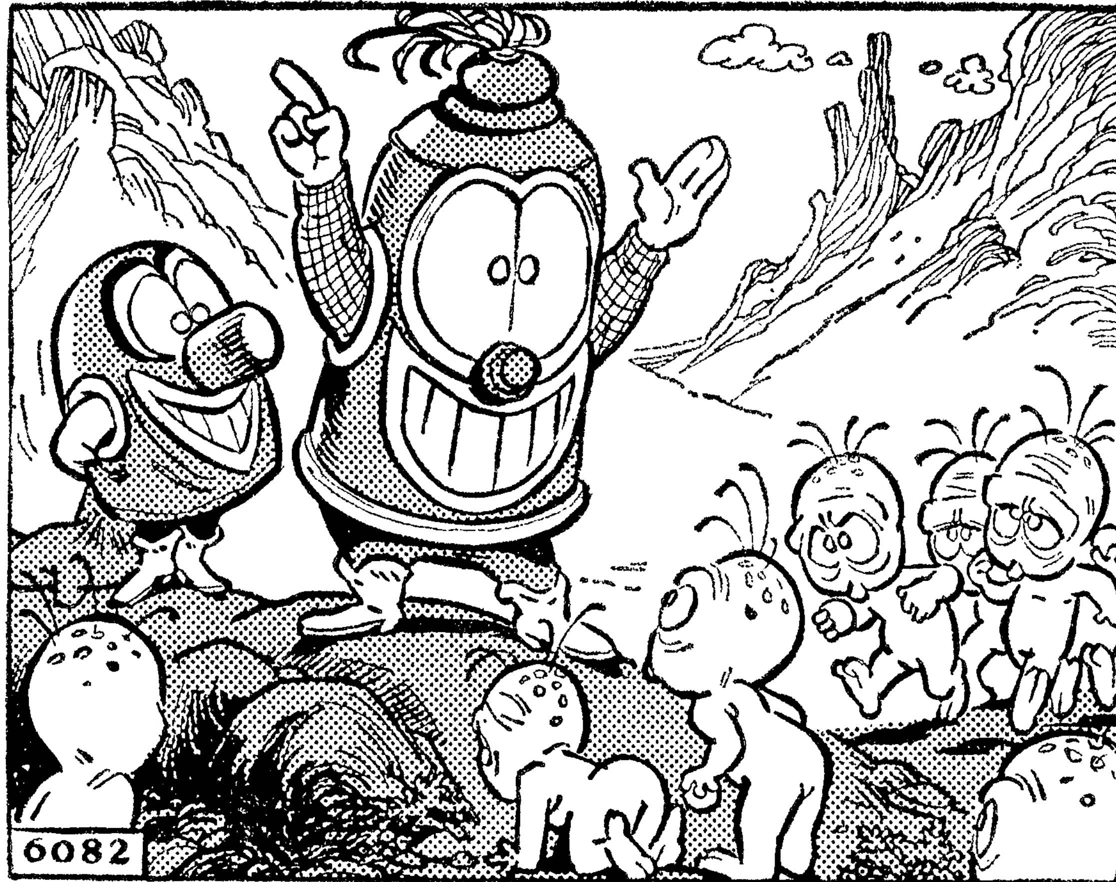

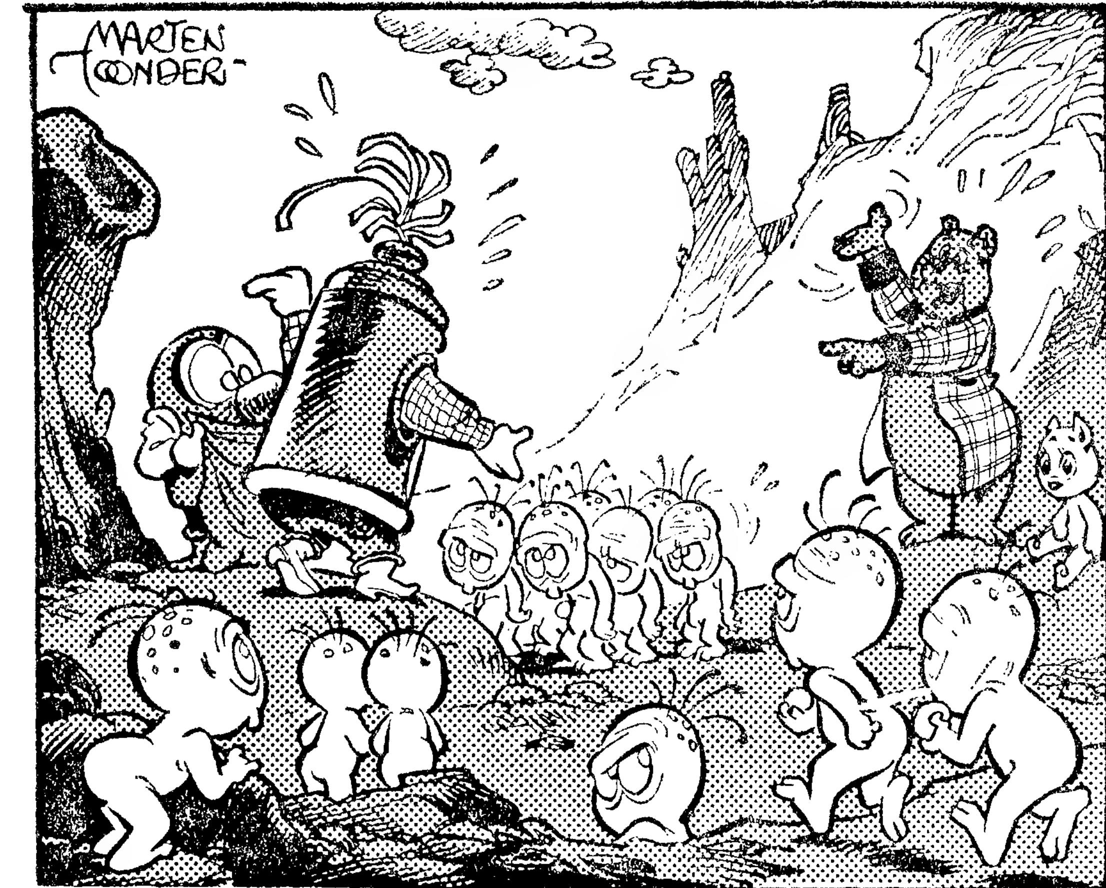
6081. — Heer Bommel keek met een bekommerd gelaat naar de sloven. Inplaats van de blijdschap en dankbaarheid, die hij verwacht had, zag hij slechts bedrukte gezichten, om zich heen en de vraag: „Wat moet ik met hachje doen?" vervulde de vlakte met een naargeestig gemompel. „Wat nu?" vroeg heer Ollie moedeloos. „Ze lopen met hun hachje onder de arm. Ze zorgen niet eens voor zichzelf; laat staan voor mij. Voor ons, bedoel ik. Dit kan toch niet goed gaan?" „Nee", zei Tom Poes. „Dat komt omdat ze niet weten, wat vrijheid is. Dat had u ze eerst moeten leren." Heer Bommel's gelaat klaarde op. Hij ging staan en trok zijn jas recht, terwijl hij uitriep: „Laren? Juist, net wat ik dacht. Nu, als het anders niet is; dat is net iets voor mij!" Het gerucht van zijn stem trok de opmerkzaamheid. De sloven staakten de beschouwing van de bolletjes en verzamelden zich om de spreker om te horen wat deze te zeggen had. „Ik heb jullie je hachjes gegeven", sprak heer Ollie met heldere stem. „Daardoor zijn jullie dus vrij geworden. Want een vrij iemand heeft zijn lot in eigen handen. Hij kan doen wat hij wil, bedoel ik. En als je kunt doen wat je wilt ben je vrij, zeg nu zelf. Ik bedoel eigenlijk, dat je vrijheid niet kunt kopen....." Op dat moment werd zijn uiteenzetting onderbroken door een paar eigenaardige verschijningen, die vanachter een rots te voorschijn traden. „Ik ben de grote tovenaar Bul-Bul!" riep de voorste met holle stem. „En dit is de kleine tovenaar Hiep-Hiep. Wij komen jullie vrijheid verkopen. Een zak vol; tegen redelijke prijs."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

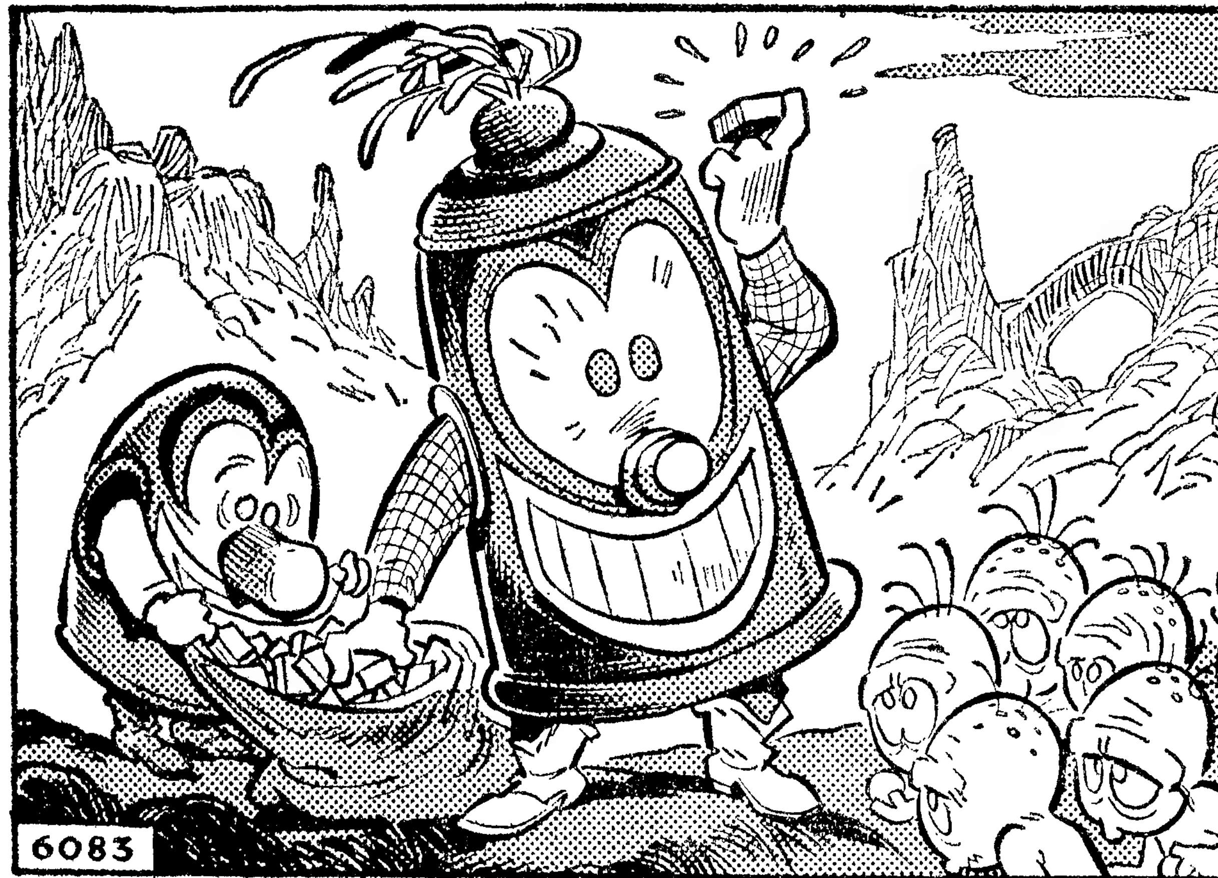

6082. — De grote tovenaar Bul-Bul beklom een rotsblok, temidden van de onthutste sloven, en de kleine tovenaar Hiep-Hiep volgde hem met een zak, die hij achter zich neerlegde. „In deze baal", sprak de eerste met holle stem, „zitten doosjes met vrijheid. Ze zijn niet duur. Een goudklomp per doosje. Wie wil er vrijheid kopen? Kom op, wie is de eerste?" De kereltjes wendden heer Ollie de rug toe en haastten zich naar de magiër om verdere inlichtingen te bekomen. Het valt te begrijpen dat deze houding heer Bommel verdroot. „Luister niet naar die verklede schreeuwer!" riep hij uit. „Blijf hier, dan zal ik jullie uitleggen, wat vrijheid eigenlijk is. De echte vrijheid zit in jullie zelf, bedoel ik. Die is niet te koop. Men kan de vrije geest van een heer niet aan banden leggen. Luister toch! Kom hier!" „De ventjes luisterden echter niet. De woorden van heer Ollie sloegen niet erg aan bij deze eenvoudige figuren; de zak van Hiep-Hiep, die nu opengevouwen werd, trok hen veel meer. „Een gewone klomp goud voor een doosje met vrijheid!" herhaalde de grote tovenaar. „Dat is geen prijs jongens. Dat is een superzaak, zeg nu zelf. Niet dringen. Achteraan aansluiten!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

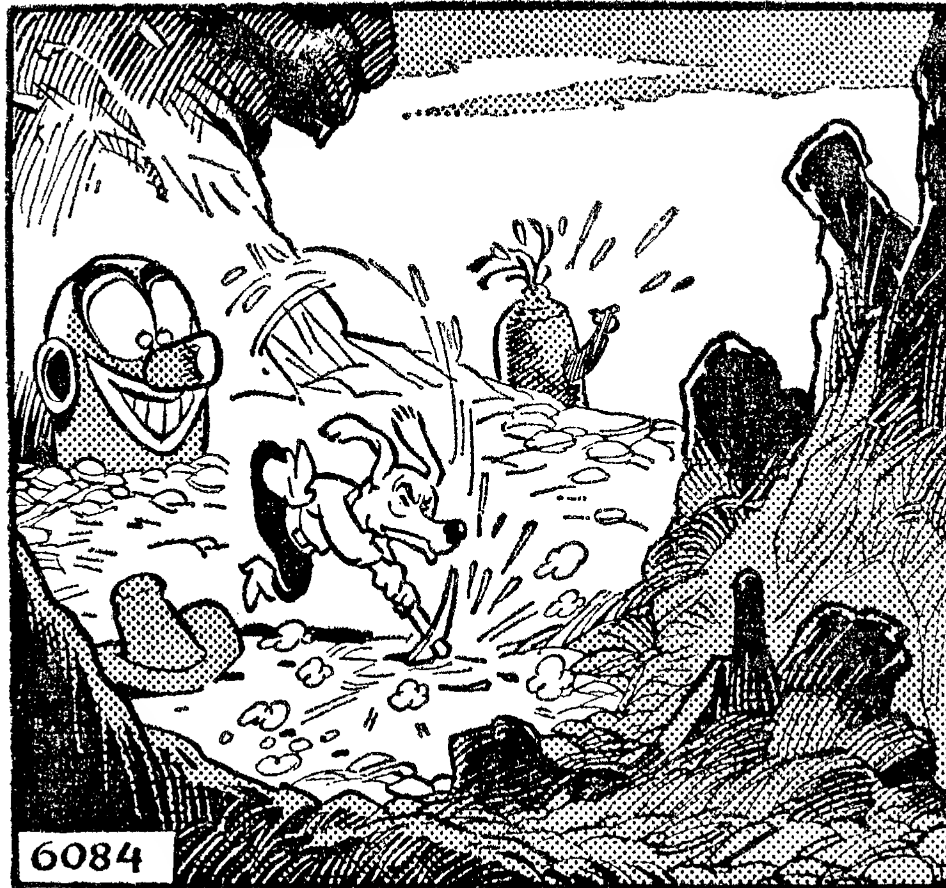

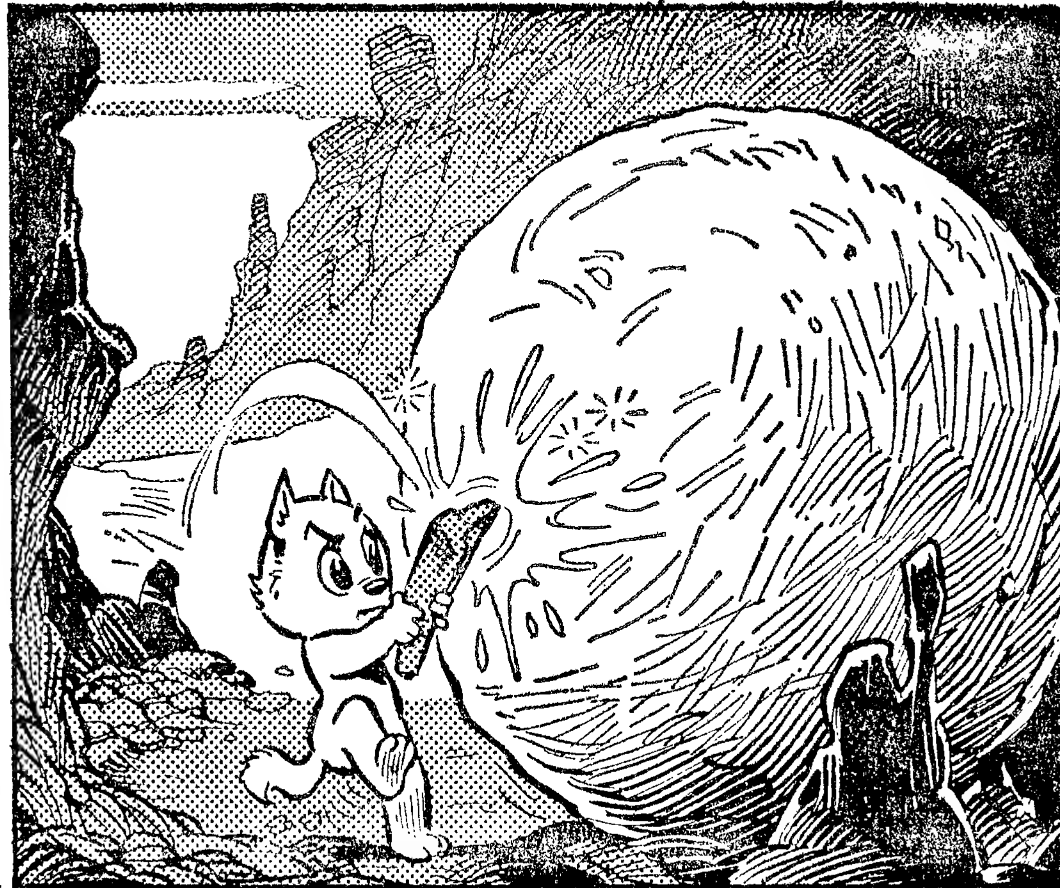

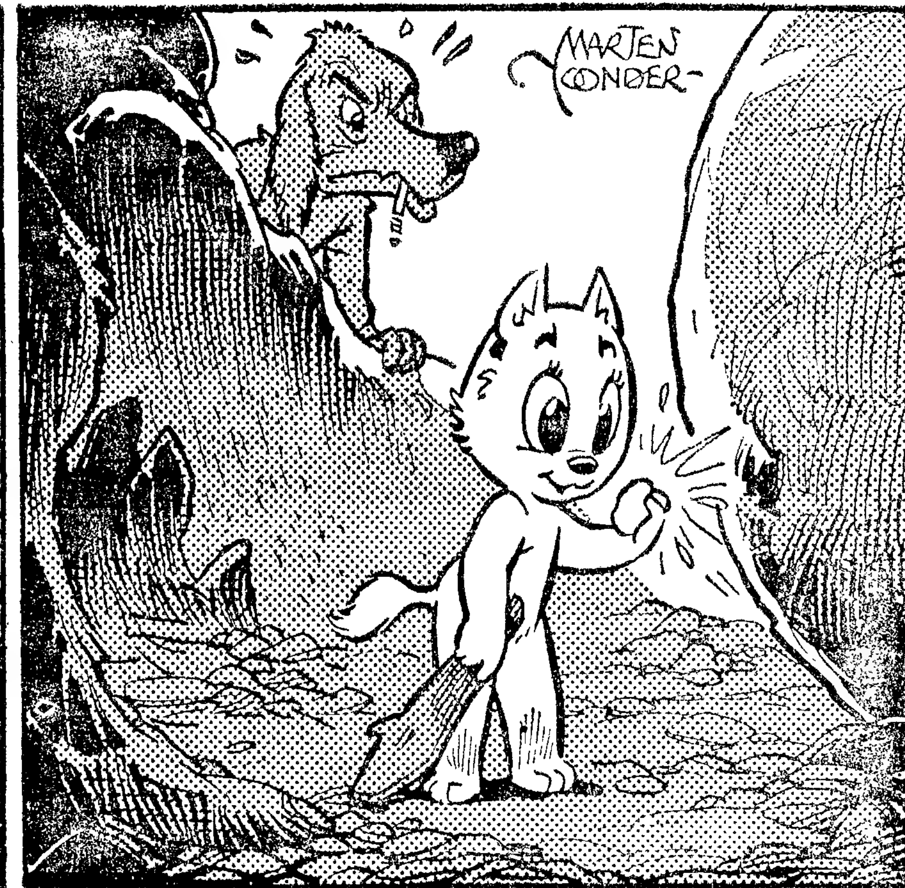
6083. — De grote tovenaar Bul-Bul stak zijn hand in de zak die zijn collega voor hem ophield, en haalde er een eenvoudig lucifersdoosje uit, Bij een passerend marskramer had hij er twaalf dozijn ingeslagen, voor het ontsteken van kampvuren. Nu kon de vooruitstrevende magiër ze echter voor een mooier doel gebruiken en hij had dan ook niet geaarzeld de nuttige zwavelstokjes er uit te verwijderen. „Vrijheid!" riep hij uit. „Een doosje met vrijheid, in ruil voor een klomp goud! Dat is voor niks, jongens! Het aanbod is beperkt, haast je dus. Vooruit, wie wil vrijheid kopen?" De sloven dromden schroomvallig om de koopman heen en loerden met begeerte naar de doosjes. Maar het was duidelijk, dat iets hen tegenhield. Ze wierpen elkander niet-begrijpende blikken toe en op de achtergrond voerden ze mompelende gesprekken. „Goud?" kon men hen horen vragen. „Wat is goud? Nooit gehoord van goud, danku!" „Wat is dit voor onzin?" vroeg heer Ollie zich af. Hij was moedeloos op een steen gaan zitten en keek vol afkeer naar de samenscholing. „Hoe kan men deze arme bliksems nu om goud vragen?" vervolgde hij. „In de eerste plaats is deze handel oplichting, en in de tweede plaats slaat het nergens op, wat jij, jonge vriend?" „Hm", zei Tom Poes. „Die kerels met maskers schijnen te denken, dat hier goud gevonden wordt. Maar, wacht eens, heer Bommel. Herinnerrt u zich die gelige ronde rotsblokken, die door de sloven naar boven gerold werden? Die zogenaamde zonnestenen? Daar moet het inzitten!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

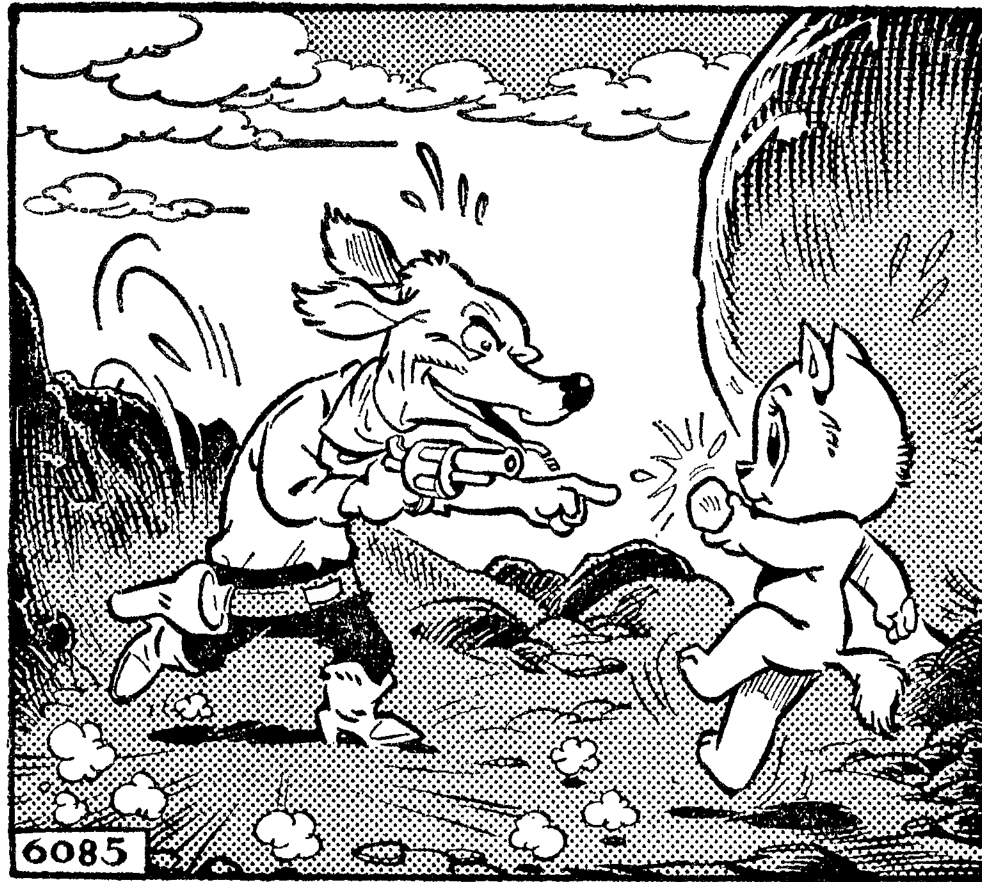

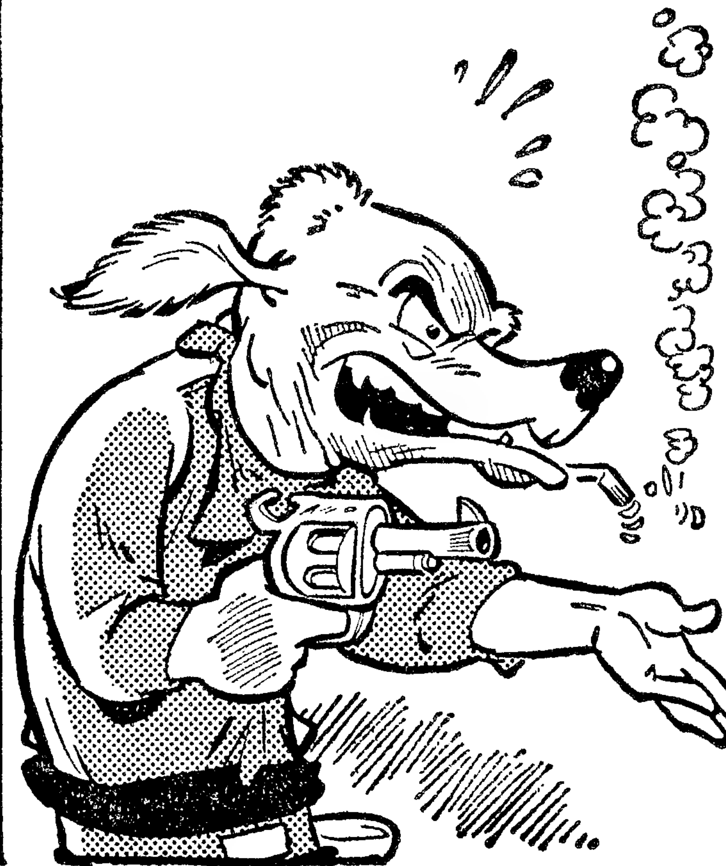

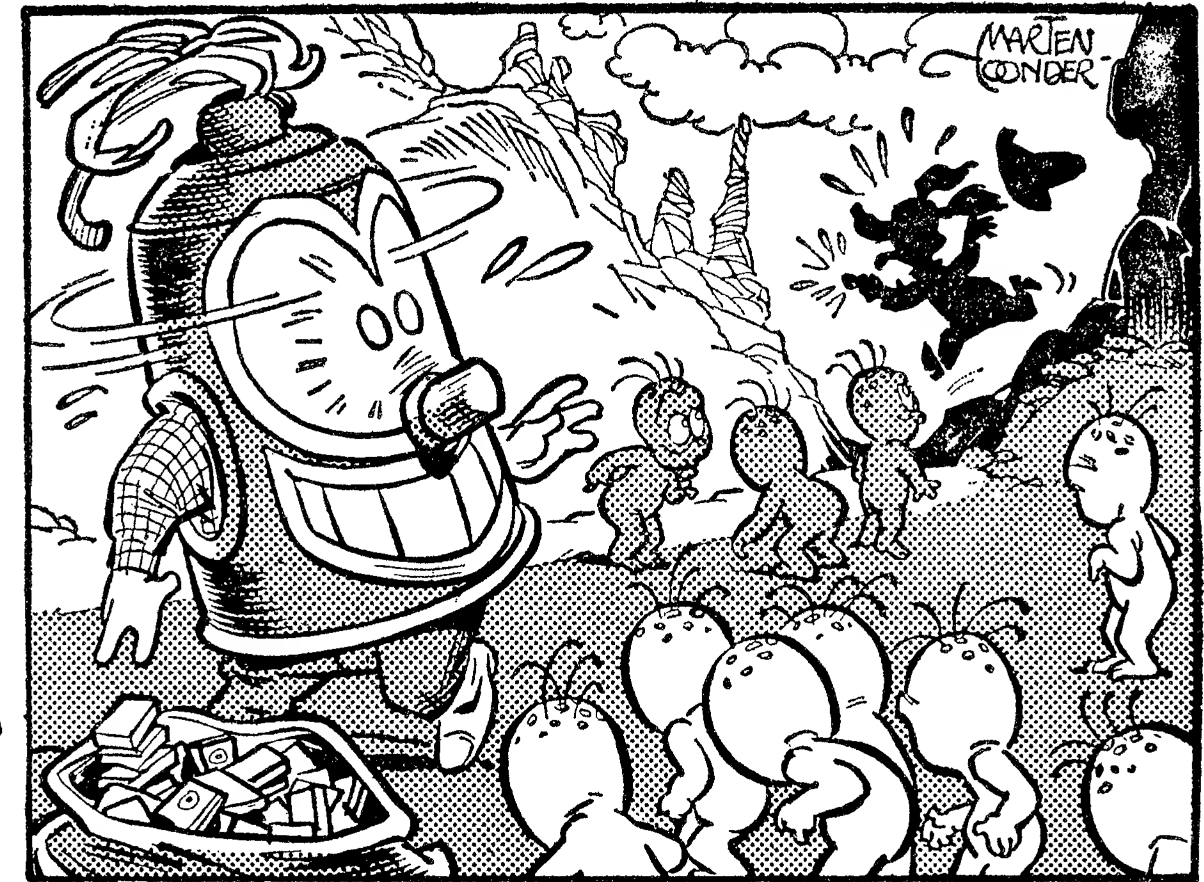
6084. — De kleine tovenaar Hiep-Hiep kreeg er al spoedig genoeg van. Ondanks de aanprijzingen van de grote Bul-Bul maakten de sloven geen aanstalten om met goud voor de dag te komen, en daarom trok hij zich terug in een daarachter gelegen dalkom, waar hij zich van zijn hinderlijk masker ontdeed. Zoals oplettende lezertjes al vermoed zullen hebben, traden nu de stuitende trekken van Hiep Hieper in het daglicht. „Dat was nu eens geen Super-ideetje van de baas", mompelde hij. „Hakken, gewoon maar hakken; dat is de manier om goud te zoeken. Laat hem maar tegen die inboorlingen zwammen; ik ga aan het werk." Met behulp van een houweeltje voegde hij de daad bij het woord en al spoedig weergalmden zijn slagen tussen de rotspieken. Tom Poes vond dat wel prettig, want nu werd het geluid van zijn eigen werk overstemd. Hij had een grote steen opgenomen en daarmee sloeg hij op een van de ronde rotsblokken, die de sloven zonnestenen plachten te noemen. Het bleek al gauw, dat hij gelijk had gehad met zijn vermoeden. Na enkele harde slagen brokkelde er een klompje geel metaal uit de steen. „Goud!" stelde Tom Poes tevreden vast. „Die zonnestenen bevatten goud. En de grote Knark meende dat hij van zijn scheuten zou genezen, wanneer ze op de berg gerold werden! Nu weet ik dus waar ik het vinden kan."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

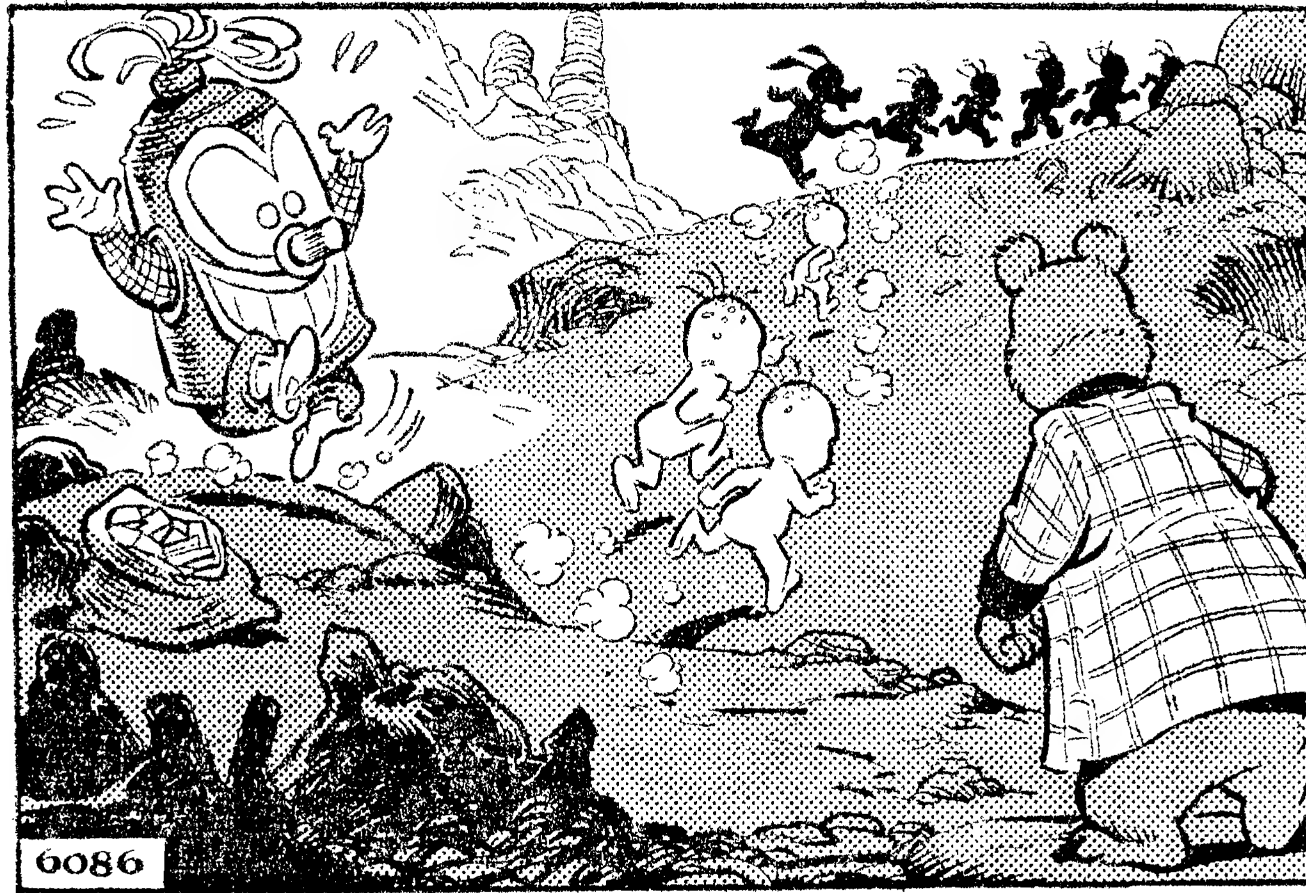

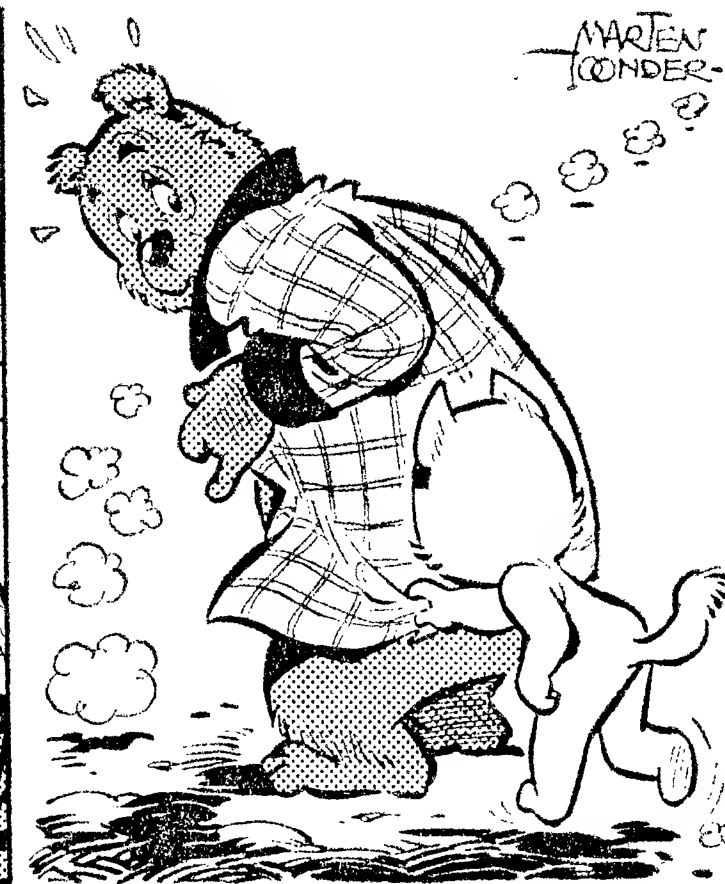

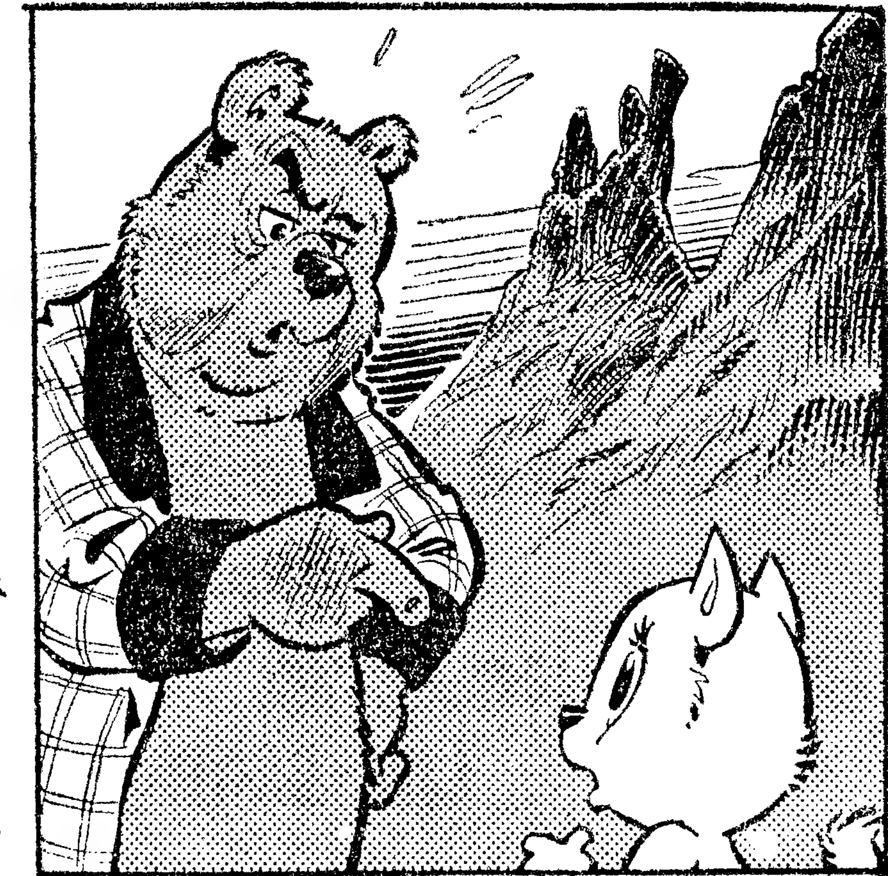
6085. — Tom Poes kreeg niet lang de tijd om het klompje goud te bekijken. Achter hem klonk een schurend geluid, en toen hij zich omdraaide zag hij Hiep Hieper over de rotskam komen met een getrokken revolver in de aanslag. „Goed zo!" riep de goudzoeker met een onaangename glimlach. „Dat heb ik net gezien. Nu weet ik ook, waar ik dat spul vinden kan, en ik heb jou niet meer nodig!" „Dat is een strop!" zei Tom Poes. „Wat ga je nu doen, Hiep?" „Smeer 'm!" hernam de ander. „Geef mij dat klompje, en maak dat je weg komt. Schiet op!" Hij deed een ongeduldige greep naar het edele metaal en snelde er mee naar de plek, waar de grote tovenaar Bul-Bul nog steeds tot de niet-begrijpende sloven sprak. „Schei maar uit, baas!" riep hij reeds van verre. „Ik heb hier wat van het spul. Laat dat maar eens aan de inboorlingen zien, dan zullen ze ons de weg wel wijzen." De magiër draaide zich verrast om, terwijl hij het doosje in de zak wierp. „Goud!" riep hij met een stem, die hol in zijn masker weergalmde. „Goud!" herhaalden de sloven onthutst. „Stukje van zonnesteen is goud! Gaan en halen zonnestenen hier en krijgen vrijheid in doosje van grote Bul-Bul! Danku!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

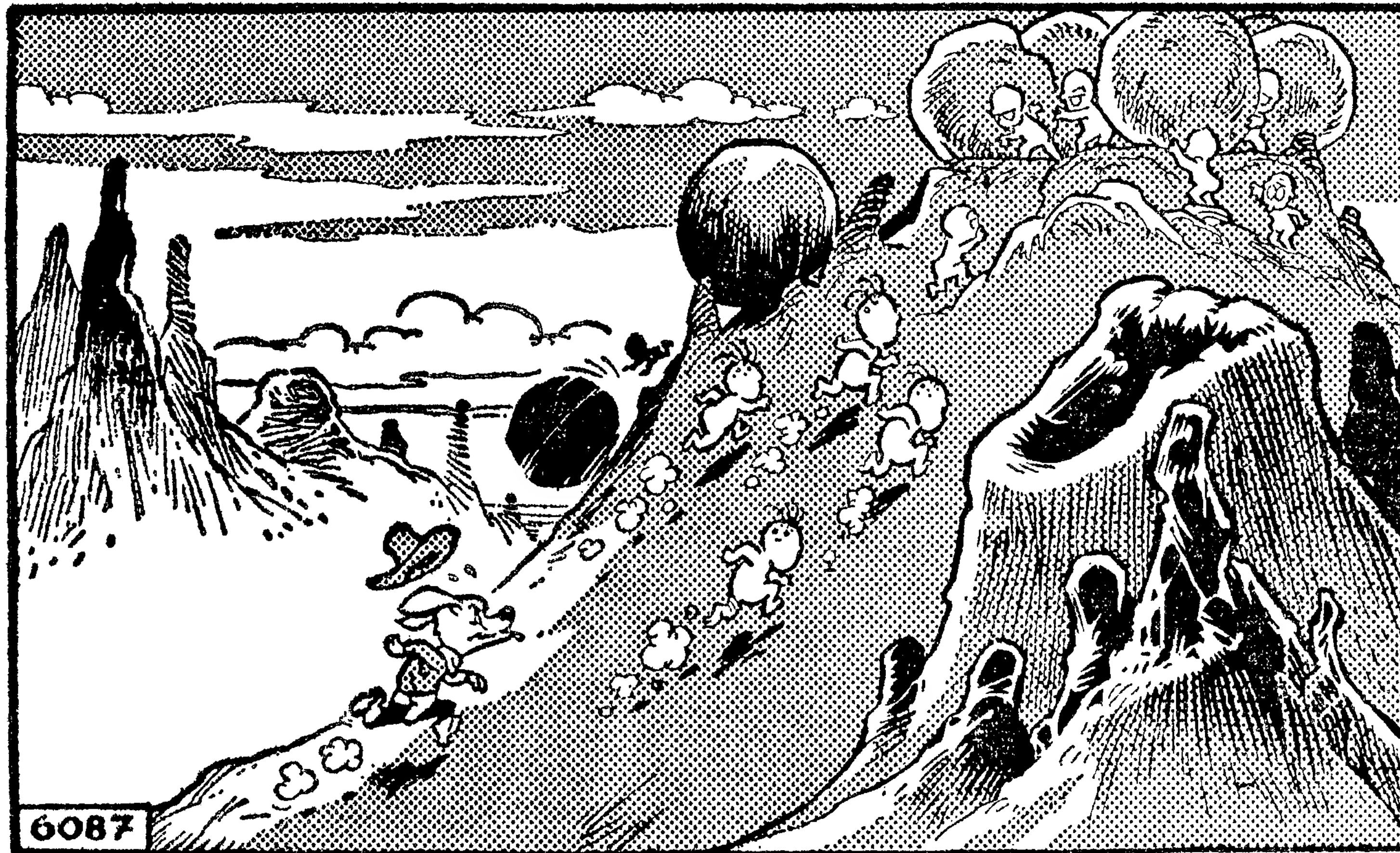

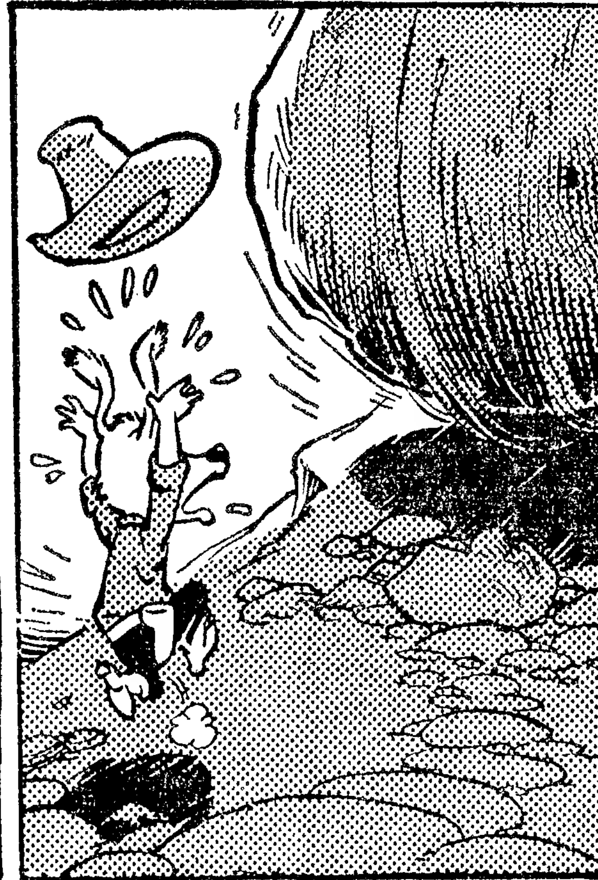
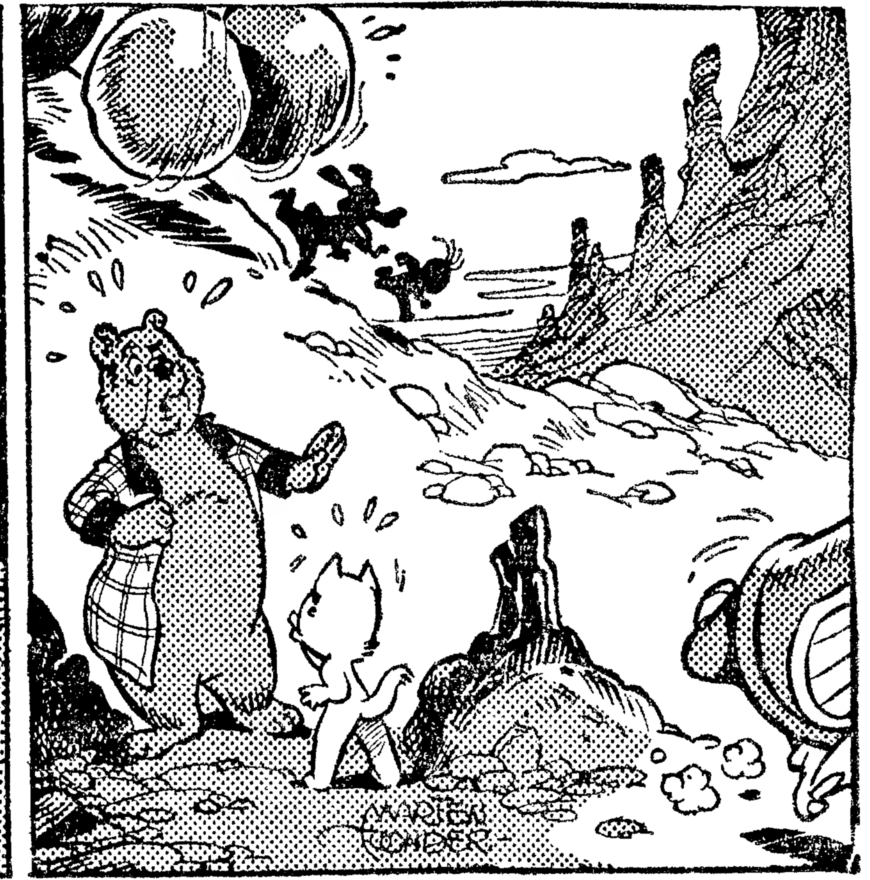

6086. — Nu de sloven eenmaal begrepen hadden waarom het ging, talmden ze niet langer. Met een luid geroep snelden ze de berghelling op, die naar de top van de Tufkegel leidde. „Goud!" riepen ze. „Zonnestenen zijn goud! Halen zonnestenen hier en krijgen vrijheid — doosje van grote Bul-Bul!" „Juist!" riep de magiër opgewonden op en neer springend. „Dat is het werk, Hiep! Super werk, jongen!" De aangesprokene luisterde niet naar deze lof. Hij snelde, door gouddorst bevangen achter de ventjes aan, en al spoedig lag het dal stil en verlaten om heer Bommel en de grote tovenaar heen. De eerste werd echter onverwachts aan de jas getrokken door Tom Poes. „Nu komt alles voor elkaar, heer Ollie", sprak deze. „De sloven kunnen hun vrijheid gaan kopen!" „Wat een onzin!" zei heer Bommel gemelijk. „Men kan vrijheid niet kopen, dat weet je best! Hoe komt die oplichter ineens aan goud?" „Ik heb ontdekt, waar het te vinden is", verklaarde Tom Poes. „En Hieper ontdekte mij, toen ik het ontdekt had." „Dat is allemaal heel dom van je", hernam heer Ollie. „Nu heb je die schurken in de kaart gespeeld en nu zullen ze edel metaal krijgen in ruil voor hun waardeloze doosjes!" En je vindt het nog leuk ook! Ik sta verbaasd, jonge vriend!" „Dat is dan jammer", zei Tom Poes. „Maar we kunnen nu beter maken dat we weg komen. Voordat de sloven ontdekken dat ze beetgenomen zijn."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

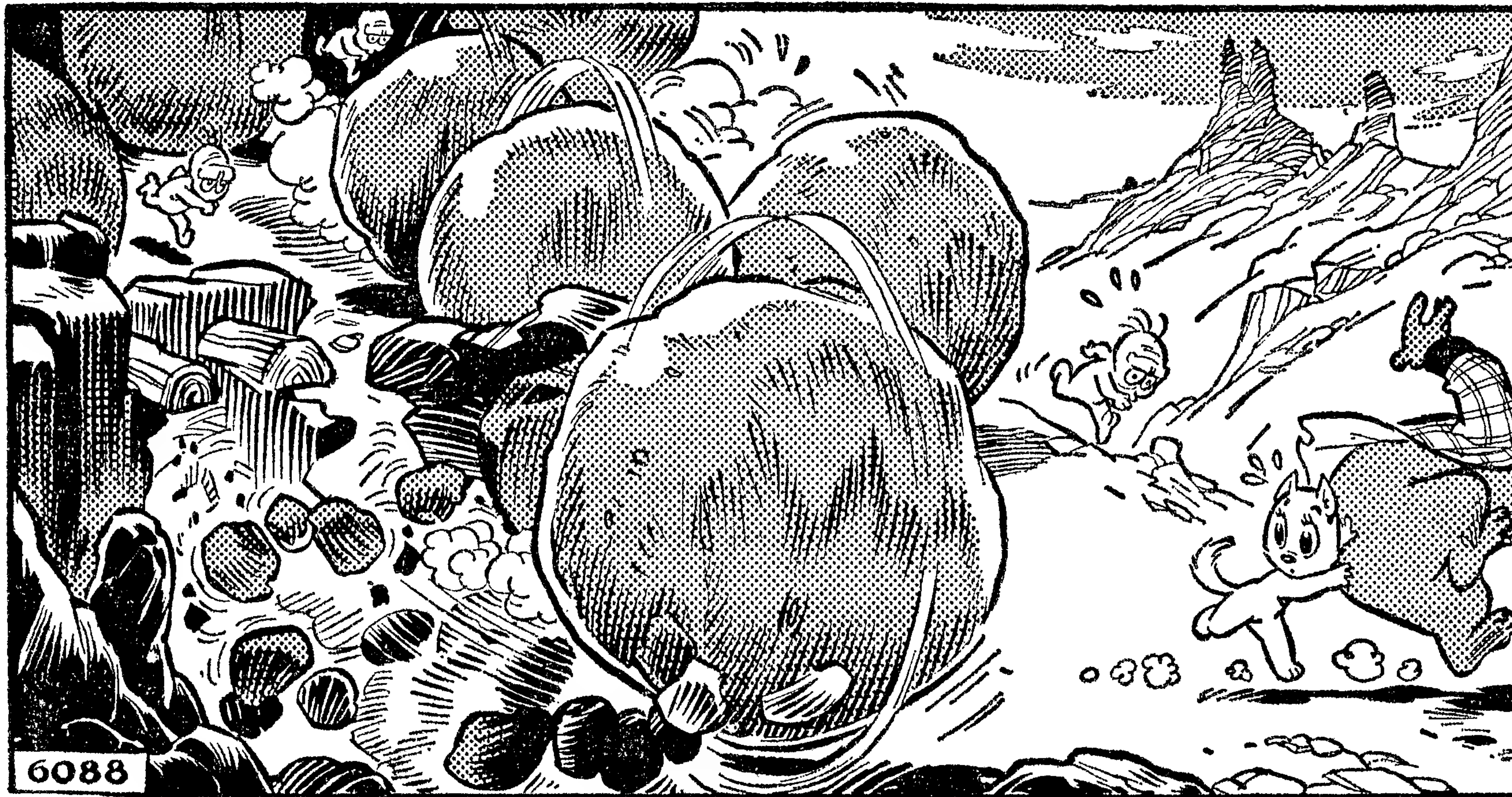

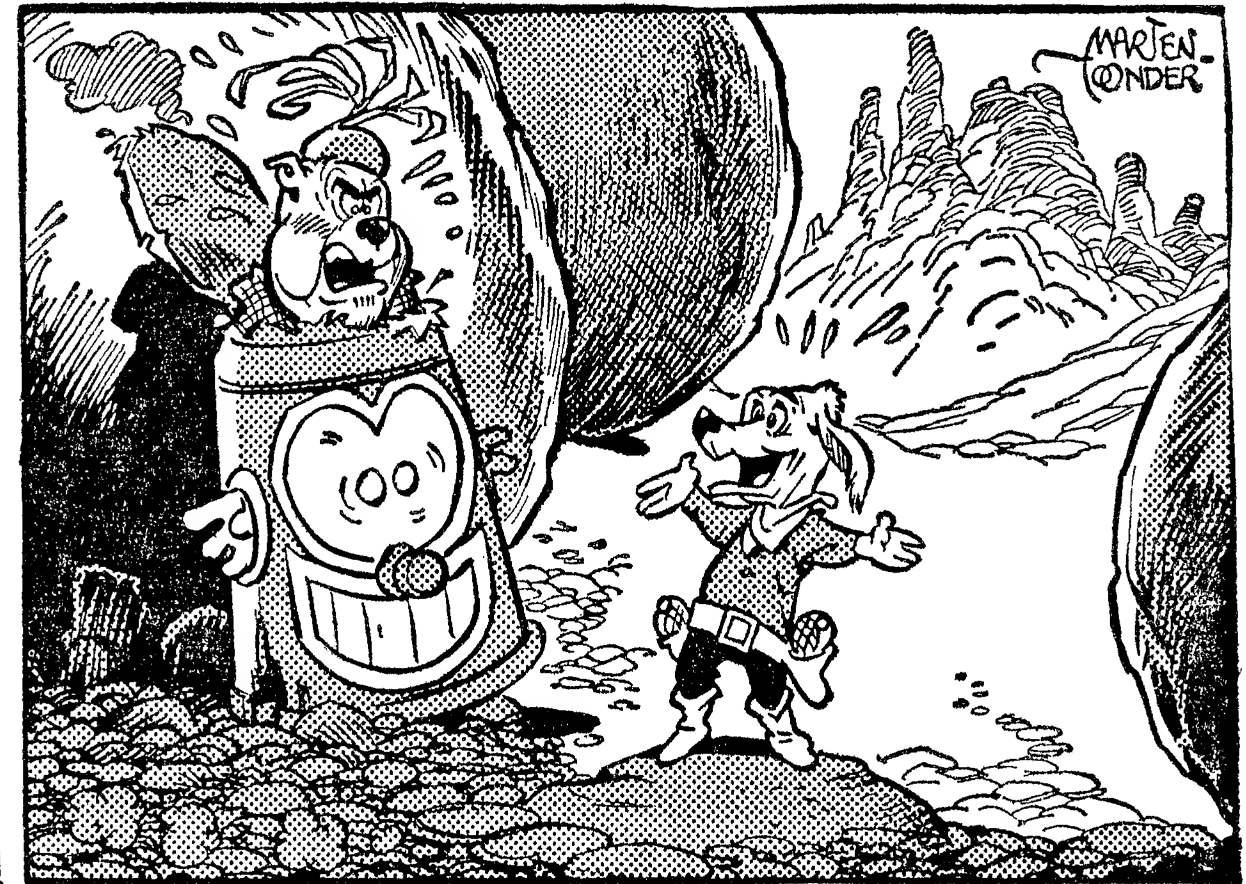

6087. — Op de top van de Tufkegel lagen vele ronde rotsblokken, die daar door de sloven van de grote Knark in moeizame arbeid naar toe gerold waren. De groot-grondbezitter meende daardoor verlichting voor zijn kwalen te kunnen krijgen, zonder zich te bekommeren om het goud, dat in deze eigenaardige rotsformaties opgesloten lag. Want goud was in deze achtergebleven gebieden slechts een geel-glanzend metaal, dat aan de zon herinnerde. Dit alles veranderde echter plotseling, door de komst van de tovenaars Bul-Bul en Hiep-Hiep. Onder luid geschreeuw repten de sloven zich naar de top om de stenen terug te duwen naar de plek, waar ze gevonden waren en zodoende hun vrijheid te krijgen. „Hieper, die een weinig achteraan draafde, zag een der gevaartes bolderend op zich afkomen en hij slaakte een kreet, die tot in het dal hoorbaar was. „We moeten hier weg, heer Ollie!" drong Tom Poes aan. „Daar komt het goud en het is meer, dan goed is voor iemand hier!" „Geen denken aan, jonge vriend!" sprak heer Bommel streng. „Als heer zie ik mijn plicht. Ik moet deze schepsels tegen oplichting beschermen. Men kan zijn vrijheid niet tegen wat goud inruilen. Het is het hoogste goed. Dat zal ik deze arme ventjes duidelijk maken, zodat ze zich als heren met opgericht hoofd in de beschaafde wereld kunnen bewegen. Als je tenminste begrijpt, wat ik bedoel!" Zijn woorden werden nu echter overstemd door een snel aanzwellend geraas van neerdenderende rotsblokken en overspannen geschreeuw...

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

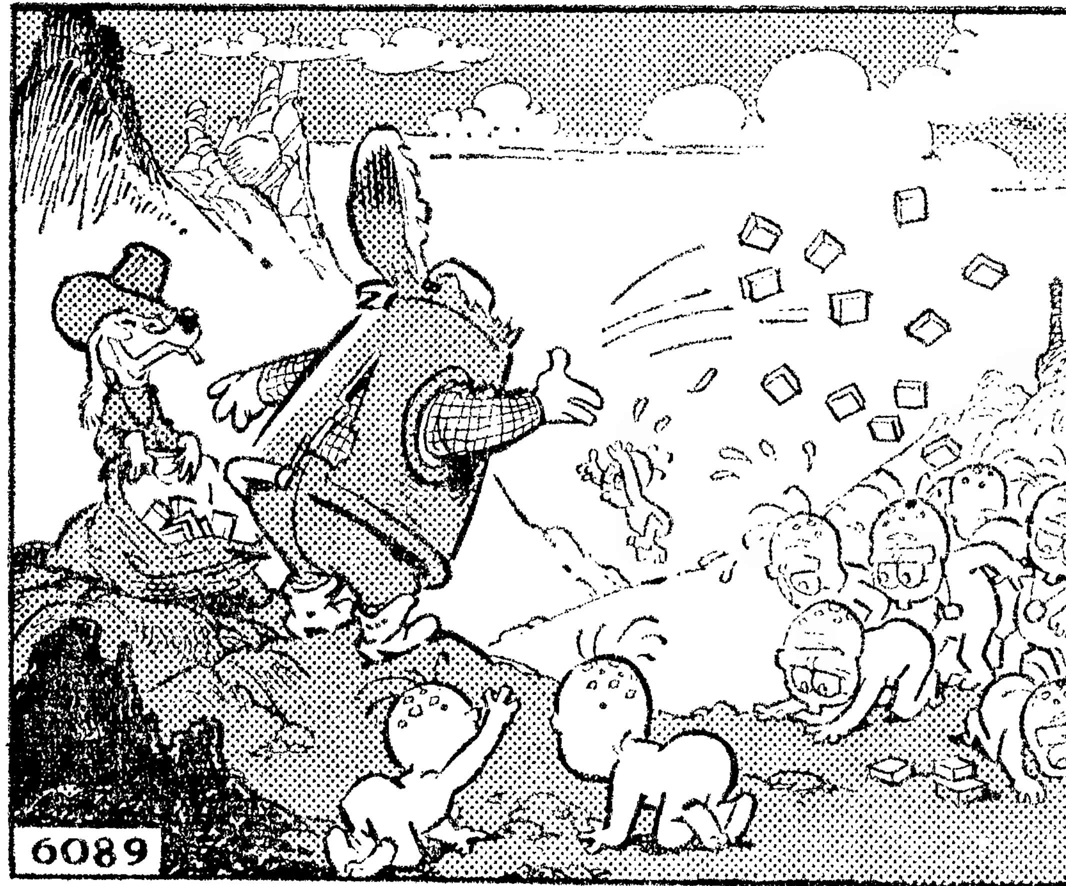

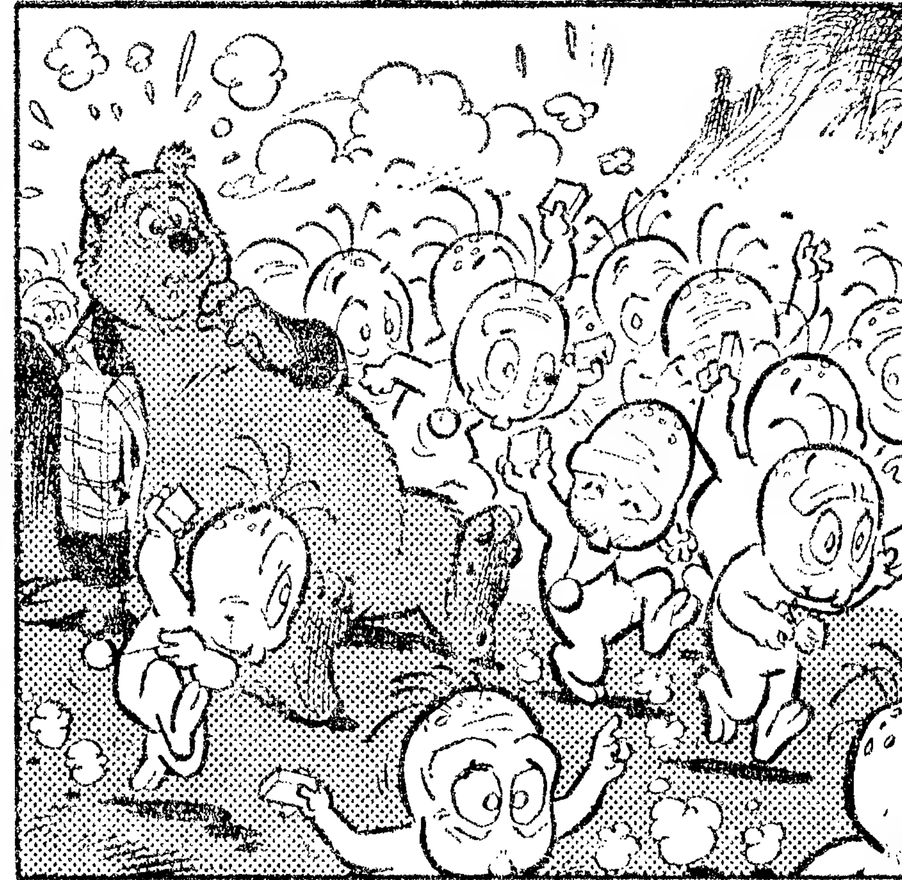

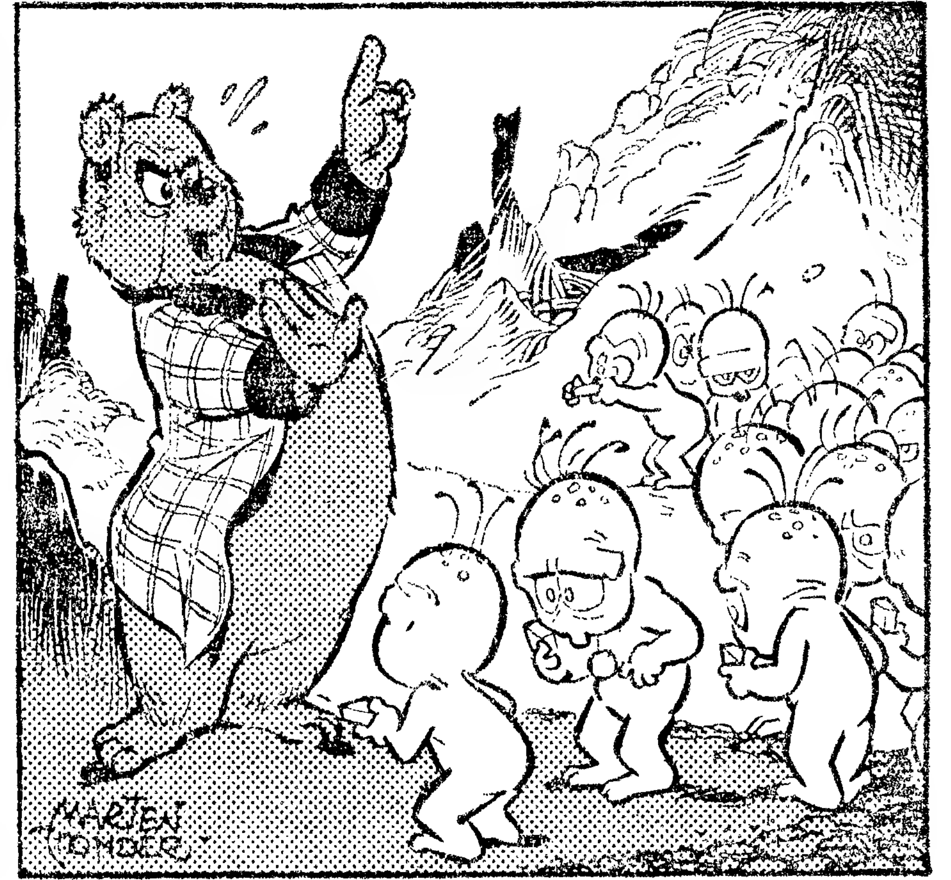
6088. — De goudhoudende rotsblokken denderden in steeds toenemende vaart de berghelling af, totdat ze het dal bereikten. Daar kwamen ze natuurlijk niet meteen tot stilstand. In hun logge vaart verbrijzelden ze de eenvoudige hut, die daar door de sloven was opgetrokken voor heer Bommel's welzijn. De ontstelde heer zelf werd met kracht door Tom Poes uit de baan van de lawine geduwd, zodat hij het gebeuren in zittende houding op enige afstand kon gadeslaan. De grote tovenaar Bul-Bul was minder gelukkig geweest. Een van de zware steenklompen raakte zijn lichthouten omhulsel zodat het kraakte. En toen hij ontsteld zijn afstotend gelaat uit de ontstane opening naar buiten stak, zag hij, dat hij omringd was door ronde rotsformaties. „W-wat moet dat?" stamelde hij met rauwe stem. „We zijn binnen, baas!" juichte Hiep Hieper, die voor hem stond. „Het zaakje is gepiept hoor!" „Je bent een ezel!" riep de aangesprokene uitzinnig. „Ik ben zelf bijna gepiept! Ik vraag niet om een lawine, maar om goud!" Zijn maat maakte een opgewekt gebaar naar de stenen die geel lagen te glanzen in de zonneschijn. „Dit is allemaal goud!" sprak hij eenvoudig.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

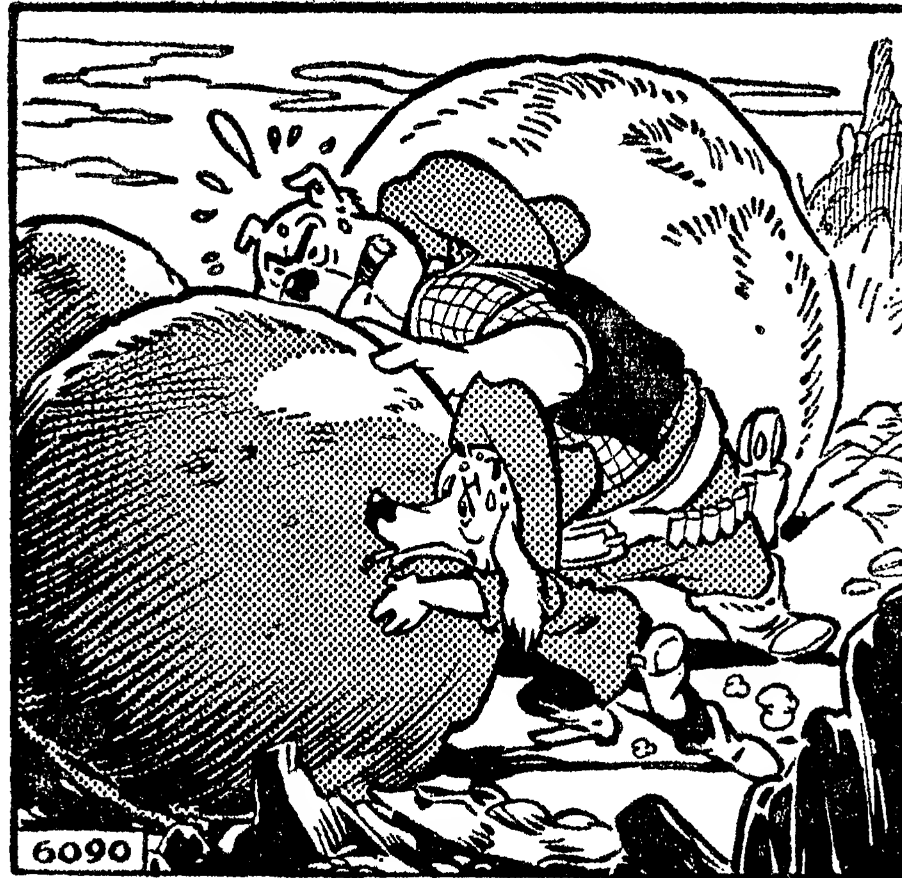

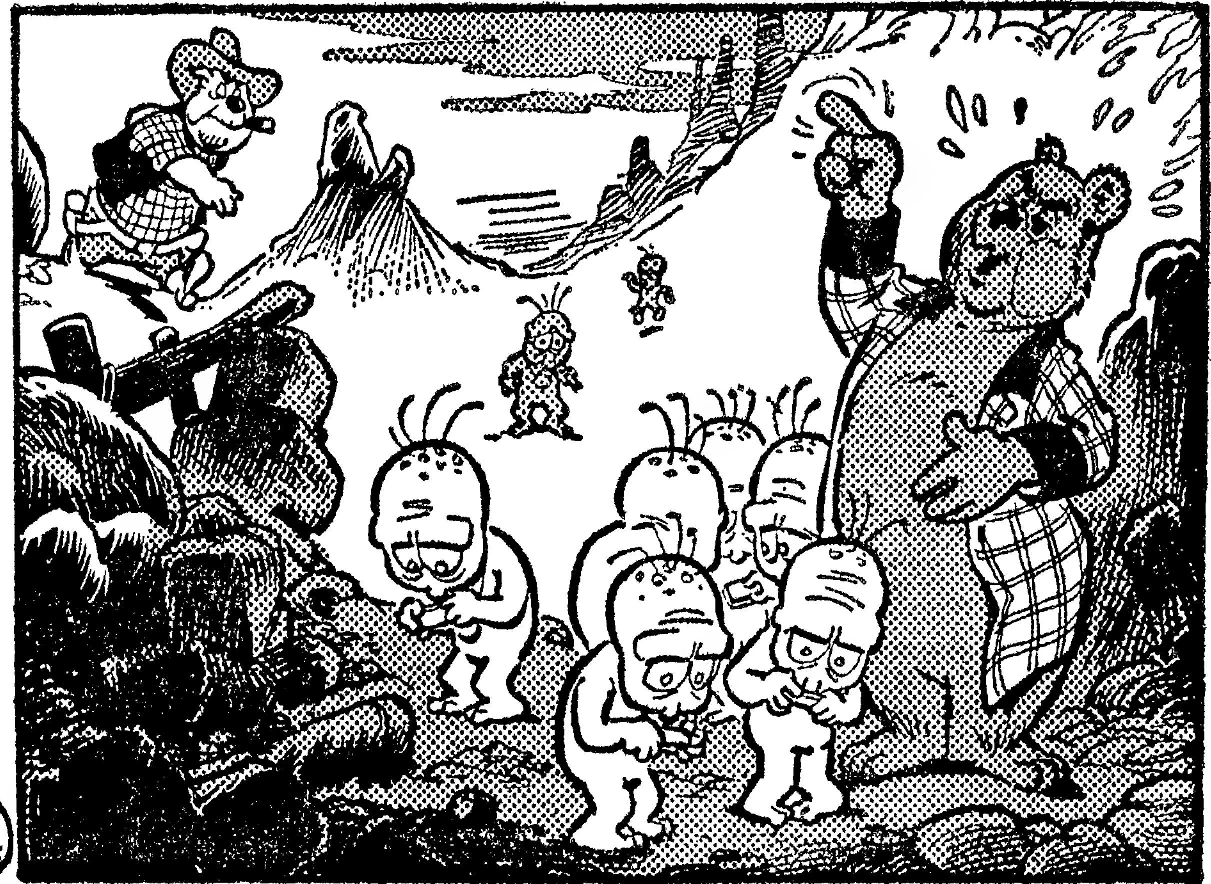
6089. — Toen het tot hem doordrong, dat de rotsblokken met goud doorschoten waren, trok Bul Super zich met een oplevend gelaat in zijn masker terug. „Ik ben een eerlijk zakenman", sprak hij van binnen uit. „De betaling is gedaan en nu zullen we even de goederen afleveren. Daarna kunnen we naar huis gaan om de bloemen buiten te zetten. Waar is de zak met doosjes, Hiep?" De aangesprokene haastte zich om de waren uit de steenmassa's op te delven, zodat de tovenaar aan het werk kon tijgen. Met gulle hand strooide hij de spanen doosjes over de sloven uit, terwijl hij riep „Hier heb je de vrijheid, jongens! Grabbelen maar! Zaken zijn zaken!" De ventjes stortten zich op de koopwaar en al spoedig was iedereen voorzien. Dat gaf een hele blijdschap! Huppelend en dansend bewogen ze zich door het landschap, terwijl hun onderontwikkelde gelaatjes trekkingen vertoonden die aan een lach herinnerden. Heer Bommel, die nog steeds geschokt terzijde zat, zag hen passeren, en verontwaardiging maakte zich van hem meester. „Halt!" riep hij uit. „Dit is allemaal oplichterij! Wat hebben jullie daar?" „Vrijheid!" verklaarde de sloof Ok, die juist langs sprong. „Vrijheid in doosje, Danku." „Nietwaar!" riep heer Ollie met een stem die dreigend tussen de bergen weerkaatste. „Die doosjes zijn leeg! Maak ze open! Kijk maar!" Dat deden de kereltjes, en nu daalde er een gedrukte stilte over het eens zo levendige toneeltje.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

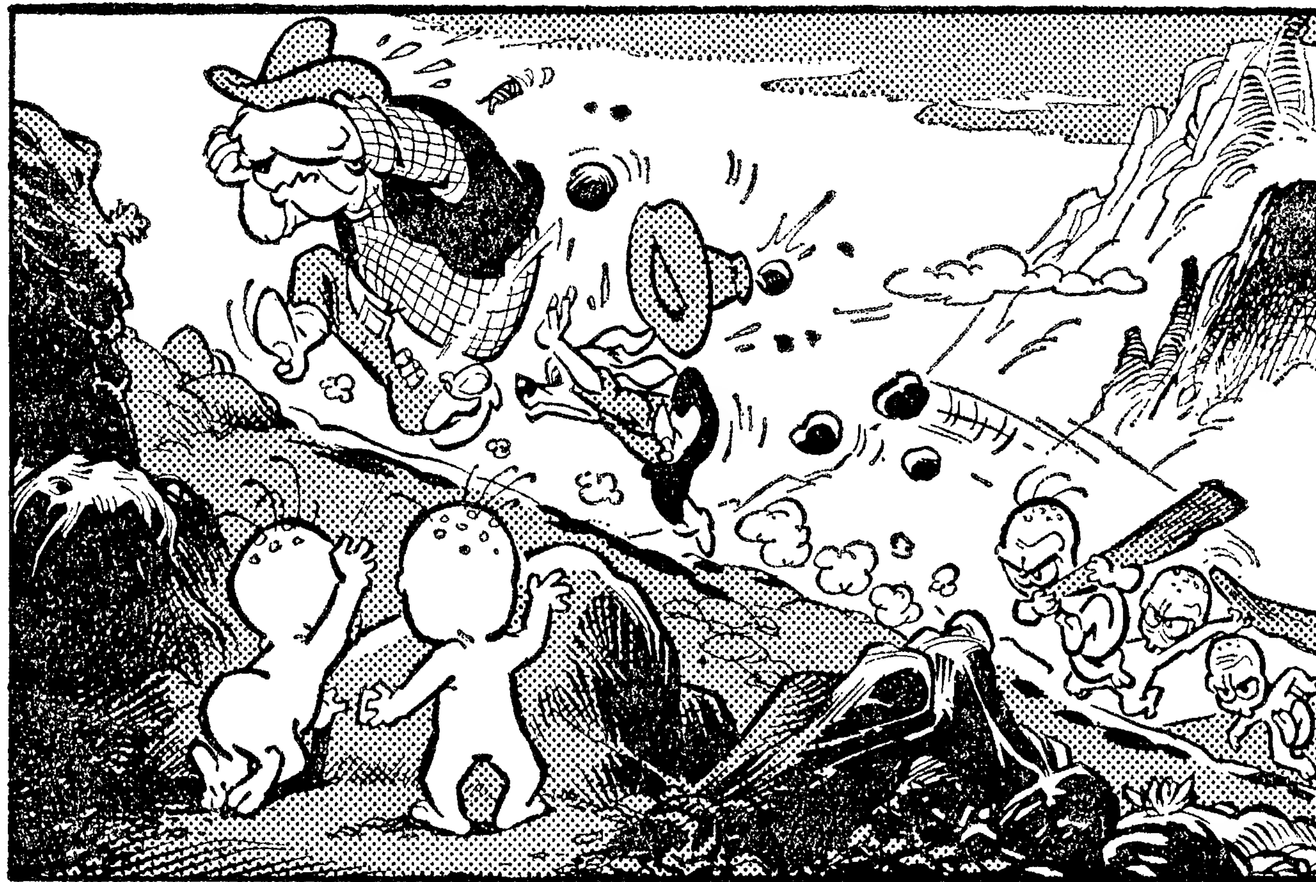

6090. — Toen Super en Hieper hun koopwaar hadden uitgedeeld haastten ze zich naar de plek waar de goudhoudende rotsblokken waren terechtgekomen. „Vooruit, jongen!" sprak de eerste opgewekt. „Dit is allemaal van ons. „We zijn nu de rijkste lui van de wereld. Alles wat we hoeven te doen is de boel even naar een nette stad te rollen. Daar kan het worden uitgesmolten, vat je?" Hij voegde de daad bij het woord, en al spoedig kon men hem met zijn maat tegen een ronde steenmassa zien duwen. Maar ach wat viel dat tegen. „Dit is geen werk, baas", klaagde Hiep. „Dat goud is veel te zwaar! Hoe krijgen we het ooit hier vandaan?" De aangesprokene staakte zijn moeizame arbeid en veegde zich het voorhoofd af. „Nee", gaf hij toe. „Dit is geen werk voor rijke lui. Weet je, wat we doen? We huren werkkrachten, heel gewoon. Tenslotte kunnen we het betalen, en ongeschoolde arbeiders zijn er hier genoeg." Hij zette de hoed weer op de druipende schedel en spoedde zich naar de sloven. Maar de blijde stemming waarin hij ze had achtergelaten was lelijk ingezakt. Ze stonden betrokken in hun lege doosjes te kijken en boven hun gemompel uit was de belerende stem van heer Bommel hoorbaar. „Zien jullie wel?" sprak deze. „Er zit geen vrijheid in. Vrijheid is iets wat in jullie zelf moet zitten. Het is niet te koop."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

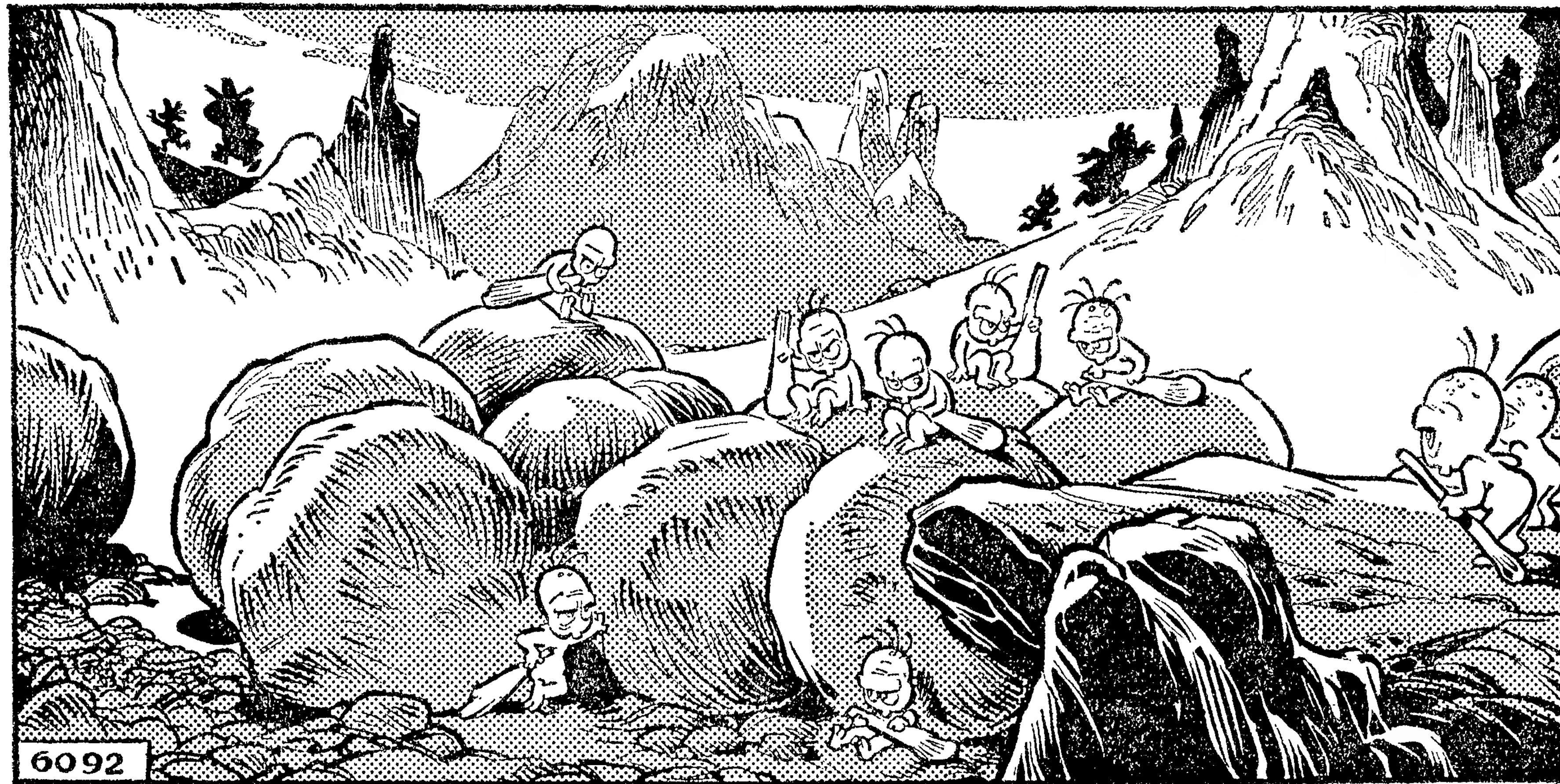

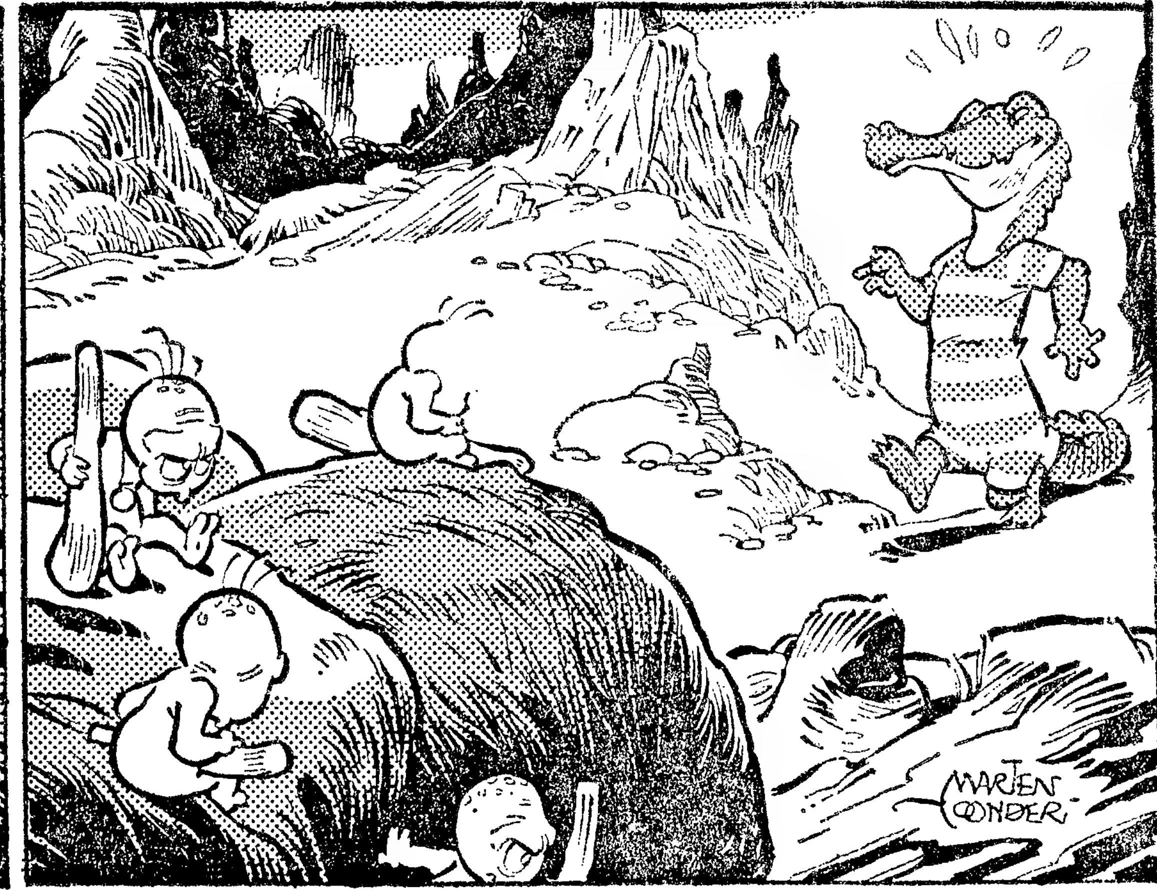

6091. — Bul Super stoorde zich niet aan de gedrukte stemming, die er onder de sloven heerste. „Zaken zijn zaken", was zijn motto, en daarom begaf hij zich zonder schroom te midden van het mopperende groepje. „Ik zoek wat geschikte werkkrachten, jongens!" riep hij monter vanachter zijn sigaartje. „Voor het wegrollen van die eh... zonnestenen, weet je wel. Tegen betaling natuurlijk. Tegen goeie betaling..." Er kwam echter geen antwoord. De sloven naderden hem langzaam en er was een dreigende uitdrukking op hun gezichten waarneembaar. Dat viel te begrijpen. Tenslotte hadden ze de vrijheid gekocht, al was die vrijheid dan ook niet te zien. Ze wilden zich niet langer als kruier laten gebruiken, en bovendien hadden ze gemerkt hoe vrijen met elkander omgingen. „Kom jongens!" hernam Super, wat onzeker. „Wie wil er wat verdienen?" Hij was nauwelijks uitgesproken of de sloven kwamen in beweging. Sommige begonnen met stenen te gooien, andere zochten knuppels op en al spoedig was er een gevecht aan de gang. Het was echter erg eenzijdig. De zakenlieden zagen, dat ze tegenover een overmacht stonden en daarom kozen ze het hazenpad. „De lafaards!" riep heer Ollie. „Ze durven niet eens te schieten: de oplichters!" Deze woorden trokken de opmerkzaamheid van enkele achtergebleven inboorlingen, en daar ze in hun ontstemming onpartijdig waren, begonnen ze ook hem te bekogelen. „Kom mee, heer Bommel", riep Tom Poes. „We zijn hier al te lang gebleven!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

6092. — De sloven achtervolgden de vluchtelingen niet. Terwijl Bul Super en Hiep Hieper in zuidelijke richting een goed heenkomen zochten, trokken heer Bommel en Tom Poes zich naar het Noorden terug, doch de inboorlingen bleven bij hun goudbevattende steenklompen achter en loerden dreigend rond. „Is van mij!" zei Ak, terwijl hij een van de ronde stenen beklom. „Is zonnesteen van vrije sloof Ak, die eigen hachje heeft. Danku." „En deze is van vrije sloof Ok", stelde een ander vast, en hij nam plaats op een belendend rotsgevaarte. „Wie aan zonnesteen komt krijgt straf!" Deze voorbeelden vonden onmiddellijk navolging en al spoedig kon men overal ventjes op gelige stenen zien zitten, die elkander vol wantrouwen aanstaarden, terwijl ze knuppels in de vuistjes klemden. Nu trad er echter een bekende figuur te voorschijn. Het was Vlijmen Fileer, Knark van de Tugkegel en aanliggende Slikken en Zompen, die achter een piek zijn tijd had afgewacht. „Dit wordt niets", stelde de grootgrondbezitter vast. „Door de komst van de vreemdelingen is het bederf in deze gebieden geslopen. Maar het is nog niet te laat. Wanneer jullie nu allemaal je hachjes teruggeven zullen we weer orde op de zaken stellen!"

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

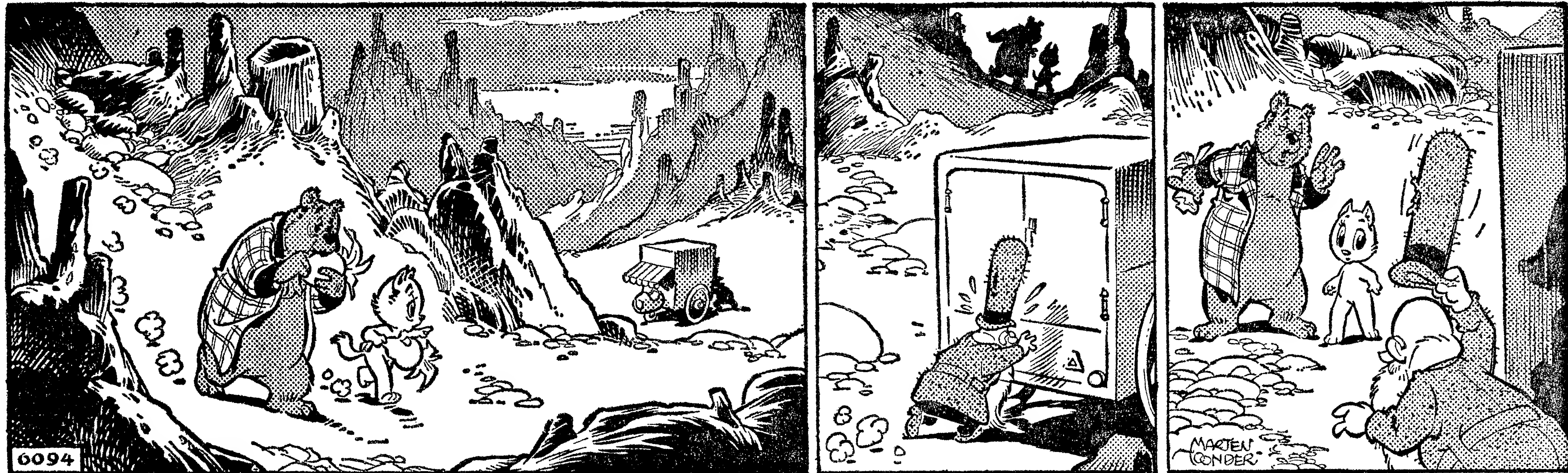

6093. — Op het zien van hun gewezen meester keken de sloven verrast op. Ze verlieten hun zitplaatsen en schuifelden langzaam op de grote Knark toe, terwijl ze hun knuppels achter zich aan sleepten. „Juist", sprak Vlijmen Fileer, die niet ongevoelig was voor de dreigende atmosfeer, die er in de lucht hing. „Ik zie, dat jullie voor rede vatbaar zijn. Zonder een redelijk bestuur kan geen land bestaan, nietwaar? Dat wordt honger en doodslag. Daarom zal ik het roer weer in handen nemen. Als jullie nu je hachjes.... Op dat moment werd hij getroffen door een steen, zodat hij even haperde. „Die hachjes..." hernam hij een beetje onzeker, „die mogen jullie houden. Maar wie stout is moet het afstaan, zo gaat dat in beschaafde landen.... Wacht even! Wie gooit daar? Niet gooien! Ik voel een scheut aankomen; de zonnestenen moeten terug naar... Hou op! Schei uit! Ik zal....." Nu suisde het geruis echter van alle kanten op hem af en knuppels werden dreigend geheven, terwijl er een aanzwellend gemompel hoorbaar werd. De bezitter van de Slikken en Zompen begreep, dat zijn spel uit was. Hij wierp een verwilderde blik in het rond en sprong toen met een verwensing in het langsstromende riviertje; terwijl de sloven hem dreigend en schreeuwend nakeken.....

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

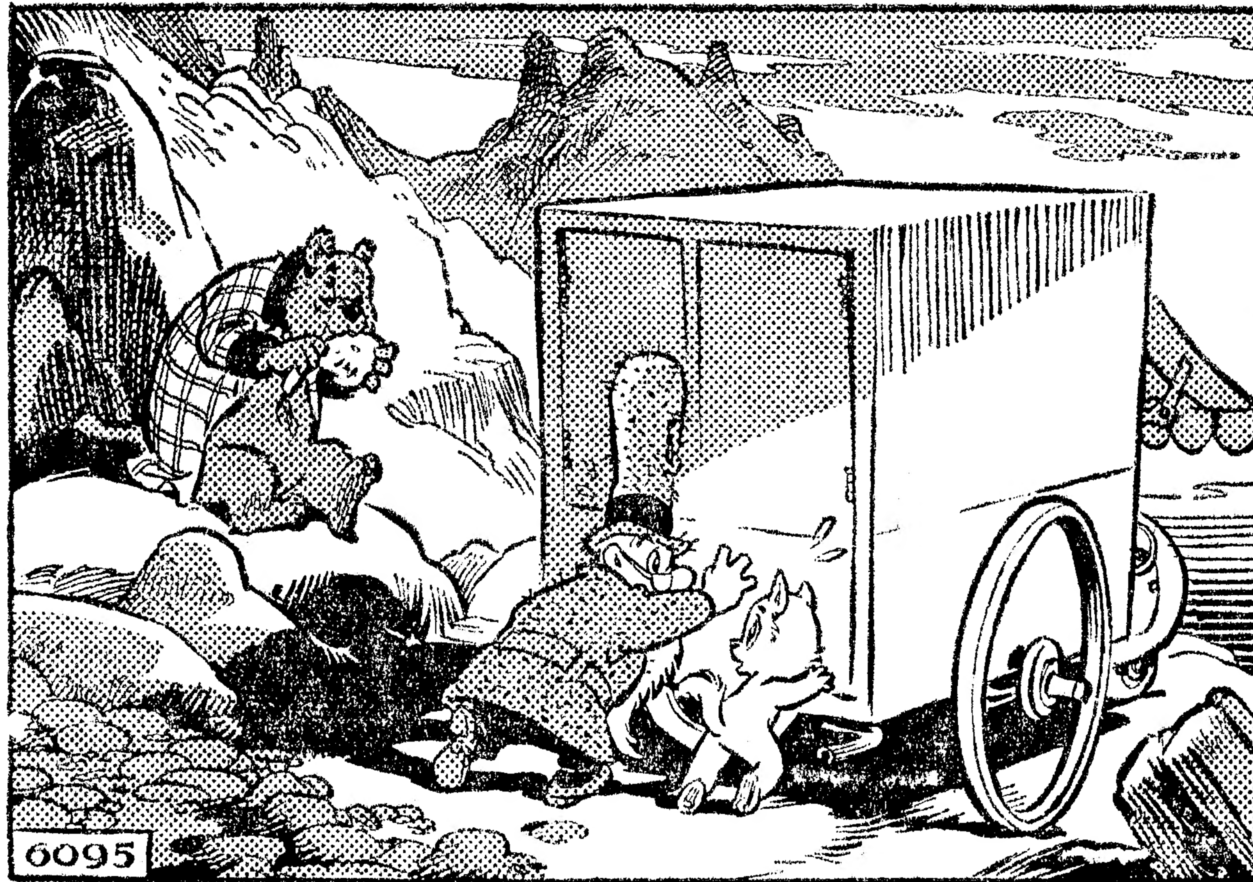
door Maarten Toonder

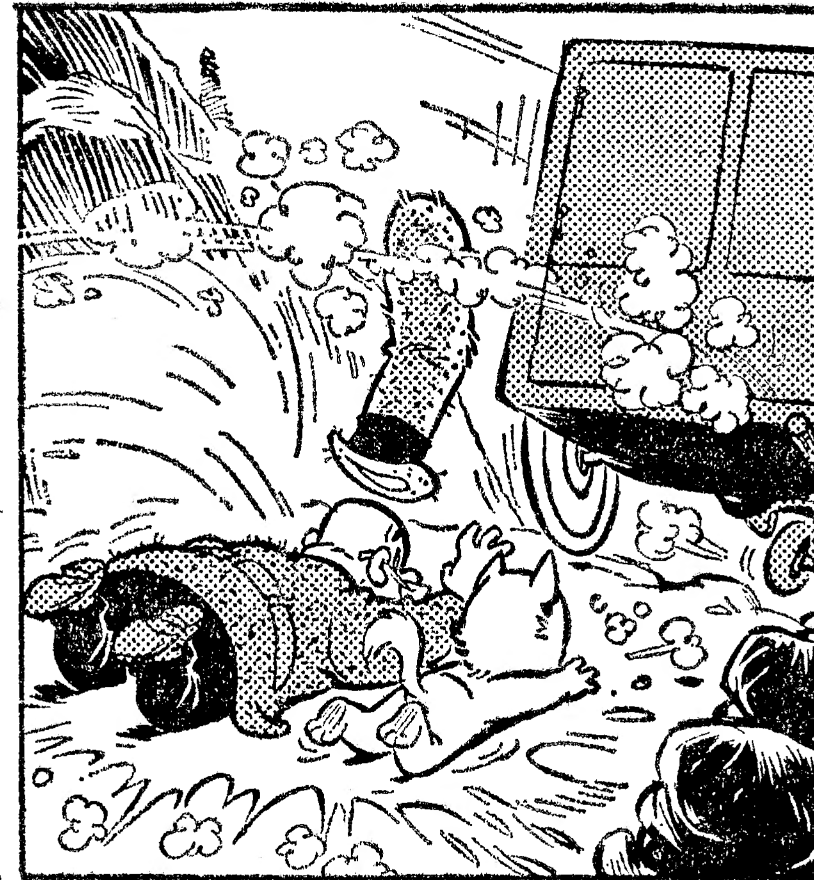
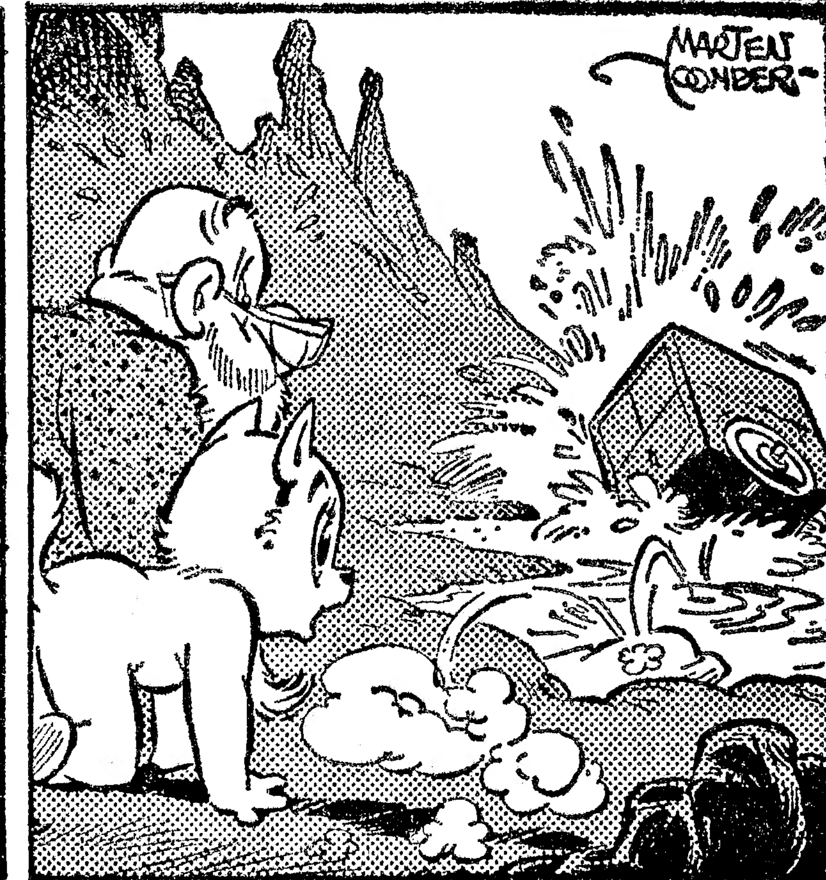

6094. — Heer Bommel en Tom Poes hadden gezorgd, dat de afstand tussen hen en het land van de sloven zo groot mogelijk werd. Tenslotte kwamen ze uitgeput aan de voet van het gebergte aan, terwijl ze hun honger stilden met een aan de grond ontwoekerde knol. „Ik ben aan het einde van mijn tere krachten", sprak heer Ollie op zwakke toon. „Het bevrijden van sloven vergt het uiterste van een heer. Geestelijk en lichamelijk, als je begrijpt wat ik bedoel. Vooral wanneer hij geen dank, doch stank krijgt." „Ja, ja", zei Tom Poes zuchtend. „Kijk daar eens, heer Ollie! Een auto. Is dat niet de wagen van de professor?" Dat was zo. In de laagvlakte stond het voertuigje van de heer Prlwytzkofski en de hoogleraar zelf was bezig het voort te duwen. Met deze bezigheid hield hij echter op toen hij voetstappen hoorde naderen. „Kijk maar, kijk maar", riep hij verrast, de hoed lichtend. „Dat treft zich ja! Der krachtwagen is wederom kapoet, en enige frisse krachten kan ik gans goed gebruiken. Wilt u maal helpen drukken, mijne heerschappen?" Heer Bommel hield verzakkend halt en monsterde de driewieler met walging. „Nee", zei hij. „Nee, ik ben geen sloof heer Piliwobski. Het spijt me, maar ik ben geheel opgebruikt."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

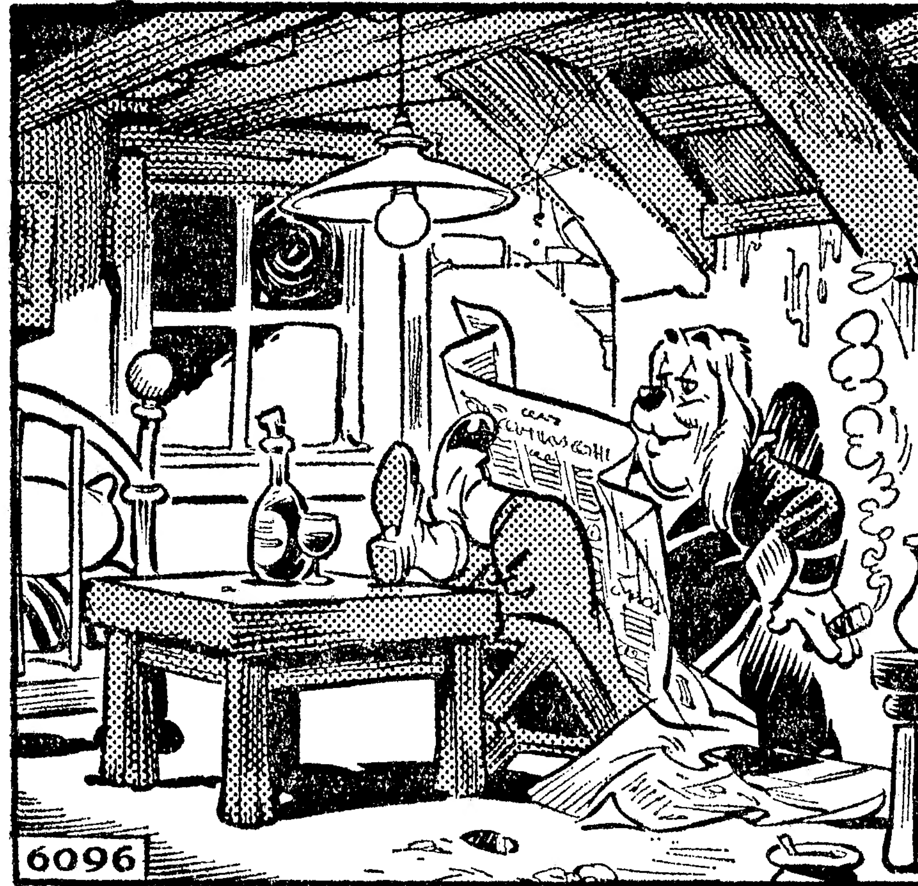

6095. — Het automobieltje van de heer Prlwytzkofski wekte heer Ollie's afkeer op. „Bah", sprak hij, terwijl hij wrevelig aan de kant ging zitten. „Hoeveel moeite heeft het al niet gekost om dat snertding op gang te krijgen. Daarvoor heb ik een rabauw als Vlijmen Fileer moeten trotseren, en ik heb er die arme sloven voor uit moeten putten. Laat het toch ergens staan, professor! Ik heb zo'n vermoeden, dat het mechanisme niet deugt!" „Daar hebt u recht", gaf de geleerde toe. „Het is een donderwederse krachtwagen, die mij veel leed maakt. Maar ik moet er mee naar huis; de inhoud is ja zeer wichtig!" „Hm", zei Tom Poes, die hem hielp duwen. „Zwaar is het zeker! Wat zit er eigenlijk in die wagen?" „Monsters", verklaarde de hoogleraar hijgend. „Grondmonsters. Rotsblokken. Ik ga die onderzoeken, want ik heb ene vermoeding dat er goud in de bodem zit, daar in de bergen. En als dat waar is, zou het ganse gebied opengegooid kunnen worden. En dan zouden die nederige manleins tot welstand kunnen komen, denkt u ook niet?" „Hm", zei Tom Poes. Voor hij echter had kunnen vertellen, wat hij er van wist, sloeg de onbetrouwbare motor plotseling aan, het voertuig schoot vooruit, en plonsde in het meertje dat aan de voet van de heuvel lag te rimpelen. „Weg" riep de professor smartelijk uit. „Nu is het gans reddingsloos! Hoe verschrikkelijk!" „Ja, jammer", gaf Tom Poes toe. „Maar het is gelukkig voor de sloven, geloof ik."

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

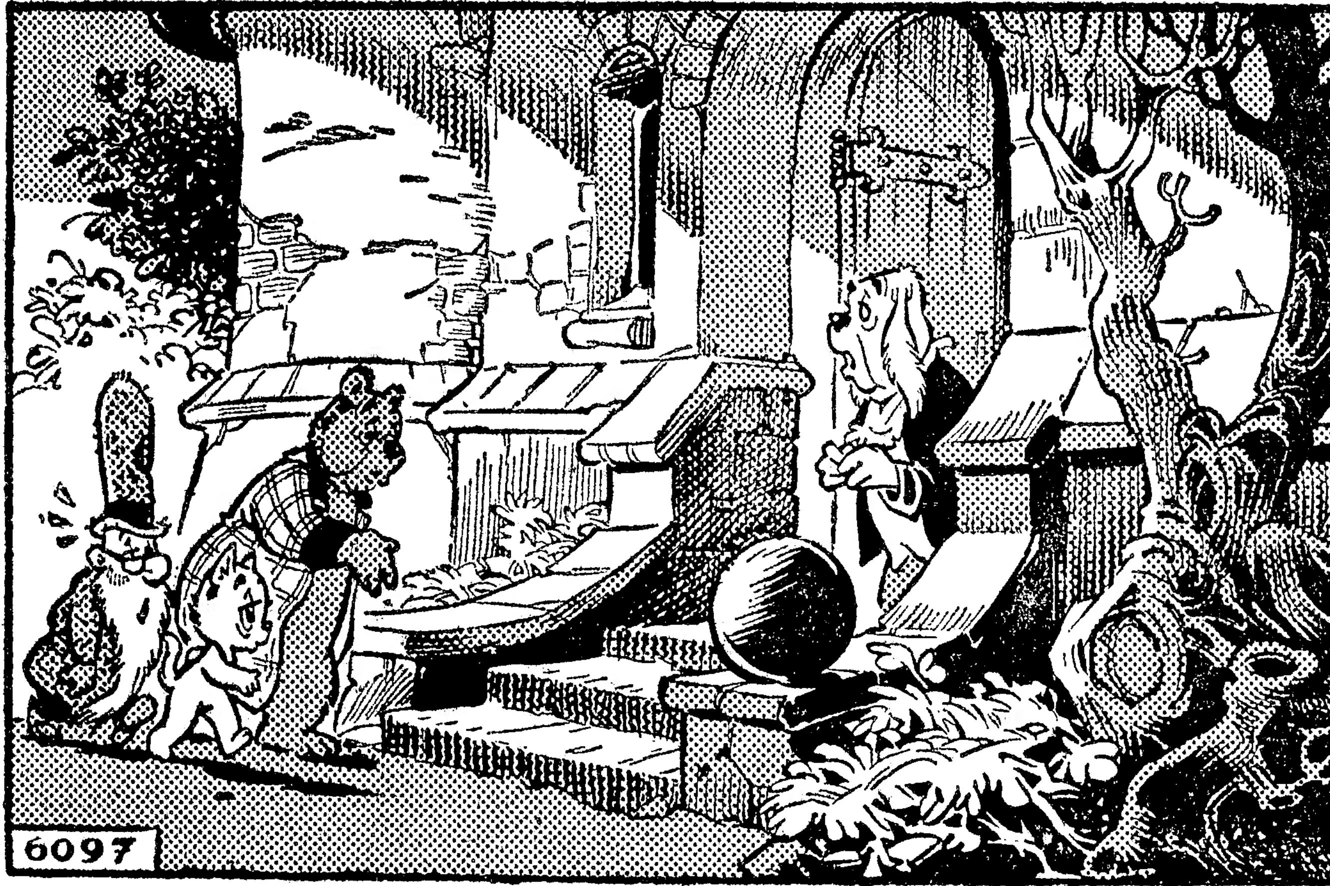

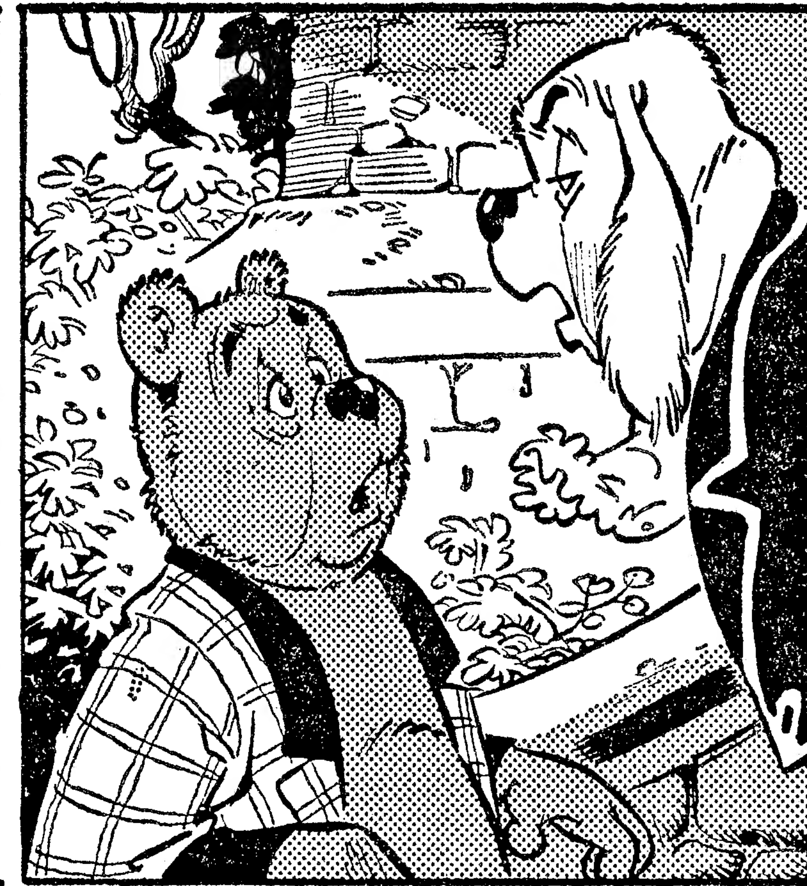

6096. — De bediende Joost zat op zijn gemak in zijn kamertje achter een fles wijn een sigaar te roken. „Het is geen slechte betrekking, als ik mij zo mag uitdrukken”, sprak hij tot zichzelf. „Vooral omdat heer Olivier vaak uitstedig is en omdat hij zijn dranken werkelijk uitstekend bijhoudt. Aan de andere kant leest men dikwijls aantrekkelijke aanbiedingen van hotels en uitspanningen die geschoold personeel zoeken. Ach, het vak van bediende is eigenlijk uit de tijd; en het gesloof met de maaltijden valt dikwijls niet mee. Misschien zou ik.....” Hij zweeg en liet zijn krant zakken, terwijl er een ongeruste trek op zijn gelaat verscheen. „Daar krijg ik toch opeens een vreemd voorgevoel, wanneer men mij toestaat”, prevelde hij. „Ik durf te wedden, dat de goede tijd alweer voorbij is en dat heer Olivier doende is naar huis te komen..” Bevangen door onrust stond hij op en opende het venster zodat de zwoele geuren van de avond naar binnen sloegen. Zijn gevoelens hadden hem niet bedrogen; in de schemering zag hij drie gedaanten, die vermoeid slot Bommelstein naderden. „Daar heb je het al”, hernam de knecht. „Men moet ook altijd maar klaar staan. Ik zal heer Olivier daar toch eens op wijzen, als ik zo vrij mag zijn.”

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

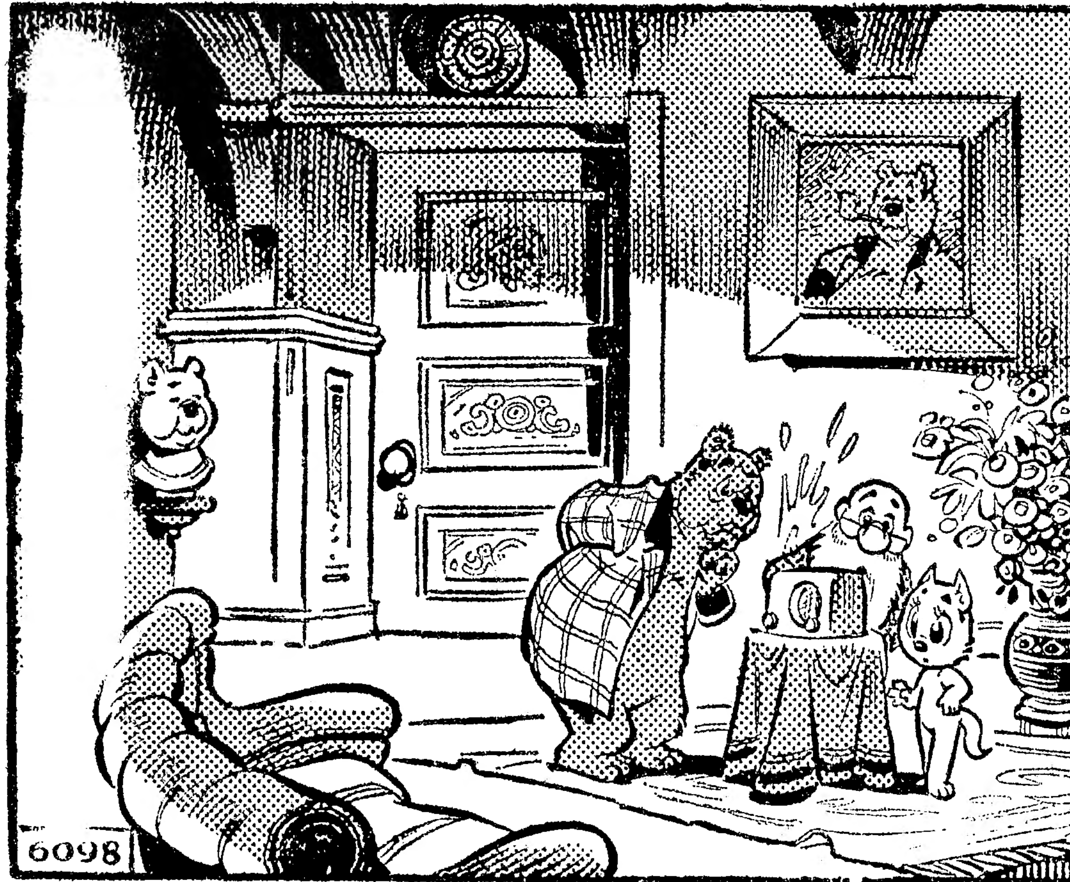

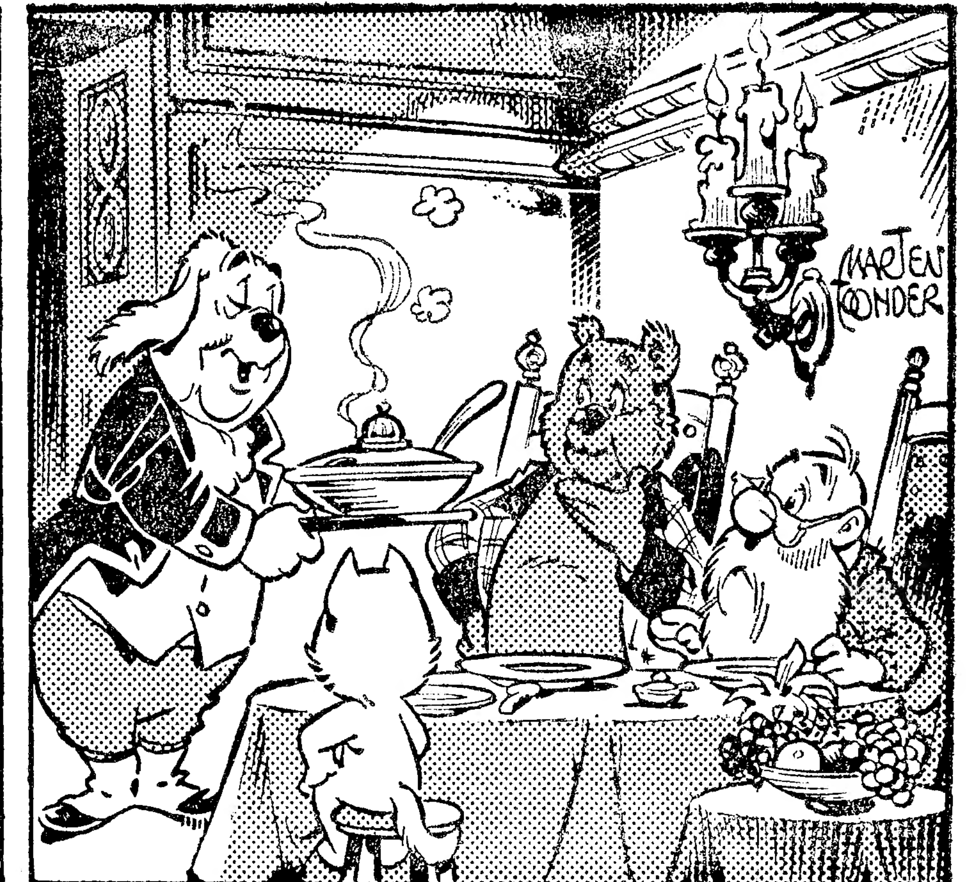
6097. — Joost haastte zich naar beneden en opende de voordeur. De zware geuren van de zomeravond wolkten naar binnen en voerden het geluid van trage voetstappen met zich mede. Uit de schemering maakten zich drie gestalten los, die in gebogen houding op het huis toetraden. „We zijn er", zei Tom Poes. „Ja", gaf de professor toe. „Dat is gans gemoedlijk. Maar toch betreur ik die verloren monsters. Mijner wetenschappelijke arbeid is vergevens geweest." „Ach wat", sprak heer Ollie. „Alles is goed afgelopen. En kijk, daar staat Joost. Het is prettig om weer thuis te zijn, en een voedzame maaltijd zal zeker smaken." „U zult me moeten verschonen, heer Olivier", zei de bediende echter koeltjes. „De maaltijd is nog niet klaar, als u mij toestaat. U moet wel bedenken, dat het niet meevalt om altijd maar klaar te staan wanneer het u goeddunkt om thuis te komen. Dienstbaarheid is een zware last, met uw welnemen." Heer Bommel keek verrast op en er verscheen een droevig trekje op zijn doorploegd gelaat. „Dat is nu niet mooi van je, Joost", sprak hij berispend. „Jij hebt je eigen hachje. Wanneer ik je hachje had, zou ik nu een maaltijd krijgen, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar een heer wil alleen maar voedsel, dat hem door een bevriend iemand wordt aangeboden. Uit bezorgdheid en niet uit angst, bedoel ik." De trouwe knecht kon de betekenis van deze woorden niet geheel doorgronden, maar tot zijn verbazing voelde hij dat zijn gemoed vol schoot.

HEER BOMMEL EN DE SLOVEN

door Maarten Toonder

6098. — Heer Ollie ging zijn gasten voor naar de woonkamer en omdat het juist tijd voor de nieuwsberichten was zette hij de radio aan om te horen wat er ondanks zijn afwezigheid in de wereld gebeurd was. „In het gebied van de Zwarte Bergen zijn onlusten uitgebroken”, sprak de omroeper. „Het schijnt dat er bij de Tufkegel en de aanliggende Slikken en Zompen goud gevonden is. De inboorlingen bestrijden elkaar het bezit van het grondgebied. Ze zijn aan het vechten geslagen, terwijl de buitenlanders verjaagd zijn. Daardoor is het moeilijk een inzcht in de situatie te krijgen.” „Alzo!!” riep professor Prlwytzkofski uit. „Toch goud! Ik had dat wetenschappelijk ja schoon vermoed. Schade, dat mijne monsters verloren gegaan zijn.....” „Bah!” zei heer Bommel afkeurend. „Door goud gaan alle goede eigenschappen ten gronde, zei mijn goede vader altijd, en daar houd ik mij aan. Onderdrukking en slavernij, dat is het wat er voor in de plaats komt!” „Excuseer, heer Olivier”, sprak de bediende Joost, het hoofd om de deuropening stekend. „Ik heb inderhaast een eenvoudige maaltijd bereid. U kunt aan tafel gaan, met uw welnemen.” Dat liet heer Bommel zich geen twee maal zeggen, want de laatste knol had een onbevredigd gevoel in zijn maagstreek achtergelaten. „Een voedzame soep”, verklaarde de trouwe knecht, het voedsel voor zijn meester neerzettend. Daarop boog hij zich een weinig voorover en voegde er vertrouwelijk aan toe: „En zij is bereid door een bevriend iemand, als ik zo vrij mag wezen.”

EINDE VAN DIT VERHAAL.